

T.C.

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim / Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı

**SİVAS ŞEHİRİ 50 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNDE
BULUNAN BELGELERİN ÖZET VE DEĞERLENDİRMESİ**

Zehra AKBULUT

Yüksek Lisans Yeterlilik Tezi

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Adnan GÜRBÜZ

SİVAS

Kasım 2014

**SİVAS ŞEHİRİ 50 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNDE
BULUNAN BELGELERİN ÖZET VE DEĞERLENDİRMESİ**

Zehra AKBULUT

Cumhuriyet Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisans Üstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Tarih Ana Bilim Dalı

Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Olarak Hazırlanmıştır

SİVAS

Kasım 2014

KABUL VE ONAY

Üniversite: : Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : Tarih
Bilim Dalı : Yeniçağ
Tezin Başlığı : Sivas Şehri 50 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defterinde Bulunan Belgelerin Özet ve Değerlendirmesi
Savunma Tarihi : 30.10.2014
Danışmanı : Prof. Dr. Adnan GÜRBÜZ

Unvanı - Adı Soyadı

İmza

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Adnan GÜRBÜZ

Üye : Prof. Dr. Galip EKEN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Zafer KARADEMİR

Oy Birliği

Oy Çokluğu

Zehra AKBULUT tarafından hazırlanan Sivas Şehri 50 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defterinde Bulunan Belgelerin Özet ve Değerlendirmesi başlıklı tez, kabul edilmiştir. 30.10.2014

Prof. Dr. Alim YILDIZ
Enstitü Müdürü

ÖZET

AKBULUT, Zehra, Sivas Şehri 50 Numaralı Şer'iyye Sicil Defterinde Bulunan Belgelerin Özet ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Yeterlilik Tezi, Sivas, 2014.

Hukuk sistemi olarak İslam hukukunu uygulayan Osmanlı devletinin en önemli yargı organı şer'i mahkemelerdir. Ayrıca kasabaların beledi işleri, noterlik görevleri, hükümetin herhangi bir mahalli konu hakkında göndermiş olduğu fermanların tatbiki bu mahkemelerde kadılar tarafından uygulanmaktaydı.

Araştırma konusu olan 1292 H/ 1875 M Tarihli Sivas 50 numaralı şer'iyye sicili bunlardan biridir. İncelenen defter Sivas ve kazalarının Sosyo-iktisadi ve idari yapısını gösteren örneklerden müteşekkildir. Söz konusu defterde tereke kayıtları, miras ve mülk paylaşımı, evlenme, boşanma, nikâh akdi, vakıflara dair bilgiler, muhtelif kurumlara görevli tayini, borç, kız kaçırma ve katil davaları vb. konulara ait hükümler yer almaktadır. Bu vesikalardaki bilgiler ışığında şehir tarihi araştırmalarında şehrin idari, hukuki, iktisadi ve içtimai alanlara dair birçok konu incelenebilmektedir.

Anahtar Sözcükler

Sivas, Şer'iyye Sicili, Miras, Hüccet, ilam, Borç Akd-i Nikâh, Satış, Katil, Tayin.

ABSTRACT

AKBULUT, Zehra, Sivas City's summary and evaluation of documents in the record book NO. 50, Master thesis, Sivas, 2014.

The most important judge object of the Ottoman Empire was the Şeriyye (Sharia) courts. Besides the mayor Works of the districts, the notary tasks, the application of the laws (ferman) of the government about the local subjects had been applicated by the kadis in those courts.

The investigation subject, Sivas 50 number Sharia Defter dated to 1292/1875 is one of them. The investigated notebook has the samples include social- economic and administration structure of Sivas and its districts. In the mentioned notebook, there are probate records, sharing of heritage and property, wedding, divorce, record of wedding, information about waqfs and appointment to different institutions, debts, girl abduction and killing cases. In the light of the information in those documents, many subjects in the city history investigations could be studied about administration, legal, economic and social fields of the cities.

Keywords: Registry, heritage, debt, marriage contract, sales, homicide, assignment.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ÖNSÖZ	v
KISALTMALAR	vii
TABLolar LİSTESİ	viii
GİRİŞ.....	1
1. OSMANLI'DA HUKUK, KADI VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ	2
1.1. OSMANLI'DA HUKUK'A DAİR MALUMAT	2
1.2. OSMANLI'DA ŞER'İ MAHKEME VE KADI	3
1.2.1. Osmanlı'da Şer'i Mahkeme.....	3
1.2.2. Kadı ve Görevleri	4
1.3. OSMANLI'DA ŞER'İYYE SİCİLLERİ	6
1.3.1. SİVAS ŞER'İYYE SİCİLLERİ	9
1.3.2.SİVAS ŞER'İYE SİCİLLERİ VE SİVAS İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR. 11	
I. BÖLÜM.....	13
SİVAS ŞEHİRİ 50 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNDE	
BULUNANBELGELERİN DEĞERLENDİRMESİ	13
1. DEFTERİN FİZİKİ BAKIMDAN DEĞERLENDİRMESİ.....	13
2. DEFTERİN DİPLOMATİK BAKIMDAN DEĞERLENDİRMESİ.....	14
2.1.DeFTERin Belge Türlerine Göre Tasnifi.....	14
2.1.1. Defterde Yer Alan ve Başka Makamlardan Gönderilen Belgeler	16
2.1.1.1. Şukka:	16
2.1.2. Kadı ve Naip Tarafından Kaleme Alınan Belgeler	18
2.1.2.1. Hüccet:	18
2.1.2.2. İlam:	21
2.1.2.3. Maruz:	25
2.1.2.4.Tahrirat:	27
2.1.2.5. Takrir:	28
2.1.2.6. Tereke:	30
2.1.2.7 Vakfiye.....	47
3.DEFTERİN KONULARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRMESİ	49

3.1. SİVAS'IN SOSYO-EKONOMİK VE DİNİ DURUMU	53
3.1.1. Aile ve Toplum.....	53
3.1.2. Meslek ve İş Kolları:	62
3.1.3. Ev ve Mülk Durumu:.....	67
3.1.4. Müslim ve Gayr-ı Müslim İlişkileri	75
3.2. OSMANLI DÖNEMİNDE SİVAS'IN İDARİ YAPISI	82
3.2.1. Sivas Vilayetinin İdari Yapısı ve İdari Görevlileri.....	82
3.2.2. Defterde Bulunan Vilayetler ve Bunlara Bağlı Yerleşim Birimleri	86
II. BÖLÜM	90
SİVAS ŞEHİRİ 50 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNDE BULUNAN	
BELGELERİN ÖZETİ	90
SONUÇ	340
KAYNAKÇA.....	342
EKLER	345

ÖNSÖZ

Osmanlı devletinin altı asır boyunca meydana getirmiş olduğu kurum ve kuruluşları ve bunların siyasi, askeri, dini, hukuki yapıları araştırmacılar tarafından ivedilikle incelenerek, Osmanlı tarihi araştırmalarına büyük katkı sağlamıştır. Söz konusu tarih araştırmalarında şer'iyye sicil belgelerinin değeri ve yeri oldukça kıymetlidir. Çünkü şer'iyye sicilleri, mahalli şer'i mahkemelerde kadılar tarafından kronolojik sıra ile kayda geçirilen hüccet, i'lam, ferman, emir ve tebliğlerin özet ve asıllarının yer aldığı defterlerdir. Arıca Osmanlı devletinin hukuk yapısının, İslam hukuku temel alınarak oluşturulmuş olmasından ötürü devletin en önemli yargı organı olan şer'i mahkemeler, araştırmacıların çalışmalarında önemli bir yeri teşkil etmektedir. Bu bakımdan şer'iyye sicil defterlerinde Osmanlı devletinin hukuk yapısı, sosyal ve iktisadi durumu, halkın yaşam biçimi, gelir ve giderleri, terekesi, vakıflara dair pek çok meselede oldukça geniş bir alanda bilgi sahibi olabilmekteyiz. Bütün bunlardan şer'iyye sicillerinin, toplumun yaşanmışlıklarını ve idari yapının durumunu şeffaflıkla yansıtmaları bakımından ehemmiyeti kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Osmanlı mahkemelerinin belli bir mekânda faaliyet göstermemiş olması ve kadıların yıllık görev değişimleri bu mahkemelere ait sicillerin kadıların evleriyle cami ve medrese gibi dini müesseselerde muhafazası sonucunu doğurmuştur. Bu mekânlar her ne kadar sicillerin muhafazası açısından güvenilir bulunsa da yangınlar, suiistimaller savaşılar, düşman işgalleri, su baskınları ve kadıların sicillerini haleflerine devrinde karşılaşılan problemler bu önemli arşiv malzemesinin büyük oranda yok olmasına sebep olmuştur. Osmanlı devletinin son dönemleri ve yıkılışında şer'iyye sicilleri kendi kaderlerine terk edilmiş ve 1941 yılında alınan bir kararla siciller müze ve kütüphanelere devredilmeye başlanmıştır. Siciller üzerindeki katalog çalışmaları günümüze yakın zamanlarda başlamış olduğundan sayıları tespit edilememiştir. Katalog hazırlanmasında Mücteba İlgürel, Yusuf Halacoğlu, Halit Ongan, Osman Ersoy, Yusuf Oğuz Oğlu, Mustafa Öztürk yaptıkları çalışmalarıyla büyük ölçüde bu boşluğu doldurmuşlardır. Siciller geçmişte farklı il merkezlerinde iken sonradan Ankara'da toplanmıştır. Aynı zamanda İstanbul müftülüğü bünyesinde bulunan arşivde de (Meşihat Arşivi) muhafaza edilmekle birlikte İstanbul'da Başbakanlık Osmanlı Arşivinde de mevcuttur.

Üzerinde çalışılan defter, Sivas vilayeti 50 numaralı şer'iyeye sicil defteri olup, 1292 H/ 1875 M yılına ait kayıtlar bulunmaktadır. Defterdeki kayıtlar ağırlıklı olarak i'lam, hüccet, tereke, şukka, maruz, vakfiye türünden oluşmaktadır. Tarafımızca sicil defteri üzerinde yapılan çalışma sonucunda, günümüzde kullanılmayan bir dil olan Osmanlıca'nın incelikleri öğrenilip, dil eğitimi pekiştirilmiş olunmakla birlikte, Osmanlı hukuk düzenine ve Sosyo-ekonomik hayatına şer'i mahkeme sicilleri penceresinden bakılarak genel bir intiba edinilmiştir. Amacımız, kazançlarımızın yanında ilgi alanına giren araştırmacılar için de iş görür nitelikte bir kaynak hazırlamaktır.

Söz konusu sicil defterine dair yapılan çalışma iki bölümden müteşekkil olup, giriş bölümünün de Osmanlı devletinin hukuk yapısı kısaca ele alınarak, mahkemelerde yargının hangi temeller üzerine inşa edildiği, Müslim ve gayr-ı Müslim tebaaya ne tür bir yaklaşımda bulunduğu, hükmü veren kadının nasıl niteliklere sahip olduğu ve görevlerinin neler olduğu hakkında kısaca bahsedilerek, şer'i mahkemelerin idari ve sosyal yapıdaki konum ve işlevi anlatılmak istenilmiştir. Bundan başka şer'iyeye sicilleri hakkında da malumat verilerek, tutulan kayıtların özelliklerine değinilmiştir. Mahkemelerde görülen davaların, hangi hukuki düzenlemelere göre kararlaştırıldığından ve bu kararların yazıya dönüşmüş hali olan sicillerden de bahsedildikten sonra birinci bölümde defterin fiziki, diplomatik ve içerik açısından değerlendirmesi yapılarak, ikinci bölümde defterin özetine yer verilmiştir. defterde belgenin tahrif olduğundan dolayı okunamayan yerleri [.....], emin olunmayan kelimeler [?] şeklinde gösterilmiştir.

Titizlikle tamamlanmaya gayret edilen bu çalışmada, desteğini eksik etmeyen kıymetli hocam sayın Prof. Dr. Adnan GÜRBÜZ'e, çalışmada nasıl bir yol izlenmesi gerektiği hakkında katkısı olan değerli hocam Dr. Mustafa KÜÇÜK'e ve kıymetli vaktini, engin bilgilerini fedakârca sarf eden Yrd. Doç. Dr. Zafer KARADEMİR'e son olarak hayatımız boyunca her türlü sıkıntımızı çeken, destek ve anlayışlarını hiçbir zaman eksik etmeyen aileme sonsuz saygı ve teşekkürlerimle.

KISALTMALAR

Age: Adı Geçen Eser

Bkz: Bakınız

C: Cilt

S : Sayfa

Ansk: Ansiklopedi

DİA: Diyanet İslam Ansiklopedisi

TTK: Türk Tarih Kurumu

TDV: Türkiye Diyanet Vakfı

TDAV: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

H: Hicri

M: Miladi

Cad.: Cadde

Sk. :Sokak

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Sivas Şer'yye Sicillerinin Numara ve Tarihleri	10
Tablo 2. Defterin Belge Türlerine Göre Tasnifi	15
Tablo 3. Şukka Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi.....	17
Tablo 4. Hüccet Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi	20
Tablo 5. İlam Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi	23
Tablo 6. Maruz Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi	26
Tablo 7. Tahrirat Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi.....	28
Tablo 8. Takrir Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi.....	29
Tablo 9. Defterde Bulunan Tereke Türündeki Belgelerin Yer ve Yekûnları Bakımından Tasnifi	32
Tablo 10. Defterde Yer Alan En Zengin Tereke Kaydı.....	39
Tablo 11. Defterde yer alan En Fakir Tereke Kaydı.....	47
Tablo 12. Vakfiye Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi.....	49
Tablo 13. Defterin Konularına Göre Tasnifi	50
Tablo 14. Defterde En Çok Geçen Şahıs İsimleri.....	55
Tablo 15. Defterde En Çok Geçen Unvan ve Lakaplar	58
Tablo 16. Defterde Geçen Meslek ve Dükkân İsimleri	64
Tablo 17. Defterde Yer Alan Mesken-Arsa-Tarla-Bahçe Satış Listesi	69
Tablo 18. Defterde Geçen Sosyo-Ekonomik ve Dini Kurumlar.....	77
Tablo 19. Sivas'ın Defterde Yer Alan İdari Kurum ve Görevlileri	84
Tablo 20. Defterde Adı Geçen Yer Adları.....	86
EKLER Tablo 21. 50 Numaralı Sivas Şer'yye Sicilindeki Belgelerin Hangi Yıllara Ait Olduğunun Dökümü	345

GİRİŞ

Osmanlı devletinde hukuki kural ve kaideler İslam hukukuna dayanılarak meydana getirilmiştir. Başka bir deyişle İslam hukuku, Osmanlı devletinin temel hukuk yapısını oluşturur. Bu sebepten dolayı şahıslar arasında vuku bulmuş olan davalar ve mukavelenameler, şer’i mahkemelerde kadı huzurunda görüşülerek karara bağlanırdı. Şer’i mahkemelerin muameleatına müteallik şer’i hüküm ve kararları havi tuttukları ve ekserisi eni dar ve boyu uzun olan defterlere sicillat-ı şer’iyye denilirdi.¹ Bunlar kâtipler tarafından yazılır, kadıların da mühür ve imzasını taşırdı. Mahkemede kadı vasıtasıyla kayda geçirilen bu sicillerin; ilam, hüccet, maruz, tereke ve vakfiyename vs. gibi çeşitli türleri bulunmaktadır. Osmanlı şer’iyye sicillerinin en erken tarihli örneklerine XV. Yüzyıla ait Bursa sicillerinde rastlanmaktadır. Sicil defterleri genelde dar ve uzun olmakla birlikte sayfa sayıları 10-20’den 200-300’e kadar çıkabilmektedir. Defterler ortalama 100 sayfa civarında ve 400-500 kaydı içermektedir. XV. ve XVI. Yüzyıl şer’iyye sicillerinin önemli bir kısmı Arapça kaleme alınmıştır. XVI. Yüzyıldan itibaren Arap coğrafyası dışındaki defterler çoğunlukla Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olsa da her iki dildeki kayıtlarda benzer olaylar için kullanılan hukuki terminoloji aynıdır. İstanbul’dan gelen belgeler ise her yerde Osmanlı Türkçesi ile kaydedilmiştir.² Sicil kayıtları daha çok rik’a, ta’lik veya divani hatla yazılmakta; kronolojik sıraya her zaman dikkat edilmemektedir. Dava kayıtlarının önce müsvedde şeklinde yazılması ve daha sonra sicil defterlerine geçirilmesi, İstanbul’dan gelen belgelerin i’lam ve hüccet kayıtları arasına girmesi, bazı defterlerin sayfalarının muhafaza edildiği yerden çıkarılırken yeniden ciltlenmesi sırasında oluşan karışıklıklar gibi hususlar, kayıtlar arasında kronolojik düzensizliğin başlıca sebeplerindendir. Defterler esasen bir yılın kayıtlarını içine almaktaysa da dağınık haldeki sayfaların bir araya getirilmesiyle oluşan bazı defterler birkaç yılı, bazen de birkaç on yılı içermektedir. Kayıtlardaki hattın ve kâğıdın filigranının değişmesi bu ikinci tür defterlerin durumunu anlamakta önemli ipuçları verir. Kayıtların içeriği ise alelade vakalar cinayetler, nikâh, tereke, narh uygulamaları, tayinler ve vakfiye gibi konulardan oluşmaktadır.³

¹ İ. Hakkı UZUNÇARŞILI, Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı, **TTK**, 1988, s. 116.

² Yunus UĞUR, ‘‘ Şer’iyye Sicilleri’’, **Diyanet İslam Ansiklopedisi**, TDV, Ankara, 1983, C.XXXIX, s. 8-11.

³ UĞUR, A.g.e, s.8-11.

Osmanlı şer'iyeye sicil arşivleri bugün yoğun olarak Türkiye'de ve Arap coğrafyasında ve az sayıda eskiden Osmanlı toprağı olan diğer ülkelerde de bulunmaktadır. Söz konusu siciller 1941 yılından beri mevcut oldukları şehir kütüphanesi ve müzelerden toplanarak 1991 yılında milli kütüphaneye nakledilmiş, 2005 yılında 8.934 sicilın orijinaleri Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Milli kütüphane dışında Türkiye Diyanet İslam Araştırmaları Merkezinde 10.369 adet İstanbul sicilinin ve 86.93 adet Türkiye'de yer alan defterlerin mikro film kopyaları yer almaktadır. Aynı merkezde Türkiye dışında bulunan 1350 defterin kopyası mevcuttur. Ayrıca Türkiye'de pek çok yerel kütüphanede o şehre ait defterlerin kopyaları vardır. Ortadoğı ve balkan ülkelerinde varlığı bilinen 800 civarındaki Osmanlı şer'iyeye sicili ile ilgili henüz toplu bir katalog bulunmamakla birlikte çeşitli ülkelerdeki defterler üzerinde çalışmalar yapılmıştır.⁴ Türkiye'de siciller hakkındaki ilk çalışmalar 1930'larda başlamıştır.1935'te İ.Hakkı Uzunçarşılı'nın ve 1933'te T. Mümtaz Yaman'ın Ankara Halkevi Dergisi Ülkü'de "şer'i Mahkeme Sicilleri" adıyla yayımlanan yazıları bu alanda yapılmış ilk çalışmalardandır. Bunun dışında H. İnalçık, Mustafa Akdağ, M. Çağatay Uluçay, Ahmet Akgündüz ve İbrahim Gökçen şer'iyeye sicillerine dair çalışmalar yapan isimlerden bazılarıdır.⁵

1. OSMANLI'DA HUKUK, KADI VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.1. OSMANLI'DA HUKUK'A DAİR MALUMAT

Osmanlı devletinde hukuk üç ana temele dayanıyordu. İslam hukuku, örfi hukuk ve fethedilen bölgelerde daha önce konulmuş olan kanun ve nizamlar. Osmanlı idaresi İslam dininin toplum düzeni ve fertler arasındaki ilişkiler konusunda koyduğu emir ve yasaklardan oluşan şer'i hukuku temel hukuk sistemi olarak kabul etmişti. Şer'i hukukun kaynakları ise; Kur'an ve hadisler, toplumun benimsediğı görüşler ve İslam hukukçularının uygulamaları idi.⁶Hukuk'un temel kaynaklarından biri şeriat olmakla birlikte Osmanlı devletini klasik anlamda bir şeriat devleti olarak vasıflandırmak yanlış olur. Şayet öyle olsa idi Osmanlı devletinin şeriatı başka bir kanunun olmaması gerekirdi.

⁴ UĞUR, Age, s.8-11.

⁵ UĞUR, Age, s.8-11.

⁶ Mehmet Ali ÜNAL, Osmanlı Müesseseleri Tarihi, **Osmanlı**, Isparta, 1997, C. VI, s. 95.

Hâlbuki uygulamalarda şer’i hukukun yanı sıra örfi hukukun da ağır bastığı görülmektedir.⁷ Örfi hukuk, Osmanlı’da padişahların irade ve fermanlarına dayanan ve modern anlamda kanuni özelliği taşıyan hukuk normlarının genel adıdır.⁸

Osmanlı devletinde İslam hukukunun yanı sıra örfi hukukun uygulanmasında, İslam hukukunun teşekkül biçimi ve Osmanlı devletinin içinde bulunduğu siyasi, idari ve hukuki şartlarla yakın ilişkisi vardır. İslam hukuku daha çok özel hukuk ile kamu hukukunun bazı alanlarında gelişmiş, devletin esas teşkilatı ve idari yapısı gibi alanlarda aynı oranda gelişmemiştir. Bu alandaki boşluk örfi hukuk ile doldurulmuştur. Osmanlı kanunnameleri incelendiğinde örfi hukukun ağırlıklı olarak cezai ve mali düzenlemelere ayrıldığı görülür. Örneğin dönemin şartlarına göre toprak tasarrufu üzerine yapılan düzenlemeler, asayişin bozulduğu dönemde uyguladığı para cezaları, donanmada kürekçiye ihtiyaç duyulduğunda kürek cezalarının ağırlık kazanması örfi hukukun gereksinim dâhilinde uygulandığını gösterir.⁹ Şer’i hukuk ise ağırlıklı olarak evlenme, boşanma, miras ve her türlü hukuki işlemler, zekât, öşür gibi vergiler, had ve kısas suçları konularını ihtiva etmektedir. Osmanlıda davalar kadı vasıtasıyla şer’i mahkemelerde görülmüştür. Bu mahkemelerdeki hükümler Hanefî mezhebindeki muteber kitaplara dayanılarak verilmekteydi.¹⁰ Osmanlıda şer’i mahkemeler ve kadı hakkında bahsedecek olursak kısaca şunları söyleyebiliriz;

1.2. OSMANLI’DA ŞER’İ MAHKEME VE KADI

1.2.1. Osmanlı’da Şer’i Mahkeme

Osmanlıda her türlü davaların görüldüğü mahkemeye meclis-i şer’ veya mahfil-i şer’ denilirdi.¹¹ Bunlar kadı ve mevalinin bulunduğu kaza ve şehirlerde yer

⁷ XIX. Yüzyılda Osmanlı hukukunun kaynakları arasına batı hukuku da girdi. Tanzimat ve ıslahat fermanlarından batı hukukunun tesiri açıkça görüldü. Ayrıca kanunlar hazırlanmasından, şeriattan ve örfeye dayanan eski hukukun yanında batı hukukuna ait unsurlardan da faydalanılmıştır. Özellikle kanuni esaside bu durum kendini açıkça göstermektedir. Öte yandan XIX. Yüzyılda klasik dönemdeki kadı askerlik kurumu kaldırılarak yerine önce nezaret-i deavi, daha sonra adliye nezareti (1870) kuruldu. 1878 yılında ise hâkim ve savcı yetiştirmek üzere mekteb-i hukuk açıldı. Bkz. ÜNAL, Age, s.96; Süleyman AKDEMİR- Hasan ÖZKET “Osmanlı Hukuk Sistemi ve Usulü Fıkıh Üzerine Değerlendirmeler”, **Osmanlı, YTY**, Ankara, 1999, C. XVIII, s. 196-205.

⁸ Ali BARDAKOĞLU, “Osmanlı Hukukunun Şer’iliği Üzerine”, **Osmanlı, YTY**, Ankara, 1999, C.VI, s. 412-417.

⁹ Ekmelettin İHSANOĞLU, Osmanlı Devleti Tarihi, **Feza yay.** İstanbul, 1999, C. II, s. 382-383.

¹⁰ İHSANOĞLU, A.g.e, s. 379.

¹¹ Hasan Tahsin FENDOĞLU, “Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Kadının Bağımsızlığı”, **Osmanlı, YTY**, C. VI, s. 453-469.

alırdı.¹²Şer’iyye mahkemeleri Osmanlı devletinin başlangıcından Tanzimat dönemine kadar uzun asırlar her türlü hukuki ihtilafların çözüldüğü bir merci olmuştur. Burada bir kadı ve mahkemenin bulunduğu yerin büyüklüğüne göre sayıları değişen muhtelif yardımcıları görev yapardı.¹³ Osmanlıda şer’i mahkemeler genel olarak tek kadılı şeklinde olmuştur. Ancak kadıların ilmi görüşlerinden istifade ettikleri müftüler ve mahkemede yargılamayı bir nevi müşahit gözüyle izleyen şühud veya şuhudü’l hal denilen görevliler tek hâkimli İslam adliye teşkilatına kendine has bir zenginlik kazandırmıştır. Osmanlıda şer’iyye mahkemelerinde hukuk ve ceza ayrımı yoktu. Mahkemeler hem her türlü yargılama hem de noterlik işleriyle uğraşırlardı.¹⁴ Başka bir deyişle mahkemelerde beledi işlerin yanı sıra hem şer’i hem de örfi davalar görüşülürdü. Bu mahkemelerde en önemli görevli kadı idi.

1.2.2. Kadı ve Görevleri

Kadı, hukuki uyuşmazlıkları ve davaları karara bağlamak üzere tayin edilen hâkim anlamına gelir. Çoğulu kuzzat’dır. Arapçada kaza (kada) kökünden ismi fail olan kâdi; ‘‘ fıkıh terimi olarak insanlar arasında meydana gelen dava ve çekişmeleri şer’i hükme göre çözümlenmek için yetkili makamlarca tayin edilen kişiyi’’ ifade eder. Kadıların tayin, terfi ve azilleriyle yetkili kimseye ‘‘kadı’l-kudât’’ veya ‘‘kadı’l-cemâ’a’’ , kadı tarafından yargılama yapmak üzere görevlendirilen kişiye de ‘‘ halife, naib’’ veya ‘‘ vekil’’ denir.¹⁵

Kadı kaza idaresinin başı olup mutlaka yüksek dereceli bir medreseyi bitirmiş ve belli bir müddet Edirne, Konya, Sivas, Bağdat gibi büyük şehirlerde danışmend olarak hizmet görmüş kişiler arasından tayin olunurdu. Görev bitiminde İstanbul’a gelerek mülazemette beklemeleri gerekirdi.¹⁶ Kadı’da aranan başlıca özellikler: dinin temel kaynaklarını bilmek, Arapça bilmek, meselelerde içtihat edebilir seviyede olmak, fıkıh usulünü bilmek şeklinde sıralanabilir.¹⁷ Kadı olabilmek için medresenin yüksek derecesinden mezun olmak şarttı. Aksi mümkün değildi. Tahsilsiz sadrazam

¹² İ. Hakkı UZUNÇARŞILI, Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı, **TTK**, 1988, s. 108.

¹³ İHSANOĞLU, A.g.e. s. 391.

¹⁴ Abdülaziz BAYINDIR, ‘‘Osmanlı’ da Yargının İşleyişi’’, **Osmanlı, YTY**, C. VI, s. 429- 446.

¹⁵ İlber ORTAYLI, ‘‘Kadı’’, **DİA**, C. XXIV, s. 66-74.

¹⁶ M. Ali ÜNAL, ‘‘ Osmanlı Devletinde Merkezi Otorite ve Taşra Teşkilatı’’, **Osmanlı**, C. VI, s.111-122.

¹⁷ Ali ŞAFAK, ‘‘ Osmanlı Devletinde dinin yargı üzerinde etkisi’’, **Osmanlı**, C.VI, s. 418-425.

olunabilirdi: ama en küçük kazaya kadı olunamazdı.¹⁸ Mahkemede yargılama görevini yürüten asıl memur olması hasebiyle kadı'nın güvenilir olması, görevini yaparken maddi manevi baskılardan uzak olması gerekmektedir. Genel olarak kadı; yerli yerinde karar verebilen, anlayışlı, dürüst, güvenilir şahsiyet sahibi ve sağlam iradeli olmalıdır. Fıkha vâkıf olmalı, yargılama usulünü iyi bilmeli, davaları bunlara göre çözebilecek beceriye sahip olmakla birlikte tam bir temyîz kudretine vâkıf olmalıdır. Bu sebeple çocuk, bunak, kör, dilsiz ve tarafların yüksek sesle konuşmalarını duyamayacak seviyede sağır kimseler kadılık yapamazdı. Yaparlarsa verdikleri karar geçersiz olurdu. Kadı peygamber yolunda yürümek gibi dinin yapılmasını istediği şeyleri yapmalı; katı, kibirli, inatçı olmamalıdır.¹⁹

Kadı tayinine değinmek gerekirse kısaca şunlar ifade edilebilir: kadı tayini XIV. ve XV. Yüzyılda Divan-ı Hümayun toplantılarında Rumeli ve Anadolu kazaskerlerinin arz'ı ve padişahın onayı ile olurdu. Fatih'ten sonra ise kazaskerin önerisiyle vezir-i Azam tarafından tayin edilmeye başlandı. Sonraki süreçte bu usul de değışerek kadı atamasında kazaskerin yerini şeyhü'l-islam almıştır. Kadıların görev süresi bir yıl idi. Bunun sebebi; mahalli halk ile yakınlaşmamaları ve kendi eğitimlerine yönelik çalışmalarına fırsat tanınması idi. Kadının en yüksek mertebesi "taht kadılığı" veya "mevleviyet" denilen beş yüz akçelik eyalet kadılıkları idi. Bu yerlerde kadılar "molla" veya "mevali" ismiyle görev yaparlardı.²⁰ Kadılar göreve oldukça geniş yetkiyle tayin edilirdi. Bu görevler; hukuki, askeri, beledi, örfi olarak mütalaa edilebilir. Hukuki açıdan kadı; şer'i mahkemenin reisidir. Her türlü anlaşmazlıklar cezai müeyyideyi gerektiren suçlar; kadı başkanlığında meclis-i şer'de çözümlenirdi. Kadının hükmü olmadan hiç kimse cezalandırılmazdı. Her türlü alacak, borç ve miras davaları ile arazi ihtilafı ehl-i örf ile reaya arasındaki anlaşmazlıklar kadı tarafından halledilirdi. Ayrıca ilmiye sınıfına mensub müderris, mütevellî ve diğer vakıf görevlileri ile mürtezika'nın tayin ve azilleri kadının arzıyla mümkün olurdu.²¹

Kadının görevleri arasında ise en önemlisi şüphesiz bir hâkim olarak yaptığı yargı görevi idi. Kadı beratlarında 'istima-ı deavi ve fasl hususunda şer'i kavimden inhiraf göstermeye' veya 'icra-yı ahkâm-ı şerâ'i-yi nebeviye ve infaz-ı evamir ve

¹⁸ FENDOĞLU, A.g.e. s.453-469.

¹⁹ BAYINDIR, A.g.e. s. 429-446.

²⁰ FENDOĞLU, A. g. e. s.453-469.

²¹ ÜNAL, A.g.e. s.111-122.

nevahir-i ilahiye mütemessik olub, şer'i kavimden tecavüz eylemeye' gibi ifadelerle belirtilen bu görevi kadı, tayin edildiği bölge hudutları içinde ve vazifeli olduğu sürece yürütmek zorundadır.

Görev hudutları ve süresi dışında kadının verdiği hükümler geçerli değildir. Kadı aynı zamanda örfî davalara da bakardı. Örfî hukukla ilgili hüküm ve fermanlarla bunların bir araya getirilmesinden oluşan kanunnameler, kadılara düzenli olarak gönderilmiş ve uygulamaları istenmiştir.²² Mahkeme'de kadının emri altında çalışan görevliler; naibler, kâtipler, muhızırbaşı ve muhsırlar, ases ve asesbaşları, mahkeme hademeleri vs. sayılabilir.²³ Ayrıca kadı beledî işlerden de sorumlu idi. Bu görevi yerine getirirken, kendisine yardım eden görevliler; ihtisab ağası, subaşı, kadı naibi, böcekbaşı, çöplük subaşısı, tulumbacıbaşı, mimarbaşı vs. kimselerdir.²⁴ Askeri görevleri arasında ise avarız hanelerinin toplanması nüzûl ve surat zahiresi adı altında ordunun iâşe işlerinin halledilmesi de geliyordu. Nüzûl zahiresini kadılar ordu-yu hümayun'a bizzat kendileri götürmek zorunda idiler. Kadı diğer tekâlif-i divaniye denilen örfî vergilerin toplanmasına da nezaret ederdi. Yine iltizam gibi bir takım mali meselelerde de kadının rolü vardı.²⁵ Kadılar mahkemede gördükleri davaları kâtipler aracılığıyla belgelere kayıt ederlerdi. Bir araya getirilen bu kayıtlara şer'iyye sicilleri denilmektedir.

1.3. OSMANLI'DA ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Şer'i, şer'iyye; şeriata ait şeriatla ilgili, şeriata uygun ve hükmü şer'i; şeriata uygun hüküm, mahkeme-i şer'iyye; şer'i mahkeme, şeriat hükümlerine göre davalara bakan kimse manalarını içermektedir.²⁶ Kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları ve yaygın kullanımı ile şer'iyye sicilleri denilen bu defterler kadı yahut naibi tarafından tutulmakta ve çeşitli türden belgeleri içermektedir. Tutulan bu kayıtlar Osmanlı aile hayatı, toplum, ekonomi ve hukuk gibi pek çok alanın tarihi için en önemli kaynaklarıdır.²⁷ İfade edildiği üzere şer'iyye sicilleri içerisinde birçok kayıt türü vardır. Bunların bir kısmı bizzat mahkemede işlemler sonucunda oluşanlar, bir kısmı da

²² İHSANOĞLU, A.g.e. s. 394-395.

²³ FENDOĞLU, A. g. e. s.453-469.

²⁴ YERLİKAYA, "Tanzimat'tan Önce Osmanlı Devletinde Belediye Hizmetleri", **Osmanlı**, C. VI, s. 130-144.

²⁵ ÜNAL, A.g.e. s.11-122.

²⁶ Ferit DEVELİOĞLU, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, **Aydın Kitap Yayınevi**, Ankara, 2007, s.991.

²⁷ UĞUR, A.g.e. s.8-11.

İstanbul'dan gelen belgelerdir. İ'lam, hüccet, tereke kayıtları birinci türden belgelere; ferman, emir, buyruldu, tezkere ve berat ise ikinci türden belgelere örnektir.²⁸

Sicillerin maruzlara, ilamlara, hüccetlere, aile hukukuna, terekeye, izinnameye, emir ve fermanlara, vekâlet ve kefaletlere ait ayrı ayrı tutulmuş olanları olduğu gibi çeşitli vesikaları bir arada bulunduranları da vardır. Sicillerin çoğu karışık tutulmuştur. Belge düzenlenirken nelere uyulacağı fıkıh kitaplarının 'eş-şurud' ve 'el-mehadır ve's-sicilat' bölümlerinde yer alır. Osmanlı, bunları standart hale getirerek fıkıhın bütün bablarıyla ilgili belge çeşitlerini Türkçe düzenlemiş, bunlarda bulunan kelimeye varıncaya kadar üslup birliği sağlamışlardır. Bu sebeple sicillerden bir belgeyi okuyabilen aynı türden bütün belgeleri okuyabilir.²⁹ Fetva örnekleri ve bunların şahsi notları da sicillerde bulunur. Bunların hacmi sicil defterinin ait olduğu şehre veya kazaya göre değişmektedir. İstanbul, Bursa, Edirne, Şam gibi büyük şehirlerde belgeler türlerine göre ayrı defterlerde tutulurken, küçük kazalarda bütün belgeler aynı defterde bir arada yer almaktadır.³⁰Türkiye'de şer'iyye sicilleriyle ilgili tek müstakil arşiv 1894 yılında sultan II. Abdülhamid'in emriyle kurulan İstanbul müftülüğü şer'iyye sicilleri arşividir. Bu arşivin dışında kalan siciller Ankara Etnografya Müzesindedir. Şer'iyye sicillerinde bulunan belgeler içerisinde ilamlar, hüccetler, maruzlar konumuz açısından önemli olduğu için kısaca değinmekte fayda vardır.

İlam; hâkimin bir davada verdiği kararının üstünde imza ve mührünü taşıyan belgelerdir. Belgeye davacının iddiası, delilleri, davalının cevabı, eğer savunmada bulunmuşsa dayandığı deliller ve hâkimin gerekçeli kararı yazılır. Hüccet ise; hâkimin kararını ihtiva etmeyen taraflardan birinin itirafıyla diğerinin kabulünü içeren ve üzerinde onu düzenleyen hâkimin mühür ve imzasını taşıyan belgelerdir. Maruzlar ise; yapılan şikâyetler hâkimin emriyle görevliler tarafından yapılan keşif ve tahkikat raporları ve naiplerin daha çok ceza konularında yürüttükleri soruşturma ve hâkimin onayına sundukları kararlar ile hâkimlerin üst makamlara arz ettikleri konular maruz başlığı ile sicil defterlerine kaydedilmiştir. Maruzlar bazı i'lam ve hüccet sicillerinin ortasında veya sonunda bulunurlar. Bu konuda müstakil sicillerin tutulduğu da görülür.³¹

²⁸ UĞUR, A.g.e. s.8-11.

²⁹ BAYINDIR, A.g.e. s. 429-446.

³⁰ UĞUR, A.g.e. s.8-11.

³¹ BAYINDIR, A.g.e. s. 429-446.

Şer'iyeye sicillerinin mahiyetine kısaca değinmek gerekirse şunları ifade edebiliriz; Şer'iyeye sicilleri bir idari teşkilatı yani vücut buldukları idari teşkilatı ve bu teşkilatta görev alan idarecileri bildirir. Keza sicillerde kayıtları bulunan şuhudu'l-hal ile de belgenin ait olduğu mahallin eşraf ve esnafı hakkında da malumat sahibi oluruz. İkinci olarak söylenecek şey ise; mimari eserleri bunların banı ve vakıfları hakkında bilgi verir. Bundan başka mevcut savaşların hangi gerekçeyle yapıldığını padişah kendi ağzından kadı vasıtasıyla halka duyurur. Savaş tarihleri ve sebepleri bu belgelerde bulunmakla birlikte köy, mera ve kasaba halkının yaşayışı; halkın ekip biçtiği ve yetiştirdiği mahsulâta dair kayıtları içermektedir. Sefer ve savaş zamanında orduya iâşe yollarını ve şekillerini; bununla birlikte tımar, zeamet sahiplerinin orduya desteklerini ihtiva eder. Bu siciller askeri ve siyasi bilgiler dışında toplumsal ve kültürel malumatları da içinde barındırır. Düğün, nişan, boşanma, miras, mehir miktarı, nafaka, borç, tereke, mülkiyet hukuku gibi bahislerle de aile hukuku ve hayatının iktisadi sosyal yanını; yani refah seviyesini gözler önüne serer. Bu belgelerle vergi çeşitlerinin ve tahsilinin hangi yollarla düzenlendiği öğrenilmektedir. Şer'iyeye sicilleri aynı zamanda gerek halkın gerekse idari kademenin ve elbette yüksek rütbeli devlet ricalinin kullandığı Türkçeyi, bunların sahip olduğu kültürü ve en alt kademededen en üst tabakaya kadar dini, resmi, ilmi protokol hakkında muhteviyata sahiptir. Halen elimizde on sekiz bin şer'iyeye sicili mevcuttur.³²

İçeriğinden söz edilen bu belgeler genellikle rik'a, ta'lik ve divanî hat ile kayda geçirilmişlerdir. Bu denli çeşitli hattın kullanılması ve kâtiplerin el yazısının değişikliği belgelerin okunmasında bazı güçlükler ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte söz konusu sicillerdeki yazı güçlüğü fıkıh, hadis hatta tefsir veya kur'an meali bilmeyi gerektirdiği gibi Osmanlı tarihi terim ve deyimlerini de bilmeyi gerekli kılmaktadır. Bunun dışında vakıflar ile toprak kullanım müfredatıyla yani; tımar, has, zeamet ve mukata'a gibi kelimelerin bilinmesini de gerektiren mühim vesikalardır. Sadece yazı güçlüğü tesadüfen olmadığı için bir tarz olarak, ta'lik tercih edildiği ve merkez dışındaki kâtiplerin az yetişmişliğinden ya da standartlarının farklı oluşundan çoğu kez kırık ta'lik diyebileceğimiz bir yazı ile kayda geçirilmeleri; harf güçlüğü de ortaya koymakla birlikte temeli sağlam bir Türkçe bilgisi kısmen Arapça ve Farsça tamlamalarla ilgili

³² Cahit BALTACI, "Şer'iyeye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", **Osmanlı Arşivi ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu**, İstanbul,1985, s.130.

dilbilgisi ve elbette konu ile mananın irtibatlandırıldığı bir muhakeme sayesinde belgelerin doğru okunması harf güçlüğüne rağmen büyük ölçüde mümkün olur. Hatta bazen bir cümlenin bir kelimesi okunmasa dahi bu sağlam temel sayesinde belge doğru değerlendirilebilir. Ama elbette ait olan belgelerin ne zikrettiği ve hangi konu ve sebeple yazıldığı tam olarak anlaşılmaz ise okunan bazı kelimelerin doğruluğundan her zaman şüphe etmek mümkündür. Çünkü bazı kelimeler var ki, bunlar ne lügatte ne de kaynaklarda yer almamakta, bunlar karine birliği ve konunun yönlendirilmesi sayesinde ortaya çıkmaktadır.

1.3.1. SİVAS ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Sivas merkezine ait 65 adet şer'iyye sicil defteri bulunmaktadır. Bu defterlerin orijinalleri Ankara Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde yer alır. Sivas merkezine ait olan şer'iyye sicillerinin dağılımı şu şekildedir.

Tablo 1. Sivas Şer'iyeye Sicillerinin Numara ve Tarihleri

No:	Hicri Yıl:	Miladi Yıl:	No:	Hicri Yıl:	Miladi Yıl:
1	1191-1196	1776-1781	34	1279-1280	1863-1864
2	1196-1202	1781-1787	35	1280-1281	1864-1865
3	1202-1205	1787-1790	36	1281-1282	1865-1866
4	1206-1213	1791-1798	37	1282-1283	1866-1867
5	1209-1209	1794	38	1283-1284	1867-1868
6	1213-1217	1798-1802	39	1283-1284	1867-1868
7	1217-1220	1802-1805	40	1284-1285	1868-1869
8	1220-1224	1805-1809	41	1285-1286	1869-1870
9	1224-1227	1809-1812	42	1284-1286	1868-1870
10	1231-1232	1816-1817	43	1285-1289	1869-1873
11	1233-1237	1818-1822	44	1286-1289	1870-1873
12	1237-1238	1822-1823	45	1286-1287	1870-1871
13	1238-1240	1822-1824	46	1288-1289	1872-1873
14	1241-1242	1825-1826	47	1289-1292	1873-1876
15	1243-1245	1827-1829	48	1292-1292	1876
16	1247-1249	1831-1833	49	1289-1291	1873-1875
17	1249-1250	1833-1834	50	1292-1292	1876
18	1251-1253	1835-1837	51	1292-1295	1876-1879
19	1253-1255	1837-1839	52	1295-1298	1879-1882
20	1255-1257	1839-1841	53	1295-1300	1879-1884
21	1260-1261	1844-1845	54	1300-1303	1884-1887
22	1261-1262	1845-1846	55	1303-1305	1887-1889
23	1262-1264	1846-1848	56	1305-1306	1889-1890
24	1264-1265	1848-1849	57	1306-1309	1890-1893
25	1266-1266	1850	58	1309-1309	1893
26	1266-1267	1850-1851	59	1309-1312	1893-1896
27	1268-1268	1852	60	1312-1314	1896-1898
28	1268-1270	1852-1854	61	1314-1317	1898-1901
29	1270-1272	1854-1856	62	1316-1319	1900-1903
30	1274-1275	1858-1859	63	1319-1323	1903-1907
31	1275-1277	1859-1861	64	1321-1324	1905-1908
32	1277-1278	1861-1862	65	1324-1327	1908-1911
33	1278-1279	1862-1863			

Tablo 1.'deki Sicillerden ayrı olarak, 66-84 arası Divriği, 85-90 arası Kangal, 91- 94 arası Şarkışla, 95-102 arası Suşehri, 103-119 arası Gürüne ait olan Sivas kazalarının şer'iyeye sicil defterleridir.³³

³³ Ahmet AKGÜNDÜZ, Şer'iyeye Sicilleri, I, **Türk Dünyası Araştırmaları**, İstanbul, 1988, s. 184-211.

1.3.2.SİVAS ŞER'İYE SİCİLLERİ VE SİVAS İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Sivas şehir tarihinde önemli bir yere sahip olan şer'iyeye sicilleriyle ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, bu çalışmaların önemli bir bölümünü Ömer DEMİREL'e ait olan çalışmaların oluşturduğu görülür. “ Osmanlı Vakıf- Şehir İlişkisine Bir Örnek: Sivas Şehir Hayatında Vakıfların Rolü”³⁴ isimli çalışmada diğer arşiv kaynaklarının yanı sıra şer'iyeye sicilleri ışığında Sivas şehrinin fiziki, idari, içtimai ve iktisadi yönden incelendiği bilinmektedir. Vakıfların kurulduğu yerler, kurucuları, vakıfların gelirleri ve bu vakıfların şehrin din ve eğitim kurumlarına etkilerine dair önemli bilgiler içermektedir. Bununla birlikte yine önemli oranda şer'iyeye sicillerinden de yararlanarak Ömer DEMİREL'İN hazırlamış olduğu “Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: Makaleler”³⁵ adlı kitabı da Sivas şehir tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Bu eser, Sivas şehrinin mahalle, sur, çeşme, zaviye, vakıflar ve ekonomik hayatına dair malumat içeren çeşitli makalelerden müteşekkildir. Bundan başka Ömer DEMİREL'in “Sivas Vilayet Meclis Kararları 1911-1912”³⁶ adlı eseri, Sivas şehrine dair araştırma kaynağı olarak başvurulacak bir diğer çalışmadır. Yine Ebubekir S. YÜCEL'in “Salname-i Vilayet-i Sivas”³⁷ adlı çalışması Sivas tarihi alanında yapılan incelemelerde faydalanılacak önemli bir eserdir. Cemalettin ÇAKIR, “10 Numaralı Şer'iyeye Sicili”³⁸ adlı Yüksek Lisans tezi, Tuğba Yalçın, “Sivas'ın İki Yılı (1821-1822 Yılları 12 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defterine Göre)”³⁹, Zehra HİZMETLİ, “1839-1844 Yıllarında Sivas'ta Aile Hayatı”⁴⁰ adlı Yüksek Lisans çalışmasında 20 Numaralı Şer'iyeye Sicil Defterinden Yararlanılmıştır. Serap BOZPOLAT” Tanzimat'tan Önce Sivas'ta Gayr-i Müslimler”⁴¹ adlı çalışmada Sivas'a ait 11 adet Şer'iyeye Sicil Defterinden faydalanmıştır. Ahmet YÜKSEL'in, “Sivas Şehrinde Sefer Hazırlıkları”⁴² adlı çalışması, Ömer BAŞOL'un “20

³⁴ Ömer DEMİREL, Osmanlı Vakıf- Şehir İlişkisine Bir Örnek: Sivas Şehir Hayatında Vakıfların Rolü, **TTK**, Ankara,2000.

³⁵ Ö. DEMİREL, Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: Makaleler, **Sivas Valiliği Tarih ve Kültür Araştırmaları**, Sivas, 2006.

³⁶ Ö. DEMİREL, Sivas Vilayet Meclis Kararları 1911-1912, **BSM Yayınları**, Sivas, 2010.

³⁷ Ebubekir S. YÜCEL, Salname-i Vilayet-i Sivas, **Buruciye Yayınları**, Sivas, 2008.

³⁸ Cemalettin ÇAKIR, 10 Numaralı Şer'iyeye Sicili, Cumhuriyet Ü. SBE, (YL), Sivas, 2003.

³⁹ Tuğba YALÇIN, Sivas'ın İki Yılı, Cumhuriyet Ü. SBE, (YL), Sivas, 2002.

⁴⁰ Zehra HİZMETLİ, 1838-1844 Yıllarında Sivas'ta Aile Hayatı, Selçuk ü. SBE, (YL), Konya, 2007.

⁴¹ Serap BOZPOLAT, Tanzimat'tan Önce Sivas'ta Gayri Müslimler, Cumhuriyet Ü. SBE, (YL), Sivas, 2007.

⁴² Ahmet YÜKSEL, Osmanlı Sefer Organizasyonlarına Taşradan Bir Bakış: Sivas Şehrinde Sefer Hazırlıkları, Cumhuriyet Ü. SBE, (YL), Sivas, 2009.

Numaralı Şer'iyeye Sicili Transkripsiyonu"⁴³, Mustafa APAYDIN'ın " 16 Numaralı Şer'iyeye Siciline Göre Sivas Şehri"⁴⁴ adlı çalışmaları Sivas Şer'iyeye Sicilleriyle ilgili olarak yapılan çalışmaların bazılarıdır.⁴⁵

⁴³ Ömer BAŞOL, 20 Numaralı Şer'iyeye Sicili Transkripsiyonu, Gaziosmanpaşa Ü. SBE, Eskişehir, 2010.

⁴⁴ Mustafa APAYDIN, 16 Numaralı Sivas Şer'iyeye Siciline Göre Sivas Şehri, Gaziosmanpaşa Ü. SBE,(YL), Eskişehir, 2010.

⁴⁵ Fatih ŞAHİNGÖZ, 9 Numaralı Şer'iyeye Siciline Göre Sivas, Gaziosmanpaşa Ü. SBE, (YL), Tokat, 2010.

I. BÖLÜM

SİVAS ŞEHİRİ 50 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNDE BULUNANBELGELERİN DEĞERLENDİRMESİ

1. DEFTERİN FİZİKİ BAKIMDAN DEĞERLENDİRMESİ

İncelemesi yapılan Şer'iyye Sicil Defteri, Sivas vilayetine ait 50 numaralı şer'iyye sicil defteri olup, 1290-1291 H./1873, 1874 M. yıllarına ait davaları ve konuları ihtiva etmekle birlikte, çoğunlukla 1292 H. /1875 M. Yılındaki Sivas vilayeti ve bu vilayete bağlı kazalarda meydana gelmiş olayları içeren tutanaklardan ibarettir.

Sicillerin kaydedildiği kâğıt çok sağlamdır ve mürekkep bugün bile okunabilmektedir. Diğer defterlerde olduğu gibi bu defterde de kadı'nın ismi mevcuttur. (Ali Serdarhan Efendi) Bir kadı göreve başlar başlamaz ilk işi; adını ve göreve başlama tarihini deftere yazar. Görevi bitince halefine defteri teslim ederdi. Sicillerin başında genellikle Arapça ile başlayan bir giriş kısmı bulunmaktadır. Burada Allah'a ve Peygamberine dua edildikten sonra sicili tutan kadı'nın unvanı ve ismi ile göreve başlama tarihi kaydedilmektedir.

Defterde hüccet, ilam, maruz, şukka, tereke, vakfiyename gibi kayıtları içeren 525 hüküm mevcuttur. Defterin ilk iki varacağı birbirinin tekrarı şeklinde yazılmış, bu iki varaktan sonra numaralandırma yapılmıştır. Özet çalışmasında ise hükümler; “ varak 1/1, varak 2/1, 2/2, 2/3, 3/1, ...” şeklinde sayfa ve hüküm numaraları verilerek gösterilmiştir. Defter orijinal haliyle 167 varak ve 313 sayfa olup, 40x15 cm ebadındadır. Siciller, talik hat çeşidi ile kayda geçirilmiştir. Yazı biçiminde farklılıkların bulunması göz önüne alındığında defterin farklı kâtipler tarafından yazıldığı düşünülebilir.

Söz konusu şer'iyye sicil defterinin, diğer bazı şer'iyye sicil defterlerinin uğradığı fiziki tahribata uğramamış olduğu, defter varacağının eksiksiz ve yazının okunaklı oluşundan anlaşılabilmektedir. Defterde hükümler yıl ve aylar belirtilerek yazılmış olup, giriş-gelişme-sonuç bölümlerinden meydana geldiği söylenebilir. Bazı hükümlerde davaların konusu en sonda özetlenmiştir. Kronolojik sıraya ise tam manasıyla uyulduğu iddia edilemez. Defterin başlarında 1290, 1291 ve 1292 H yıllarına ait hükümlerin kronolojik sıraya uyulmadan bir araya getirildiği görülür. Çoğu zaman bir sayfaya iki ya da, üç hükmün kaydedildiği dikkat çekse de dört ya da beş hükmün

aynı sayfada yer aldığı durumlar da mevcuttur. Tereke kayıtları ise genelde bir buçuk, iki sayfa tutarken bazı tereke kayıtlarının beş, altı sayfa tuttuğu görülmektedir. Hükümler dil açısından incelendiğinde, o dönemde özellikle İstanbul'da yazılan defterlerin standardına ulaştığı söylenemez. Defterde de muhtelif konuları içeren hükümler yer almaktadır.

2. DEFTERİN DİPLOMATİK BAKIMDAN DEĞERLENDİRMESİ

2.1. Defterin Belge Türlerine Göre Tasnifi

Şer'iyeye Sicil Defterlerinin hemen hemen birçoğunda; kadılar ve kâtipler tarafından kaleme alınan (ilam, hüccet, maruz, vakfiye vb) kayıtlar, başka mahkemelerden sadır olup sicile kaydedilenler, Padişah'tan gelen emir, berat, ferman vb belgeler, sadrazam, kadiasker, beylerbeyi ve valilerden gelen buyrulduklar yer almaktadır. İncelenen defterde yer alan belgeler ise; hüccet, ilam, maruz, takrir, tahrirat, şukka, tereke, vakfiye türündeki belgelerdir. Bunlardan şukka üst makamdan, özellikle şeyhülislamlık makamından gönderildiği gözlenmekte, defterde yer alan diğer belgeler olan hüccet, ilam, maruz, vakfiye türündeki kayıtların, kadılar tarafından kaleme alındığı bilinmektedir. 50 numaralı Şer'iyeye Sicil Defterinde bulunan belgelerin türüne göre tasnifi yapıldığında, aşağıdaki tabloda (tablo.2) yer alan veriler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2.Defterin Belge Türlerine Göre Tasnifi

Belge Türü	Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Hüccet	102	2/1, 6/1, 6/2,13/1, 13/2, 13/3, 14/1, 20/2,20/3,23/3,25/1,25/2,31/1,32/1,43/2, 46/2, 4/1, 48/2, 48/3, 49/1, 49/2, 49/3, 50/3, 52/1, 53/2, 54/1, 54/2, 55/3, 56/1, 57/2, 58/1, 59/2, 60/1, 60/2, 61/1, 62/1, 62/2, 63/3, 64/1, 65/2, 68/2, 69/1, 69/3, 73/2, 74/1, 74/2, 75/1, 75/2, 78/3 79/1, 83/1, 83/2, 83/2, 83/4, 84/1, 85/2, 87/2, 87/4, 92/1, 98/1, 99/1, 107/1, 110/1, 111/1, 121/1, 121/2, 126/2, 132/3, 138/1, 149/2, 149/3, 157/1, 157/2, 168/2, 176/2, 177/2, 183/1, 183/2, 187/1, 187/2, 188/1, 188/2, 204/2, 205/1, 209/1, 216/1, 226/1, 226/2, 230/1, 241/2, 245/3, 250/1, 255/1, 260/2, 260/3, 261/1, 262/1, 266/1, 272/2, 276/1, 276/2, 299/1.
İlam	230	1. varak/1, 2/2, 2/3, 3/3, 3/4, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 7/1, 11/1, 19/1, 20/1, 21/1, 21/2, 21/3, 22/1, 22/2, 22/3, 24/1, 24/2, 26/1, 26/2, 27/1, 27/2, 38/1, 39/2, 40/1, 41/1, 50/1, 51/1, 52/2, 53/1, 54/3, 55/2, 55/3, 57/1, 63/2, 64/2, 65/1, 67/3, 68/1, 69/2, 69/4, 70/1, 71/1, 75/3, 76/1, 78/1, 84/2, 86/1, 87/1, 88/1, 88/2, 89/1, 89/2, 91/1, 94/1, 94/2, 95/1, 95/2, 101/2, 102/1, 102/2, 102/3, 103/2, 105/1, 107/2, 108/2,109/1, 111/3, 116/1, 116/2, 117/1, 117/2, 119/1, 123/, 123/2, 124/1, 125/2, 126/1, 127/1, 127/2, 128/1, 129/1, 129/2, 132/1, 132/2, 141/1, 142/1, 143/1, 146/2, 146/3, 147/1, 147/2, 147/3, 148/1, 148/2, 149/1, 149/4, 151/1, 150/2, 150/3, 151/2,152/2, 152/4, 153/1, 153/2, 155/1, 159/, 160/1, 160/2, 161/1, 162/1, 163/1, 163/2, 164/1, 165/1, 165/2, 166/1, 166/2, 167/1, 168/1, 169/1, 171/1, 174/1, 175/1, 176/3, 178/1, 179/1, 180/, 180/2, 180/3, 181/1, 181/2, 181/3, 182/1, 182/2, 184/1, 190/1, 190/3, 192/1, 193/1, 193/2, 195/1, 195/2, 197/2, 198/1, 198/2, 200/2, 201/1, 201/2, 202/1, 202/2, 204/1, 208/2, 209/2, 209/3, 210/2, 211/1, 214/3, 216/2, 217/1, 217/3, 218/1, 218/2, 219/1, 219/2, 222/1, 222/2, 228/2, 228/3, 229/1, 230/2, 231/1, 231/2, 233/2, 234/1, 234/2, 236/2, 236/3, 237/3, 239/1, 242/2, 243/1, 243/3, 245/1, 245/2, 246/1, 247/1, 247/2, 249/2, 249/3, 250/2, 253/3, 254/1, 255/2, 257/1, 258/1, 259/1, 264/1, 264/2, 265/1, 272/3, 273/1, 287/1, 288/1, 289/1, 291/1, 292/1, 293/1, 296/2, 296/3, 298/1, 299/2, 299/3, 300/1, 301/1, 302/2, 308//1, 308/2.
Maruz	15	23/2, 59/1, 72/1, 82/2, 103/1, 111/2, 154/2, 176/1, 215/1, 228/3, 337/1, 243/1, 244/1, 272/1, 291/2,
Şukka	30	36/1, 37/1, 37/2, 38/1, 38/2, 46/3, 47/1, 47/2, 66/1, 66/2, 77/1, 77/2, 78/2, 86/2, 87/3, 156/1, 185/1, 185/2, 186/1, 186/2, 199/1, 199/2, 199/3,

		227/2, 232/1, 232/2, 232/3, 233/1, 241/1, 296/1.
Tahrirat	15	72/1, 291/2, 154/2, 3/2, 59/1, 23/2, 111/2, 103/1, 215/1, 228/1, 237/1, 243/3, 272/1, 291/2, 176/1, 82/2
Takrir	50	41/2, 41/3, 46/1, 66/2, 68/3, 70/2, 71/2, 86/3, 103/3, 108/3, 119/2, 119/3, 119/4, 125/1, 129/3, 131/1, 131/2, 133/2, 134/1, 150/1, 152/1, 152/3, 153/3, 154/1, 154/3, 154/4, 154/5, 156/2, 156/3, 171/2, 177/1, 178/2, 187/3, 189/1, 190/1, 199/4, 215/2, 217/2, 236/1, 237/2, 242/1, 246/2, 249/1, 251/1, 252/1, 253/2, 259/2, 260/1, 274/1, 286/1, 286/2, 286/3, 300/2, 301/2, 303/1.
Tereke	75	8/1, 9/1, 9/2, 10/1, 14/1, 78/3, 88/2, 8/1, 9/1, 9/2, 10/1, 10/2, 11/2, 28/1, 29/1, 30/1, 33/1, 44/1, 44/2, 52/3, 59/3, 66/3, 72/2, 73/1, 80/1, 85/1, 90/2, 93/2, 96/1, 97/2, 97/1, 98/2, 100/1, 99/2, 101/1, 104/1, 106/1, 112/1, 143/2, 155/2, 158/1, 188/3, 191/1, 191/2, 201/1, 203/1, 205/2, 206/1, 207/1, 207/2, 208/1, 210/1, 212/1, 220/1, 223/1, 225/2, 234/3, 262/2, 266/2, 267/1, 271/1, 288/2, 290/1, 295/1, 302/1, 303/2, 304/1, 309/2, 310/1, 310/2, 311/1, 312/1, 313/1, 313/2, 178/2,
Vakfiye	4	82/1, 120/1, 122, 133/1, 172/1, 173/1
Bilinmeyen	4	3/1, 146/1, 214/1, 214/2
Toplam		525

2.1.1. Defterde Yer Alan ve Başka Makamlardan Gönderilen Belgeler

2.1.1.1. Şukka:

Şukkanın lügatte Arapça kökenli bir kelime olarak; parça, kumaş veya kâğıt parçası, küçük teskere, yazı anlamlarına geldiği belirtilir.⁴⁶ Taşra veya taşradaki iki merkez arasındaki yazışmalar için kullanılan bir belge türüdür. “Üstten alta yazılan bir tahrirattır” şeklinde de tarif edilebilir.⁴⁷ Şukkanın üstten alta yazılması dolayısıyla “elkab” çok kere hürmetkâranedir. “*Devletlü, âtüfetlü, mürvetlü, meâli-himem efendim hazretleri*”, “*Sa’adetlü, mekremetlü, meveddetlü, birader-i azizim efendi-i sütüde-şiyem hazretleri*”, “*Sa’adetlü efendim hazretleri*”, “*Hamiyetlü Bey*” gibi elkablar kullanılmıştır. Bunların ağdalı ya da basit olması gönderilen makama göre değiştiği

⁴⁶ Şemsettin SAMİ, *Kâmüs-ı Türkî, Çağrı Yayınları*, İstanbul, 2007, s.781.

⁴⁷ Tahrirat; bir daire tarafından yazılan resmi mektuplar olarak ifade edilmektedir. Bkz. Ferit DEVELİOĞLU, *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi*, 2007, Ankara, s.1021; M.KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgelerinin Dili, TTK*, 2013, Ankara, s. 229-235.

söylenbilir. Şukkalara büyük kısmında belgenin “şukka” olduğu bitiş formülünde “... *deyü şukka*” şeklinde ifade edilmekle birlikte, metnin sonunda tarih atılıp mühür basılırdı.⁴⁸ Defterde yer alan şukka türü belgelerin listesi tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Şukka Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi

Belgenin Konusu	Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Mahkemede Görülen Davalarda Mali İşler Hakkında Nizamname	1	36/1
Ticari Şirketlerin İcraatlarına Dair Nizamname	1	37/1
Askerde Ölenlerin Sicilleri ve Varislerine Dair Nizamname	1	37/2
Alacak Davası	1	38/1
Hayvan Kaybı ve Bedelinin Ödenmesi	1	38/2
Mesken Satışı	1	46/3
Mülk ve Vakıf Araziler Hakkında Nizamname	1	47/1
Varisi Bilinmeyen Hisselerin Eytam Sandığına Bırakılması	1	66/1
Miras Paylaşımı	3	77/1, 77/2, 78/2
Mülk Senedi Hakkında Nizamname	2	86/2, 87/3
Emlak Senedi Nizamnamesi	1	156/1
Mahkemede Alınan Kararlara Dair Nizamname	2	185/1, 185/2
Osmanlı Ordusuna İmam-Hatip Tayini	1	186/2
Arazi Kanunnamesi	2	199/1, 199/2

⁴⁸ KÜTÜKOĞLU, A.g.e, s. 233.

Ecnebi Tüccarlar	1	199/3
Miras Paylaşımında Şahitler Hakkında Karamame	1	227/2
Taşrada Memurların Vazifesi Hakkında	2	232/1, 232/2
Vakıf ve Mülk Olarak Yetimlere Kalan Hisse	2	232/3, 233/1
Ecnebi Tebaanın Mirası Hakkında	1	241/1
Haraç Meselesi	1	296/1
Toplam	30	

Tablo 2 incelendiğinde görüleceği üzere mali işlerle ilgili olarak; ticari şirketler, alacak- verecek, bir malın bedelinin ödenmesi, mesken satışı, miras, mülk ve vakıf araziler, kayıp varislerin hissesinin eytam sandığına teslimi, mülk ve emlak senedi, tayin, ecnebi tüccarlar, memurların taşradaki vazifesi, vakıf ve mülk olarak yetimlere kalan hisse, ecnebi tebaanın mirası ve son olarak haraç alınması konularına dair yapılacak uygulamalar hakkında Sivas vilayetine bir takım nizamnameler gönderilmiştir. Belgelerin içeriği incelendiğinde Osmanlı devletinin bu bildirimlerdeki amacının gerek Müslim gerekse gayri Müslim tebaanın hakkını muhafaza ederek, herhangi bir hukuksuzluğu mahal vermemek olduğu düşünülebilir. Ayrıca devletin nizam ve intizamının korunması gayesiyle tebaayı, kurum ve kuruluşları kanunnamelerle istenilen düzen dâhilinde tutarak, güçlü olanın güçsüze karşı değil, haklının haksız karşısında muhafaza edildiği bir ortam meydana getirildiği ifade edilmelidir.

2.1.2. Kadı ve Naip Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

2.1.2.1. Hüccet:

Arapça asıllı bir kelime olan “hüccet”; bir hükme havi veya bir tasarrufa mu’kid olarak mahkemeyi şer’iyye canibinden verilen resmi varakadır.⁴⁹ Başka bir deyişle hüccet; delil, vesika, sened manalarına gelir ve şeriat mahkemelerinden verilen bir

⁴⁹ SAMİ, A.g.e, s. 541.

hakkı, bir sahipliği gösteren vesikadır.⁵⁰ Osmanlı diplomatiğinde ise şer'i mahkemeler tarafından verilen, fakat ilamdan farklı olarak, hüküm ihtiva etmeyen; sadece kadı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair kadı'nın tasdikini ihtiva eden bir belgedir. Hücetler, çok çeşitli hususların tespiti için tertip edilmiş olup kadılar tarafından tanzim edilen bir nevi noterlik belgeleri olarak kabul edilebilir. Hücetler, Şer'iyye sicillerine kaydedilmesinden başka, kadı huzurunda tespiti yaptıran şahsın eline de verilmektedir. Bunlarda yapılan tespitlere göre, alım-satım, kira, nafaka, vekâlet, vasiyet, kefalet, şahadet, satış, (kat'i ve şartlı), borç, hibe, rüştün ispatı, nezir, keşif, sulh, irsaliye, vs. konularda hücetler bulunmaktadır. Hücetlerin başlangıç formüllerinde “*Sebeb-i tahrir-i kitab budur/oldur ki*”, “*Sebeb-i tahrir-i kitâb-ı şer'i ve muceb-i tastir-i mer'i budur ki*”, “*S ebeb-i tahrir-i huruf budur/ oldur ki*”, “*Sebeb-i tahrir-i kitâb-ı sıhhat- nisâb oldur ki*” şeklinde ifadelerin kullanıldığı görülür. Akabinde tarafların meslek, unvan, meskûn olduğu mahalle, kaza ya da köyü tanıtılır. Bunu takiben ise “*Meclis-i şer'-i şerif-i enverde*”, “*Meclis-i şer'-i mutahhara gelüp*”, “*Meclis-i şer'-i şerifde*” veya kısaca “*Meclis-i şer'de*”, “*Meclis-i kazada*” yahut “*Mahfil-i kazada*” sözleriyle mahkemenin tanımına yer verilir. Davalı şahsın tanımının mahkemenin tanımından sonra yapıldığı hücetler de mevcuttur. Konu anlatıldıktan sonra ise tespit edilen husus; “*vuku'u üzre bit-taleb kayd-ı sicil olunup bu vesika verildi.*”, “*mâ vaka'a bit-taleb ketb olundu*”, “*bu sahife-i sahihi'n-neval, cereyan-ı hâlüzre tesvid olunup*”, “*bu huruf-ı ber-sebil temessük ketb olunup*” şeklinde ifade olunur. Hücet, tarafların isteği üzerine ellerine verilmişse bu da yukarıdaki ifadeden sonra “*yed-i hâmile vaz' olundu*”, “*yed-i tâlibe vaz ve def' olundu*” şeklinde belirtilir. En sonda ise tarih Arapça olarak verilir ve şuhûdü'l-hâl yazılır.⁵¹ Defterde yer alan hücetlerin hangi konularda yazıldığı Tablo 4'te gösterilmiştir.

⁵⁰ DEVELİOĞLU, A.g.e, s.388.

⁵¹ KÜTÜKOĞLU, A.g.e, s. 350- 358.

Tablo 4.Hüccet Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi

Belgenin Konusu	Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Arazi	2	157/2, 299/1
Alacak-Verecek/ Borç	8	60/2, 69/3, 87/4, 92/1, 111/1, 121/2, 245/3, 260/3
Miras	25	13/2, 31/1, 32/1, 48/3, 49/2, 65/2, 79/1, 83/4, 98/1, 99/1, 107/1, 110/1, 132/3, 138/1, 149/3, 176/2, 183/1, 205/1, 209/1, 250/1, 255/1, 260/2, 261/1, 262/1, 266/1.
Miras ve Mesken Satışı	12	43/2, 49/1, 50/3, 56/1, 57/2, 57/3, 58/1, 59/2, 61/1, 62/2, 63/1, 168/2.
Mesken Satışı	32	6/1, 6/2, 13/1, 13/3, 20/2, 20/3, 23/1, 25/1, 48/1, 49/3, 52/1, 54/1, 54/2, 55/1, 60/1, 61/2, 64/1, 73/2, 74/1, 75/2, 157/1, 272/2.
Dükân Satışı	2	46/2, 68/2
Bağ- Bahçe Satışı	1	87/2
Tarla Satışı	2	2/1, 121/1,
Mülk	7	74/2, 83/1, 83/2, 83/3, 84/1, 85/2, 187/1.
Nafaka	6	46/2, 149/2, 177/2, 183/2, 187/2, 204/2.
Şahitlik	1	188/1
Tayin	4	69/1, 126/2, 276/1, 276/2,
Vekâlet	2	53/2, 188/2.
Toplam	102	

Hüccet türü belgelerde Tablo 4'ten de anlaşılacağı üzere daha çok arazi, alacak-verecek/borç, miras, satış, mülk davaları, nafaka, tayin, vekâlet gibi konular yer almaktadır. Bunların içerisinde ise en çok miras ve mesken satışı dava kayıtları mevcuttur. Belgeler incelendiğinde mesken satışının ağırlıklı olarak miras paylaşımı neticesinde vuku bulduğu görülmektedir. Yani herhangi bir şahsın vefatının akabinde şahsın varisleri, mesken ya da diğer bir deyişle menzildeki hisselerini, hisse sahiplerinden olan bir diğer varise satmışlardır. Mülkü menzillerdeki hisseleri satın alan varislerin çoğunlukla mülke yakın yerde oturdukları hatta sınır komşusu oldukları dikkat çeker. Alacak-verecek/borç davalarında ise; bir hizmetin karşılığının yani bedelinin ödenmesi veya nakdi olarak verilen bir borcun ödeme zamanı gelmişse bunun ödenmesi talebi hakkında ve arazi davaları da davaya konu olan arazinin paylaşılmasından dolayı görülmüştür. Vekâlet konularının bir mülke vekil tayini hakkında olduğu bilinirken, sadece tayin olarak alınan konularda ise bir cami, mescit ve vakfa; imam, müezzin, mütevellî, ferraş, türbedar tayinine dair bilgiler ihtiva ettiği anlaşılmaktadır. Bütün bu belgelerle birlikte defterde nafaka, tereke, şahitlik gibi konularda toplam 102 hüccet mevcuttur.

2.1.2.2. İlam:

Arapça “ilim” kökünden gelen “ilam”ın kelime manası, “bildirme, anlatma” demektir. Hukuk terimi olarak ise ilam, bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeyi ifade eder.⁵²Başka bir tanımında ise “şer’i bir hükmün altında kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı bir belgedir.”⁵³Şeklinde tanımlanır. Bundan başka; kadının herhangi bir mesele hakkında yaptığı tahkikatın kendi imzası altında merciine veya vaki suale cevaben arz etmesi şeklinde ifade edilebilir.⁵⁴ İlam belgeleri davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def’i söz konusu ise bunun sebeplerini ve belgenin sonunda neden, nasıl karar verildiğine dair kayıtlar içerir. İlam belgesini diğer belgelerden ayıran en önemli özellik hâkimin kararını ihtiva ediyor olmasıdır. Hâkim yargılamayı bitirdikten sonra kararın gerekçesini bildiren

⁵² DEVELİOĞLU, A.g.e, s. 426; Ancak Osmanlı diplomatiğinde kadıların şer’i mahkemeye intikal eden bir davanın kararının tasdikini temin maksadıyla şeyhülislamlığa veya herhangi bir konuda bilgi vermek üzere üst makamlara yazdıkları resmi yazılar için de ilam tabiri kullanılmıştır. Bkz. KÜTÜKOĞLU, A.g.e, s. 345.

⁵³ Ahmet AKGÜNDÜZ, Şer’iyye Sicilleri, **TDAV**, C.I, İstanbul, 1988, s. 29.

⁵⁴ İ. H. UZUNÇARŞILI, Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı, **TTK**, Ankara, 1988, s. 108.

belgeyi (ilam) hazırlar ve bunun suretlerini davalı ile davacıya verdikten sonra bir suretini de sicil defterine kaydeder.

İlam belgelerinde kullanılan elkablar “ *Ma’ruz-ı dâ’i-i devlet-i Aliyeleridir ki*”, “ *Der-i devlet-i mekine, arz-ı dâ’i-i keminelidir ki*” veya “ *Der-i devlet-i mekine, arz-ı abd-ı dâ’i-i keminelidir ki*” şeklinde ifadeler olduğu görülmektedir. İlamda davacının ismi, mesleği, yaşadığı şehir, kasaba, belirtildikten sonra iddiasına yer verilir. Davalı hakkında da aynı şekilde bilgi verilmesinin akabinde, iki tarafın da şahitlerinin dinlenmesiyle kadı, kararı gerekçeleriyle birlikte vererek imzasını atar. Hüküm bölümünde ise; “*mucebince müdde-iyân-ı mezburân Halil ve Ali ile mezbur Halil’in müvekkileleri mezburetân Nuri ve Hadice ve ahü’l- mezbür Mehmet’in talepleriyle huzurlarında katil-i mezbur kısısıyla hükm olunduğu*”, “*mucebiyle diyed murâd olan beş bin dirhem-i şer’i sim-i hâlis vech-i şer’i üzre tekasit-i selâse ile iş bu tarih-i i’lamdan tamamına değin med’ün-ı asil ve vekil-i merkumdan Her birine mu’accelen ve muksitten kâmilen edâ vü teslime hânık-ı merkum İstefan’a tenbih olunduğu tescil*” Şeklinde konuyla ilgili hâkimin hükmü yazılır. İncelemesi yapılan sicil defterinde hangi konulara dair ilam verildiği Tablo 5. de gösterilmiştir.⁵⁵

⁵⁵ KÜTÜKOĞLU, A.g.e, s. 145-150.

Tablo 5. İlam Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi

Belgenin Konusu	Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Arsa	1	292/1
Alacak-Verecek/Borç	35	19/1, 38/1, 41/1, 160/1, 184/1, 197/1, 197/2, 198/2, 288/1, 302/2, 4/1, 7/1, 22/3, 55/2, 55/3, 57/1, 78/1, 111/3,151/1, 153/2, 152/2, 163/1, 166/1, 167/1, 171/1, 180/2, 182/1, 209/2, 217/3, 218/2, 219/1, 228/3, 229/3, 231/1, 299/2,
Ölen Askerin Terekesi	14	27/2, 32/2, 50/1, 69/4, 70/1, 89/2, 95/1, 108/1, 119/1, 127/1, 132/2, 141/1, 153/1, 246/1,
Darp	3	190/3, 192/1, 242/2,
Evladiyet	1	216/2
Hırsızlık	2	22/2, 198/1,
Hayvan Kaybı	27	3/3, 3/4, 27/1, 102/1 103/2, 147/2, 147/3, 151/2, 159/1, 164/1, 165/1, 165/2, 179/1,181/3,182/2,200/2,218/2, 201/1, 201/2, 202/1,202/1, 202/2, 204/1, 208/2, 236/3, 249/2, 287/1
Katil	4	117/2, 193/2, 247/2, 264/1
Kayıp	3	253/3, 254/1, 190/2
Kız Kaçırma	1	109/1,
Namus D	1	24/1
Nikâh	4	1. varak/1, 2. varak/2, 146/2, 155/1, 217/1
Mihr ve Nafaka	8	11/1, 24/2, 146/3, 180/3, 209/3, 234/2, 259/1, 289/1
Mülk ve Menzil Paylaşımı	9	22/1, 149/1, 176/3, 181/1, 194/1, 211/1, 231/2, 234/1, 273/1
Miras	28	63/2, 64/2, 65/1, 68/1, 89/1, 105/1, 116/2, 123/1, 124/1, 142/1, 163/2, 169/1, 174/1, 178/1,195/2, 210/2, 222/1, 222/2,228/2, 233/2, 237/3, 239/1,147/1, 255/2, 272/3, 293/1, 296/3, 308/1
Miras D ve Mesken	9	39/2, 40/1, 95/2, 160/2, 161/1, 162/1, 194/1, 230/2, 298/1

Satışı		
Bahçe Satışı	1	26/1
Dükkân Satışı	5	51/1, 71/1, 180/1, 236/2, 250/2.
Hayvan Satışı	8	94/1, 101/2, 129/1, 166/2, 175/1, 193/1, 214/3, 249/3
Mesken Satışı	5	69/2, 123/2, 128/1, 243/1, 147/1
Tarla Satışı	1	148/1
Su Meselesi	1	257/1
Salâvat-ı Şerif Okunması	2	247/3, 308/2
Sulh	1	181/2
Tımar Bedeli	2	150/3, 291/1
Tayin	31	2/2, 2/3, 4/2, 5/1, 20/1, 21/1, 21/2, 21/3, 52/2,53/1, 54/3, 87/1,88/1,90/1,91/1,102/2,108/2,126/1,129/2,132/1,143/1,148/2, 149/4, 195/1, 243/2, 245/2, 296/2, 29973, 300/1, 308/1
Talak	1	116/1,
Zaviye	1	168/1
Vakıf	13	5/2, 67/1, 75/3, 76/1, 84/2, 86/1, 102/3, 117/1, 125/2, 127/2, 152/4, 245/1, 265/1
Velayet	1	258/1
Bilinmeyen	3	1/1, 3/1, 94/2,
Toplam		230

İlam türü belgelerde alacak-verecek/borç davalarından sonra en çok mahkemenin kararı neticesinde gerçekleştiğinden olsa gerek, tayin konuları yer

tutmaktadır. Hücet bölümünde ifade edildiği üzere tayinler daha çok müderris, imam, vaiz, mütevellî vb görevlerde yapılmıştır. Bundan sonra ise miras paylaşımı, hayvan kaybı ve orduyu hümayunda görevde iken vefat eden askerlerin varisleri ve terekesi hakkındaki kayıtlar gelmektedir. Burada dikkat çeken husus ise; tüm vefat eden askerlerin Hüseyin Ağa denilen şahıstan 30 kuruş alacaklarının olduğudur. Bundan başka vakıfla ilgili belgeler, hayvan, mesken, tarla ve dükkân satışı, talak, mihr, nafaka, tereke, kız kaçırma, darp, katil gibi muhtelif konularda kayıtların mevcut olduğu bilinmektedir. Özellikle aileyi ilgilendiren konularda hukuki uygulamaların toplum içerisinde gerek Müslim gerekse gayri Müslim olsun, kadını koruduğu ve hakkını gözettiği ifade edilebilir. Bununla birlikte gayri Müslimlerin miras ve tereke paylaşımlarında tıpkı İslam hukukunda olduğu gibi erkeğin kadından daha fazla hisse aldığı görülmektedir. Katil davalarında ise dikkat çeken bir husus maktulün yakınlarının kısas talebinde buldukları beyanıdır. İlam adındaki bütün bu belgelerin sayısı defterde toplam 230'dur.

2.1.2.3. Maruz:

Maruz, lügatte arz olunmuş, arz olunan verilmiş sunulmuş manalarına gelir.⁵⁶ Şer'iyye sicillerinde hücet ve ilamdan farklı ve genellikle ifade şekli itibariyle ilamlarla karıştırılan bir belge çeşididir. Maruz kelime anlamı itibariyle arz edilen şey demektir. Maruzun farklı bir kelime olarak asıl anlamı itibariyle kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hücet gibi hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamlarına veya kadıya hitaben yazdığı şikâyet dilekçelerine denir. Kısaca astın üste yazdığı bir isteği veya bir durumun arzını havi yazılı belge veya kayıtlardır. Buna maruz denildiği gibi arıza veya arz da denir ve genellikle çoğulu olan maruzat kelimesi kullanılır. Maruzların bazen maruz diye kaydedilen ilamlardan farkı kadının kararını ihtiva etmemesidir. Bundan başka sakk-ı şer'i kitaplarındaki ilam örnekleriyle maruz diye kaydedilen ilamlar tıpa tıp benzerlik göstermektedir.⁵⁷ Maruzlarda da muhatabın elkabı yer alır. Padişaha sunulması halinde: “Şevketlü, kudretlü, mehabbetlü, azametlü, hünkârım hazretleri” Sadrazama sunulduğunda “Devletlü, inayetlü, re'fetlü, atüfetlü, sertac-ı mefahiretim

⁵⁶ DEVELİOĞLU, A.g.e, s. 582.

⁵⁷ Ahmet AKGÜNDÜZ, Şer'iyye Sicillerinin Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, C. I, İstanbul, 1988, s.37.

efendim sultanım hazretleri”, “*Devletlü, sa’adetlü, mürüvvetlü, mekremetlü efendim sultanım hazretleri*”, daha aşağı seviyede bulunanlara verilenler; “ *Sa’adetlü, semahatlü, atüfetlü, re’fetlü sultanım efendim hazretleri*” gibi elkablar kullanılır. Tanzimat’tan sonra ise bunu basitleştirerek “ *Ma’ruz-ı çâker-i kemineleridir ki*” şeklinde verildiği görülmektedir. Hatimede ise genellikle muhataba olan bağlılık bildirilir. Padişaha yazılmış ise; “ *Babında emr ü ferman şevketlü, kudretlü, azametlü, hünkarım/padişahım hazretlerininidir*”, başka bir vazifeliye yazılmış ise: “*babında emr ü ferman hazret-i men lehü’l-emrindir.*”, “*babında /ol bâbda ve her halde emr ü ferman hazret-i men lehü’l-emrindir*”, “ ... *bâbında ve her halde hazret-i veliyyü’l-lutf ve’l-ihsânındır*”, “*bâki devlet ü sa’adet dâim-bâd*”, “*ol babda emr ü ferman hazret-i men lehü’l-emrindir*” gibi ifadeler kullanılarak metin tamamlanır.⁵⁸ Defterde yer alan maruzların hangi konularda yazıldığı hakkında malumat Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6.Maruz Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi

Belgenin Konusu	Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Arsa	2	72/1, 291/2,
Emekli Maaşı Derkenarı	1	154/2,
Hayvan Kaybı	1	3/2,
Katil	1	59/1,
Mesken Satışı	1	23/2, 111/2,
Miras	7	103/1, 215/1, 228/1, 237/1, 243/3, 272/1, 291/2,
Tarla Satışı	1	176/1
Tayin	1	82/2
Toplam		15

Maruzlar, yukarıda da ifade edildiği gibi kadının kararını ihtiva etmeyen, konu hakkında malumat veren ve hükmü maruzun yazıldığı merciden bekleyen belgelerdir.

⁵⁸ KÜTÜKÇLU, A.g.e, s. 321-324.

Bu yüzden olsa gerek, defterde yer alan maruz sayısı ilam ve hüccet sayısından daha azdır. Tablo 6’da görüldüğü gibi arsa, emekli maaşı derkenarı, hayvan kaybı, katil, mesken ve tarla satışı, miras ve tayin konularında maruzlar yazılmıştır. Söz konusu olan konularda kadının ne gibi bir hüküm vermede kararsız kaldığı düşünülebilir. Defterde toplam 15 maruz belgesi mevcuttur.

2.1.2.4.Tahrirat:

Tahriratın bir daire tarafından yazılan resmi mektup olduğu Şukkanın açıklandığı bölümde ifade edilmişti. Tahrirat, “tahrir”in çoğulu olup lügatlerde “posta ile gönderilen resmi mektup” olarak tarif edilmektedir. Osmanlı diplomatiğindeki manası da hemen hemen aynıdır. İstanbul’daki merkez daireleriyle (başlangıçta kalemler 1830’larda sonra nezaret ve diğer daireler) vilayetler ve dış temsilcilikler ve bunların birbirleri arasındaki yazışmalar tahrirat adıyla anılır. Ancak gerçek manada tahrirat adını taşıyabilmesi için yazının küçükten büyüğe yazılmış olması lazımdır. Yani, mesela, vilayetlerdeki valilerin nezaretler, sadaret gibi sadece kendilerinden yüksek makamlara yazdıkları yazılar, daha aşağıdaki memurların merkezdeki üstleri, yabancı devletler nezdindeki elçilerin reisülküttab vs gönderdikleri yazılar ile İstanbul dışında bulunanların aralarındaki yazışmalarda muhasebeciden vilayet defterdarına veya defterdardan valiye gönderilen yazılar hep tahrirat adını taşır. Ancak, zamanla merkez ve taşra arasında, gerek alttan üste gerekse üsten alta yazılan resmi yazılar için “tahrirat” tabiri kullanılmıştır. Şukka, nemika, rakime gibi tabirler yalnız yazıların sonunda ibare olarak muhafaza edilmiştir. Diğer belgelerde belge cinsi genellikle metin içinde belirtilirken, tahriratta buna pek rastlanmaz. Bazı belgelerde türü ile ilgili herhangi bir kayıt yoktur. İçinde “ariza” denilen bir belge sunulurken “tahrirat” denilebilir. Mamafih, kesin kaidelerin, zamanla yumuşama gösterdiği ve bu tabirlerin birbirinin yerine kullanılabilirdiği de anlaşılmaktadır. Tahriratta kullanılan elkablar: “ *Veliyyü’n-ni’amâ Devletlü, âtifetlü, efendim hazretleri*”, “ *Veliyyü’n-ni’amâ, bende-i pervera, kermü’ş-şiyema efendim*”, “ *Hak pay-ı âli-i mün’imânelerine ma’ruz-ı çaker-i kemineleridir ki*”, XIX Yüzyılda itibaren basitleştirilerek “ *Veli ni’metim efendim*”, “ *Ma’ruz-ı çakerileridir ki*” şeklinde ifade edilmektedir.⁵⁹Söz konusu defterde hangi konulara dair tahrir ya da tahriratın yazıldığı Tablo 7’de gösterilmiştir.

⁵⁹ KÜTÜKOĞLU, A.g.e, s. 230.

Tablo 7.Tahrirat Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi

Belgenin Konusu	Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Askerde Ölen Şahıs ve Varisleri	9	223/2, 223/3, 224/1, 224/2, 224/3, 225/1, 252/2, 252/3, 253/1
Esmen Defteri	3	39/1, 50/2, 286/4
Miras	1	227/1
Mesken Satışı	1	199/4
Vakıf	1	155/2
Toplam	15	

Söz konusu türden belgelerde, aksede görevli iken vefat eden şahıs ve varisleri, esman defteri, miras, ve vakıfla ilgili olarak toplam 15 hükmün var olduğu bilinmektedir. Bunlardan miras, mesken satışı ve vakıfla ilgili belgeler birer tane iken esman defteri 3, askerde vefat eden kimseyle ilgili 9 kayıt mevcuttur.

2.1.2.5. Takrir:

Arapça “karar”dan tef’il vezninde bir kelime olan “takrir” “yerleştirme”, “sağlamlaştırma”, “anlatma”, manalarına gelir. Diplomatik bakımdan ise takrir, bir işi yazılı olarak ilgili merci’e bildiren bir tür belge için kullanılmıştır. Bu merci’, padişah veya sadrazam olabileceği gibi daha alt kademede bir vazifeli de olabilir. Takrirlerde elkab yoktur. “*yümn-i ikbâl ile cülüs-ı sa’adet- me’nüs vuku’unda*”, “*Öteden berü derya kapudanlarına Bahr-i sefid sahillerinde...*”, “*işbu şevval-i mükerreminin yirmi altıncı günü....*” Gibi bir şekilde doğrudan doğruya konuya girilir. Başka bir ifadeyle, takrir nakil rüknüyle başlar. Nadiren nakil rüknüne girilmeden önce “*takrir-i kullarıdır ki*” şeklinde arzuhalleri hatırlatan bir klişe kullanılır. Nakil kısmında konu, sebepleri ve eskiden beri süregelen tatbikatı, eğer bununla ilgili bir ferman yahut hatt-ı humayün varsa buna dair bilgi verilerek takririn gönderildiği merci’in konu hakkında ki kararı istenir. Takririn takdim edildiği şahsa göre bitiş cümlesi farklılık gösterir. Padişaha takdim edilenler; “*emr ü ferman ve inâyet ü ihsan şevketlü, kerametlü, azametlü, mehabbetlü, merhametlü efendim padişahım hazretlerindir.*”, *bâki emr ü ferman şevketlü, kerametlü, kudretlü, veliyyü’n-ni’am-ı âlem efendim padişahım*

hazretlerinindir.” Gibi içinde “padişahım” ibaresi geçen kelime kullanılarak takririn padişaha sunulduğu ifade olunur. Sadrazama sunulan takrirlerde ise; “*veliyyü’l-emr*” veya “*men lehü’l-emr*” tercih edilirken alt kademedekilere; “*men lehü’l-emr*” kelimeleri kullanıldığı tespit edilebilir. Mamafih bütün takrirler aynı kalıpla son bulmazlar. “*emr ü ferman Devletlü sultanım hazretlerinindir.*” Yahut “*emr ü ferman Devletlü, inayetlü, efendim hazretlerinidir.*” Gibi kalıplar da kullanılmıştır. Defterde yer alan takrirlerin hangi konulara dair yazıldığı Tablo 8’de gösterilmiştir.⁶⁰

Tablo 8. Takrir Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi

Belgenin Konusu		Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Arazi		1	286/1,
Miras		1	246/2,
Nikâh		1	214/2
Satış	Bahçe, Tarla	29	41/2, 41/3, 46/1, 66/2, 70/2, 71/2, 86/3, 103/3, 108/3, 119/2, 119/3, 119/4, 150/1, 152/3, 153/3, 154/4, 154/5, 156/2, 171/2, 177/1, 215/2, 229/2, 249/1, 259/2, 260/1, 274/1, 300/2, 301/2, 303/1,
	Dükkân	9	68/3, 187/3, 189/1, 217/2, 236/1, 242/1, 251/1, 286/2, 286/3,
	Mesken	7	152/1, 154/1, 154/3, 156/3, 190/1, 199/4, 253/2,
Tımar Derkenarı		1	237/2,
Toplam			50

Arazi, miras, nikâh, satış, tereke, tımar derkenarı gibi konularda takrirlerin yazıldığı görülmektedir. Bunların sayısı defterde toplam 50 olarak belirlenmiştir.

⁶⁰ KÜTÜKOĞLU, A.g.e, s. 214.

2.1.2.6. Tereke:

Terke terim olarak ölen kimsenin geriye miras olarak bıraktığı her şeydir. Bir şeyi kasten, isteğe bağlı olarak ve mecbur kılarak bırakmak anlamlarına gelir.⁶¹ Hukuk olarak ise, ölenlerden geriye kalan menkul, gayrimenkul ve alacak gibi her türlü malları ile ölen kişiden geriye kalan, borç, vasiyet ve hibe gibi durumların ayrıntılı bir dökümüdür. Tereke defterleri; ölmüş kişilerin hayatta iken tasarrufunda olan arsa, dükkân, bahçe, çiftlik, hayvan, ziynet ve her türlü ev eşyası vb malların miktarını içermekte; bütün malların tahmini değerleri veya müzayede ile satılması sonucu ortaya çıkan değerlerini ortaya koymaktadır. Tereke defterleri ölen kişilerin sosyal konumu, medeni hali, tasarrufları, giyim ve kullanım eşyaları ve diğer malların dökümünü içermektedir. Kadıların görevlerinden biri de ölen kimselerin geride bıraktığı mal varlığını, mirasçılarının talebi üzerine şer'i kurallarında belirlediği çerçevede varisler arasında paylaşmak, mirasçısı yok ise Beytü'l-mal hazinesi adına mirasa el koymaktır. Bu hususta kadıların en büyük yardımcısı kassamlardı.⁶² Bir terekenin kadıya intikal etmesi ve paylaşılması ancak ilgililerin isteği ve devletin mirasçılığı durumunda gerçekleşirdi. Uzaktaki ve küçük yaştaki mirasçının haklarının korunması da kadının vazifelerinde biriydi.⁶³

İncelenen defterde tereke belgeleri, tereke sahibinin yaşadığı yeri (mahalle, kaza köy), şahsın unvan ve ismi belirtilerek başlamaktadır. Bunu takiben varisler ve bunların akrabalık dereceleri sayılarak terekenin söz konusu varisler arasında paylaştırıldığı ifade edilir. “*tereke-i müteveffıyye/müteveffa merkumedir ki ber vech-i âti zikr olunur*” şeklindeki ibareden sonra ölen kişinin terekeyi oluşturan her türlü mal ve eşyası değeri ve miktarıyla birlikte açık açık yazılır. En sonda terekenin yekün denilen toplam miktarı belirtilir. Hisse sahiplerinden biri gaip ise bunun hissesi Beytü'l-mal sandığına yani Sivas mal sandığına devredilir. Terekede yer alan masraf ve giderlerde (resm-i kısmet yani kadıların aldığı ücret, kaydiye kayıt karşılığı alınan ücret, ihzariye mahkemeye çağırma ücreti, hüddamiye hademe ücreti, teşhiz ve tekfin masrafları yani kefen ve defin harcamaları, borcu varsa borcu ödenir.) çıkarıldıktan sonra geriye kalanlar miras sahiplerine paylaştırılır. Söz konusu defterde çok sayıda tereke mevcuttur. Bunların

⁶¹ Fatih ŞAHİNGÖZ, 9 Numaralı Şer'iyye Siciline Göre Sivas, Gazi Osman Paşa Ü. SBE, (YL), Tokat, 2010, s. 38.

⁶² Kassam; ölen kimsenin terekesini İslam hukukuna göre mirasçılara pay eden kimsedir. Bkz: ŞAHİNGÖZ, A.g.e, s. 38.

⁶³ ŞAHİNGÖZ, A.g.e, s. 38.

çoğunu Müslüman terekeleri oluşturur. Gayri Müslimler dilerlerse şer'i mahkemede miras ve tereke taksimi yaptırabilirlerdi. Tablo 9'da defterde yer alan terekelerin listesi verilmiştir.

Tablo 9.Defterde Bulunan Tereke Türündeki Belgelerin Yer ve Yekûnları Bakımından Tasnifi

Tereke Sahibinin Adı	Tereke Sahibinin Mesleği	Yaşadı Yer (Mahalle, Nahiye, Karye)	Tereke Yekünü	Sayfa No/ Belge No
Sipah oğlu Halil bin Hasan Bin Mehmet	----	Hacı Bey	13540	8/1
İbrahim oğlu Ahmet ibn İbrahim	----	Karagüllük Karyesi	9710	9/1
Ramazan oğlu Mustafa bin Mehmet	----	Çıranlı Karyesi	3500	9/2
Musis veledi Adam	----	Salık Hasan Karyesi	3280	10/1
Nasuh oğlu Ömer bin Nasuh	----	Kızılca Karyesi	1640	10/2
Ahmet Şakir Efendi ibn Ragıp Efendi	Kâtip	İstanbul Üsküdar’da Pazarbaşı Mahallesi	7204	11/2, 12/1
Kahveci zade Ömer Efendi ibn Ali ibn. Abdullah	Kahveci	Cami Kebir Mahallesi	47127	14/1,15,16,17,18
Süleyman Ağa ibn Abdullah bin Abdurrahman	----	Açe Mahallesi	9239	28/1
Nişan veledi Karabet veledi Hacı’ın	----	Küçük Kinisa Mahallesi	-----	29/2
Pabuççu Bagos veledi Kırkor	Papuççu	Kösedere-i Zımmi Mahallesi	4314	30/1
Mehmet Süleyman Efendi ibn Abdurrahman	----	Oğlan Çavuş Mahallesi	105956	33/1, 34, 35.
Ayşe binti Musa	----	Hacı Mehmet Mahallesi	----	44/1
Müezzın oğlu Mehmet Ağa ibn İbrahim bin Mehmet’in	----	Küçük Minare Mahallesi	----	52/3

Katip oğlu kızı Ayşe binti Yusuf bin Ali	-----	Kösedere-i Müslim Mahallesi	1974	59/3
Merakumcu oğlu İbrahim Ağa bin Osman bin Abdullah'ın	-----	Bab-ı Kayseriye Mahallesi	12000	66/3
kızan oğlu Artin veledi İstefan'ın	-----	Tore Mahallesi	4470	72/2
şirin oğlu Bedrus veledi Sağmun veledi Adam	-----	Perkenek Karyesi	1244	73/1
Barutçu [?] Oğulları Biruvis	Barutçu	Sarı Şeyh Mahallesi	14398	78/3
Börkçü Hasan Efendi ibn Seyyid Mehmet bin Abdullah'ın	Börkçü	Hamam Ardı Mahallesi	17964	80/1
Tuzcu oğlu Hüseyin Kavas ibn Hüseyin'ın	-----	Gök Medrese Mahallesi	4220	88/2
Rafiya hatun binti Mehmet Emin Efendi bin Abdülhak	-----	Ağcebölge Mahallesi	10376	90/2
Mehmet İzzet Ağa ibn Mustafa bin Abdullah'ın	-----	Gök Hasan [?] Mahallesi	1928	93/1
Ali can oğlu Hüseyin bin Ali bin Abdulsad'ın	-----	Gürün Karyesi	15845	96/1
Kör Mehmet oğlu Ömer bin Mehmet'ın		Beyzıkar Karyesi	13000	97/1
Hüseyin bin Abdurrahman	-----	Kahkık Karyesi [?]	15100	97/2
Garip Osman Oğlu Ömer bin ve Sadettin bin Osman'ın	-----	Ade Karyesi[?]	2900	98/2

İbrahim Oflu Ahmet ibn İbrahim	----	Kara Gömlek Karyesi	12400	99/2
Recep oğlu Mehmet bin Recebin	----	Şemkurun Karyesi	4800	100/1
Ahmet bin Mehmet'in	----	Sinekli Karyesi	2500	101/1
Kızmızır oğlu Agob veledi Artin veledi Agob	----	Ferhat Bostan Mahallesi	30748	104/1
Rafia Hatun binti Mehmet emin Efendi bin Abdülhak	----	Ağcebölge Mahallesi	10276	106/1
Ali Ağa ibn Abdullah'ın	Tüccar	Rum Elinde Sakız Adası	11702	112/1, 113, 114, 115
Dülgeroğlu Hacerur veledi Kifurak'ın	----	Demirciler Ardı Mahallesi	8965	129/3, 130
Mehmet Selim Efendi ibn Abdülhak Efendi	----	Oğlan avuş Mahallesi	20507	133/2
İbrahim Ethem Efendi ibn Ahmet Şeyh Dede ibn İbrahim Efendi	----	Gök Medrese Mahallesi	38228	134/1, 135/1, 136/1.
Şerife hatun binti Mehmet selim bin Abdülhak	----	Ali Baba Karyesi	58218	139/1, 140.
Abdül Behçet Efendi ibn Mehmet Emin Ağa bin Hasan Ağa	----	HamamardıMahallesi	10758 Kuruş	143/2, 144,145
Bıçakçı oğlu İsmail bin Mehmet bin Abdullah	----	Şemsi Ferras Mahallesi	2789 Kuruş	178/2

Kürkçü Balık veledi Adam veledi Adam	----	Örtülü Pınar Mahallesi	7692 Kuruş	188/3
Sulu Bey haziresi Şerife binti Hasan	----	İmaret Mahallesi	3700 Kuruş	191/1
Hüseyin Ağa ibn Abdullah	----	İmaret Mahallesi	3388 Kuruş	191/2
Mehmet bin Musa bin Abdullah'ın	-----	Hacı zahid Mahallesi	433 Kuruş	200/1
Samile oğlu Kabril veledi Karabet	-----	Uryan-ı Müslim Mahallesi	603 Kuruş	203/1
Hekim oğlu Abdülkadir bin Hasan'ın	-----	Dokuş Karyesi	1800 Kuruş	205/2
Kuzucu oğlu Agob veledi Ohannes'in	-----	Perkenek Karyesi	6150 Kuruş	206/1
İmamoğlu Ferruh Mustafa bin Ahmet	-----	Ağki Karyesi	4770 Kuruş	207/1
Demircioğlu Nursinveledi Mikail'in	-----	Perkenek Karyesi	1925 Kuruş	207/2
Karaman [?] oğlu Hüseyin bin Ali	-----	Kahkik Karyesi	4590 Kuruş	208/1
Kör Osman oğlu Mehmet bin Ebu Bekir	----	Dokuş Karyesi	4680 Kuruş	210/1
Basmacı Ağbab veledi Serkiz veledi Adam	Basmacı	Demirciler Ardı Mahallesi	9196 Kuruş	212/1, 213.
Bağcı oğlu Ohan veledi Adamın	----	Uryan-ı Zımmi Mahallesi	19472	220/1, 221.

			Kuruş	
Kulemir oğlu Osman Efendi ibn Mehmet bin Abdullah'ın	----	Keçiyolu Mahallesi	3148 Kuruş	223/1
Naksus veledi Karabet'in	----	Cami-i Kebir Mahallesi	8036 Kuruş	225/2
şeyh Hüseyin Efendi ibn şeyh Mehmet Tahir Efendi ibn şeyh İsmail Efendi	----	Ali Baba Zaviyesi Mahallesi	50825 Kuruş	234/3, 235
Tokatlı oğlu Mehmet bin Hasan bin Mehmet'in	----	Ferhat Bostan Mahallesi	13279 Kuruş	262/2, 263.
Kadızzade kerimesi Zeynep hatun binti el haç Hasan Ağa ibn Abdülhak	----	Hacı Mehmet Mahallesi	9050 Kuruş	266/2
Hafız Abdurrahman Hamit Efendi	Hafız	Hacı Mehmet Mahallesi	103011 Kuruş	267/1, 268,269,270
Şeyh Ömer Efendi bin Abdurrahman	----	Hacı Mehmet Mahallesi	31869 Kuruş	271/1
Baliç oğlu Serkez veledi Adak veledi Adam	----	Uryan-1 Zımmi Mahallesi	61703 Kuruş	275/1
Beyri zade Mehmet Efendi ibn Hüseyin bin Beyri Mehmet	----	Hacı Ali Çavuş Mahallesi	4840 Kuruş	288/2
Hacı Veli zade İsmail Ağa ibn el haç Veliyüddin bin	----	Demirciler Ardı Mahallesi	1174 Kuruş	290/1

Abdullah				
Bıçakçı oğlu Abdülkadir bin Mustafa	----	Kösedere-i Müslim Mahallesi	3899 Kuruş	295/1
Beşir oğlu İbrahim bin Mehmet	Asker	Karahisar şarki sancağı Eskif Nahiyesi	753 Kuruş	302/1
Hatunmar binti İstifan'ın	----	Uryan-ı Müslim Mahallesi	3081 Kuruş	303/2
Nalçıcı oğlu Karabet veledi Kirkor	----	Uryan-ı Müslim Mahallesi	17437 Kuruş	304/1, 305, 306, 307.
Halit bin Abdullah	----	İlbeyli Nahiyesi	6400 Kuruş	309/1
Abdullah bin Mehmet'in	----	İlbeyli Nahiyesi Hanlı Mezrat	3000 Kuruş	309/2
Abdullah bin Abdullah	----	İlbeyli Nahiyesi	2000 Kuruş	310/1
Ali bin Mehmet	----	[....]	12400 Kuruş	310/2
Yunus bin Veliyüddin	----	İlbeyli Nahiyesi	16000 Kuruş	311/1
Abidin bin Ömer Osman	----	İlbeyli Nahiyesi	10000 Kuruş	312/1
Süleyman ibn-i Ömer bin Süleyman	----	Bahar Özü [?] Nahiyesinin Güzel Oğlan Kurrası	1600Kuruş	313/1

Mehmet Sait bin Abdullah	----	Bahar Özü [?] Nahiyesinin Kazgan[?] Bekâr Karyesi	2600 Kuruş	313/2
Toplam	75			

Defterde bulunan terekelerin 18'i gayri Müslimlere ait olduğu görülmektedir. Bunların Küçük Kinisa, Kösedere-i Zımmi, Töre, Kösedere-i Müslim, Perkenek, Sarı Şeyh, Ferhad Bostan, Demirciler Ardı, Örtülü Pınar, Uryan-ı Müslim, Uryanı Zımmi, Cami-i Kebir, Mahallelerinde ve Salık Hasan karyesinde oturduğu bilinmektedir. Kayıtlara göre, geriye kalan 52 mahallede ise (Hacı Bey, Cami Kebir, Açe, Oğlan Çavuş, Hacı Mehmet, Küçük Minare, Kösedere-i Müslim, Bab-ı Kayseriye, Hamam Ardı, Gök Medrese, Ağcebölge, Keçiyolu Mahalleleri, Gürün karyesi, Şemkurun Sinekli, Beyzikar, Kakhik, Ade, Bahar Özü, İlbeyli, Karahisar şarki, Kara Gömlek karyeleri) Müslümanların meskûn bulunduğu mahallerdir. Terekelerin 433 kuruş ile 105.956 kuruş arasında değişiklik gösterdiği aşıkardır. En yüksek terekenin 105.956 ile Oğlan Çavuş Mahallesinden Mehmet Süleyman Efendi ibn Abdurrahman olduğu, sonrasında 103.011 kuruş ile Hacı Mehmet Mahallesinden Hafız Abdurrahman Hamit Efendi, ardından 58. 218 kuruş ile Ali Baba karyesinden Şerife Hatun binti Mehmet Selim bin Abdülhak ile ilk üç terekenin en yüksek tutarını Müslümanların terekesinin oluşturduğu, gayr-ı Müslimlerin en yüksek ilk terekesini ise 61.703 kuruş ile Uryan-ı Zımmi Mahallesinden Serkiz veledi Adak'ın, ardından 19. 472 kuruş ile Uryan-ı Zımmi mahallesinden Ohan veledi Adam'ın onun akabinde ise, 17.437 kuruş ile Uryan-ı Müslim mahallesinden Karabet veledi Kırkor'un terekelerinin geldiği görülmektedir. Terekelerin en yüksek tutarının bu şekilde olmasının yanı sıra genellikle yekûnlarının 15.000 ile 3.000 arasında değişiklik gösterdiği bilinmektedir.

Defterde Yer Alan En Zengin ve En Fakir Tereke Belgelerinin Transkript örnekleri;

Defterde Yer Alan En Zengin Tereke Belgesinin Transkript Örneği;

33/1

Medine-i Sivas mahallatından Oğlan Çavuş Mahallesi ahalisinden olub işbu tarihi defterden beş gün mukaddem vefat iden Mehmed Selim Efendi bin Abdullah bin Abdurrahman nam kimesnenin veraseti zevce-i menkuhe-i metrukesi Saniye Hatun binti Ali Efendi ve Kezban Hatun binti Hacı Ahmed ve zevce-i mezbure Saniye Hatun'dan mütevellidler sülb-i kebir oğulları Osman Nuri ve Yusuf Ziya Efendiler ile sülb-i sagîr oğlu Mustafa ve kendüsünden mukaddem müteveffiyeye olan zevcesi nazire [?] binti Abdurrahman'dan mütevellid sülb-i kebir kızı Şerife Hatun'a münhasır olduğu lede'l-işrî'ü'l-enver zahir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîr mezbur Mustafa'nın tesviye-i emurine kabl i şer'î-enverden mensub vasi validesi zevce-i mezbure Saniye Hatun ile diğer zevce-i [....] binti kebireden mezbureden kerimesi ve Osman Nuri ve Yusuf Ziya Efendiler ve Şerife Hatunun taleb u marifetleriyle tahrir ve emlaki ibka ı arz bey' olunub esman hasılaları beyn-el verese bi'l-farizat-ı eşriyye tevzi' ve taksim olunan tereke-i müteveffa mezburedir ki, ber-vech ati zikr olunur fi-el yevm isna hums ve'l-aşreyn men şabanü'l-muazzam sene ihda ve tis'eyn ve mi'e'teyn ve elf.

Tablo 10.Defterde Yer Alan En Zengin Tereke Kaydı

Dimi yüzlü yasdık 8/80	Makad halısı, 1/45	Zil, 1/50	Kilim, 2/120	Yün makad şilte, 3/200	Basma yüzlü minder, 1/15
Yeşilli basma yüzlü yorgan, 1/60	Sarılı yorgan, 1/60	Kebir şamdan, 1/70	Kehribarcık takımı, 3/300	Müstamel kadife yasdık, 30/360	Makad halısı ma- saçak, 2/500 [?]
Yan halısı, 1/200	[....] kılı kebir kilim, 1/500	[....] yüzlü minder, 2/50	Sagir yeni şilte, 2/20	Sagir yasdık, 4/40	Cedid halı seccade yeşilli, 1/80
Kırmızılı	Nakışlı	Sarı yüzlü	Dimi basma	Basma yüzlü	Yüzsüz

halı seccade, 1/100	çuval, 2/80	döşek, 1/80	yüzlü döşek, 1/80	yorgan, 1/50	yeni döşek, 1/150
Müstamel ma'en ihram, 1/65	Basma yüzlü siyahlı minder, 1/20	Kebir basma yüzlü döşek, 2/120	Kırmızılı döşek, 2/120	Ot şilte, 3/50	Basma perde, 5/20
Ot yasdık, 2/6	Yün şilte, 1/100	Zil, 1/40	Köhne kilim, 1/50	Keçe seccade, 1/50	Satranç yüzlü minder, 1/20
Kadife yasdık, 3/45	Dimi yüzlü yün mahlü yasdık, 12/400	Halı müstamel makad, 2/160	[...] kılı kilim, 1/200	Minder, 2/40	Sagir yasdık, 4/40
Sagir şilte, 2/30	Yün şilte, 2/200	Sagir yeni şilte, 2/20	Kayış, 2/30	Kırmızılı sicim, 1/40	Köhne çuval, 3/15
Soba matakım, 3/90	Köhne mitil, 1/10	Sagir şilte, 2/30	Kebir şilte, 4/600	Kebir mangal, 1/120	Yeşil yüzlü taki/saki kürk, 1/200
Boz yüzlü saki/taki kürk, 2/100	[...] yüzlü yasdık, 12/600	Basma yüzlü sarılı yorgan, 1/60	Morlu yorgan, 1/50	Yüz yasdığı, 4/40	Köhne kilim, 1/5
Sagir yorgan, 1/10	Morlu döşek, 1/80	Atlas döşek, 1/100	[...] ihram, 1/10	Şilte yasdık, 2/20	Kırmızılı Gürün kilimi, 1/100
Şilte minder, 4/120	Kebir şilte, 1/120	Satranç döşek, 2/140	Pencere perdesi, 4/10	[...] yüzlü makad yüzü, 2/40	Sarı [...], 1/150

Şamdan ma-takımı, 1/60	Feski, 3/30	Sarı kuşane, 5/75	Sarı leğen/1,ibrik/ 1, 100	Kaval tüfenk, 1/40	Bezde tabanca çifti, 1/100
Sarı tabanca çifti, 1/150	Gur /Gavur tabancası çifti, 1/60	Sapan kılıç, 1/100	Gümüşlü sagir kılıç ma- bağı, 1/60	Esb takımı, 3/100	Sim [...], 1/120
Rugan kılıç bağı, 1/20	Enam kabı, 2/20	Sarılı şişe nargile, 2/30	Kebir beyaz tabak, 15/45	Sagir tabak, 14/15	Kase, 20/40
Çay takımı, 7/20	Teneke tepsi, 2/20	[...] 2/20	Fanus 2/10	Şilte 1/20	[...], 1/10
Cedid zil, 1/120	Yan halısı, 1/300	Sarılı kilim, 1/300	Kırmızılı Cedid kilim, 1/300	Halı esb gömlek, 1/10	[...], 2/20
Siyah [...], 1/20	Çuka esb palan, 1/50	Eğer, 1/50	Ma'en çuka yüzlü [...] kürk, 1/250	Duka [...] kürk, 1/350	Çuka şalvar, 2/120
Çuka [...], 1/150	Şal saki, 1/150	Şitari entari, 1/100	Duka entari, 2/140	Acem şalı, 1/240	Boğça şal, 1/120
Kırmızı çuka çepken/1- beşlik/1- miltan/1, 120	[.....] bulunan hurda, 100	Kaşuk deste, 3/20	Fincan, 8/10	Köhne masku yüzlü yasdık,11/67 5	Yün mahlü satranç minder, 3/45
Yün şilte, 3/150	Zil, 1/15	İhram, 2/10	Köhne kilim, 1/10	Çalar saat, 1/150	Çuval, 3/60
Dakik kile, 5/1000	Sagir şamdan, 1/30	Meslih, 1/30	Çuval, 2/50	[...], 1/25	Duka çuval, 1/25

	1/10				3/30
Yün şilte/2- sagır şilte/2, 150	Mitil , 4/120	Sivas kari yorgan, 2/60	Köhne yorgan, 1/15	Halı yüzlü yasdik ot/3- duka yasdik/5, 50	Ambarda mevcut hud- rubli', 16/180
Kömür [.....] araba, 400	[.....], 116/1740	Defa saat, 1/120	Siyah kaşuk deste, 1/10	Kuka tesbih, 1/10	Nakd mevcudu, 100
Kır esb re's/1-ma takım, 700	Doru esb re's, 1/350	Hırdavathane 500	Yıldız karyesinde kâin oda değirmen dimekle arif esbandan selasen hisse, 9000	Seran karyesinde vaki esyabdan selasan hisse, 6000	Evrakil sagır civarında kızıltun esyabı müstakil, 10.000
Mezkur Evrakil civarında olan değirmenin bade'l- asraf icarı, 1000	Yıldız karyesinde Nuh oğlu Halil zımında hud rubli', 96/1400	Yıldız ve Seran değirmenleri ni bade'l- masraf icarı, 1600	Ağçe Eniş karyesinde Ahmed Kethüda ile müşterek bir re's kısrak, 1/200	Sarıyar karyesinde Topaloğlu Veli Mahmud ile müşterek camış, düge re's, 1/150	Yine karyeden veli Hasanda müşterek bir re's karasığır ineği /2- dana/1, 200
Yine karyeden Yıldız kızı Emine ile müşterek yaşar, düge re's, 1/75	[.....] karyesinden Çoban Mustafa ile müşterek camuş inek re's, 1/250	Yıldız karyesinde Nuh oğlu Halil ile müşterek karasığır ineği re's/1, yaşar /1, 150	Hanlı karyesinde Demircioğlu Mehmed ile müşterek kısrak re's, 1/300	Tuzlu karyesinde Kaya Ali oğlu Osman ile müşterek kara sığır inek re's/1- [.....] sigar, [.....] re's	Topaç sagır karyesinde İzzed ile müşterek kısrak re's, 1/250

				/1, 200	
Topaç kebir karyesinde Kadir kethüda'da müşterek [...] tay re's , 1/150	Boyalı karyesinde makber Abdurrahman Efendide müşterek topal kısarak re's/1, [...] tay re's/1, 300	Gazimağra karyesinde Kör Artin oğlu ile müşterek yaşar-tay re's, 1/150	Yıldızeli karyesinde Eli büyük oğlu Ömer ile müşterek samar re's/2, Dişi düge re's/1, 250	Piracık karyesinde Veli Yusuf oğlu ile müşterek inek re's/1,düge re's/1, 200	Sarıyar'da Veli oğlu Yusuf'a müstakil kara sığır ineği re's/1-düge re's/1, 300
Bahar özü karyesinde Şeyh Ahmed zımında müstakil doru kısarak re's, 1/700	Karagül karyesinde [...] baş oğlu ile müşterek hasıl olan hud rubli' , 54/600	Mahalle-i merkumede kain müstemilatı ma'lumiye havi bir bab mülkü menzil, 1900	Abunun oğlu Dorus zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 1000	Abunun oğlu Dorus zımında hud Esmanından alacağı olub kabz olunan, 75	Keşiş oğlu Mimbarsum zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 230
Anasurlu Haçuk oğlu Babek zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 680	Çakıçoğlu Dorus zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 2000	Kantarzeli Babil zımında emanet inek re's/2- dana re's/1- kısarak re's/1- tay re's/1, 800	Kazımağralı Ohan oğlu Zerkiz zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 400	Dorus [...] zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 700	Ustanın Kör Artin oğlu Babek zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 200
Paşa karyeli Marduki zımında ciheti kazadan alacağı	[.....] karındaşı oğlu Haçuk zımında ciheti kazadan alacağı olub	Bağırsar zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan,	Büyük keşiş zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan,150	Cehkanlı Hasan ve karındaşları Ali ve İsmail ve Hüseyin zımında ciheti	Yahyalı karyesinde n Şeyh oğlu Hasan zımında ciheti kazadan

olub kabz olunan, 400	kabz olunan, 600	560		kazadan alacağı olub kabz olunan, 500	alacağı olub kabz olunan, 600
Yahyalı karyesinde Kel Ali oğlu Kara Beliktaş zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 720	Karaca ve Havasıt karyesinde Topalağa oğlu Osman ağa nam kimesne zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 530	Yahyalı karyesinden Aşık Süleyman oğlu Koçkehba zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 500	Şeyh oğlu Ali Ağa zımında ciheti azadan alacağı olub kabz olunan, 800	Masra oğlu Marverus zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 1200	Ansurlu oğlu Musis ve müşterek Çanu zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 1000
Kuyumcu zadeli oğlu İstifan zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 2100	Mezmerik oğlu Artin ve müşteregi Nişan zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan, 2000	Çeltik Pehlivan Oğlu Nikkaz zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 1000	Bezirci İbrahim karındaşı karabet zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 1500	Dülger Halkesan zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 1300	Tamir ahz zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 4000
Hacı Ali Efendi zade Abdülkerim Efendi zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 1000	Nasib Receb Efendi zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 2200	Ziyan oğlu Halil Ağa zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 1000	Kuyumcu Birum oğlu Kabril zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 220	Çakşır oğlu Agob zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 200	Demirci Hicar zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 400
Esad Efendi	Kirzan ifa kocanın	Arpacı Ömer Osman	Yunus oğlu Derici/Dereci		

zade Ali Efendi zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 500	teşileri İslam Kethüda zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 500	zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 100	Mustafa zımında ciheti kazadan alacağı olub kabz olunan 3000		
Yekün	105956				
Muhasebe- El İhracat					
Techiz ve Tekfin masarif 1005	Zevce-i mezbure Saniye Hatuna mihr 300	Zevce-i mezbure Kerine Hatuna 300	Vala-yı eşya 400	Kaydiyyen varak 158	Varak-ı baha 353
Resm-i Kismet için verilen Akçenin Iskontosu 635	Resm-i Kismet 2567				
Yekün	5392				
Sahü'l-Baki El -Taksim Beyn-El Verese: 100564					
Hisse-i zevce-i mezbure Saniye hatun 6285	Hisse-i zevce-i mezbure Kerime hatun 6285	Hisse-i ibn kebir Osman Nuri 25141	Hisse-i ibn Mezbur Kebir Yusuf Ziya 25141	Hisse-i ibn sagir mezbur Mustafa 25141	Hisse-i binti kebir Şerife 12570

Sivas'ın Oğlan avuş Mahallesi ahalisinden olan Mehmed Selim Efendi bin Abdullah bin Abdurrahman'ın terekesine bakıldığında yekünü 105.956 kuruş tuttuğu ve terekesinde çeşitli sayıda ve renkte yorgan, döşek, yastık, minder, kilim, halı, şal, örtü ve perdelerin yanı sıra, şamdanlar, seccadeler, çeşitli mutfak eşyaları, pek fazla gösterişli olmayan giyecekleri, entarileri, hacı olması sebebiyle ihram takımı bulunduğu görülür. Ayrıca çeşitli karyelerde kiraya verdiği ya da müşterek olduğu çok sayıda hayvan (at, öküz, dana, merkep, kuyun, inek vb) ve arazileri mevcuttur. Yine içinde gayr-ı Müslimlerinde yer aldığı çoğu kimseden alacak parası olduğu, dolayısıyla çoğu kimselere borç para verdiği anlaşılmaktadır. Birçok kimseye borç para vermiş olması faizle para mı veriyor? Sorusunu akıllara getirse de bu sorunun cevabı bulunamamıştır. (Ayrıca Mehmet Selim Efendinin üç kez evelemiş olduğu ve zevcelerinden birinin kendinden önce vefat ettiği, ikisinin varisisi olarak hayatta bulunduğu aşikârdır.) Nihayetinde 105.956 tutar ile Mehmed Selim Efendi defterde, tereke sıralamasıyla en zengin tereke sahibi olarak ilk sırayı almıştır.

Defterde Yer Alan En Fakir Tereke Belgesinin Transkript Örneği;

200/1

Medine-i Sivas Mahallatından Hacı Zahid Mahallesi ahalisinden iken işbu tarihi defterden bir buçuk sene mukaddem vefat iden Mehmet bin Musa bin Abdullah nam kimesnenin veraseti [.....]'dan hasıl ve zevce-i metlukiyesi Fatma binti Abdurrahman'dan mütevellid sülbi-ye-i sagire kızı Dudu ve li-ebeveyn er-karındaşı Ali nam kimesnelere münhasır olduğu bi'l-ihbar lede's-şer'ü'l-enverde zahir ve temayan olduktan sonra sagire-i mezbure Dudu'nun validesi ve tesviye-i emurine kabl ü şer'i-enverden mensub vasi mezbure Fatma'nın taleb u marifetiyle tahrir ve bey' olunarak beyn-el-verese bi'l-farizatı şer'i tevzi' ve taksim olunan tereke-i müteveffa merkumedir ki, ber-vech ati zikr olunur fi-el yevm seba aşer men cemaziye'l-evvel sene isna ve tis'eyn ve mi'e'teyn ve elf.

Tablo 11.Defterde yer alan En Fakir Tereke Kaydı

Köhne çaput mahlü döşek, 1/10	Köhne şilte yorgan, 1/10	Köhne yasdık, 1/5	Köhne çuval, 1/5	Köhne hasır, 1/3	Mahalle-i merkumede kâin bir bab mülkü menzil, 400
Yekûn	433				
Muhasebe El-İhracat					
Teçhiz ve tekvin masarîf, 22 kıymet	Varak-ı beha, 20	Resm-i kısmet, 10			
Yekûn	33				
Sahû'l-Baki El- Taksim Beyn-El-Verese; 400					
Hisse-i binti sagire-i Dudu, 200	Hisse-i ah mezbur Ali, 200				

Yekünü 433 kuruş ile en fakir terekenin sahibi Hacı Zahit Mahallesinden Mehmet bin Musa bin Abdullah olmuştur. Terekesi incelendiğinde köhne çaput, köhne şilte yorgan, köhne çuval, köhne hasırın kaydedildiği görülmektedir. Bununla birlikte Mehmet bin Musa'nın tek ešli olduğu da dikkat çekmektedir. Terekelerden, istisnalar haricinde zengin Müslüman erkeklerin iki veya üç ešli olduğu, zengin olmayanların ise tek ešli olduğu görülür. Buradan İslam dinin Müslüman erkeklere bakacağı kadar olmak üzere (en fazla 4) birden fazla kadınla evlenmelerine verdiği izni uyguladıkları anlaşılmaktadır.

2.1.2.7 Vakfiye

Arapça asıllı bir kelime olan vakf “durdurmak,” “alıkoymak” manalarına gelmektedir. Terim olarak vakıf, bir kimsenin Allah’a yakın olmak gayesiyle, menkul veya gayrimenkul mal ve mülkünü dini, sosyal bir gaye için tahsis etmesidir. Vakfiye ise tasdik edilen bir belgedir. Başka bir ifadeyle vakıf tasarrufunun senet ve hücceti,

vakıf hükmi şahsiyetinin nizamnamesidir. Bir şeyi vakfedebilmek için; hür, akıl sahibi ve ergin olmak, borç yüzünden malının alıkonulmamış olması şartları gerekmektedir. Bunun gibi, vakfedilen şeyde de, gelirin devamlı olması, vakfın tam mülkiyeti altında bulunması gibi bazı şartlar aranır. Bütün bu şartların mevcut olması halinde “vâkıf” denilen vakıf sahibi, vakfettiği şeylerin bir dökümünü ve ne gibi şartları haiz olacağını bütün teferruatıyla kayd ettirdiği bir vakfiye/vakıfname tanzim ettirirdi. Kısaca vakfiyenin rükünleri; tasdik ibaresinde vakfiyenin kazasker ya da kadı tarafından onaylandığını gösterir. Bazı padişah veya hanedan mensubu kişilerin vakfiyesinde “ *işbu vakfiye-i ma'mülün bihânın kâffe-i şurut u kuyudu ilâ mâşâallahi te'âlâ düstürü'l-amel ola*”, “ *işbu vakfiye-i ma'mülün bihâ ile amel ve hareket olunup hilafından hazer ve mücanebet oluna*” gibi ibareler yer alabilir. Davet bölümünde Allah'a hamdü senadan sonra Hz. Peygambere (sav), dua ve selât u selâmda bulunulur ki bütün bunlar giriş kısmını oluşturur. Sonrasında vâkıfın tanımı yapılır. “*işbu kitab-ı sıhhat-nısâbın tahrir ü inşasına bâis ü bâdi oldurki*”, *işbu vakfiye-i celilü's-şan ve ceride-i bedi'i'l-ünvanın tahrir ü inşasına bâdi ve tastirü imlasına âdi oldur ki*” tarzın da bir geçiş formülünden sonra vakıf sahibinin tasfiri yapılır. Vâkıfın önce yaşadığı şehir, kasaba ve mahallesi sonra adı zikredilir. Bazen de önce vazifesi ve ismi yazılıp sonra ikamet yeri ile birlikte meclisi akd edildiği yer de belirtilir. Sonra mütevellinin tanımı, mevkufun tanımı, vakıf şartları, mütevellinin itirazı, hâkimin hükmü, vakfi bozacak kimseler için beddua, tarih, şuhudü'l-hal sırasıyla vakfiyeye yazılır. Defterde yer alan vakfiye hakkında belgeler tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12.Vakfiye Türündeki Belgelerin Konuları Bakımından Tasnifi

Belgenin Konusu	Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Şemsettin Sivasi Vakfi	1	120/1
Kangal Ağası Abdurrahman Efendi Vakfi	1	172/1
[...] Vakfına Vakfedilen Paranın Kullanımı	1	133/1
[...] Vakfi	1	82/1
Toplam	4	

İncelemesi yapılan defterde vakıfla ilgili belgeler de bulunmaktadır. Özellikle bunlar Nezaret Evkafına bağlı olan vakıfların, medrese, cami, mescit gibi çeşitli kurumlara yaptıkları tayinle alakalı görevlendirmelerdir. Bunların dışında vakıfla ilgili belgelerde, yukarıdaki tabloda (Tablo 12) görüldüğü üzere Şemsettin Sivasi, Kangal Ağası Abdurrahman Efendi Vakfi gibi vs. vakıfların gelir ve giderleri, mütevellî tayini, vakfa bağlı herhangi bir kurumun (Cami, mescit, dükkân vs.) tamirat ve inşasında harcanacak meblağın belirlenmesinde tutulan keşif defterleri hakkında bilgiler mevcuttur.

3.DEFTERİN KONULARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRMESİ

Şer'iyeye sicil defteri içerik olarak değerlendirildiğinde şunlar ifade edilebilir; defterde toplam olarak 525 hüküm mevcuttur. Bu hükümlerin muhteviyatına bakıldığında söz konusu tarihe dair Sivas'ın sosyal, ekonomik, dini yapısıyla ilgili olarak bir takım yargılara ulaşılabılır. Hükümlerin konuları tasnif edildiğinde tereke, miras, mülk paylaşımı, tayin, vakıfla alakalı belgeler, vakfiyename, akd-i nikâh, nafaka talak, mihr-i muaccele, tımar, hayvan kaybı üzerine davalar, ticaret davaları, borç davaları, katil ve hırsızlık davaları, şahsın ordu-yı hümayunda görevde iken ölümü ve varisleri üzerine kayıtlar, alacak-verecek davaları, evladiyet, satış, darp ve senetle alakalı konuları içeren kayıtlarla birlikte mevali, tımar ve haraç hakkında kayıtlar yer almakta olduğu görülmektedir. Defterde incelenen hükümlerin konuları açısından tasnifi yapıldığında Tablo 13'deki veriler ortaya çıkmaktadır.

Tablo 13. Defterin Konularına Göre Tasnifi

Belgenin Konusu	Belge Adedi	Sayfa No/ Belge No
Arazi	6	157/2, 299/1, 292/1, 72/1, 291/2, 286/1,
Alacak- Verecek/ Borç	44	60/2, 69/3, 87/4, 92/1, 111/1, 121/2, 245/3, 260/319/1, 38/1, 41/1, 160/1, 184/1, 197/1, 197/2, 198/2, 288/1, 302/2, 4/1, 7/1, 22/3, 55/2, 55/3, 57/1, 78/1, 111/3, 151/1, 153/2, 152/2, 163/1, 166/1, 167/1, 171/1, 180/2, 182/1, 209/2, 217/3, 218/2, 219/1, 228/3, 229/3, 231/1, 299/2, 38/1,
Miras	65	13/2, 31/1, 32/1, 48/3, 49/2, 65/2, 79/1, 83/4, 98/1, 99/1, 107/1, 110/1, 132/3, 138/1, 149/3, 176/2, 183/1, 205/1, 209/1, 250/1, 255/1, 260/2, 261/1, 262/1, 266/1. 63/2, 64/2, 65/1, 68/1, 89/1, 105/1, 116/2, 123/1, 124/1, 142/1, 163/2, 169/1, 174/1, 178/1, 195/2, 210/2, 222/1, 222/2, 228/2, 233/2, 237/3, 239/1, 147/1, 255/2, 272/3, 293/1, 296/3, 308/1103/1, 215/1, 228/1, 237/1, 243/3, 272/1, 291/2, 227/1, 246/2, 77/1, 77/2, 78/2,
Miras Davası ve Mesken Satışı	21	43/2, 49/1, 50/3, 56/1, 57/2, 57/3, 58/1, 59/2, 61/1, 62/2, 63/1, 168/2. 39/2, 40/1, 95/2, 160/2, 161/1, 162/1, 194/1, 230/2, 298/1
Mesken Satışı	36	6/1, 6/2, 13/1, 13/3, 20/2, 20/3, 23/1, 25/1, 48/1, 49/3, 52/1, 54/1, 54/2, 55/1, 60/1, 61/2, 64/1, 73/2, 74/1, 75/2, 157/1, 272/2. 69/2, 123/2, 128/1, 243/1, 147/1, 199/4, 152/1, 154/1, 154/3, 156/3, 190/1, 199/4, 253/2, 46/3,
Dükân Satışı	16	46/2, 68/2, 51/1, 71/1, 180/1, 236/2, 250/2. 68/3, 187/3, 189/1, 217/2, 236/1, 242/1, 251/1, 286/2, 286/3,
Tarla, Bağ- Bahçe Satışı	36	2/1, 121/1, 148/1, 176/1, 41/2, 41/3, 46/1, 66/2, 70/2, 71/2, 86/3, 103/3, 108/3, 119/2, 119/3, 119/4, 150/1, 152/3, 153/3, 154/4, 154/5, 156/2, 171/2, 177/1, 215/2, 229/2, 249/1, 259/2, 260/1, 274/1, 300/2, 301/2, 303/1, 87/2, 26/1, 214/1
Hayvan Satışı	8	94/1, 101/2, 129/1, 166/2, 175/1, 193/1, 214/3, 249/3
Mal-Mülk ve Menzil Paylaşımı	16	74/2, 83/1, 83/2, 83/3, 84/1, 85/2, 187/1. 22/1, 149/1, 176/3, 181/1, 194/1, 211/1, 231/2, 234/1, 273/1
Mihr, Talak ve Nafaka	15	46/2, 149/2, 177/2, 183/2, 187/2, 204/2. 11/1, 24/2, 146/3, 180/3, 209/3, 234/2, 259/1, 289/1, 116/1,

Şahitlik	1	188/1
Tayin	37	69/1, 126/2, 276/1, 276/2, 2/2, 2/3, 4/2, 5/1, 20/1, 21/1, 21/2, 21/3, 52/2,53/1, 54/3, 82/2,87/1,88/1,90/1,91/1,102/2,108/2,126/1,129/2,132/1,143/1,148/2, 149/4, 195/1, 243/2, 245/2, 296/2, 299/3, 300/1, 308/1, 86/2, 146/1
Vekâlet	3	53/2, 188/2, 258/1.
Ölen Askerin Terekesi	23	27/2, 32/2, 50/1, 69/4, 70/1, 89/2, 95/1, 108/1, 119/1, 127/1, 132/2, 141/1, 153/1, 246/1, 223/2, 223/3, 224/1, 224/2, 224/3, 225/1, 252/2, 252/3, 253/1,
Darp	3	190/3, 192/1, 242/2,
Evladiyet	1	216/2
Hırsızlık	2	22/2, 198/1,
Hayvan Kaybı	29	3/3, 3/4, 27/1, 102/1 103/2, 147/2, 147/3, 151/2, 159/1, 164/1, 165/1, 165/2, 179/1,181/3,182/2,200/2,218/2, 201/1, 201/2, 202/1,202/1, 202/2, 204/1, 208/2, 236/3, 249/2, 287/1, 3/2, 38/2,
Katil	5	59/1, 117/2, 193/2, 247/2, 264/1
Kayıp	3	253/3, 254/1, 190/2
Kız Kaçırma	1	109/1,
Namus	1	24/1
Nikah	4	1. varak/1, 2. varak/2, 146/2, 155/1, 217/1, 214/2,
Su Meselesi	1	257/1
Salâvat-ı Şerif Okunması	2	247/3, 308/2
Sulh	1	181/2
Tımar Bedeli	3	150/3, 291/1, 237/2,
Vakıf ve Zaviye	15	168/1, 5/2, 67/1, 75/3, 76/1, 84/2, 86/1, 102/3, 117/1, 125/2, 127/2, 152/4, 245/1, 265/1, 155/2,
Esman Defteri	3	39/1, 50/2, 286/4

Mebyin Defteri	1	276/3, 277-278-279-280-281-282-283-284-285.
Vakıf	24	120/1, 122/1, 172/1, 133/1, 82/1, 67/1, 75/3, 76/1, 82/1, 84/2, 86/1, 117/1, 125/1,125/2, 127/2, 133/1,120/1,122/1,172/1, 227/2, 232/3, 245/1, 233/1, 301/1
Tereke	74	8/1, 9/1, 9/2, 10/1, 14/1, 78/3, 88/2, 8/1, 9/1, 9/2, 10/1, 10/2, 11/2, 28/1, 29/1, 30/1, 33/1, 44/1, 44/2, 52/3, 59/3, 66/3, 72/2, 73/1, 80/1, 85/1, 90/2, 93/2, 96/1, 97/2, 97/1, 98/2, 100/1, 99/2 101/1, 104/1, 106/1, 112/1, 143/2, 155/2, 158/1, 188/3, 191/1, 191/2, 201/1, 203/1, 205/2, 206/1, 207/1, 207/2, 208/1, 210/1, 212/1, 220/1, 223/1, 225/2, 234/3, 262/2, 266/2, 267/1, 271/1, 288/2, 290/1, 295/1, 302/1, 303/2, 304/1, 309/2, 310/1, 310/2, 311/1, 312/1, 313/1, 313/2, 178/2,
Nizamname ve Mazbata	22	36/1, 37/1, 37/2, 47/1, 66/1, 86/2, 87/3, 196/1, 199/1, 199/2, 199/3, 227/2, 232/1, 232/2, 232/3, 233/1, 241/1, 296/1, 156/1, 185/1, 185/2, 186/2,
Bilinmeyen	2	
Toplam		525

Tablodan da anlaşılacağı üzere defterde yer alan konuların çoğunluğunu; tereke, miras ve mülk paylaşımı oluşturmaktadır. Defterde yer alan davaların içinde 53'ü Ermeni milletiyle, 6'ı ise Katolik milletiyle ilgilidir. Tereke, miras, mal paylaşımıyla alakalı geriye kalan davalar ise, Müslüman tebaayla alakalı meseleleri içermektedir. Tayin muhteviyatlı kayıtlar Müslümanlarla ilgili olup, bunlar daha çok cami, mescit, medrese gibi kurumlara yapılan görevlendirmelerdir. Bu konuyla alakalı kayıtlar 42 olarak belirlenmiştir. Sivas'ta bulunan vakıflara dair belgeler ise 24' dür. Bunlar daha çok maaş ve masrafı vakıf tarafından karşılanan müteveli, hatip, hademe ataması olmakla birlikte cami, mescit yapımı ya da tamirine dair kayıtlardır. Akd-i nikâh ve talakla ilgili kayıtlar toplamda 18'dir. Bunlar tamamen Müslümanlar hakkındaki belgelerdir. Gayr-i Müslimlerin evlenme ya da boşanmasına ilişkin her hangi bir bilgi sicillerde yer almamaktadır. Zira gayr-i Müslimler bu konularla ilgili davalarını kendi inanç çerçevesinde kendi mahkemelerinde görmekteydiler. Söz konusu sicillerde darp davasıyla ilgili üç kayıt yer almaktadır. Bunların biri Ermeni, ikisi Müslüman şahısların açtığı davalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Sicillerde evladiyet meselesiyle ilgili bir

dava yer almakta olup Müslüman tebaa arasında yaşanmıştır. Defterde yer alan borç davasıyla ilgili olarak şunlar ifade edilebilir; toplamda 25 borç davası olmakla birlikte bunların 15'i Müslüman şahıslar arasında 8'i Ermeni milleti arasında, 1'i Ermeni ve Müslüman arasında, diğeri ise Ermeni ve Katolik milletinden şahıslar arasında yaşanmıştır. Tabloda borç davasıyla birlikte alacak-verecek davaları da bir arada gösterilmiştir. Bunların tamamı 44 olarak belirlenmiştir. Hayvan kaybı üzerine ise mahkemeye çok sayıda başvuru yapıldığı görülmektedir. Bu konuyla alakalı olarak 29 kayıt mevcuttur. Bunların 3'ü ermeni milletinden gelen başvuru ve şikâyetler iken diğeri Müslüman tebaa tarafından yapılmış olan şikâyetlerdir. Hayvan satışıyla ilgili olarak 8 kayıt mevcuttur. Defterde katil ve ölümle alakalı 5 dava yer almakta ve bunlardan biri İnsan kaybıyla ilgili olarak Müslüman bir şahsın mahkemeye yapmış olduğu, gölde yıkanırken boğulan kimse hakkındadır. Hırsızlık ve mevaliyle ilgili birer kayıt bulunmakla birlikte, Sivas halkından bazılarının emekli maaşına dair ferman talebinde buldukları bir kayıt görülmektedir. Ticaret meselesiyle ilgili olarak ise 17 kayıt mevcuttur. Bunların 10'u Müslümanlar, 6'ı Ermeniler, 1'i Ermeni ve Müslüman arasında yaşanmış olan davalardır. Ordu-yı hümayunda görevli olan askerin ölümü ve bunların varisleriyle alakalı davalar ise toplamda 23'dir. Varisi bulunan şahısların terekesi varislerine teslim edilirken, varisleri bulunamayanların terekesinin eytam sandığına teslim edildiği görülmektedir. Bundan başka sicillerde satış, senet ve haraç ile ilgili birer kayıt yer alırken, Tereke kayıtlarıyla ilgili 74 belge bulunmaktadır. Sicilde bulunan vesikalarla ilgili olarak, çoğu zaman bir sayfaya 2-3 işlemin kaydedildiği görülür. Tereke kayıtları genellikle 1,5- 2 sayfa tutarken, 5-6 sayfa tutan tereke kayıtlarına da rastlanılmaktadır. Suç duyuruları, keşif ve tahkikat tutanakları, taraflar arasında yapılan sulh anlaşmaları sicilde yer alır. Bütün bu vesikalar incelendiğinde Sivas şehrinin Sosyo-ekonomik ve dini ve idari durumu hakkında malumat sahibi olunmaktadır.

3.1. SİVAS'IN SOSYO-EKONOMİK VE DİNİ DURUMU

3.1.1. Aile ve Toplum

İncelemesi yapılan şer'iyye sicil defterine dayanarak Osmanlı'da toplumun en temel birimi olan aile hakkında kısaca şunlar ifade edilebilir; aile yapısına dair çok sayıda kayda rastlanılmaktadır. Aile bireyleri, amca, hala çocukları ve torunlar hakkında bilgi edinmemizi sağlayan künyeler teferruatıyla zikredilmektedir. Aile yapısıyla ilgili

olarak Osmanlı'da Müslüman erkeklerin genel olarak tek eşli olmasının yanı sıra, şer'i hukukun tanımış olduğu yetkiyle birden fazla eş edindikleri de bilinmektedir. Çok eşli olan ailelerin maddi durumunun iyi olduğu bıraktığı terekelerden anlaşılmaktadır. Yine kayıtlardan anlaşıldığı üzere Müslüman ailelerin çocuk sayısı ortalama dört, beş idi. Zaman zaman bu sayı altı, yedi hatta daha fazla olabilmekteydi. Çocuk sayısının fazla olduğu ailelerin, genelde iki veya üç eşli aileler olduğu belirtilmelidir. Gayr-ı Müslim ailesinde ise çocuk sayı genellikle dört ya da beş idi. Boşanmayla alakalı olarak İslam hukuku bir yasaklama getirmediğinden gerekli ve zorunlu görülen durumlarda talak yapıldığı bilinmektedir. Zira kayıtlarda talakla ilgili davalar mevcuttur. Sicillerden evlenme ve boşanmaların kayıt altına alındığı, böylece bireylerin hukuki ve sosyal güvenliklerinin sağlanmasına özen gösterildiği düşünülebilir. Osmanlı ailesinde sevgi, bağlılık, saygı ve dayanışma ailenin dağılmasını önleyen en önemli unsurlardır. Bir diğer unsur da evin reisi olan kocadır. Koca, aile ekonomisinin işletmesinin son söz sahibi ve örgütleyicisidir. Devlet vergi mükellefi olarak onu tanır. Osmanlı devletinde kocası ölen kadının erkek evladı yoksa elinden tarla arazisini alır ve başka bir köylüye aktarır. Eğer dul kadın, oğulları çalışma çağına gelene kadar ırgatla idare edebiliyorsa, onu "bive" adıyla işletmenin sahibi tanıyabilirdi.⁶⁴

Aile hayatının bu şekilde olduğu Sivas şehrinin demografik yapısıyla ilgili olarak kısaca bahsetmek gerekirse şunlar ifade edilebilir; 19. yüzyıl Sivas şehir nüfusuyla ilgili verilerin oldukça zenginleştiği bir dönem olmuştur. Yüzyılın ilk yarısındaki Sicillerde yer alan nüfus kayıtlarını, ikinci yarısında Sivas Vilayet Salnameleri (1870-1890 yılları arasında 15 bin ile 20 bin arasında) ve yüzyılın tamamı için seyyahlardan elde edilen bilgiler takip etmektedir. Bu yüzyılda şehir merkez nüfusunun 15 bin ile 43 bin arasında değiştiği, çoğunluğu Ermeni olan gayr-i Müslim nüfusun ise 6 bin- 9 bin arasında olduğu belirtilmektedir.⁶⁵Buradan yola çıkılarak Sivas şehirinde toplumun ana unsurlarını Müslümanların ve gayri Müslim Ermenilerin oluşturduğu düşünülebilir. Temelde Osmanlı toplumunun askeri ve reaya olarak ikiye ayrıldığı ancak bunun fertler arasında kast sistemindeki gibi herhangi bir sınıfsal ayrıma yol açmadığı ifade edilmelidir. Halkın bu şekilde sınıflandırılmamış olmasıyla birlikte, toplumdaki şahısların yaptıkları hizmet ve görevleri, mesleki uğraşları ve edindikleri

⁶⁴ TERZİ, A.g.e, s. 298-303.

⁶⁵ Ömer DEMİREL, " Sosyo-Ekonomik Açıdan Osmanlı Dönemi Sivas Ermenileri", **Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: Makaleler, Sivas Valiliği Kültür Araştırmaları**, Sivas, 2006, s. 182-190.

saygınlıklarına göre değişik ad ve unvanlarla anıldıkları görülmektedir. Bu unvan ve isimlerin neler olduğu hakkında daha ayrıntılı malumat sahibi olunması gerektiği düşüncesiyle, incelenen sicil defterinde elde edilen bilgiler ışığında, Sivas Halkının kullanmış olduğu isimler ile unvan ve lakaplar listesi tablo 14 ve tablo 15’de gösterilmiştir.

Tablo 14.Defterde En Çok Geçen Şahıs İsimleri

Müslüman İsimleri		Gayr-ı Müslim İsimleri	
Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Abdullah	Fatma	Kabril	Kumru
Ramiz	Tevfika	Babek	Zarus
Ömer	Âlime	Agob	İrene
İbrahim	Vahide	Marverus	Hacar
Mehmet	Ayşe	Artin	Marinus
Ebubekir	Elif	Ohan	Sanus
Osman	Miyase	Nişan	Surbek
Ali	Mevlide	Ohannes	Ena
Yusuf	Emine	Oskuhan	Mariyem
Mahmut	Cennet	Estera	Nihabet
Hüseyin	Meryem	Simun	Hurmia
Hasan	Zeynep	Karabet	Elmas
Emin	Adile	Hacar	Tayan
Reşit	Naima	Asadir	Gülgül
Ahmet	Şehvare	Kirkor	Matinek
Halil	Zehra	Bagos	Anna
Receb	Hatice	İbrahim	Sima
Hayrullah	Firuze	Barsih	Kirus

Süleyman	Gülsüm	Musis	Mariyus
Feyzullah	Kezban	Dunek	
Alaeddin	Esmihan	Oseb	
Mustafa	Arife	Mikail	
Hamit	Raziye	Birus	
Halil	Dudu	Mağir	
Veli	Şemsi	Adam	
Mahmut	Aliyye	İstifan	
Ali Rıza	Raziye	Masiv	
İsmail	Nazife	Serkiz	
Bekir	Ümmü Gülsüm	Torus	
Yusuf	Gülistan	Kasbar	
Sait	Nevveş	Mimbarsum	
Derviş	Zekiye	Turan	
Abdüllatif	Hafize	Diryab	
Abdurrahman	Rukiye	Haçuk	
Davut	Şerife	Matuk	
Abdülkadir	Neslihan	Aleksan	
Hüsametdin	Sakine	Baliç	
Şaban	Safiye	Erduran	
Abdülvehhab	Zeliha		
Seyfullah	Mevlide		
Musa	Esmâ		
Celalettin	Lütfiye		
Abdülbehçet	Sündüs		
Abdülhalim	Hayriye		

Lütfullah	Medine		
Veliyüddin	Hüsna		
Şahabettin	Kerime		
	Azize		
	Halime		
	Nesibe		
	Rafia		

Tablo 14’de de görüldüğü üzere Müslüman kadınları Medine, Kerime, Nesibe, Azize, Ayşe, Fatma, Mevlide, Esmâ, Gülsüm, Zeynep gibi isimleri kullanırken, Müslüman erkekleri çoğunlukla Abdullah, Ömer, Ebubekir, Hasan, Hüseyin, Mehmet, Mahmut, Ali, Osman, Emin, Reşit, Hayrullah, Feyzullah gibi Arapça kökenli isimleri kullanmışlardır. Bunun temelinde İslam dinine inanmaları ve Hz peygambere duydukları sevgi ve muhabbet dolayısıyla, peygambere yakın olanların isimlerini taşıyarak onları örnek almaya çalışmaları yatmaktadır. Gayr-ı Müslimlere baktığımızda kadınları İrene, Hacı, Marinus, Mariyem, Ena, Elmas, Anna gibi isimler kullanırken erkekleri Kabril, Babek, Agob, Artin, Ohan, Nişan, Ohannes, Simon, Karabet, Kirkor, Barsih, İbrahim gibi kendi dini aidiyetlerini yansıtan isimler kullandıkları kayıtlardan anlaşılmaktadır. Söz konusu olan bu isimlerle birlikte unvan ve lakaplarda kullanıldığı görülmektedir. Bu unvan ve lakaplar genellikle icra ettikleri meslek veya bedensel özellikleriyle yakından ilgilidir. Bu unvan ve lakapların defterde en çok geçenleri tablo 15’de gösterilmiştir.

Tablo 15.Defterde En Çok Geçen Unvan ve Lakaplar

Müslüman Lakapları		Gayr-ı Müslim Lakapları
Efendi	Çakıcı oğlu	Keşiş
Bey	Kaip oğlu	Elibüyüköğlu
Hacı	Türkmen oğlu	Doğramacı oğlu
Şeyh	Kul Emir oğlu	Taşatan oğlu
Ağa	İnceAğa zade	Çukasız Oğlu
Derviş	Kör Bklü	Zadeli oğulları
Seyyid	Takkeci oğlu	Dülger Mencir oğlu
Halife	Sabunzade	Derman oğlu
Paşa	Tabaklı oğlu	Köse Oğlu
Aza	Yıldız Ağası oğlu	Demirci
Çavuş	Yarhisarlı zade	Çarılık oğlu
Köse	Müezzin zade	Kalaycı oğlu
Çürük oğlu	Arpacı zade	Çapulcu oğlu
Çalık oğlu	Güllük Ağası oğulları	Keçeci oğlu
Saruzade	Kırımlı oğlu	Yarım oğlu
Hacı zade	Karlı zade	Davut oğlu
Kasab oğlu	Pazar oğlu	Basmacı
Yemenlioğlu	Tercanlı oğlu	Semerci
Aksekili	Berber zade	Kılıççı Kara oğlan
İcareci zade	Veli küş oğlu	Hıdır oğlu
Cezeryeci Bayraktar	Çakıcızade	Demirci oğlu
Seyyah oğlu	Mehter başı oğlu	Duman oğlu
Küükzade	Çil	Doğancı
Tabanı Büyük Oğlu	Sürmeli oğlu	Boyacı

Karabıçak oğlu	Katip oğlu	Kelleci kara oğlu
Çatlık Oğlu	Çavdar oğlu	Kızan oğlu
Öküz	Torun oğlu	Kuyumcu
Kahveci zade	Çerçiçi	Keşiş oğlu
Kethüda zade	Dizadar Ağa torunu	Yemenci oğlu
Delik zade	Basmacı	Kasab
Alaettin paşa zade	Kasab oğlu	Tabib
Kabakçi zade	Aktar zade	Gürünlü
Sarı oğlu	Zülfikar zade	Tuzcu
Şişman	Gedikli	Dülger
Sinan Bey zade	Faşlı oğlu	Cezveci
Kuman oğlu	Behram paşa zade	Kör
Karalı zade	Miralay oğlu	Özürlü
Koç oğlu	Kalalı oğlu	Çaki oğlu
Tuzcu	Hamamcı	Kantar zade
Topal	Sandal oğlu	Büyük keşiş
Kör	Karakulak oğlu	Kuyumcu zadeli oğlu
Kürt	Hacı zade	Çeltik Pehlivan oğlu
Tatar oğlu	Küçük zade	Çakşır oğlu
Çakır oğlu	Seyyah oğlu	Demirci
Bıçakçı oğlu	Damcı oğlu	Terzi
Tuzcu oğlu	Kara bıçak oğlu	Taşçı oğlu
Şeyh oğlu	Haraççı zade	Kalaycı oğlu
Boşnak	Çaltı oğlu	Çakıcı
Paçacı oğlu	Samancı	Berber
Hafız	ŞişmanMolozcu oğlu	Kılıççı oğlu
Kerbi oğlu	Erkek zade	Hamal oğlu

Deveci oğlu	Çizmeçi	Çilingir
Saraççı Laz oğlu	Evliya zade	Tüccar
Cebe oğlu	Erzincanlı oğlu	Taşatan oğlu
İhramcı zade	İsa paşazade	Çukasız oğlu
Öksüz	Çarkacı	Ekmekçi oğlu
Pehlivan oğlu	Kiziroğlu	Derman oğlu
Kartallı zade	Karcı	Balyoz oğlu
Kuru çalı oğlu	Çürükoğlu	Kasap
Molla oğlu	Yüzüklü oğlu	Kuyumcu
Kadı oğlu	Çaylak oğlu	Altın oğlu
Parmak zade	Fındık oğlu	Kürkçü oğlu
Mardinli zade	Cebeci	İstanbullu oğlu
Ekmekçi	Şimşirli	Bot oğlu
Müezzin oğlu	Kıpti	Sakal Delisi oğlu
Debbağ	Bıçakçı zade	Mumcu Oğlu
Karca oğlu	Beril oğlu	Boyacı oğlu
Abdal oğlu	Küçük	Balbal oğlu
Koyun hisarlı oğlu	Zabun oğlu	Tarakçı
Katırcı oğlu	Benli zade	Bezirci oğlu
Bıçakçı oğlu	Bakraççı zade	Kuzucu oğlu
Sarraç oğlu	Kara hafız zade	Cimcim oğlu
Benli oğlu	Kara Tatar oğlu	Korkut oğlu
Kılavuzoğulları	Kalycı	Dürzi
Gedik Ahmet oğlu	Evcı oğlu	Kaşı Keman oğlu
Hekim oğlu	Salavatlıoğlu	Kafesçi oğlu
Sancaktar zade	Acur zade	Kabakçı oğlu
Sancaktar zade	Kırmacı oğlu	Kalpakçı oğlu

Çavdar zade	Öksüz	Viran oğlu
Börkçü oğlu	Abacı Bekir oğulları	Kudan oğlu
Yağcı zade	Parmak zade	Kapudan oğlu
Hanlı oğlu	Kadı oğlu	Çulsuz oğluKüçükzadeler
Kazgancı zade	Gül haç zade	Zeytinli zadeler
Karagüllü zade	Hamad zade	Nalçıcı oğlu
Altıncı oğlu	Tuzakçı	Derbab oğlu
Deveci oğlu	Külhancı oğlu	Butik oğlu
Çeltikli	Dibekli	Yazıcı oğlu
Dellal oğlu	Nakşi	Palan oğlu
Kara Osman oğlu	Debbağ kulcu oğlu	Kara göl oğlu
Miralay oğlu	Kayış İmamoğlu	İşçi oğlu
Darendeli	Çarkçı	Boru Arslan oğlu
Elmacı oğlu	Mücellit	Kapudan oğlu
Çavuşoğulları	Çadırcı oğlu	Tosuk oğlu
Çıkıkçı zade	Keçi	Saraydar oğulları

Osmanlı toplumunda insanlar, üstlendikleri vazifeler, itibar ve kabiliyet, tecrübe, yaşam biçimi ve ekonomik seviyelerine göre çeşitli meslek gruplarına ayrılmışlardır. Bunlar ilmiye, seyfiye (askeriye), mülkiye (bürokrasi) veya diğer isimler ile ulema ve ümera, zenginler, fakirler, muteberler, esnaf, zanaatkârlar, işçiler, köylüler, şehirliler, avam, havas, köle ve hizmetliler gibi statülerdir.⁶⁶ Kayıtlara göre bölgede yaşayan şahısların toplum içerisindeki statülerini belirleyici unvanlar oldukça sık geçmektedir. Bu unvanlardan birisi “efendi” unvanıdır. Bu unvan genelde devletin önemli memurluklarında görevli, tahsilli, bilge ve kendisine danışılabilir kimseler için kullanılmıştır. Nitekim şehrin yaşantısında önemli bir yer tutan ve Sosyo-kültürel rol üstlenen kimseler (müderris, müftü, vakıf mütevellisi, cami görevlileri vb) hakkında

⁶⁶ Mustafa Zeki TERZİ, “Samsun Şer’iyye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılda Osmanlı Toplum Hayatı, Müslim-Gayrimüslim İlişkileri”, **Osmanlı**, C. IV, s. 298-303.

“efendi” unvanı kullanıldığı gibi evkaf müdürü, dava vekili gibi bürokratik ve idari görevliler içinde “efendi” sıfatı kullanılmıştır. Defterde karşımıza çıkan diğer bir unvan “paşa” unvanıdır. Askeri sınıfa mensup insanlar için “paşa” ve “bey” unvanları kullanıldığı bilinmektedir. Örneğin dönemin Sivas valisi Ahmet İzzet ve oğlu Osman için “paşa” unvanının kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca çavuş, onbaşı, binbaşı, yüzbaşı, miralay gibi askeri nitelikli kullanımlara da rastlanmaktadır. Bu son belirtilenler askeri rütbeyi tanımlayıcı unvanlardır.

Bundan başka Sivas şehrinin ileri gelenleri eşraf ve aileleri için “zade” unvanı sıkça kullanılmıştır. Örneğin; Behram Paşa zade, Cinci zade, Kethüda zade, Hacı zade gibi çok sayıda kayıt mevcuttur. “Ağa” unvanı da sosyal statünün belirlenmesinde kullanılan önemli bir unvandır. Toplumda mal ve servet sahibi, sözü dinlenen kişiler için kullanılmıştır. Özellikle kayıtlarda geçen mahalle ve köy muhtarlarının tamamına yakını için “Ağa” ifadesi kullanılmıştır. Bu durum mahalle ve köy muhtarlarının o yörenin en zengin ve en itibarlı kişileri arasında seçildiğinin gösterir. Kayıtlarda “hatun” ve “hanımefendi” unvanları da geçmektedir. Hanım daha çok ağaların eşlerine denirken, hatun biraz daha refah seviyesi yüksek insanların ve devlet erkânının eşlerine denilmektedir. “hatun” ve “hanım” ifadeleri daha çok efendi ve ağa denilen kimselerin haremi için kullanılmıştır. Yine dini görevlerden biri olan hac farızasını yerine getiren erkekler için “hacı” unvanı kullanıldığı görülmektedir.

Sosyal statü içerisinde yer alan grup-zümre ve tabakalar arasında, aşağılama, küçümseme, kovma, ayırma, aynı mekânda bulunmama gibi ayrımlar yoktur. Topluma hâkim olan kültür ve İslam medeniyeti böyle bir yaklaşımı, ayrımı önlemiş, aksine yakınlaşmayı sağlamıştır. Osmanlı toplumunun çağlar boyu sosyal yapısının sosyal statüler açısından genel durumu bu şekildedir. Kişilerin sosyal statülerinin belirlenmesinde kuşkusuz icra ettikleri meslekler etkili olmuştur.

3.1.2. Meslek ve İş Kolları:

Osmanlı toplumunda çiftçi, esnaf ve tüccar üretim yapan gruplardır. XIX. Yüzyılda 153 farklı meslek gurubunun mevcut olduğu bilinmektedir. Şehir halkının ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan esnaf grupları, mesleki özelliklerine göre tasnif edildiğinde 15 değişik kategori ortaya çıkmaktadır. Bunlardan 32 değişik meslek, yiyecek-içecek kategorisine girmekte ve toplam meslek sayısının % 21’lik bir nispeti ile ilk sırayı teşkil etmektedir. İkinci sırada, 23 meslek çeşidi ile gıda kadar önemli olan

dokuma ve deri sanayi bulunmakta ve yaklaşık % 15'lik bir orana ulaşmaktadır. Diğer kategoriler ise sırasıyla hizmet üretimi (% 13), inşaat (%10), küçük imalat (% 10), maden (% 5), silah (% 4), nakliye (% 4), aydınlatma (% 3), kullanılmış eşya satımı (% 2), gezici küçük tüccar (% 2), sağlık (% 15), hayvan alım-satımı (% 1.5), ve % 4 nispetinde de herhangi bir kategoriye giremeyenler vardır. Bu kategorilerde faaliyet gösteren Sivas esnafının yapılan araştırmalar neticesinde 3000-3350 civarında olduğu söylenebilmektedir.⁶⁷Konuyla bağlantılı olarak incelemesi yapılan defterde Sivas şehrinde hangi mesleklerin ve dükkânların bulunduğuyla ilgili bilgiler Tablo 16'da gösterilmiştir.

⁶⁷ Ömer DEMİREL, “ 19. Yüzyıl Osmanlı Şehir Ekonomisi(Sivas Örneği)” **Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: Makaleler, Sivas Valiliği Tarih ve Kültür Araştırmaları**, Sivas, 2006, s. 106-109.

Tablo 16. Defterde Geçen Meslek ve Dükkân İsimleri

Meslek ve Dükkân Adı	Meslek Gurubu
Nalbur	Vali
Sarraf	İmam
Karcı	Müezzin
Terzi	Hatip
Taşçılık	Hattat
Kuyumcu	Mütevelli
Papuççu	Ferraş
Çilingir	Hafız
Doğramacı	Kâtip
Tüccar	Zaviyedar
Ekmekçi	Mahzur başı
Kasap	Muhasebe Memuru (Eytam ve Evkaf, Beytü'l mal memurluğu)
Tabip	Muhtar
Tuzcu	Asker (zabit, çavuş, miralay, on başı, yüzbaşı,er)
Cezveci	Kadı
Berber	Tüccar
Kalaycı	Nâthan
Çakıcı	Müftü
Kılıççı	Çoban, Çiftçi
Hamal	Kethüda
Yağcı	Esnaf
Arpacı	
Kahveci	

Çizmeci	
Debbağ	
Telgrafçı	
Bakraççı	
Cezeryeci	
Muhtar	
Çilingir	
Sarraç	
Samancı	
Molozcu	
Bakkal	
Derici	
Oduncu	
Bacacı	
Paçacı	
Bıçakçı	
Müftü	
Abacı	
Yoğurtçu	
Müezzin	
Kahveci	
Çarkçı	
Mücellit	
Hallaç	
Katırcı	
Elmacı	
Hamamcı	

Eskici	
Çıkıkçı	
Çadırcı	
Tahtacı	
Çubukçu	
Kazgancı	
Çerçi	
Tütüncü	
Keçeci	
Basmacı	
Semerci	
Boyacı	
Kelleci	
Kâtip	
Baltacı	
Yemci	
Katırcı	
Bezzaz	
Kunduracı, Köşker	
Kaşıkcı	
Hamam	
Demirci	
Saka	
Elekçi	
Katırcı	
Tarakçı	
Mumcu	

Kafesçi	
Kalpakçı	
Kantarçı	
Tüfekçi	
Arabacı	
Hurdacı	
Balıkçı	

Tabloda yer alan esnaf gurubu üretim yapan ve üretim yapmayanlar olarak ikiye ayrıldığında terzi, taşçı, çilingir, doğramacı, ekmekçi, kılıççı, yoğurtçu, derici bıçakçı, hallaç, keçeci, semerci gibi mesleğinde bir ürün ortaya çıkaran ve bu ürünü belli bir bedel karşılığında satan esnaf, üretim yapan guruba dâhil olmaktadır. Bu gibi esnaf guruplarının haricinde kalan çerçi, çıkıkçı, hamamcı, eskici, berber, hamal, tabip gibi esnaflar ise üretim yapmadan, yaptıkları hizmetler karşılığında belli bir ekonomik kar sağlayan esnaf olarak değerlendirilebilir. Tabloya bakıldığında meslek gurupları hakkında kısaca şunlar söylenmelidir ki; Sivas'ta askeri zümre içinde yönetici kadro ve ilmiye mensubu görevliler yer alırken reaya içerisinde çiftçi, tüccar, esnaf gurupları bulunmaktadır. Esasında tabloya dayanarak Sivas'ın canlı bir ekonomik yapısının mevcut olduğu ifade edilebilir. Sivas halkının ekonomik durumunu yansıtması bakımından ev ve eşyaların nasıl olduğu, defterde çok sayıda bulunan mülk satışı ve bunun en çok kimler arasında gerçekleştiğine değinmek yerinde olacaktır.

3.1.3. Ev ve Mülk Durumu:

Sicillerden yola çıkarak Sivas halkının genel olarak kullandığı, evinde bulundurduğu eşyalar hakkında malumat sahibi olunabilmektedir. Özellikle tereke kayıtları Osmanlı ailesinin refah düzeyini en açık şekilde ifade etmektedir. Terekeler incelendiğinde, Şehirdeki hayatın normal standartlardayken köydeki hayatın vasat olduğu düşünülebilir. Köyde halk, hayvancılık ve tarımla geçimini sağlamaktadır. Köylü koyun, keçi, sığır gibi hayvanlara sahipken, arpa, buğday, çavdar ekimi ve üretimiyle meşguldür. Bundan ötürü terekede ahır ve samanlık eksik olmamıştır. Köy halkının hemen hepsinin terekesinde bunların yanı sıra saban, çift demiri, balta, kazma,

kürek, kalıç, orak gibi eşyalar sıkça görülmektedir. Mutfak eşyaları ise oldukça sadedir. Bunlar tava, tas, sahan gibi eşyalarıdır. Hemen her terekede sac ve sacayağının bulunması köy halkının daha çok hamur işleriyle beslendiğini kanıtlamaktadır. Şehir halkında ise daha çok tabak, tencere ve kâselere rastlanılır. Ölçü birimleri olarak batman, kıyye, kilo gibi birimler kullanılmıştır.

Terekelerden edinilen bilgilere göre, Sivas'ta evler genellikle fevkani iki oda ve tahtani bir oda, bir kış oda, bir sofa, mutfak, bir ahır, bir miktar holden müteşekkil idi. Evler çeşitli malzemelerle döşenmiştir. Kilimler, halılar, yan minderleri, kanepeler ve yataklar önemli malzemeleri oluşturur. Köyde halkın giyim-kuşamı sade olmakla birlikte şehir halkının giyim-kuşam malzemesi çokluğuyla dikkat çekmektedir. Halkın kullandığı eşyaların içersinde yabancı mallarda bulunmaktadır. Acem şalı bunların başında gelir. Şehir halkının elbiseleri genellikle kutni, ipek ve atlas kumaşlardan yapılmaktadır. Çuha, aba, şal bu kumaşların başlıcalarıdır. Halk ayağına kundura, ayakkabı, mest ve çizme giymektedir. Müslüman evlerin tümünde seccade mevcuttur. Osmanlıda kahve içmenin özel bir yeri olsa gerektir ki; Her evin malzemeleri arasında kahve değirmeni, cezve, kahve fincanı ve kahve ibriği dikkati çeken malzemelerdir. Aydınlanma aracı olarak şamdan çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Büyük ve küçük şamdan kelimeleri terekelerin büyük çoğunluğunda görülür. Halkın kullandığı ziynet eşyaları özellikle varlıklı ailelerde çok renklilik arz eder. Bilezikler ön planda olmakla birlikte, altın yüzük, elmas yüzük, altın küpe, incili küpe, gerdanlık, yirmilik altın, İstanbul altını, mahmudiye, mecdiye altını gibi ziynet eşyaları sayılabilir. Erkeklerinde kendine özel eşyaları vardır. Sim ve çuha başlıklar, altın ve gümüş saatler, kehribar takımları, bunlar arasında sayılabilir. Halkın kullandığı bu eşyaların bol ve çeşitli olması o devrin hayat standartlarının yüksek olduğunu göstermektedir. Şehirlerdeki hayat düzeyinin, köylere oranla iyi durumda olduğu terekelerden anlaşılmaktadır.

Terekeler, Osmanlı devletinde Sivas halkının yaşam biçimi ve iktisadi yapısına dair bir takım izlenimlerde bulunmamızı sağlamakla birlikte, şehirde meydana gelen bağ, bahçe ve menzil satışları da ekonomik yapı ve demografik hareketler açısından ipuçları verir düşüncesiyle, hangi şahsın mülkünü, kime? , ne kadar fiyata satmış olduğu önem arz etmesi bakımından tablo 17'de, defterde yer alan mülk satışları gösterilmiştir.

Tablo 17.Defterde Yer Alan Mesken-Arsa-Tarla-Bahçe Satış Listesi

Mülkü Satan	Satın Alan	Mülkün Bulunduğu Yer	Mülkün Adı	Satıldığı Fiyat	Sayfa No/ Belge No
Köse Eyup oğlu Ömer Ağa	Venk Karabaşı Ohan	Yıldızeli Delik Taş Karyesi	Tarla	120 kuruş	2/1
Ali Ağa bin Ahmet	Müsis veledi Murat	Kösedere-i Zımmi Mahallesinde	Mesken	4000 kuruş	6/1
Kasap oğlu Ali bin Mehmet ve Ahmet	Emin Oğlu Mehmet Ağa ibn. Osman	Uryan-ı Zımmi Mahallesinden	Mesken	2000 kuruş	6/2
Şemsettin zade Mehmet Şemsettin Efendi	Bıçakçı oğlu Çıbıkçı Süleyman	Hacı Bey Mahallesi	Mesken	1200 kuruş	13/1
İstifan veledi Agob	Mağriç veledi Maltus	Nalbantlar başı caddesinde	Mesken	4400 kuruş	13/3
Artin veledi Karabet'in	Ohan veledi Artin	Velid Bey Mahallesi	Mesken	2570 kuruş	20/2
Süleyman bin Osman	İşçi Osman bin Hüseyin	Çavuşbaşı Mahallesi Saray Caddesi	Mesken	2000 kuruş	20/3
Mehmet Ağa ibn Osman	Basmacı Uzun veledi Enrun	Uryanı-ı Zımmi Mahallesi	Mesken	2300 kuruş	23/1
Kaluk veledi Agob	Mariverus veledi Artin	Velid Bey Mahallesi Kuyumcu Sk.	Mesken	1500 kuruş	25/1
Artin veledi Ohannes'in varisleri	Mariverus	Velid Bey Mahallesi	Mesken	3300 kuruş	25/2
Kumru binti Arut Hatun	Simun veledi Ovannes	Güründe Şuğul Mahallesi	Bahçe	1500 kuruş	26/1
Zikirci oğlu el haç Mehmet Ağanın varisleri	Ağyan	Kösedere-i Müslim Mahallesi	Mesken	3325 kuruş	32/2

Ömer bin Mustafa bin Halil'in varisleri	Varis Fatma ve zevci Fındık oğlu Ali bin Osman	Bey Pınarı karyesi	Mesken	2000 kuruş	39/2
Kamil	Osman çavuşa	Bingöl karyesi	Tarla	-----	41/2
Dokumi, Zavik Vani, Dartuk, Suğık	Adak ve Matuk	Bey karyesinden	Tarla, Ağıl, Harman	-----	41/3
Mustafa bin Osman'ın varisleri	Mustafa bin Ebu Bekir	Hafik' de Tokamak Köy Mh	Mesken	2000 kuruş	43/2
Kamil	Osman Çavuş	Bingöl karyesinde	Tarla	-----	46/1
Kirkor veledi Artin	Küttap Hacı veli oğlu İsmail Efendi	Demirciler Ardı Mahallesi Pazarlar Sk.	Dükkan	3000 kuruş	46/2
Bıyık oğlu İbrahim bin Hasan	Kör Yusuf oğlu Ömer	Çavuşbaşı Mahallesi Saray Cad.	Mesken	2200 kuruş	46/3
Medine binti Ahmet hatun	Mustafa bin Ali	Çavuşbaşı Mahallesi	Mesken	2500 kuruş	48/1
Hamdi bin Hasan'ın varisleri	Kara Osman oğlu Mehmet Salih Ağa	Ferhad Bostan Mahallesi	Mesken	700 kuruş	49/1
Kezban Binti Mehmet bin Abdullah'ın oğlu	Hafız Mehmet Efendi ibn İsmail	Ferhad Bostan Mahallesi Sait Paşa Mama Cad.	Mesken	500 kuruş	49/3
Hacı İsmail bin Abdülkadir bin Abdullah'ın varisleri	Fatma Binti Mehmet	Hamurkesen Mahallesinde Çukur satan mevkiinde	Mesken	2300 kuruş	50/3
Halil bin Ömer Ağa	Süleyman Ağaya	Bağdat Cad.	Dükân	4000 kuruş	51/1
Bodur oğlu İbrahim Ağa ibn Osman	Şimşirli Mustafa Ağaya	Demirciler Ardı Mahallesi	Mesken	3000 kuruş	52/1

Kün Bekir oğlu Mustafa	Hacar veledi Kasbar	Hafik' de Boğazkesen karyesi	Mesken	2300 kuruş	54/1
Torun zade es - Seyyid Mehmet Efendi ibn Mahmut	Mehmet Bey	Çarşı Cad.	Mesken	12000 kuruş	54/2
Marverus veledi Ağya	Kılıççı oğlu Oskuhan veledi Artin	Ağcebölge Mahallesi	Mesken	700 kuruş	55/1
Artin veledi Babek veledi Masar'ın varisleri	Hacı Hüseyin Efendi	Ak değirmen Mahallesi	Mesken	3000 kuruş	56/1
Ali bin Abdullah'ın varisi FatmaHatun	Varislerden Ali Ağaya	Ak değirmen Mahallesi	Meskenden Hisse	2500 kuruş	57/2
Ali bin Abdullah'ın varislerden Arife hatun	Varislerden Ali Efendi	Ak değirmen Mahallesi	Meskenden Hisse	4000 kuruş	57/3
Ali bin Abdullah'ın varislerden Ömer Ağa	Varislerden Ali Efendi	Ak değirmen Mahallesi	Meskenden Hisse	4000 kuruş	58/1
Hacı Ali Havas bin Abdurrahman bin Abdullah'ın varisleri	Varis Elif ve zevci İsmail kavas oğlu Ahmet bin İsmail	Kale Ardı Mahallesi Mütevelli Sk.	Meskenden Hisse	500 kuruş	59/2
İşçi Ohannes veledi Hacar	Asadir oğlu İsak veledi Birus	Uryanı-ı Müslim Mahallesi Taşlı Sokak Cad.	Mesken	8000 kuruş	60/1
Topal Mehmet bin Halil bin Abdullah'ın varisi Hatice Hatun	Ali Efendi	Yemci Bey Mahallesi	Meskenden Hisse	650 kuruş	61/1

Arpacı oğlu Ali bin Mustafa	Yar hisarlı zade Ali Efendi bin Mehmet Ağa	Yemci Bey Mahallesi Tahircik Sk.	Mesken	50.000 kuruş	60/2
Ömer Ağa ibn Rıdvan	Duman oğlu Terzi Kalubus veledi İstifan	Örtülü Bekâr Mahallesi Saray Cad.	Mesken	6.700 kuruş	62/1
Beytü'l-mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa	Muhtar Paşa oğlu Ali Efendi	Ak değirmen Mahallesi	Mesken	1.530 kuruş	64/1
Mumcu oğlu Osman Efendi	Raziye hanım binti Abdullah	Mahkeme çarşısı	Dükkan	1.250 kuruş	68/2
Yusuf Ağa bin Ali Efendi	Hüseyin çavuş bin Mustafa	Uryan-ı Müslim Mahallesi	Mesken	1.500 kuruş	69/2
Keçeci oğlu Melkun veledi Haçuk	boyacı David veledi Agob	Ağçabölge Mahallesi	Dükkan	2000 kuruş	71/1
Çalık oğlu kızı Nakumi binti Oseb	Oseb veledi Simun	perkenek karyesinde	Mesken	1.200 kuruş	73/2
Urbeoğlu Oseb	Ariboğlu Haçar veledi Ovannes	Perkenek karyesinde	Mesken	2000 kuruş	74/1
Kul Ağası zevcesi Mevlide binti Mustafa	Tatar Oğlu Ahmet Çavuş ibn Recep	Keçiyolu Mahallesinde Çarşı caddesi	Mesken	6000 kuruş	75/1
Abdülbheçet Efendi ibn Mehmet Ağa	Gülistan hatun Binti Ahmet Ağa	Hamam Ardı Mahallesinden	Mesken	40.000 kuruş	75/2
Muğris Kabril ve Muğris İbranus veledi Matuk	Semiz zade Hasan Ağa ibn Mehmet Ağa	Küçük Minare Mahallesi	Bahçeden Hisse	1.600 kuruş	87/2
Köse Bekir zade Mustafa Ağa ibn Derviş Mehmet Ağanın varisleri	Hasan Ağa	Cami-i Kebir Mahallesi	Meskenden Hisse	4.600 kuruş	95/2

Zeliha hatun	İbrahim Efendiye	Gök Medrese Mahallesi	Meskenden Hisse	1000 kuruş	111/2
İstifan veledi Haçuk	Ohan veledi Agob	Uryan-ı Zımmi Mahallesi	Mesken	10.000 kuruş	123/2
Deveci Oğlu derviş Abdülkadir bin Mehmet	Bostancı oğlu Ali bin Mehmet	Şeyh Çoban Mahallesi	Mesken	2.200 kuruş	126/2
Mehmet bin Hasan	Polat oğlu Agob veledi Balık	Demircilerardı Mahallesi	Mesken	6000 kuruş	128/1
Dudu Hatun	İsmail Ağa ibn Feyzullah	Hamur Kesen Mahallesi	Mesken	1.500 kuruş	137/1
Zarus binti Agob	Hafız Hüseyin Efendi	Uryan-ıMüslim Mahallesi	Mesken	[----]	152/1
Safiye Hanım binti Abdurrahman Ağa	Halil ibn Abdurrahman Bey	Sarı Şeyh Mahallesi	Mesken	7000 kuruş	154/1
Fatma Hatun	Şeyh Ahmet Efendi	Gök Medrese Mahallesi	Meskenden Hisse	1.500 kuruş	156/3
Halil Bey	Altıparmak zade Hüseyin Efendi	Sarı Şeyh Mahallesi	Mesken	7000 kuruş	157/1
Ohannes veledi Erduran'ın varisleri	Zekeriya veledi Erduran	Kangal' da Mancılık karyesinde	Mesken	7.700 kuruş	160/2
İbrahim Efendi ibn Ahmet Nahşi dede ibn İbrahim Efendinin varisleri	Ahmet Efendi	Gök Medrese Mahallesi	Mesken	2000 kuruş	161/1
Kezban ve Şemsi Hatun	Alaeddin Bey	Sarı Hasan karyesi	Tarla	100 kuruş	177/1
Mehmet, Osman ve Mustafa	Bayram Mehmet	Gürün'de Koyun karyesi	Arsa	400 kuruş	194/1

Kardeşler					
Mağir,Serkiz, Namar,Surbek, Martus Nişan, Barsih,Hursima, Elmas	Hacı Derviş Mehmet Ağa	Uryan-ı Zımmi Mahallesinde Eski Çizmeciler derununda	Dükkân	10.500 kuruş	217/2
Abdülkerim oğlu Ahmet bin Abdullah'ın varisi Medine hatun	Diğer varisler Mehmet, Abdülkerim, Mustafa Beyler	Cami-i Kebir Mahallesinde Bab-ı Kayseri Yolunda	Mesken	4000 kuruş	230/2
Hatice Hatun	Kaluk veledi Simun	Ferhat Bostan Mahallesi	Mesken	10.000 kuruş	243/1
Artin veledi Agob, Çeltikli oğulları Ömer Ağa, Hacı Ahmet Ağa ve Asiye Hanım	Mehmet bin Mustafa ve derviş Mehmet bin Hacı Ali AğabnOsman	Meydan çarşısı	Dükkân	20.000 Kuruş	250/2
Bağnadat	Karabet, Ovan	-----	Dükkândan Hisse	2.612 kuruş 13 para	286/3
Ahmet Nuri bin Ali	Rabia Hatun	Gök Medrese Mahallesi	Mesken	5.000 kuruş	298/1

Tablo 17 incelendiğinde dükkân, mesken, tarla, bahçe olmak üzere toplam 63 tane satış yapıldığı görülecektir. Bunlardan 51'i mesken satışı, 6'ı dükkân 3'ü tarla, 3'ü bahçe satışlarıdır. Mesken satışlarının bir kısmı miras paylaşımında, varisler arasında hisseler belli olduktan sonra gerçekleşmekteydi. Meskenleri kullanabilecek olan varisin diğer hisse sahiplerinden evin tamamını satın aldığı görülmektedir. Bu varis genellikle eve komşu olan ve aynı mahallede yaşayan kimse olmaktadır. Satışlarda en düşük fiyatı 100 kuruşla tarla oluştururken en yüksek fiyatı 40.000 kuruşla mesken, sonrasında ise 20.000 kuruşla dükkân oluşturmaktadır. Dükkânların Mahkeme çarşısı (1.250 kuruş), Ağcebölge (2000 kuruş), Uryan-ı Müslim (10.500 kuruş), Meydan çarşısında (2000 kuruş), Demircilerardı (3000 kuruş) 'da satıldığı, meskenlerin ise Kösedere-i zımmi, Uryan-ı zımmi, Hacı Bey, Çavuşbaşı, Veled Bey, Bey Pınarı, Ferhad Bostan, Hamurkesen, Ağcebölge, Kaleardı, Uryan-ı Müslim, Yemci Bey, Örtülü Pınar,

Perkenek, Keçi Yolu, Cami-i Kebir, Şeyh Çoban, Sarı Şeyh, Gök Medrese mahallelerinde 200 kuruş ile 40. 000 kuruş arasında fiyatlara satıldığı görülmektedir. Gayr-ı Müslimlerin yaptığı mesken alım ve satışında fiyatların Müslümanlara oranla, yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Mahallelerde Müslüman ve gayr-ı Müslimler birbirlerinden mesken satın almışlardır. Sicil kayıtlarına göre, Gayr-ı Müslimlerin, Müslümanlara oranla daha çok Veled Bey mahallesinde ev satın almışlardır. Müslümanların ise daha çok Hamurkesen, Çavuşbaşı, Gök Medrese, Şeyh Çoban mahallelerinde mesken satın aldıkları düşünülebilir. Uryan-ı zımmi, Uryan-ı Müslim, Demircilerardı, Ağçebölge, Ferhat Bostan adlı mahallelerde her iki tür tebaanın da mesken satın aldığı görülmektedir. Söz konusu mahallelerde mülk satın alanların Sivas şehri dışında gelmediği, genellikle Sivas halkının kendisi olduğu vesikalardan anlaşılmaktadır. Müslüman ve gayr-ı Müslimlerin birbirlerine mülk sattığı, birbirlerini şahit tuttıkları ve hatta dükkânda hisse ortaklığı oldukları dahi bilinmektedir. Bu durum Sivas'ta Müslim ve gayr-ı Müslim ilişkilerinin ne boyutta olduğunu gösterir niteliktedir. Buradan yola çıkarak, Müslim ve gayr-i Müslim ilişkilerine değinmek yerinde olacaktır.

3.1.4. Müslim ve Gayr-ı Müslim İlişkileri

Müslim ve gayr-i Müslim tebaayla ilişkiler açısından baktığımızda ise Osmanlı devleti, tarih boyunca farklı dil, din, ırk ve kültürlere mensup toplulukları bir arada ve barış içinde yaşatmayı başarmış bir cihan devletidir.⁶⁸ İncelemesi yapılan şer'iyye sicil defterine bakıldığında Müslümanların yanı sıra gayr-i Müslim tebaadan Rum, Katolik ve Ermeni milletinin varlığı görülmektedir. Bunlar ifade edildiği üzere anarşi ortamından uzak, huzur ve barış ortamında yaşadıkları söylenebilir. Bir takım konularda birbirlerini vekil olarak göstermeleri bunun en güzel örneğidir. Buradan yola çıkarak Osmanlı tebaasının din ayrımı olmaksızın birbirine güvendiği düşünülebilir. Gayr-i Müslimler dini vecibelerini kendi ibadethanelerinde serbestçe yerine getirebilmekte ve kendilerine tanınan din özgürlüğünü en iyi şekilde kullanabilmekteydiler. Sicillerde gayr-ı Müslimlere dair çok sayıda kayıt mevcutken, gayr-i Müslimlerin din adamlarına dair kayıtlara rastlanılmamıştır. Bunun sebebi gayr-i Müslimlerin hukuki ve dini davalarını ağırlıklı olarak kendi mahkemelerinde görüşmeleridir. Defterde Müslim ile gayr-i Müslim tebaa arasında özellikle ticari ilişkilerin olduğu gözlenmektedir (mülk alım-satım, kira, hayvan satışı vb). Müslümanlar ve gayr-ı Müslimler arasında ticari

⁶⁸ TERZİ, A.g.e, s. 298-303.

ilişkilerde zaman zaman yaşanan çıkar çatışmaları şer'i mahkeme kayıtlarına yansımıştır. Defterde gayr-ı Müslimler hakkındaki belgeler incelendiğinde bunların ağırlıklı olarak oturduğu mahalleler; kepenek, temurcular ardı, uryan-ı zımmi, bab-ı kayseri, ak değirmen, kilise, Ağcebölge, köse dere-i zımmi, bezirciler mahalleleri olarak ifade edilebilir.⁶⁹Söz konusu kayıtlarda gayr-ı müslimlerin eğitim hayatına dair belgelere ulaşamamışken, defterde bahsi geçen mahallelerde cami, mescit, zaviye, medrese, kilise, han, hamam gibi kurumların ismine sıkça rastlanılmıştır. Buradan yola çıkarak bahsedilen dönemde Sivas şehrinde bulunan müesseselerin neler olduğuna ulaşılabilir. Tablo 18'de bu kurumların hangileri olduğu ve nerelerde bulunduğu gösterilmiştir.

⁶⁹ Söz konusu sicil defterinin kaydedildiği 1292 h. / 1875 M. Tarihinden öncesine ait 1831 M. Tarihli Osmanlı genelinde yapılan ilk nüfus sayımında Sivas şehir merkezindeki çoğunluğu Ermeni olan gayr-ı Müslim sayısı 9 bin civarında (1782). Bu tarihte mahalle olarak en yoğun gayr-ı Müslim (Ermeni) nüfusunun bulunduğu mahalleler: Hoca (58 hane), cami-i kebir (72 hane), Bazar (178), Köhne civan (49 hane), Sarı Şeyh (42 hane), Üryan Müslim (64 hane), Üryan-ı zımmi (119 hane), Köse dere-i zımmi (97 hane), Ak değirmen (105 hane), Kilise (143 hane), Ağça bölge (80 hane), Ece (129 hane), Küçük minare (23 hane), Temurcular ardı (110 hane) ve Bab-ı kayseriye (79) hane olduğu bilinmektedir. Bkz: Ömer Demirel, "Sosyo Ekonomik Açıdan Osmanlı Dönemi Sivas Ermenileri", **Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: makaleler**, Ankara, 2006, s. 182-195.

Tablo 18. Defterde Geçen Sosyo-Ekonomik ve Dini Kurumlar

	Kurumun Adı	Kurumun yeri	Toplam
Cami	Seyyid Camisi	Yıldızeli Çardak Köyü	18
	Eşudi Nahiyesi Ağyin Karyesi Cami Şerifi	Eşudi Nahiyesi Ağyin Karyesi	
	Cami Şerif	Sivas Merkez Şemsettin Sivasi Civarında	
	Cami Şerif	Sivas Hacı Mehmet Mh	
	Sarı zade Mehmet Paşa Cami Şerifi		
	Cami Şerifi	Nalburlar Sk	
	Üçler Cami Şerifi	Şemsi Ferraş Mh.	
	El- Haç Mustafa Cami Şerifi		
	Cami Şerifi	Yıldızeli Kalın Karyesi	
	Cami Şerifi	Yıldızeli Demirçelik Karyesi	
	Hamza Bey Cami Şerifi	Tokat Taşhan Mh.	
	Cami Şerifi	Tatlıçık Köyü	
	İsmail Bey Cami Şerifi		
	İmaret Mahallesi Cami Şerifi	İmaret Mh	
	Hacı Mustafa Bey Cami Şerifi		
	Cami Şerif	Yıldızeli Kapu Karyesi	
	Hasan Paşa Cami		

	Şerifi		
	Seyyid Mehmet Cami Şerif		
Han	Celalettin Hân Subaşı Hanı	Divriği	6
	Nasuh zade Hanı		
	Şeyh ve Millet Hanı		
	Celalettin Hanı	Divriği	
	Subaşı Hanı	Sivas Merkez	
	Kargir Han		
Hamam	Çinili Hamam	İstanbul	3
	Kurşunlu Hamamı	Sivas	
	Şeyh Şemsettin Sivasi Hamamı		
Hastane	Hekimhanlı Hastanesi		2
	Asker Hastanesi		
Kilise	Mariyem Ana Kilisesi		1
Mescit	Kerim Çavuş Mescidi		4
	Surlu Mescidi ⁷⁰		
	Hacı Hüsamettin Mahallesi Mescidi Şerif	Hacı Hüsamettin Mh.	
	Celalettin Mescidi Şerif		
Medrese /Mektep	Şifahiye Medresesi	Sivas	3
	Miran (Hatun) Medresesi		

⁷⁰ Sivas Valisi Ahmet İzzet Paşa tarafından yaptırılmıştır.

	Ermeni Mekteb- Kebir		
Türbe	Şemsettin Sivasi Türbesi	Sivas	3
	Nakşibendî Terzi Baba Türbesi		
	Teslime Hatun Türbesi	Sivas	
Vakıf	Abdü'l Vehhab Gazi Vakfı		31
	Hacı Mehmet Cami Şerif Vakfı	Sivas	
	Cami Şerif Vakfı	Sivas Çavuş Başı	
	Sarı zade Mehmet Paşa Cami Şerif Vakfı		
	Süleyman Bey Vakfı		
	Şeyh Murat Efendi Vakfı		
	Ömer Ağa Vakfı		
	Hacı Hüsamettin Mahallesi Mescidi Şerif Vakfı		
	Özmüş Baba Zaviyesi Vakfı		
	Şifahiye Medresesi Vakfı		
	Mülk-ü Acem Zaviyesi Vakfı		
	Hasan Paşa Cami Şerif Vakfı		
	Darü'r-reha Vakfı		
	Şeyh Ömer Zaviyesi Vakfı		

	Şehvarzade Vakfı		
	Mescidi Şerif Vakfı	Sivas Merkez	
	Teslime Hatun Türbesi Vakfı	Sivas	
	Hamza Bey Zaviyesi Vakfı		
	İsmail Bey Cami Şerif Vakfı		
	Şeyh Şemsettin Sivasi Vakfı	Sivas	
	Şeyh Receb Efendi Vakfı		
	Malikâne Vakfı		
	Hacı Mustafa Bey Vakfı		
	Hacı Mehmet Efendi Vakfı		
	Emirli Vakfı		
	Seyyid Mehmet Cami Şerif Vakfı		
	Celalettin Han ve Mescidi Vakfı	Divriği	
	Mahzurlu Hekim oğlu Ali Paşa Vakfı		
	Hasan Paşa Vakfı		
	Kilise-Cami Şerif Vakfı		
	Lala Sinan Paşa Evkafı	İstanbul	
Zaviye	Özmüş Baba Zaviyesi		8
	Mülkü Acem Zaviyesi		

	Ali Baba Zaviyesi	Sivas	
	Arasna Zaviyesi	Sivas	
	Darü'r-reha Zaviyesi		
	Şeyh Ömer Zaviyesi		
	Abdü'l-Vehhab Gazi Zaviyesi		
	Hamza Bey Zaviyesi	Tokat Taşhan Mh.	

Tablo incelendiğinde Sivas şehrinde çeşitli sayıda sosyal, dini kurum ve kuruluşların inşa edilmiş olduğu görülecektir. Bu kurumların büyük bir çoğunluğu, hayır sahipleri tarafından oluşturulduğu söylenmelidir. Defterde yer alan belgelerde çok sayıda dini kuruluşun, vakıflar aracılığıyla ya inşa edildiğine ya da tamir edildiğine rastlanılmıştır. Bunların büyük bir yekûnunu cami ve mescitler oluştursa da türbe, mektep ve medrese, han, hamam, çeşme, gibi Sosyal ve ilmi getirisi olan kurumların da vakıflar yoluyla korunup gözetildiği belgelerden anlaşılmaktadır. 17. asırda Sivas şehrinde vakıf kuran en önemli ailelerden, Selmanoğulları, Hatipzadeler, Şemseddin Sivasi ve Alibaba evlatlarının şehrin en ileri gelen aileleri oldukları bilinmektedir.⁷¹Bunlardan Şemseddin Sivasi ve Ali Baba evlatlarının bu varlıklarını hala devam ettirdikleri vesikalardan görülür. Defterde üç türbe (Şeyh Şemseddin Sivasi, Nakşibendi Terzi Baba, Teslime Hatun türbeleri), 31 vakıf zikredilmektedir. Vakıflardan özellikle Abdülvehhab Gazi, Özmüş Baba, Şeyh Şemseddin, Lala Sinan Paşa vakfi gibi büyük vakıfların hamam, medrese, cami, mescit, zaviye gibi kurumları bünyesinde bulunduran bir külliyesi olduğu ifade edilebilir. Defterde adı geçen köylerin birçoğunda cami ve mescit bulunmakla birlikte ismi verilen camilerin sayısı 18 olarak belirlenmiştir. Bunlardan 4'ü Sivas merkezde yer almakta, diğerleri ya Sivas'a bağlı daha küçük idari birimlerde ya da başka vilayetlerde bulunmaktadır. Sivas merkezde Subaşı hanıyla birlikte toplam 6 han, Kurşunlu hamamı ve Şeyh Şemseddin Sivasi Hamamıyla birlikte 3 tane de hamam kaydedilmiştir. Şemseddin Sivasi Hamamının, kendi vakfının külliyesi dâhilinde yer aldığı ifade edilebilir. Bir kilise, Şifahiyeye ve Miran Hatun adında da iki medrese şehrin merkezinde olduğu bilinen kurumlardır.

⁷¹ Ömer DEMİREL, Osmanlı Vakıf Şehir İlişkisine Bir Örnek: Sivas Şehir Hayatında Vakıfların Rolü, **TTK**, Ankara, 2000, s.121.

Medreseyle ilgili olarak defterde, iki tane medrese adı geçse de Sivas'ta Osmanlı öncesinde mevcut olan Sahip Ata Fahreddin Ali'nin yaptırmış olduğu Sahibiye (Minarelerindeki mavi çizgiden dolayı halk arasında Gök Medrese), I. İzzettin Keykavus'un yaptırdığı Darü'ş-Şifa, Muzaffer Burücerdi'nin yaptırdığı Büruciye ve Şemseddin Cüveyninin yaptırdığı Çifte Minareli Medrese Osmanlı dönemi boyunca varlıklarını sürdürmüşlerdir. Söz konusu 4 medreseye ilaveten bir medrese Himmet Ağa tarafından İhsaniye Medresesi yaptırılmıştır.⁷² Bu durum Sivas Şehrinin kültürel seviyesinin boyutları hakkında ipuçları verir. Gayr-i Müslimlerin dinlerini yaşamaları için de Sivas merkezde bir kilisenin varlığı ve bundan başka çeşitli kaza ve nahiyelerin mevki isimlerinde, kilise ismine rastlanılmış olması bu inanç kurumlarının mevcudiyetini, bu durum ise; gayri Müslimlerin ibadetlerini yapmaları için herhangi bir engel olmadığını gösterir niteliktedir. Müslim ve gayri Müslimler arasında inançlarından ötürü herhangi bir çatışmanın yaşandığına dair dava kaydı yoktur. Ancak aralarında ticari ilişkilerin yaşandığı ve bazen bu ilişkilerden kaynaklanan anlaşmazlıkların mahkeme kayıtlarına yansdığı görülmektedir.

Sicillerde yer alan vesikalara bakıldığında şehrin içtimai, iktisadi yönü başta olmak üzere muhtelif konularda malumat sahibi olunduğu gibi idari yapı hakkında da bilgi edinilebilmektedir. Kadılar hem adli hem de idari görevler üstlendiklerinden şer'iyye sicillerinde onların idari görevleriyle ilgili kayıtlar da vardır. Daha önce de ifade edildiği üzere bunlar, memur ve müderris tayini, resmi yapıların keşif ve tamiri, vakıfların denetimi, vakıf binalarının kiraya verilmesi gibi kayıtlardır. Bu gibi vesikalardan yola çıkarak dönemin idari yapısı hakkında bilgi sahibi olunmaktadır.

3.2. OSMANLI DÖNEMİNDE SIVAS'IN İDARİ YAPISI

3.2.1. Sivas Vilayetinin İdari Yapısı ve İdari Görevlileri

Osmanlı Devleti'nde taşra idaresi, aşağıdan yukarıya karye, nahiye, kaza, sancak ve eyalet şeklinde teşkilatlanmıştır. Kendisine bağlı köylerle (karye) birlikte nahiyelerin birleşmesiyle kazalar, kazaların birleşmesiyle sancaklar, sancakların birleşmesiyle de eyaletler meydana gelmiştir. Taşrada üst idari birimini oluşturması hasebiyle, idari teşkilatta en fazla birime sahip olan yapı kaza ve sancaklardır.⁷³ Sivas Osmanlı idaresi

⁷² DEMİREL, A.g.e, s.69.

⁷³ Yusuf HALAÇOĞLU, XIV ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı, **TTK**, Ankara, 1998, s. 73.

zamanında beylerbeyliği merkeziydi ve Rumiyye-i Sugra veya Eyalet-i Rum adını taşırdı. Amasya, Bozok, Canik, Divriği, Arapkir ve Sivas olmak üzere bu eyaletin yedi sancağı vardı. Hicri 1280 (M. 1863) yılından sonra kurulan teşkilatta Sivas, vilayet olmuştur. Amasya, Tokat, Karahisar Şarki, Adana, sancaklarının bu vilayete bağlı olduğu bilinmektedir. Daha sonraki teşekkülüyle Sivas, bu sancaklardan ayrılmış ve sancaklar bağımsız mutasarrıflık, sonrasında ise vilayet olmuşlardır. Sivas vilayeti 1926 yılı sonlarına kadar Sivas, Koçkir, Yıldızeli, Darende, Kangal, Aziziye, Şarkışla, Divriği, Gürün, Zara kazalarından ibaret kalmıştır.⁷⁴ İncelemesi yapılan 50 numaralı Sivas Şer'iyye Sicil defterine göre dönemin idari teşkilatı bu durumda iken idari görevlilerinden bahsetmeden geçmek olmayacaktır. Buradan alarak 1292 H./ 1875 M. Yılları arasında Sivas'ta idari teşkilatta görev alan kişiler tablo 19' da gösterilmiştir.

⁷⁴ İsmail HAKKI; Rıdvan NAFİZ, Sivas Şehri, **Sivas Tic. Ve San. Odası Yayınları**, Sivas, 1928, s. 93.

Tablo 19.Sivas'ın Defterde Yer Alan İdari Kurum ve Görevlileri

Yer	Kurum	Görev	Görevlinin Adı
Sivas	Valilik	Vali	Ahmet İzzet Paşa
Sivas	Müftülük	Müftü	Es-Seyyid Mehmet Zemti Efendi
Sivas	Evkaf Müdürlüğü	Evkaf Müdürü ve Muhasebecisi	Mehmet Reşit Efendi
Sivas	Evkaf Müdürlüğü	Evkaf Müdür Katibi	Ebubekir Efendi
Sivas	Defterdarlık	Defterdar	Natif Efendi
Sivas	Beytü'l Mal Sandığı	Memur	Kenan zade Yusuf Ağa
Sivas	Mahkeme	Hakim/Kadı	Ali Serdarhan Efendi ⁷⁵
Sivas	Mahkeme	Katip	Mehmet Nuri Efendi
Sivas	Mahkeme	Katip Muavini	İsak Efendi
Sivas	Ordu	Kolordu Komutanı/Ferik Paşa	Mehmet Ali Efendi
Sivas-Aziziye Kazasının Said Abâd Nahiyesi	Nahiye Müdürlüğü	Nahiye Müdürü	Hacı Mustafa Ağa

1292 H/1875 M yıllarına ait olan 50 numaralı Şer'iyye Sicil defterinde Sivas şehri, yukarıda bahsedildiği üzere çok sayıda kaza ve nahiyeye sahip vilayettir. Söz konusu sicilden edinilen bilgilere göre, Sivas vilayetinin valisi Ahmet İzzet Paşa, Sivas müftüsü Seyyid Mehmet Zemti Efendi'dir. Mahkeme hâkiminin diğer bir deyişle kadınının Ali Serdarhan Efendi, kâtiplerin ise Mehmet Nuri Efendi ile İsak Efendi olduğu

⁷⁵ Defterde Ali Serdarhan Efendi olarak okunan Kadının ismi, Salname-i Vilayet-i Sivas adlı çalışmada Ali Süruru Efendi olarak zikredilmekle birlikte devriye mevalisi olduğu belirtilmektedir. Bkz. Ebubekir S. YÜCEL, Salname-i Vilayet-i Sivas, **Buruciye Yayınları**, Sivas, 2008, s.85.

görülmektedir. Evkaf Müdürü ve Muhasebecisi Mehmet Reşit Efendi iken Evkaf Müdür Kâtibi Ebubekir Efendidir. Defterdarın Natif Efendi, Beyt'ül Mal memurunun Kenan zade Yusuf Ağa olduğu ifade edilmektedir. Tüm bu kayıtlardan yola çıkılarak 1292 H./1875 M. Yıllarında Sivas'ın idari görevlilerinin kimler ve görev mevkilerinin hangi makamlar olduğu kesin olarak zikredilebilmektedir. Tüm bu bilgilerin ardından Sivas'ın yerleşim yerleri (sancak, kaza, nahiye, karye ve mevki vs.) ile defterde geçen başka vilayetler ve bu vilayetlere bağlı yer isimleri hakkında da bilgi vermek yerinde olacaktır. Zira sicil defterinde geçen yer isimlerine bakıldığında, tarihçilerin şehircilik tarihi adı altında bir bölüm olan yer adları çalışmalarına katkı sunacağı su götürmez bir gerçektir.

3.2.2. Defterde Bulunan Vilayetler ve Bunlara Bağlı Yerleşim Birimleri

Tablo 20.Defterde Adı Geçen Yer Adları

Vilayet/il	Diyarbakır, Ankara, Erzurum, İstanbul, Sivas, Adana, Tokat, Karahisar Şarki, Amasya.
Sancak	Yozgat, Üsküdar, Amasya, Adana, Mamüratü'l-aziz (Elazığ), Amasya, Tokat, Karahisar Şarki, Erzincan
Kaza	Yıldızeli, İlbeyli, Boğazlıyan, Tonus, Kartal, Koçkir, Kayseri, Hafik, Mecidiye, Darende, Aziziye, Divriği, Kozan, Arbekir, Kayabaşı, Behramşah, Kangal, Gürün, Malta, Maden, Kuruçay, Zile, Eskizir, Suşur, Merzifon
Nahiye /Bucak	Emlak, Kürekçik, Bekdağ, Zile, Gürün, Artukabat, Tuzaklu, Sivas İli, Kazabat, Mihrifa, Eskif, Baharuzun, Görmüşlü, Zara, Tödürge, Çubukeli, Darende, Alacahan, Merzifon, Karahisar Behramşah, Bekdağ, Mesudiye, Kirmigad, İşar, Kürekçik, Baharözü, Maden, Kürmük, Divriği, Zamantık, Saitabat, Darende, Kazabat, Kasaba, Bekdağ, Karabel, Suadiye, Çakır Hafik, İlbeyli, Aşar, Kemah,
Karye/Köy	Canik deresi, Küzmen, Güller, Kayalı, Gemerek, Çıranlı, Karagüllük, Salıkhasan, Kızılca, Baharözü, Eşnihan, Özi, Dukse, Horasan, Gümüşzek, Sagulu, Küçük, Köseli, Yusuf, Kızılkaya, Sifak, Kızılca kışla, İlbeyli, Dekrir, Minas, Çalıcı, Küzmen, Kebir, Akviran, Binnaz, Çavuş, Soçun, Okman, Han, Mumcu, Tonus, Karluk, Kalın, Kavak, Demirçelik, Kırmızı, Feke, Dutmaç, Hayratlı, Datalçık, Çıranlı, Çakıcı, Perkenek, Sinekli, Karkin, Sarı hasan, Hisarcık, Kurtulbaş, Bustat, Çaşur, Tuzhisar ⁷⁶ Sarıyar, Ağçe Eniş, Demirat, Ağki, Maiş, Kuyut, Mancılık, Kocakurt, Demir, Güzel oğlan, Kervansaray, Topaçşığır, Topaç kebir, Boyalı, Gazi Mağara, İmranlı, Bahar özü, Karagül, Keçeli, Kibarlı, Divriği, Taçkaraoyuk, Boğazkesen, Güllüce, Dürger, Tutmaç, Gulam, Uzun, Bagaç, Kalındır, Karacaviran, Alacahan, Dikili taş, Gülbekar, Eydiş, Çeyit Karluk, Kuruçay, Gülreis, Aba, Menşurlu, Bakalak, Saçayak, Çardak, Kızılatış, Zimmiyan, Mühür Dükkancısı, Gümüş, Bozkurt, Dere, Gökrin, Zara, Çağlayan, akgözlü, Çallı, Küzmen, Yovamış, Ohturum, şahin, Babalı, Boyalı, Kul, Beyan, Sarıyar, kızıl, çatıklı, Balahur, Kapu, Avrancı, Yar, Kazlı, Sarıkabak/Sarıkaya, Artan, Elikli, Kırmızı, Küre, Saratlı, Tatarhasan, Midas, Kaput, Botlukebiri, Kayacı Müslim, Kalaycık, Kalacık, Ağıl, çardak, Beretli, Kara bikar, Çuva[?], Davullar, Gelincik, halacı, Baharun, Aksar, araçuran, Çutmi, Gelicek, Yenibekar, Boğazviran, Dokuzuş, Çullu, Salavatlı, Çeltikviran, Köse, Karanlık derei Dokuş, Perkenek, Ağki, Kahkik, Karabikar, Başbüyük, Duşanlı, Yumurta, Kör Çallı, Bingöl, Kazlum, Şahidan, Ade, Karağömlek, Şemkurun, Sinekli, Şakruk, Tatlıcık, Avşarviran, Koyun, Söküncün, Güni, Karsak, Kızıl Öz, Kuruçay, Ağçedağ, Kapucuk Merası,

⁷⁶ Dere, kuyu, küçük yel değirmeni mevcuttur. Ayrıca; Kızıltaş Mevki (ırmak var), Çorlu Mevki, Değirmen önü, Haç Tarla, Kuru Tuzla, Manastır Yolu, Kızıl Yar, (Deveci Pınarı, Altı Küpecik Deresi, Yel Değirmeni var), Küçük ve Büyük Elma Çukuru, Subalı Çayırı, Çoban Çayırı, Maşatlık denilen mevkiler bulunmaktadır. Maşatlıkta ise dere, harman, mezarlık vardır.

Mahalle	Uryan-ı zımmi, Bazarbaşı, Şeyh Çoban, Hamurkesen, Osman Paşa, Küçük Minare, Yemcibey, Hacı bey, Oğlan Çavuş Uryan-ı Müslim, Gök Medrese, Kala Ardı, Ganem, Hacızahid, Bazar, Ağçe Bölük, Töre, Küçük Kinisa, Açe, Osman paşa, Küçük Minare, Hamamardı, Sufi himmet, Hacı Ali çavuş, Bezirci tarlası, Kösedere-i Müslim, Keçiyolu, Güdük Medrese, Akdeğirmen, Küçük penekler, Dağlıyan Çavuş, Paşa Bey, Gökçe Bostan, Kaya Bayır, Baldır Pazarı, Keçi Yolu, Kara Gömlek, Kuyucuk, Kayalı, Paşa Bey, Kılavuz, Örtülü Pınar, Töre, Keçi Yolu, Kale-i Atik, Şeyh Hüseyin, Tekke. Köseder-i zımmi, Hacı veli, Hacı Mehmet, Çavuşbaşı, Şeyh Hüseyin, Şemsi Ferraş, Cami-i kebir, Hacı Hüsamettin, Velid Bey, Şuğul, Tokmakkapu, İmaret, Demircilerardı, Ferhadbostan, Ali Baba ⁷⁷ , Bab-ı kayseriye ⁷⁸ , Ağlı, Davul, Koçuk, Çeribaşı, Bazar, Köhne Civan, Keçi Yolu, Örtülü Pınar, Kal'a, Billur, Taşkiri, Kebir, Taş kebir, Cedid, Binnaz, Tatar Hacı, Paşa Meydan, Taşhan, Sarı Şeyh, Beşkol, Çakşırbala, Şuğul, kızlarağası, Fettahağa, Keban, Beşler, meydan, Sipahi, Çirmen, Karayusuf, Sufikarmüslim, Çerimüslim, Dibekyağı, Cedid,
Sokak	Nalburlar, yemendanoğlu, Kuyumcu, Orta, Kuyumcular ⁷⁹ , Cabırağa, bezzazlar, Kirmancılar, Arpacılar, Çarşı, Mevlivihane, Pazarlar, Tahircik, Taşlı, Müteveli,, Dar, Sivas, Paşa, Bekir Ağa, Mendal, Kurşunlu Hamamı, Hamamardı,
Cadde	Yörükşahin caddesi, Çayırağzı, Nalbantlarbaşı, saray, İmam, bağdad, Sait Paşa Mama, Gürünlü, Boğazkesen, Tokat caddesi ⁸⁰ , Saray, Bağdat, Hamam, Çarşı, Şahin Kümbeti,
Mevki	Deliktaş, kalaycılar, Hinta pazarı, Baharoğlu çıkmazı, Çeltikli, Çakur Satan, Meydan çarşısı, Sol kahvehanesi, Muncuran, Kirmancılar çarşısı, Acı dere, Kalkan deresi, Acı su, Dikilitaş, Eğri köprü, çulacık, Elbistan, aktaş, Çolaktaş, mezarlık, dunek, İbranus, hayal mevkileri, karagedik, arıkaltı ⁸¹ - kızlar tarlası, Maşatlık ⁸² , Sebil deresi, yarbaşı, uzunyol, Manastır yolu, tuzlu yol, tuzlu dere, sapa yol, Pınarbaşı, gümüş deresi, keşiş yolu Kanlı durak, teknecek ve küpecik deresi, taşlı pınar, tuzhisar yolu, kil bayırı, sulu dere, yel değirmeni, eski manastır, arducuk kuyusu, oruçlu kaya, eski manastır bayırı, Kaluk bayırı ve deresi, arducuk kuyusu, sükutlu pınar. Göllük, Meydan, Hal, Kumluk, Kirazlar Çarşısı, Mahkeme Çarşısı, Kumluk, Sarraçlarbaşı.

⁷⁷ Ali Baba Mahallesi 50 numaralı Sivas sicil defteri 139/2 hükmünde karye olarak kaydedilmiştir.

⁷⁸ Surb Manastır adlı bir kilisesi mevcuttur.

⁷⁹ Defterde Kuyumcular Sokağı denilen mahalde; meydan cami-i şerif'i, Mariyem Ana kilisesi ve Kilise-Cami-i şerif Vakfi ve muhtelif dükkânlar (arpacı, bakkal, kahvehane, kuyumcu ve küçük zadelerin bir dükkânı) 'ın olduğu belirtilmektedir.

⁸⁰ Manastır ve Suluklu denilen değirmenler vardır.

⁸¹ Burada köprü bulunmaktadır.

⁸² Defterdeki kayda göre burada bir hisar bulunmaktadır.

Tablo 20’de defterde geçen tüm yer isimleri toplu olarak bir arada verilmiştir. Burada Sivas vilayetine bağlı olmayan dört vilayet Diyarbakır Erzurum, Ankara ve İstanbul vilayetleridir. Bunların haricinde Adana, Tokat, Karahisar Şarki, Amasya, Sivas vilayeti dâhilinde bulunan idari birimleridir. Sivas’ın kazaları olarak ise İlbeyli, Gürün, Kangal, Hafik, Koçkir, Tonus, Yıldızeli, Darende, Divriği, Kayseri, Aziziye, Adana Kozan, Amasya Kayabaşı, Merzifon ve Zile, Karahisarşarki Behramşah, Eskizir ve Suşur idari birimlerinin olduğu bilinirken, Diyarbakır Mamûratü’l Aziz sancağının Arbekir ve Malta kazaları, Ankara Yozgat’ın Maden, Boğazlıyan ve Mecidiye, Üsküdar Kartal, Erzurum dâhilindeki Erzincan Kuruçay adlı idari birimler Sivas vilayeti dışındaki Diyarbakır, Erzurum, İstanbul, Ankara vilayetlerine bağlı kazalar olarak zikredilmektedir. Nahiye ve karyeler ise bağlı olduğu kazalarıyla birlikte en sonda, ek 1’de gösterilmiştir.

Sivas şehir tarihi alanında yapılan araştırmalar ışığında, Sivas merkezinde yer alan mahalleler hakkında kısaca şunlar söylenebilir; Osmanlı şehrinde mahalle, birbirini tanıyan, bir ölçüde birbirinin davranışlarından sorumlu, sosyal dayanışma içerisinde olan kişilerin meydana getirdiği topluluğun yaşadığı yerdir. Aynı zamanda mahalle, Sosyo-kültürel, iktisadi ve idari anlamda ilişkilerin düzenlendiği şehrin en küçük birimidir.⁸³ Defterde adı geçen mahalleler; Uryan-ı zımmi, Uryan-ı Müslim, Bazarbaşı, Şeyh Çoban, Hamurkesen, Osman Paşa, Küçük Minare, Yemci Bey, Hacı Bey, Oğlan Çavuş, Gök Medrese, Kala Ardı, Ganem, Hacı Zahid, Bazar, Ağcebölge, Küçük Kinisa, Açe, Hamamardı, Sufi Himmet, Hacı Ali Çavuş, Bezirci Tarlası, Kösedere-i Müslim, Keçi Yolu, Güdük Minare, Akdeğirmen, Küçük Penekler, Dağlıyan Çavuş, Paşa Bey, Gökçe Bostan, Kaya Bayır, Baldır Pazarı, Kara Gömlek, Kuyucuk, Kayalı, Kılavuz, Örtülü Pınar, Tekke, Kale-i Atik, Şeyh Hüseyin, Kösedere-i Zımmi, Hacı Veli, Hacı Mehmet, Çavuşbaşı, Şemsi Ferraş, Cami-i Kebir, Hacı Hüsametdin, Velid Bey, Tokmak Kapı, İmaret, Demircilerardı, Alibaba, Bab-ı Kayseri, Köhne Civan, Billur, Sarı Şeyh mahalleleridir. Bunlar Sivas vilayeti merkezi dâhilindeki mahalleler olup, defterde bu mahallelerin toplam sayısı 57 olarak belirlenmiştir.

Halkın Müslüman olması sebebiyle mahalle oluşumunda cami ve mescitlerin ilk ve önemli bir etken oldukları ifade edilmelidir. Zira en eski camilerin çevresindeki

⁸³ Ömer DEMİREL, "Kuruluşundan Günümüze Çeşitli Yönleriyle Bir Osmanlı Mahallesi: Sivas Küçük Minare Mahallesi", **Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: Makaleler, Sivas Valiliği Tarih ve Kültür Araştırmaları**, Sivas, 2006, s. 22-36.

mahallelerin camilerle birlikte teşekkül ettiği hemen hemen her Osmanlı şehrinde gözlenmektedir. Bununla birlikte insanların kolaylıkla ihtiyaçlarını karşılayacakları çarşı ve pazarların da caminin yakınında oluşum gösterdiği bilinmektedir. Mahallelerin oluşumunda cami ve mescitler etkili olduğu kadar, hangi isimlerle adlandırılacakları konusunda da cami ve mescitlerin etkisi göz ardı edilmemelidir. Ayrıca mahalle isimlerinin belirlenmesinde şehrin saygı gören önemli kimselerin adının verildiği ve mektep, medrese, han, hamam, mahkeme ya da çarşı gibi kurumların da mahalleyle birlikte kullanıldıkları malumdur. Sarı Şeyh, Küçük Minare, Cami-i Kebir, Paşabey vs. buna örnek gösterilebilir. Defterde isimleri geçen mahallelerin büyük bir çoğunluğu isimlerini ya buldukları coğrafi özellikten almışlardır ya da kurum ve önemli kişilerin adlarıyla anılmışlardır. Mahallelere isim olan kurumlar üstlendikleri görev bakımından şehir yaşantısı içerisinde önemli bir yere sahiptir.

II. BÖLÜM

SİVAS ŞEHİRİ 50 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNDE BULUNAN BELGELERİN ÖZETİ

Sayfa No/ Belge No: 1. Varak/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Akd-i Nikâh

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Receb sene 1292.

Özet:

Fatma binti Abdullah ile Osman bin Ebu Bekir'in akd-i nikâh etmesi hakkında. Sivas mahkeme kâtibi Şaban Bey Efendi hazretlerinin vekil harcı Yozgatlı Hacı Mustafa Ağaya beytü'l-mal memuru Yusuf Ağa ve Küçük Minare Mahallesinden Yağlıkçı zade İbrahim Efendi hazretlerini de vekil eylediği ve talip Osman bizzat huzurda olduğu, bundan başka şahitleri; naip Receb Efendi, Çıkıcı zade Hafız Efendi, Çarıklı oğlu Mehmet Ağa, Kahveci oğlu Abdullah Ağa ve vekil Hafız Hüseyin Efendi asitan askeri erbabından olmakla merkez vilayet-i celilesiyle meclis huzurunda redif zabitanı mevcut olduğu halde imtihanın icrası ve Osman bin Ebu Bekir'in ödeyeceği mihr-i muaccelele dair kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 2. Varak/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Akd-i Nikâh

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Receb sene 1292.

Özet:

Fatma binti Abdullah ile Osman bin Ebu Bekir'in akd-i nikâh etmesi hakkında. Sivas mahkeme kâtibi Şaban Bey Efendi hazretlerinin vekil harcı Yozgatlı Hacı

Mustafa Ağaya beytü'l-mal memuru Yusuf Ağa ve Küçük Minare Mahallesinden Yağlıkçı zade İbrahim Efendi hazretlerini de vekil eylediği, talip Osman bizzat huzurdan olduğu bundan başka şahitleri naip Receb Efendi, Çıkıcı zade Hafız Efendi, Çarıklı oğlu Mehmet Ağa, Kahveci oğlu Abdullah Ağa ve vekil Hafız Hüseyin Efendi asitan askeri erbabından olmakla merkez vilayet-i celilesiyle meclis huzurunda redif zabitanı mevcut olduğu halde imtihanın icrası ve Osman bin Ebu Bekir'in ödeyeceği mihr-i muacceleyle dair kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 1/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Sivas kalesinin Tamiri

Belgenin Türü: ?

Belgenin Tarihi: 1292

Özet:

Sivas'ta vaki kala-ı cedidin tamirine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 2/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 21 Safer sene 1235.

Özet:

Yıldızeli kazasına tabi Sivas civarında Venk civarında Deliktaş denilen yerde mülkü olan bir kıta tarlada söz hakkı olan ve tahminen 6 mağ kile tohum istiap eden tarlayı tasarruf eden Köse Eyüp oğlu Ömer Ağa ve kardeşi İbrahim, Ömer ve amcası Mehmet adlı kişilerin rızalarıyla Sivas'ta Venk karabaşı Ohan'a evasıt yüz yirmi kuruşa ferağ ettiklerine dair kayıttır.

Sayfa No/ Belge No: 2/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin İmam ve Hatip Görevine Tayin.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 19 Receb sene 92.

Özet:

Sivas'ta İmam Ebu Bekir Efendi ile Hatip el haç Mehmet Efendinin ölümlerinin ardından, bunların boş kalan görevlerine aynı mahalleden 18 yaşında Mehmet Tevfik Efendi'nin uygun görülmesi ancak Mehmet Tevfik Efendi'nin de Osmanlı devleti askerinin cihat tevcihi hakkında 26 Rebi'ü'l-aher sene 92 tarihli ve 31.Tezkere olan emirname-i hümayuna dayanarak cihat tevcih-i liyakatinde olduğu, vilayet merkezinde meclis-i irade huzurunda redif zabiti mevcut olduğu halde imtihan edilmesiyle ehliyetini ispat eylediği konusunda lazım gelen mazbatası hakkında kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 2/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmam ve Tevliyet Görevine Tayin

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebi'ü'l-aher sene 292

Özet:

İmam ve tevliyet cihatlerinin tasarrufunda bulunan üç hissedar es-Seyyid hafız Ömer ve es-Seyyid hafız Osman ve es-Seyyid Ali ve kardeşi es-Seyyid hafız Ömer Efendinin hissesini, 15 yaşında oğlu hafız Salih Efendiye ferağ eylediği, kardeşi ve müşterekleri es-Seyyid hafız Osman ve es-Seyyid Ali'nin dahi hizmetlerini terk etmeleri, [bundan başka Osmanlı devletinin ordusuna asker alımı hakkında 22 rebi'ü'l-aher sene 1283 tarihli padişah emriyle ile askerliğe liyakati olanların buldukları eyalet merkezine celp ile meclis huzurunda redif zabiti mevcut olduğu halde imtihanların neticesinde askerliğe liyakati olanların alınması hakkında emir.] bu emirden dolayı hafız Salih Efendinin de bu imtihana tabi tutulduğu ve liyakatli olduğuna dair kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 3/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Ali Efendinin Döneminde Tutulan Sicil Defteri olduğunu belirtir.

Belgenin Türü: ?

Belgenin Tarihi: Fi 21 Ramazan sene 291

Özet:

Sivas hâkimi faziletli Ali Serdarhan Efendi hazretlerinin Zaman-ı hükümetinde tutulan sicil-i sanisidir.

Sayfa No/ Belge No: 3/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 27 Ramazan sene 91.

Özet:

İlbeyli kazasının Canik Deresi karyesinde satılan öküzün para [?] ilam derkenarıdır. Altı yüz yirmi beş kuruşa satılan ve Mustafa'nın malı olan iki tane öküzün kaybolduğunun şahitler tarafından ispat edilmesi hakkında kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 3/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 15 Şevval sene 1291.

Özet:

Sivas'ta İlbeyli nahiyesinin Küzmen karyesinden Veli Ömer oğlu Osman bin Ömer'in, Sultan binti Osman adlı şahıs ile evlenmek istemesi ve bin iki yüz doksan senesi Zilhiccesinin guresinde Sultan'ı baki nikâh etmek için Sultan'ın aklı baliğ olduğuna dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 3/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 15 Şevval sene 1291.

Özet:

Ankara vilayeti dâhilinde Yozgat sancağı kazalarından Boğazlıyan kazasından Güller karyesinde bulunan Ermeni milletinden Barsih veledi Mimbar adlı şahsın, 12 yaşında sol boynuzu eğri ve sağ kulağı delik bir baş karasığır ineği, Güller karyesinde sayım yapılırken kaybolmasından sonra, Tonus kazasının Emlak nahiyesine bağlı Kayalı kazasından Çürük oğlu İbrahim bin Osman'la mahkemede yüzleştirilmiştir.[çünkü Barsih veledi Mimbar ineğinin İbrahim'de olduğunu iddia etmiştir.] mahkemede gösterilen şahitlerin dinlenmesi neticesinde Barsih veledi Mimbar, haklılığını ortaya koymuş ve böylece dava Barsih veledi Mimbar'ın lehine sonuçlandırılmıştır.

Sayfa No/ Belge No: 4/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 26 Ramazan sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Hacı Veli Mahallesi ahalisinden dördüncü orduyu hümayun piyade beşinci Alayın üçüncü bölüğünün beşinci mülazım alayında görevli olan Derviş Mehmet Efendi ibn Mehmet bin Hacı Hasan adlı şahsın Sivas'ta hanesinde eceliyle vefatı üzerine, kardeşleri Hafız İbrahim Efendi ve Âlime hatunun varis olması ve Hüseyin Ağa ibn Mehmet Ağanın, Derviş Mehmet Efendiden alacağı olan 50 kuruşu, varislerden talep etmesi ve şahitlerce de ispatı üzerine şahsın terekesinden verilmesine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 4/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatiplik Görevine tayin.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Şaban sene 1291

Özet:

Evkaf Nezaretine bağlı olan, Sivas'taki Hacı Mehmet Mahallesinde bulunan Cami-i şerif vakfından günlüğü iki buçuk akçe vazife ile Hatip olarak görevlendirilen es-Seyyid hafız Mehmet'in ölümü üzerine Hatiplik görevini oğullarından birisi olan ve sarraflık yapan Ömer'e verilmesine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 5/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip, İmam, Hattat, Müezzin Tayini.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şevval sene 1291

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı Sivas'ta bulunan Çavuşbaşı Mahallesinde kâin Sarı Zade Mehmet Paşa Cami-i şerif vakfından günlüğü on akçe vazife ile Hatiplik görevi ve yine

Sivas'ta bulunan Süleyman Bey vakfından olmak üzere günlüğü iki akçe vazife il müezzin, sala ve günlüğü iki akçe vazife ile Nalburlar sokağında Cami şerifte hattatlık görevine ve yine Sivas'ta Küçük Minare Mahallesiinde kâin Sarı zade Mehmet paşa ibn el-hac Osman'ın Çavuşbaşında bina eylediği Cami şerif vakfından olmak üzere günlüğü beş akçe vazife ile imamlık, yine Cami şerif vakfından olmak üzere günlüğü beş akçe vazife ile müezzinlik görevinde mutasarrıf olan es-Seyyid hafız Mustafa Halife ibn es-Seyyid el-hac Hüseyin Halife, Çavuşbaşı Mahallesiinin üçüncü ve dördüncü ve beşinci numaralarında bulunan büyük oğulları es-Seyyid Mehmet'in Hatip ve es-Seyyid Hacı Hüseyin Efendinin imamlık görevi ile Hatipliğin yarısını yaptığı küçük oğlu İbrahim'in müezzin, sala, naat hanlık yaptığı ve vefat etmesi üzerine yerine görevli tayini gerektiği ve bunun üzerine kardeşi Mehmet'in İbrahim'in görevini de yapacağına dair kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 5/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakfa Ait Dükkânların Tamiri.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Receb sene 1290.

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan şeyh Murat Efendi vakfının mütevellisi şeyh Şemsettin Sivasi kuddüsü sırrihü'l-â'la hazretlerinin ve Sivas valisi Ali Efendi döneminde söz konusu olan vakfın içerisinde yer alan dükkânların durumunun kontrol edilmesi ve dükkânlardan, katrancı dükkânının duvarının yıkılması üzerine tamire muhtaç olduğuna dair para istenmesi ve bu duvarın yıkılmasında zarar gören ekmekçi, tuzcu dükkânlarının da tamire muhtaç olduğunun bildirilmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 6/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 10-15 Ramazan sene 1291.

Özet:

Sivas'ta Kösedere-i Zımmi Mahallesinde bulunan bir bab mülkün [Yörük şahin caddesinde kâin ve on üçüncü numara ile bilinen, bir tarafta Mescid-i şerif ile bir tarafta erkek kardeşi Mehmet Ağa menzili ve dört tarafı yol olan, üst katında seki ve alt katında bir oda, bir odunluk ve üst katında bir oda ve bir divan hane tahta aralık, bir hol ile çeşmesi olan mülkün.] irsen ve müstakillen sahibi olan Ali Ağa ibn Ahmet'in söz konusu mülkünü, Ermeni milletinden Eli büyük oğlu Musis veledi Murat adlı şahsa dört bin kuruşa satması hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 6/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şevval sene 1291.

Özet:

Sivas'ta Uryan-ı Zımmi Mahallesinden bir bab mülkü menzilin Kasap oğlu Ali bin Mehmet'in ve kardeşi Ahmet'in irsen ve müştereken malı olduğu ve kardeşi Ahmet de mecliste hazır olduğu halde, Çavuşbaşı Mahallesi ahalisinden Emin Oğlu Mehmet Ağa ibn. Osman huzurunda, söz konusu mülkün kardeşiyle müşterek mülkleri olduğunu tekrar ederek iki bin kuruşa Mehmet Ağaya sattıklarına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 7/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç ve İcra Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 15 Şaban sene 1291

Özet:

Sivas'ta Oğlan avuş Mahallesi ahalisinden olan Ermeni milletinden Doğramacı oğlu Dunek veledi Karabet ve oğlu Doğramacı oğlu Terzi Artin veledi Barsih adlı kişinin Sarı Şeyh Mahallesi ahalisinden Kasap Ohan veledi Oseb'in bin iki yüz seksen beş senesi Zilkadesinin beşinci günü, Dunek'in malından yine Dunek'in izniyle toplam üç bin altmış kuruş almış olduğu, yani faizle borç para aldığı ve bu parayla Sarı Şeyh Mahallesine ev inşa ettiği ve borcunu ödeyemeyince borçlunun evine icra geldiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 8/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 15 Şaban sene 1291

Özet:

Sivas'ın Hacı Bey Mahallesi ahalisinden tarihi defterden yirmi beş gün önce vefat eden Seyyah oğlu Halil bin Hasan bin Mehmet'in terekesinin varisleri olan zevcesi Ayşe binti Seyyid İbrahim ve oğulları Mehmet, Mustafa ve büyük kızı Elif ile küçük kızları Miyase, Fatma, Mevlide ve Emine adlı kişilere paylaştırılması hakkındadır.

Sayfa No/ Belge No: 9/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke Belgenin Tarihi: Fi 6 Şaban sene 1291

Özet:

Sivas'ta Karagüllük karyesi ahalisinden olan ve tarihi defterden iki ay önce vefat eden İbrahim oğlu Ahmet ibn İbrahim'in terekesinin zevci ve çocukları arasında olmak üzere beş hissede paylaştırılması hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 9/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şaban sene 1291

Özet:

Sivas'ta Çıranlı karyesi ahalisinden olan ve bu tarihi defterden otuz gün önce vefat eden Ramazan oğlu Mustafa bin Mehmet adlı şahsın terekesinin zevcesi Mevlide binti Ahmet, validesi Cennet binti Mustafa büyük oğulları Ahmet, Mehmet ve büyük kızları Meryem, Zeynep ve küçük kızı Adile arasında paylaşılması konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 10/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şaban sene 1291

Özet:

Sivas'ta Salık Hasan karyesi ahalisinden olan ve bu tarihi defterden otuz sene önce vefat etmiş olan Musis veledi Adam'ın malının varisi olan büyük oğulları Nihabet ve Narkos adlı kişilere bırakıldığı ve bu esnada Nihabet'in de ölmesi üzerine malının varisleri olan zevcesi Ena binti Sahak ve büyük oğlu Ohan ve büyük kızı Mariyem'e kaldığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 10/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 1 Ramazan sene 1291

Özet:

Sivas'ta Kızılca karyesi ahalisinden olan ve bu defterden on sene önce vefat etmiş bulunan Nasuh oğlu Ömer bin Nasuh'un varislerinin, büyük oğulları Ahmet ve Süleyman ve büyük kızı Ayşe olduğu, ibn. Ahmet'in dahi vefat etmesi üzerine varislerinin; zevcesi Fatma binti Mehmet, büyük oğlu Mehmet ve büyük kızı Emine olduğu Ömer'in dahi vefatı üzerine varisinin annesi Fatma ve kız kardeşi Emine, emmisi Süleyman olduğu ve Süleyman'ın dahi vefat etmesi üzerine mirasın, zevcesi Fatma binti Mehmet ve diğer Fatma binti Hasan ve ilk zevcesi olan Fatma'dan doğan küçük oğlu Hacı Ömer adlı kimseye kaldığı ve bunun altı yüz on iki kuruş on dört bin para, vasi emmisi Hasan yedinde olduğu hakkında kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 11/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mihr-i Muaccele ve Nafaka.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Şevval sene 1291

Özet:

Sivas'ta Şemsi Ferraş Mahallesi sakinlerinden Tabanı Büyük oğlu, kızı binti Mehmet adlı hatun, Yani Ayşe binti Mehmet'in, zevci olan Ali Beşe damadı Hasan bin Ebu Bekir adlı şahıstan söz konusu mahallede bulunan mahkemede beş yüz yedi buçuk kuruş mihr-i muaccele ve nafaka istemi doğrultusunda açtığı dava ve bu davanın talep ettiği beş yüz kuruş mihrin ödenmesi suretiyle aralarında sulh olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 11/2, 12/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Receb sene 1291

Özet:

İstanbul Üsküdar'da Pazarbaşı Mahallesi ahalisinden olan ve Sivas'ta ikamet üzere olan süvari askeriyenin dördüncü alayın kâtibi evveli iken bu tarihi defterden elli gün önce vefat eden Ahmet Şakir Efendi ibn Ragıp Efendinin görünürde varisi olmadığından, şahsın terekesinin miralay Mehmet Bahaeddin Bey emriyle alay sandığına teslim edildiği hakkında şahsın tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 13/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şevval sene 1291

Özet:

Sivas'ta Hacı Bey Mahallesi ahalisinden Şemsettin zade Mehmet Şemsettin Efendi ibn Mehmet Şerif Efendi, Çayır ağzı caddesinde bulunan mülkü menzilin müstakillen sahibi olup, yirmi ikinci numara ile belirli ve bir taraftan Damcı oğlu Derviş Mehmet bin Mehmet Emin Efendi ve bir taraftan Ali ibn Abdullah menzillerinin yer aldığı ve bir taraftan Serçeli Göl ve dört tarafı yol ile bilinen altında bir oda, seki, tahta odunluk ve bir aralık ve bir kiler ve bir kıta bahçe ve bir kıta holü olan bir bab mülkünü, bin iki yüz kuruşa Şemsi Ferraş Mahallesi ahalisinden Bıçakçı oğlu Çıbıkçı Süleyman Ahmet'e sattığı mülkü hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 13/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Şevval sene 1291

Özet:

Sivas'ta Şeyh Çoban Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi kitaptan altı ay önce vefat eden Kahveci oğlu Mehmet bin Hasan'ın mal varlığının küçük oğlu Ahmet'in vefatına değin kullanacağı ve vefatından sonra da Ahmet'in validesi olan Mevlide binti Mustafa'nın tasarrufunda olacağı konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 13/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Şevval sene 1291

Özet:

Sivas'ta Oğlan Çavuş Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olan Ekmekçi oğlu İstifan veledi Agob'un, yine Ermeni milletinden Mağriç veledi Maltus'a, Zikar veledi Ovannes karşısında tekrar ederek, Nalbantlar başı caddesinde bulunan ve otuz yedinci numara ile bilinen bir taraftan vekili Zikar menzili ve iki taraftan zadeli oğulları Ahrun ve Mimbarsum veledan İlkisan veledi Masiv adlı şahısların menzil ve bahçeleri ve dört tarafı yol ile bilinen altında bir kiş oda, iki oda, bir odunluk, bir fırın, oda ve bir hol olan bir bab mülkün, dört bin dört yüz kuruşa Mağriç veledi Maltus'a satıldığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 14/1, 15, 16 17 18

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 16 Şevval sene 1291

Özet:

Sivas'ta Cami Kebir Mahallesi ahalisinden Kahveci zade Ömer Efendi ibn Ali ibn. Abdullah'ın erkek kardeşi Hacı Mehmet Efendi ibn Mahmut ibn Abdullah ile müşterek oldukları halde, Ömer Efendi bu tarihi defterden yirmi gün önce vefat edip, varisi olan zevcesi Naima hatun binti Ali ve oğulları Ali Rıza ve Ahmet ve kızı Şehvare ile Ömer Efendinin kardeşi Hacı Mehmet Efendinin ve Müşterek varislerin arasında Ömer Efendi'nin terekesinin taksim edilmesine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 19/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Terekeden Alacak Meselesi.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 15 Şevval sene 1291

Özet:

Sivas'ın Sarı Şeyh Mahallesi ahalisinden Kara Hafız zade Abdurrahman Efendi ibn Hafız Hüseyin Efendi Hamurkesen Mahallesi ahalisinden olup, defterden on ay önce vefat eden Bağraçı oğlu Ömer Ağa ibn Ebu Bekir bin Abdülhak Ömer Ağa vakfında alacağı mevcut olup dokuz yüz otuz kuruşun beş yüz otuz kuruşu, Bağraçı oğlu Ömer Ağa ibn Ebu Bekir bin Abdülhak'ın terekesinden, [Sufi Hacı zade Halil Efendi ibn Hasan Efendi ibn Abdullah ve Ahmet Efendi ibn Mehmet bin Ali Receb zade Mehmet Efendi ibn Mustafa ibn Abdullah ve Halil Zade Receb Ağa ibn Mehmet bin Memiş ve Uzun Ali Ağada Mustafa Ağa ibn el haç Ali Acem Ağa ibn Mustafa ve Kul Emir zade Mehmet Ağa ibn El haç Hasan bin Abdullah adlı] şahitlerin beyanatıyla söz konusu alacağını temin etmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 20/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmamlık Görevine Tayin.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Hacı Hüsamettin Mahallesinde bulunan Mescid-i şerif vakfından imam olan Abdurrahman Efendi ibn Ataullah Efendinin, hüsnü rızasıyla imamlık görevini büyük oğlu Ahmet Efendiye bıraktığı ve Ahmet Efendinin bu görevi yerine getirme konusunda ehliyet sahibi olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 20/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 12 şevval sene 1291

Özet:

Sivas'ta Velid Bey Mahallesi ahalisinden olan Ermeni milletinden Mağriç oğlu Artin veledi Karabet'in kendine ait olan mülkü [beşinci numara ile bilinen ve bir taraftan Vatris veledi Karabet veledi Adam ve iki taraftan bakkal Maruverus veledi Artin veledi Kifurak ve yan tarafında yol olduğu bilinen bir kış oda ve üst tarafında odunluk, ahır, bir kıta bahçe ve bir holü olan bir bab mülkünü] ve yine Ermeni milletinden kuyumcu Ohan veledi Artin'e iki bin beş yüz yetmiş kuruştan sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 20/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 12 zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Çavuşbaşı Mahallesi ahalisinden Evcî oğlu Süleyman bin Osman'ın Osman Paşa Mahallesi ahalisinden Salâvatlı oğlu İşçi Osman bin Hüseyin'e iki bin kuruşa sattığı Çavuşbaşı Mahallesinde Saray caddesinde bulunan ve dokuzuncu numara ile bilinen bir taraftan büyük oğlu İbrahim bin Abdul ve bir taraftan Usta Ömer oğlu Mehmet bin Ahmet ve bir taraftan damadı İbrahim bin Abdullah ve Ayzen hatun oğlu Mehmet bin Ali menzilleriyle ve etrafı yol ile çevrili olduğu bilinen alt tarafında bir kış oda ve bir matbah ve bir odunluk ve bir aralık ve bir miktar holü olan mülkün satışına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 21/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Zaviyedarlık Görevine Tayin.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 zilkade sene 1291

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı Sivas'ta bulunan ve günlüğü bir buçuk akçeden Özmüş Baba Zaviyesinin zaviyedarı olan ve Cami Kebir Mahallesinde yaşayan Karalı zade es-Seyyid Hafız Mehmet Emin Efendi ve kardeşi es-Seyyid Mehmet Efendi ve es-Seyyid Derviş Mehmet Efendilerdir. Bu şahıslardan es-Seyyid Hafız Mehmet Emin Efendinin vefatı üzerine zaviyedarlık görevinin büyük oğulları Mustafa ve Seyit Efendilere geçtiğinden bahseden belge.

Sayfa No/ Belge No: 21/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmamlık Görevine Tayin.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 zilkade sene 1291.

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı Sivas'ta bulunan Şifahıye Medresesi Vakfında imam olan ve Cami Kebir Mahallesinde yaşayan Kara Veli zade es-Seyyid Hafız Mehmet Efendi ve kardeşi es-Seyyid Mehmet Nuri ve es Seyyid Derviş Mehmet Efendilerdir. Bu şahıslardan es-Seyyid Hafız Mehmet Emin Efendinin vefat etmesi üzerine icra ettiği imamlık görevinin, büyük oğulları Mustafa ve Seyit Efendilere geçtiğinden bahseden belge.

Sayfa No/ Belge No: 21/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Zaviyedarlık Görevine Tayin.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 zilkade sene 1291

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı Sivas'ta bulunan Mülkü Acem Zaviyesi Vakfının zaviyedarı olan ve Cami Kebir Mahallesinde yaşayan Kara Veli zade es-Seyyid Hafız Ömer Emin Efendi ile Es-Seyyid Mehmet Nuri ve es Seyyid Derviş Mehmet Efendi ve es Seyyid Hafız Mehmet Emin Efendilerdir. Bu şahıslardan es-Seyyid Hafız Mehmet Emin Efendinin vefat etmesi üzerine görevinin, büyük oğulları Mustafa ve Seyit Efendilere geçtiğinden bahseden belge.

Sayfa No/ Belge No: 22/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mal davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 1 zilkade sene 91

Özet:

Beytü'l-mal memuru Yusuf Ağanın Ermeni milletinden olan Muskof oğlu Babek'in malı olan merkebi mal defterine kaydetmemesi üzerine şer'i mahkemeye dava açılması üzerine verilen belge.

Sayfa No/ Belge No: 22/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hırsızlık Davası.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 25 zilkade sene 1291

Özet:

Sivas vilayeti dâhilinde Koçkir kazasının Bek dağı nahiyesinin Özi karyesi ahalisinden Koç oğlu Musa bin Ali ile Kayseriye kazası ahalisinden olan Katırcı Daver oğlu Abdurrahman bin Hasan arasında Sivas mahkemesinde soruşturulan davada, kaybolan hayvanların bu şahıslardan hangisine ait olduğuna dair görülen davadır. Koç oğlu Musa bin Ali bu hayvanlar; on yaşında olan erkek davarı Dükse karyesinde Topal Hasandan dokuz yüz kuruşa satın aldığını ve Mevlit Efendiden de on iki yaşında yağız erkek bir [..?..] bin kuruşa satın aldığını iddia etmiştir. Bu hayvanlar davadan dört ay önce Hafik nahiyesi kazasından Horsan karyesi civarında kaybolmuşlar ve Abdurrahman'ın hayvanları arasında bulunmuştur. Görülen davada şahitlerin de dinlenmesiyle hayvanların gerçekte Koç oğlu Musa'ya ait olduğuna kara verilen belgedir.

Sayfa No/ Belge No: 22/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 25 zilkade sene 1291

Özet:

Amasya sancağının Zile kasabasında Süvari 4. Orduyu hümayunda sekizinci onbaşı olan Osman Ağa bin Halil'in, Çakmakçı Baş İslam Ağa bin Oris'e bin iki yüz dokuz senesi martının on üçüncü günü almış olduğu sekiz yüz kuruş borcunun ödenmesi hakkında açılan davada Osman Ağa bin Halil, borcunu daha önceden ödediğini söylese de şahitlerin de dinlenmesiyle borcunu ödemiş olduğu ve ödemesi gerektiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 23/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Uryanı-1 Zımmi Mahallesi ahalisinden Emine oğlu Mehmet Ağa ibn Osman'ın Uryan-1 Zımmi Mahallesi ahalisinden ve Rum milletinden Basmacı Uzun Oğluyan veledi Enrun'a yaptığı Mesken Satışıdır. Uryan-1 Zımmi Mahallesinde Yemenden oğlu sokağında on dördüncü numara ile bilinen ve etrafında Vahide hatun binti Mehmet ve Halil ve Mehmet ibn Halil Efendi ve Yeminli oğlu Hüseyin Efendi ibn Abdullah ve Karabet veledi Ohan adlı şahısların bahçeleri ve yol olduğu belirtilen, üst tarafında iki oda, tahtalı bir oda, bir aralık ve bir mahzeni olan bir bab mülkü menzili iki bin üç yüz kuruşa sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 23/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tımar Bedeli Hakkında

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 13 zilkade sene 1291

Özet:

Tokatlı Mehmet'in tımar bedeli derkenarıdır. Mehmet bin Osman'ın bin iki yüz doksan senesi ağustosun yirmi üçüncü günü vefat eylediği ve zevcesi Zeynep binti Abdullah ile büyük oğlu Salih ve büyük kızları kara Ayşe ve Emine tarafından bin iki yüz seksen dört kuruş on paraya Lütfullah Efendiyi vekil eylediklerini, Nuri ibn el haç Kamil Efendi ve Mustafa Ağa ibn Ali bin Mehmet adlı şahitlerin de şahadetleriyle İstanbul'a bildiren kayıttır.

Sayfa No/ Belge No: 24/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Namus Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 15 zilkade sene 1291

Özet:

Ankara vilayeti dâhilinde bulunan Yozgat sancağı kazalarından Mecidiye kazasının Sagulu karyesi ahalisinden Dıraşan Aşiretinden Kürt Ali oğlu Hüseyin bin Yusuf ile Kazad kurrasından Küçük karyesi sakinlerinden Zeynep binti Mustafa hatun ve zevci Mehmet Çavuş bin Abdullah arasında yaşanan namus davası. Bu ilamdan sekiz sene önce on iki bin akçe mihri muaccelle ile Zeynep binti Mustafa hatun, Mehmet Çavuş bin Abdullah'ın zevcesi olmuş olup, ilamdan yedi ay önce Sivas'a geldiklerinde Mehmet Çavuş bin Abdullah, zevcesi Zeynep hatunun nıfsını evvelden baki teslim ettiğine dair şikâyet etmiş ve cevaben Zeynep hatun Hüseyin'in zevcesi olduğunu söylese de zevci olan Mehmet Çavuş bunu inkâr etmiş ve şahitlerin de dinlenmesiyle neticede nikâh-ı sâni fesh edildiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 24/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mihr ve Nafaka Hakkındadır.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Küçük Minare Mahallesi ahalisinden olan ve ilamdan iki sene önce vefat eden Emir oğlu Tatar Hasan Ağa bin Süleyman'ın büyük kızlarından Fatmatü'z Zehra ve Firuzenin validesi Hatice binti Seyyid Mehmet hatun vasilerdir. Sarı Şeyh Mahallesi ahalisinden Hacı Fazıl oğlu bakkal Mehmet Ağa bin İsmail'e yedi bin doksan üç buçuk kuruş teslim edilmiş olduğu, Hatice hanım vasi olduğu için bu paradan dokuz yüz altmış kuruşunu talep ettiğini ve yine nafakası için de altı bin yüz otuz üç buçuk alacağını istediği ve altı yüz otuz üç buçuk kuruş mihrinin ödenmesine kara verildiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 25/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 15 zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Velid Bey Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Taşçı oğlu Kaluk veledi Agob ile yine Ermeni milletinden Kuyumcu oğlu Mariverus veledi Artin arasında Kuyumcu sokağında beşinci numara ile kaydedilmiş, iki taraftan Mariverus Menzili ve bir taraftan Kuyumcu oğlu Ohan veledi Artin menzili ve yol olduğu bilinen dükkân, bir oda ve bir miktar holden oluşan bir bab mülk ü menzili, bin beş yüz kuruşa kuyumcu Mariverus'a sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 25/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 15 zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Velid Bey Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden bu tarihten on sekiz sene önce vefat etmiş olan Kuyumcu oğlu Artin veledi Ohannes'in mirasının sekize paya bölünerek paylaştırıldığı ve varislerden zevcesi Karane [bir hisse] ve oğulları Neşan [ikişer hisse], Mariverus [ikişer hisse] ve Oskuhan [ikişer hisse] ile kızı Ester [bir hisse] arasında sekiz hisseye ayrılarak paylaştırılıyor. Bunlardan Karane, Neşan, Ester mülkü menzildeki hisselerini [Söz konusu mülkü menzil Velid Bey Mahallesinde Kuyumcular sokağında yer almakta ve dördüncü numara ile bilinmektedir. Bir tarafında kuyumcu Kifurak ve veledi Markar menzili ve bir taraftan Dudu Hatun binti Osman Ağa menzili ve bir taraftan Kuyumcu Ohan veledi Artin menzili ve tarafı yol ile alt tarafında bir kiş oda, üst tarafında iki odunluk, bir kiler, bir ahır ve bir miktar bahçe ve yarım macar çeşmesi olan bir bab mülkü menzildir.] Mariverus'a üç bin üç yüz kuruştan sattıklarına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 26/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Bahçe Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Gürün kasabasında Şuğul Mahallesi sakinlerinden ve Katolik milletinden Kumru binti Arut hatunun, aynı mahallede bulunan bahçenin satışı hakkında yine Katolik milletinden olan Alikan Torus oğlu Simun veledi Ovannes ile yaşadığı mülk davasına dairdir. Şuğul Mahallesinde bulunan bahçenin bu ilamdan üç sene önce vefat eden Simun'un babası Ovannes tarafından bin iki yüz seksen üç senesinde bin beş yüz Kuruşa satılmış olduğu ve bu satışta Simun'un rızasının olmadığından iki sene altı ay önce bahçeyi zapt ettiği üzerine şahitlerden çakır Oseb oğlu Bağos veledi Nezir veledi Oseb ve dış dış oğlu Haçuk veledi Artin veledi Simun adlı kimselerin bahçenin sahipleri olarak Simun ve babası ile dedesinin isimlerini zikir etmeleri ve Mevli Çavuş bin Sadullah bin Abdullah ve Çünüz oğlu Kiyurak veledi Simun veledi Adam ve Kürekçi oğlu Torus veledi Artin veledi Karabet ve Karali oğlu Oseb veledi Ovannes

veledi Adam ve İbrikçi oğlu Kiyurak veledi Karabet veledi Agob ve Kirkor oğlu Torus veledi Torus veledi Çakır adlı şahitlerin neticesinde bahçenin Simun'a verildiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 26/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatiplik Görevine Tayin

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 zilkade sene 1291

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı Sivas'ta Hafik Kalası kurrasından Kul Yusuf karyesinde bulunan vakıfta hafız olan ve Yemci Bey Mahallesinde yaşayan Mehmet Şemsettin Efendi ibn Ahmet Efendinin hüsnü rızasıyla Hatiplik görevini, Çakır oğlu Veliyüddin Efendi ibn Yusuf'a devrettiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 27/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Görmüslü nahiyesi kazasından Kervansarayı karyesi ahalisinden Mahmut bin Mustafa'nın iki baş tosunlarının; biri dört yaşında ve kuyruğu vakarlı altı beyaz ve boynuzlu bir baş kara tosun ve üç yaşında kuyruğu beyaz gözleri kara bir baş tosunlar, beytü'l mal Memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet tarafından sayılırken kaybolduğu için, Mahmut bin Mustafa tarafından mahkemeye dava edilen beytü'l mal Memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet'in şahitlerin de dinlenmesi neticesinde söz konusu hayvanların bedelini ödeyeceğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 27/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Ölen Şahıs ve Varisi Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Örtülüpınar Mahallesi ahalisinden birinci orduyu hümayun dahilinde tophane-i amirede [..?..] alayının birinci taburunun dördüncü bölümünde öncü onbaşının neferi olduğu halde asker hastanesinde vefat eden Rıdvan oğlu Mustafa bin Hüseyin bin Mustafa'nın kardeşi olan Rıdvan oğlu Mehmet Ağanın, vefat eden kardeşinin varisi olarak kardeşi Mustafa'nın Hüseyin Çavuş ibn Mehmet'ten elli kuruş alacağını talep etmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 28/1,

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Receb sene 1291

Özet:

Sivas'ta Açe Mahallesinden olup, bu tarihi defterden yirmi sene önce vefat eden Süleyman Ağa ibn Abdullah bin Abdurrahman'ın terekesinin büyük oğlu Abdülkadir Efendi ile büyük kızı Fatma hatun arasında paylaşılması hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 29/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 15 Receb sene 1291

Özet:

Sivas'ta Küçük Kinisa Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olan bu tarihi defterden on gün önce vefat eden Nişan veledi Karabet veledi Hacı'ın terekesinin yedi hissede paylaşılması ve vasileri olan Asadîr, Hacı, İbrani, Sara, İrene, Zarus ve Surbuhi'den her birinin emlakten hisse-i arsaları aynen tevkîf olup eşyadan hisse-i arsaları olan toplam beş yüz doksan bir kuruş on iki paranın annesinde kalacağına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 30/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 3 Zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Kösedere-i Zımmi Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olup, bu tarihi defterden bir sene öncesinde fevt olan Pabuççu Bagos veledi Kırkor'un varisleri; zevcesi Marinus binti İstifan ve büyük oğulları Birus ve Artin ve Mimbarsum büyük kızları Samus ve Surbek arasında terekenin altı hissede paylaşılması hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 31/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 3 zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Köhne Civan Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Balyoz oğlu Bagos veledi İbrahim ve Agob veledi Hacı veledi merhum Bagos bu tarihten dört sene önce fevt olup, mirasının, zevcesi Marit, oğlu Kabril, Birus ve kızları Hurmia ile Elmas arasında olmak üzere beş hissede paylaştırılmış olup bu şahıslar arasında kişi başına düşen hisse ve varislerine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 32/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Kösedere-i Müslim Mahallesi ahalisinden olup, bu tarih hüccetten on iki sene önce vefat eden Zikirci oğlu el haç Mehmet Ağa ibn el haç Yusuf bin Abdullah'ın varisleri olan zevcesi Emmi Gülsüm binti Hacı Ali ve büyük oğulları Ahmet, Mehmet ve Mustafa arasında mirasın toplam yirmi dört hisselerin; üç hisselerin zevcesi Emmi Gülsüme, Ahmet, Mehmet ve Mustafa'ya ise yedişer hisse verildiği, söz konusu mahallede Mevlevi hane sokağında vaki yirmi birinci numara ile bilinen ve bir tarafında Dülger Kirkor veledi Artin bir taraftan Tuzcu diğer Kirkor veledi Adam ve Gürünlü Artin veledi Hacuk menzillerinin olduğu bilinen ve bir kış oda, tahta oda, odunluk ve bir hol ile çeşmenin bulunduğu bir bab mülkü menzilin, varisler tarafından, Uryan-ı Müslim Mahallesinden Kürt Hüseyin oğlu Hüseyin Ağa ibn Mustafa bin Halil ve Tuzcu oğlu Hasan bin Süleyman bin Hasan'ın şahadetleriyle, üç bin üç yüz yirmi beş kuruşa Ağyan'a satıldığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 33/1, 34, 35

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şaban sene 1291

Özet:

Sivas'ta Oğlan Çavuş Mahallesi ahalisinden olup bu tarihi defterden beş gün önce vefat eden Mehmet Süleyman Efendi ibn Abdurrahman'ın varislerinden zevcesi Fatma hatun binti Ali Efendi ve Körün hatun binti Hacı Ahmet ve zevcesi Saniye hatundan olan büyük oğulları Osman Nuri ve Yusuf Ziya Efendiler ile diğer Oğlu Mustafa ve kendisinden önce vefat etmiş olan zevcesi Bazir Hatun binti Abdullah'tan doğan büyük kızı Şerife hatun arasında yapılan tereke ve miras paylaşımına dair tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 36/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mahkemede Görülen Davlarda Mali İşler Hakkında Nizamname.

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 2 rebiü'l-aher sene 91.

Özet:

Mahkemelerde görülen davalarda alınan haracın tasdiki mahkeme-i şer'iyye nizamnamesinin elli birinci maddesinde belirtildiği üzere icra edilmesine dair nizamnamedir.

Sayfa No/ Belge No: 37/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Ticari Şirketlerin İcraatlarına Dair Nizamname.

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 9 cemaziye'l-aher sene 1291.

Özet:

Damga nizamnamesinin 3. ve 5. Maddesine göre senetlerin, kefaletlerin, şirketlerin mukavelenamelerinde bazı dairelerin usulsüzlük yaptıkları, hâlbuki nizamname gereğince satış ya da ortaklığa konu olan esasların isim ve miktarları muayyen bir şekilde resmi belgelere kaydedilmesi gerekmektedir. Bu usullere uyulmazsa bu konuda yapılacak olan kefalet, şirket türü mukavelenameler geçersiz sayılacaktır. Bu husus vilayet idarelerine bildirilmiş idi. Sivas vilayetinin de bu konuya ihtimam göstermesi hususunda şukka kaleme alınmıştır.

Sayfa No/ Belge No: 37/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Ölenlerin Sicilleri ve Varislerine Dair Nizamname.

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: ?

Özet:

Varisleri bulunamayanların neden bulunamadığına dair durumlarının bildirilmesi, kassam defterlerinde kaydı tutulan varislerin herhangi bir ücret alınmaması gerektiği halde bazı naiplerin haraç almakta oldukları, bundan böyle askeri kesimden kasamda tutulan kayıtları sebebiyle haraç alınmaması gerektiği, bu hususun kaza kaymakam ve müdürlerine bildirilmesi, askerlerin vefatlarında tutulacak muhalefât varislerin isimleri, varsa unvanları açıkça yazılacak, yakınları vefat edenlerin orduya gelerek muhalefât akçesi istemeleri halinde ellerinde mutlaka ispat için belgenin yani mazbatalarının olması gerektiği hususuna dair Sivas vilayetine gönderilen belge.

Sayfa No/ Belge No: 38/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilkade sene 1291.

Özet:

Sivas'ta Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden Hacı Ali Efendi zade Ahmet Efendiler ibn el haç Mehmet Efendi mahkemede olup, sekiz ay önce Ankara'da vefat eden Kara Mustafa oğlu Kahveci Abdullah bin Abdullah bin Mustafa'nın varisleri olan zevcesi Ayşe binti Veliyüddin ve kız kardeşi Safiye hatunlar ile merhumdan alacakları olan Paçacı oğlu Osman Efendi ibn Abdullah ve Abdülkadir Ağa ibn Veliyüddin, Ermeni milletinden Terzi Mağir veledi Agob ve Taşçı oğlu Artin veledi Haçar'ın da bulunduğu mahkemede; Osman Efendiye dört yüz elli kuruş, Abdülkadir Ağaya altı yüz kuruş, Terzi Mağir'e iki bin iki yüz elli kuruş ve Artin'e dokuz yüz yetmiş beş Kuruş ve merhum Malkan üç yüz kuruşu olmak üzere hisseden toplamda dört bin beş yüz yetmiş beş kuruş vasilerden talep edildiği ve söz konusu olan meblağın vasilerce ödeneceğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 38/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı ve Bedelinin Tazminine Dair.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilkade sene 1291.

Özet:

Sivas'ta Koçkir kazasının Sivas ili nahiyesi kazasından Durkesi Karyesi ahalisinden Topal Ahmet Efendi ibn Mehmet Ali, Zara kasabası ahalisinden Mercan oğlu İsmail bin Ahmet [?.] oğlu Osman bin Ömer ile Hafik kazası karyesinden Mesdurki karyesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Nihabet oğlu Babek veledi Hanek'in de yer aldığı davada, husumette olunan beytü'l-mal memuru kemal Zade Yusuf Ağa ibn Mehmet Ağadan, Yusuf Ağanın da yer aldığı satış sırasında kaybolan beş hayvanının hükümet tarafından karşılanmasını istemişler ve şahitlerin de dinlenmesi neticesinde Yusuf Ağa tarafından bu hayvanların bedelinin ödeneceğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 39/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke ve Esman Defteri

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 7 Zilkade sene 1291.

Özet:

Ankara vilayeti dâhilinde bulunan Yozgat ahalisinden Sivas'a Gelerek İmaret Mahallesinde Hekimhanlı Köse Ömer hanesinde bu tarihi defterden yirmi gün önce eceli muadeleyle vefat eden Musa bin Abdullah bin Abdullah'ın görünürde varisi olmadığı için terekesinin Esman sandığına verildiği ve söz konusu tereke kayıtlarının yer aldığı Esman hâsılası defteridir.

Sayfa No/ Belge No: 39/2, 40/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 16 şevval sene 1291.

Özet:

Sivas'ta bulunan Bey Pınarı karyesi ahalisinden olan ve bu tarihi ilamdan on ay önce vefat eden Çaylak oğlu Ömer bin Mustafa bin Halil'in varisleri; zevcesi Fatma binti Ahmet, oğlu İbrahim, kızı Emmi Gülsüm olup, mirasın yirmi dört hisse olup, üç hissesi zevcesi Fatma'ya ve on dört hissesi İbrahim ve yedi hissesi Emmi Gülsüme verildiği ve bundan başka, davaya konu olan mülkü menzilin hak sahipleri olduğunu iddia ettiklerini, [bir taraftan Himmet oğlu Abdullah bin Osman bin Hasan ve bir taraftan Sarı Musa Oğlu Mehmet bin Osman bin Musa ve bir taraftan Çaylak oğlu Mehmet bin Halil bin Abdullah menzilleri ve dört tarafı yol, bir kiş oda ve bir ahır ve bir samanlık ve davar ağılı ve bir hol olan bir bab mülkü menzil ile yine aynı mahallede bulunan ve bir taraftan Himmet oğlu Süleyman bin Mehmet bin Hüseyin ve bir taraftan Keş oğlu Mustafa bin Hüseyin bin Abdullah menzilleri ve üst tarafında bir oda ve bir ahır, eşya ve hayvanatı olan menzildir.] ancak merhum hayata iken kız kardeşi Fatma ve eniştesi Fındık oğlu Ali bin Osman'a söz konusu ev ve müstemilatı iki bin kuruşa sattığını Keçiyolu Mahallesi ahalisinden Kul Emir oğlu İbrahim Ağa ibn Ebu Bekir ve

Fındık oğlu Mustafa bin Osman'ın şahitliği neticesinde ispatıyla bu mülkün tasarrufunun kız kardeş Fatma ve enişte Fındık oğlu Ali bin Osman'a ait olduğunu ihtiva eden belge.

Sayfa No/ Belge No: 41/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Muhallefat Akçesi

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 16 şevval sene 1291.

Özet:

Orduyu hümayunda asker olup vefat edenlerin zaman geçmeden vefatlarının şahısların yaşadığı vilayet merkezlerine bildirilmesi ve varislerin muhallefat akçesi alabilmeleri için vefat eden şahsın varisi olduklarını ispatlayan mazbatalarının ellerinde olması gerektiği, aksi takdirde muhallefat akçesi alamayacaklarını beyan eden ve merkez vilayetlere gönderilen belge.

Sayfa No/ Belge No: 41/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı.

Belgenin Türü: Taktir

Belgenin Tarihi: Fi 14 Rebiü'l evvel sene 92.

Özet:

Bingöl karyesinde bulunan on hisselik bir tarlanın altı hissesinin, memur huzurunda Osman çavuşa, Kâmil adlı kimsenin vekil olmasıyla ferağ edildiği ve Bingöl karyesi ahalisinden Kalaycı oğlu Ohan veledi Esadir veledi Sahak ve Kara Muktarası oğlu Hasyar veledi Domasir veledi Kerkur'un şahadetleriyle sabit olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 41/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla, Ağıl, Harman Ferağı.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 14 Rebiü'l evvel sene 92.

Özet:

Bey karyesinden on bir kıta tarla, bir kıta ağıl ve bir kıta harman arsasının on altı hisse itibarıyla altı hissesinin ortakları Dokumi, Zavik Vani, Dartuk ve Suğikden birer hissesinin bedeli malum mukabilinde memur huzurunda Adak ve Matuk adlı kimselere, Kalaycı oğlu olan Veledi Asadir Makdisi oğlu Kasbar veledi Domasir şahadetleriyle ferağ edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 42/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakfa Görevli Tayini.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 zilhicce sene 1291.

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Sahibi Mescidi ve Medresesi Vakfında görev yapmakta olan Mustafa bin Abdurrahman'ın vefat etmesi üzerine, büyük oğlu Hafız Ebu Bekir Efendinin vakıftaki görevle ilgili ehliyet ve iktidar sahibi olması hasebiyle, söz konusu görevin hafız Ebu Bekir Efendi uhdesinde tevcihi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 42/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilhicce sene 1291.

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Çubuk Eli nahiyesi Taç Kara Oyuk nam karyede vaki eshab-ı hayrattan el haç Mustafa Cami şerifinde Hatiplik görevini ifa eden Hüseyin Cemal Efendinin bu görevi, hüsnü rıza ve ihtiyarı ile Sivas sancağı evkaf muhasebecisi Mehmet Rüştü Efendi hazır olduğu halde, Şeyh Hüseyin Mahallesinin altıncı hanesinin sekizinci numarasında yaşayan büyük oğlu es-Seyyid Ömer Feyzi Efendiye ferağ eylediği hakkında belgedir.

Sayfa No/ Belge No: 42/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmam Tayini.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilhicce sene 1291.

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Hasan Paşa Cami Şerifi Vakfında günlüğü beş akçe vazife ile imam olan ve Şeyh Hüseyin Mahallesinde yaşayan es-Seyyid Ahmet Efendi ve kardeşi es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn el haç Mehmet Efendilerden, es-Seyyid Ahmet Efendinin bu görevini, büyük oğlu es-Seyyid Osman Hulusi Efendi uhdesine, es-Seyyid Hüseyin Efendinin de görevini büyük oğlu es-Seyyid Mustafa Edip Efendiye tevcih ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 43/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmam Tayini.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilhicce sene 1291.

Özet:

Nezaret Evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Hasan Paşa Cami'i Şerifi Vakfında günlüğü beş akçe ile imamlık görevi yapan ve Şeyh Hüseyin Mahallesinde yaşayan es-Seyyid Ahmet Efendi ve kardeşi es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn el hac Mehmet Efendilerden, Ahmet Efendinin vefatıyla görevinin büyük oğlu olan es-Seyyid Osman Hulusi Efendi Uhdesine tevcihi ve es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn el hac Mehmet Efendinin de görevini hüsnü rızası ile büyük oğlu es-Seyyid Hafız Ali Rıza Efendiye ferağ eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 43/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 3 Zilhicce sene 1291.

Özet:

Sivas'ta Hafik kazasının Boğazkesen karyesi ahalisinden olan ve bu tarih-i hüccetten sekiz ay önce vefat eden, Çavuş oğlu Mustafa bin Osman bin Abdullah'ın varisleri büyük oğlu Osman ve büyük kızları Fatma, Zeynep olup, mirasın dört hissede paylaştırıldığı iki hissenin Osman'a ve birer hissenin Fatma ve Zeynep'e verildiği ve merkumun Tokmak Köy Mahallesinde vaki İmam caddesinde kâin altıncı numara ile bilinen bir taraftan Tomarcı Kasap veledi Mogab ve bir taraftan Davit oğlu Barsih veledi Davit menzilleri ve bir tarafından Taş han ve dört tarafı yol olan bir kiş oda, Ahır ve bir kıta bahçe ve bir kıta holü olan bir bab mülk ü menzili, Gök Bekir oğlu Mustafa bin Ebu Bekir'e iki bin kuruşa Deveci oğlu Musa bin Mustafa bin Mehmet ve Resul bin Hüseyin bin Mustafa'nın şahitliği ile sattıklarına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 44/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilhicce sene 1291.

Özet:

Sivas'ta Hacı Mehmet Mahallesi sakinlerinden olan ve bu defterden dokuz senen önce vefat eden Ayşe binti Musa adlı hatunun varislerinden zevci Çeltikli el Hac Osman Efendi ibn Ömer ve büyük oğlu Hafız Ali Efendi ve el hac Osman Efendinin kardeşinden hissesi büyük kızı binti Fatma ve büyük oğlunun olup, Rum ilinde Medine-i sabıkada mekteb-i rüştiye malum evvel Mehmet Efendiye, sonra ibn Hafız Ali Efendiye terekeden verilip, Mehmet Efendi dahi vefat edip varisleri Esmâ binti Abdullah ve büyük oğulları İsmail, Kazım ve Selim'e verilmesi, kayıp olan varislerin hisselerinin ise mal sandığına devredilmesi hakkında tereke kayıdır.

Sayfa No/ Belge No: 44/2, 45/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilhicce sene 1291.

Özet:

Yukarıda bahsedilen el haç Osman'ın da vefat etmesi üzerine şahsına ait terekesinin zevcesi Hatice binti Abdülkadir, evlatları Fatma, torunu İsmail Kazım, Selim Galip ve Hatice arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 46/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 1 Rebiü'l evvel sene 1292

Özet:

Bingöl karyesinde bulunan on hisselik bir tarlanın altı hissesinin, memur huzurunda Osman Çavuşa, Kâmil adlı kimsenin vekil olmasıyla ferağ edildiği ve Bingöl karyesi ahalisinden Kalaycı oğlu Ohan veledi Esadir veledi Sahak ve Kara Muktarası oğlu Hasyar veledi Domasir veledi Kirkor'un şahadetleriyle sabit olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 46/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 16 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Demirciler Ardı Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olan, bir bab Bezzaz dükkânında irsen ve müstakillen tasarruf eden Çapul oğlu Kirkor veledi Artin, Pazarlar sokağında bulunan ve bir taraftan Acrid oğlu Hasan Ağa ibn Mehmet ve bir taraftan altın oğlu Ebu Bekir Efendi ibn Hacı Halil ve bir taraftan Dellal oğlu Hafız Efendi ibn Ömer dükkânları dört tarafı yol ile bilinen bir bab bezzaz dükkânını, Küttap Hacı veli oğlu İsmail Efendi ibn Mehmet Ağaya üç bin kuruşa sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 46/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Çavuşbaşı Mahallesi ahalisinden olan Bıyık oğlu İbrahim bin Hasan'ın Saray caddesinde vaki ve yirmi birinci numara ile bilinen bir taraftan oğlu Mehmet bin Osman ve bir taraftan diğer oğlu Mehmet bin Ömer ve bir taraftan Kösedik oğlu Süleyman bin Abdullah'ın menzilleri ve dört tarafı yol olduğu bilinen bir kış oda mesken hane, odunluk, bir ahır ve bir kıta hol ve bir bab mülk ü menzilinini, bu tarihi kitaptan dört sene önce Kör Yusuf oğlu Ömer adlı kimesneden iki bin iki yüz Kuruşa sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 47/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk ve Vakıf Araziler Hakkında Padişahın Emri.

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 22 cemaziye'l-evvel sene 1291

Özet:

Mülk, miri ve vakıflara ait arazilerin davalarının kendi mahallerinde görülmesi için gönderilecek vekillerin seçimi ve tayini ile ilgili olarak taraf-ı meşihat ile şurayı devlet ve meclis-i mahsusa arasındaki muhabereleden sonra padişahın bu konudaki emrinin bütün vilayetlere gönderilmesi hususunda şukka.

Sayfa No/ Belge No: 47/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Arazi Davalarında Vekile Dair Nizamname.

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 14 cemaziye'l-evvel sene 1291

Özet:

Mevali tayini hakkında nizamnamedir. Taşralarda emlak-ı sarfa ve arazi-i miriyenin, mahallinde görülmesi için tayin olunacak ve gönderilecek vekillerin istidalarında dair gelecek olan arzuhaller, şeyhülislamlık makamınca seçim meclisine havale edilecektir. Seçilecek olan söz konusu vekillerin liyakatli kişilerden olması ve yapacakları işin büyüklüğü ile gidecekleri yerin uzaklığına göre yol masraflarının vekili talep eden kişi tarafından peşin olarak ödenmesi gerektiği ve seçilecek olan vekillerin ismi ve nerede görevlendirildiği ile masraf miktarı şeyhülislamlık makamına bildirilecektir. Gönderilecek olan bu mazbataya taraf-ı fetva makamında kabul ve tasdik olunduğuna dair işaret ve üzerine emr-i âli yazılacaktır. Tayin olan vekil, emir gereğince sorun olan bölgeye gittiğinde kaza ise meclis-i valâ, vilayet merkezi ise meclis-i temyiz ve divan-ı temyiz azası ile beraber dava görülecektir. Eğer söz konusu arazi miri ise sahibü'l arz, vakıf ise müteveli veya müteveli kaymakamı ile görülecektir. Senet ve mazbatalar makam-ı meşihat penahiye geldiğinde fetvahaneye havale olunarak oradan kabul ve tasdik olunur ise makam-ı fetva penahiye gönderilecektir. Fetvahane tarafından icra olunacak senetler usule uygun değilse daha sonra bunların düzeltilerek ekleriyle birlikte gönderilmesi gerekmektedir. Bu nizamname ilan tarihinden itibaren geçerlidir ve şura-yı devlet kararıdır.

Sayfa No/ Belge No: 48/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Çavuşbaşı Mahallesi sakinlerinden olan ve Karaoğlan oğlu kızı Medine binti Ahmet hatun, kardeşi İbrahim ve Mustafa bin Ali 'ye aynı mahallede bulunan ve altıncı numara ile bilinen bir taraftan büyük oğlu Mehmet Çavuş ibn Hüseyin ve bir taraftan Ömer bin Mehmet ve bir taratan İsmail bin Abdullah menzilleri ve dört tarafı

yol ile bilinen bir bab kış oda mesken hane ve bir bab samanlık ve bir miktar holü olan mülk ü menzili, iki bin beş yüz kuruşa sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 48/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Nafaka Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 25 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Oğlan Çavuş Mahallesi ahalisinden iken, bu tarihi kitaptan üç ay önce vefat eden Mehmet Selim Efendi ibn Abdullah adlı kimsenin oğlu Mustafa'nın validesi Vasfiye hatun ve hatun binti Ali Efendi Nam hatun'a verilecek olan doksan bin kuruş nafakaya dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 48/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 25 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Çavuş ahalisinden iken bu tarihi sicilinden üç ay önce vefat eden Mehmet selim Efendi ibn Abdülhak'ın vasileri; büyük oğlu Osman Nuri Efendi ve kardeşi Mustafa Efendidir. Küçük Minare ve Kösedere-i Müslim mahallelerinden Tuzcu İshak Efendi ibn Mustafa ve Berber Ahmet usta ibn Süleyman'ın şahitliğinde Osman Nuri Efendinin, mirastan on dört bin yüz kırk kuruş aldığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 49/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 25 şevval sene 1291

Özet:

Sivas'ta Ferhad Bostan Mahallesi ahalisinden iken tarihi hüccetten on iki ay önce vefat eden Ekmekçi el haç Hamdi bin Hasan bin Abdullah'ın varisi; zevcesi Fatma binti Receb ve büyük oğlu Ali ve biraderi olmak üzere mirası sekiz hisseye ayrılmıştır. Bundan başka Kara Osman oğlu Mehmet Salih Ağa ibn Osman'a, Dar sokakta bulunan ve beşinci numara ile bilinen iki taraftan Mehmet Salih Ağa ve bir taraftan Garip oğlu Hüseyin bin Hasan menzilleri bulunan ve dört tarafında yol olduğu bilinen ve üst tarafında ve bir oda ve bir aralık alt tarafında Ahır, aralık ve holü olan bir bab mülkü menzili, yedi yüz kuruşa sattıklarına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 49/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 16 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Camiyi Kebir Mahallesi ahalisinden olan ve bu tarihi kitaptan iki sene altı ay önce vefat eden Mustafa bin Mehmet bin Abdullah'ın oğlu Mehmet ile kızı Medine ve Ayşe hatunun, babalarının defteri kasamsına varis oldukları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 49/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 15 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Ferhad Bostan Mahallesi sakinlerinden olan İsmi oğlu kızı Kezban Binti Mehmet bin Abdullah'ın oğlunun, Cami Zade Mahallesi ahalisinden Gökrünlü oğlu Ahmet bin Memiş bin Mehmet ve Hüseyin bin Ahmet bin Osman'ın şahitliği ile Hafız Mehmet Efendi ibn İsmail'e yaptığı satışta, Ferhat Bostan Mahallesinde Sait Paşa Mama caddesinde kâin ve beşinci numara ile bilinen, bir taraftan Gürünlü oğlu kızı Medine ve Abbas, bir taraftan müşteri Mehmet ve bir taraftan Kurtlu Ağyar veledi Kerbi menzilleri ve etrafı yol ile bilinen alt tarafında bir kış oda ve bir aralık ve bir hol bulunan bir bab mülk ü menzili beş yüz kuruşa sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 50/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Hafik nahiyesinin Güllüce karyesi ahalisinden olan ve piyade üçüncü alayın üçüncü taburunun altıncı bölüğü neferinden iken bin iki yüz yetmiş altı senesi hilalinde vefat eden Ali oğlu Mehmet bin Halil bin Ali'nin varisleri olarak zevcesi Fatma hatun binti Hüseyin, validesi Esmihan hatun binti Abdullah ve kardeşleri es-Seyyid Ömer ve Ali mahkemede, merkurun Hüseyin Ağa ibn Mehmet'ten a alacağı olan elli kuruşu talep etikleri dava hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 50/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke ve Esman Hâsılası Defteri.

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Darende kasabası Kala Mahallesi ahalisinden olup, İmaret Mahallesinde sakin Hekimhanlı hastanesinde bu tarih-i defterden on beş gün önce vefat eden tütüncü Beyoğlu Ali bin Ebu Bekir'in görünürde varisi olmadığı için beytü'l mal memuru Yusuf Ağa tarafından terekesinin Esman defterine geçirilen tereke kaydına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 50/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 16 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Hamurkesen Mahallesi ahalisinden olan ve bu tarihi hüccetten yirmi bir sene önce vefat eden işçi Oğlu Hacı İsmail bin Abdülkadir bin Abdullah adlı kimsenin varisleri olarak; zevcesi Mevlide binti Abdullah ve büyük kızı Esmihan olduğu, mirasın sekiz hisseye ayrıldığı ve Esmihanın zevei tarafından merkumun mülkünün [Hamurkesen Mahallesinde Çakur satan tarafında vaki ve sekizinci numara ile bilinen, bir taraftan Emin Kavas bin Abdullah menzili ve bir taraftan Tukulı oğlu Ahmet Ağa ibn Abdurrahman bahçesi ve bir taraftan Kanlı oğlu Ahmet Efendi ibn Ahmet'in mülkünün bulunduğu ve etrafında yol olduğu bilinen alt tarafında bir kış oda ve üst tarafında bir oda, bir kiler ve bir hol olan bir bab mülk-ü menzilin], Örtülü Bekâr Mahallesi ahalisinden Gürünlü zade Mehmet Efendi ibn Mustafa ve Mehmet Ağa İbni Mehmet'in şahadetleriyle, Fatma Binti Mehmet nam hatunun zevcinin de vekil olmasıyla, Fatma'ya iki bin üç yüz kuruşa satıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 51/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Dükkân Satışı.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilkade sene 1291

Özet:

Sivas'ta Demirciler Ardı Mahallesi ahalisinden Ömer Ağa ibn el haç Hüseyin'in Sivas'ta bulunan bir bab dükkân hakkında mahkemede, Hacı veli oğlu İsmail Ağa ibn Mehmet ve Emmioğlu Mehmet bin Süleyman karşısında Ömer bin Hüseyin bulunmaktadır. [Söz konusu dükkân, Bağdat caddesinde kâin ve kırk sekizinci numara ile bilinmekte ve çevresinde Berber İpanus veledi Matelik 'in birer dükkânı ve bir taraftan Agob'un dükkânı ve etrafında yol ile bir bab tütüncü dükkânı bulunmaktadır.] Hacı Hüseyin bin Ömer'in hayatında mülkü iken bin iki yüz altmış senesinde el-haç Hüseyin vefat etmesiyle mirası, çocuklarından Ömer, Hasan Efendi ve Halil'e kalıp ve Hasan Efendi dahi bin iki yüz altmış dört senesi hilalinde evladı olmadan vefat etmesiyle dükkândaki hissesi, kardeşi Halile kalmış ve Halil dükkânı, bin iki yüz yetmiş dört senesi Şevvalü'l-mükerreminin on ikinci günü müstakillen İsmail Ağa ile Mehmet'in Babası müteveffa Süleyman Ağaya Dört bin beş yüz kuruşa satmıştır. Bu durum neticesinde kardeşi olan Ömer Efendi on bir sene sonra dükkândaki hissesini talep ettiği ve hakkının verildiği konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 52/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 12 Zilhicce sene 1291

Özet:

Sivas'ta Demirciler Ardı Mahallesi ahalisinden Bodur oğlu İbrahim Ağa ibn Osman'ın, Şimşirli Mustafa Ağa bin Ömer huzurunda, [söz konusu mahallede kâin dar

sokakta vaki ve beşinci numara ile bilinen iki taraftan müşteri Mustafa Ağa menzili ve bir taraftan Münteha hatun binti Yusuf bin Osman menzili ve bir taraftan Çakıcı Barsih veledi Agob ve bazen Kıpti İsmail bin Abdullah menzilleri ve etrafında yol olduğu bilinen alt tarafında bir kîş oda mesken bir miktar holü bulunan bir bab mülk ü menzili] Mustafa Ağaya üç bin kuruşa sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 52/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilhicce sene 1291

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Şemsi Ferraş Mahallesinde vaki Üçler Cami-İ şerifinde günlüğü beş akçe vazife ile Hatip olan Hafız İbrahim halife bin Mehmet'in vefat etmesi üzerine görevi, oğulları Süleyman ve Mustafa'ya verilmiş olup, Süleyman'ın dahi vefat etmesiyle görevin Mustafa Efendiye kaldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 52/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Receb sene 1291

Özet:

Sivas'ta Küçük Minare Mahallesi ahalisinden iken bu tarih-i defterden bir sene altı ay önce vefat eden Müezzın oğlu Mehmet Ağa ibn İbrahim bin Mehmet'in terekesini varisi olan zevcesi Hafız binti Abdullah, oğlu İbrahim Ethem ve kızı Hatice'nin paylaştığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 53/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Muharrem sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta Yıldızeli kazasının Kalın karyesinde vaki cami-i şerifte Hatip olan Halife ibn Mehmet'in vefat etmesi üzerine görevinin büyük oğlu Mustafa Efendiye verildiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 53/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vekil Tayini.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 3 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sivas valisi el haç Ahmet İzzet Paşa hazretleri ibn merhum Osman Paşanın İstanbul'da Galata civarında bulunan mülkünün yarısına vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 54/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 3 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Hafik kazasının Boğazkesen karyesi ahalisinden Kün Bekir oğlu Mustafa bin Ebu Bekir'in Tokmak Kapı Mahallesi ahalisinden Ermeni milletinden Demirci Hacı veledi Kasbar'a [söz konusu mahallede kâin Hamam caddesinde altıncı numara ile bilinen bir taraftan demirci Kasbar veledi Mekan ve bir taraftan Davut oğlu Barsih veledi Davud'un menzilleri ve bir taraftan Taş han ve dört tarafı yol ile bilinen ve alt tarafında bir kış oda mesken ve ahır ve bir kıta bahçe ve bir kıta holü olan] bir bab mülkü menzili iki bin üç yüz kuruşa sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 54/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 3 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Tokmak Kapı Mahallesi ahalisinden Torun zade es -Seyyid Mehmet Efendi ibn Mahmut Efendi'nin, Çarşı caddesinde kâin ve birinci numara ile bilinen ve etrafında Ali ve kardeşi Mehmet ibn Abdullah ve Fevki zade Hasan Ağa ibn Hüseyin Ağa menzilleri ve Torun zade Hüseyin Hüsnü Efendi ibn Mehmet Efendi arsası ve yol olduğu bilinen, alt tarafında iki oda ve bir aralık ve üst tarafında iki oda bir aralık, bir ahır bir kıta hol ile çeşme ve bir kıta bahçenin yer aldığı bir bab mülkünü, on iki bin kuruşa Mehmet beye sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 54/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 2 Muharrem sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta Yıldızeli kazasının Demir Çelik karyesinde kâin cami-i şerifte Hatip olan Ebu Bekir halife ibn Ahmet'in vefatı üzerine büyük oğlu Abdullah'ın görevi alması ve Abdullah'ın da vefatı üzerine büyük oğlu Ali Efendi'nin Hatiplik görevini yapacağına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 55/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 7 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Ağcebölge Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Marverus veledi Ağya adlı kimsenin, Kılıcı oğlu Oskuhan veledi Artin'e [söz konusu mahallede kâin Şahin Kümbeti caddesinde vaki, dördüncü numara ile bilinen iki taraftan merkum Oskuhan menzili ve bir taraftan keşiş oğlu Balık ve Artin ve Sirub veledan Mikail menzilleri ve bir taraftan Hamal oğlu Karabek ve Oskuhan veledi Kifurak menzilleri ve yol olduğu bilinen, alt tarafında bir kış oda mesken tahtalı odunluk ve bir aralık ve bir miktar hol olan] bir bab mülkü menzilini yedi yüz kuruşa merkum Oskuhan'a sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 55/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Tuzaklı nahiyesinin Eski karyesi ahalisinden Süvari ve dördüncü alayın beşinci bölüğünde görevde iken bu tarihi ilamdan üç ay önce Samsun'da vefat eden Zülfikar oğlu Mustafa'nın varisi olan babası Mehmet Ağa ibn Osman tarafından merkumun, Hüseyin çavuş ibn Mehmet'ten elli kuruş alacağı olan meblağı talep etmesi ve hafız Ömer Efendi ibn Ebu Bekir bin Abdülkadir ve Kazganlı oğlu Mustafa bin Halil bin Mehmet'in de şahitliği neticesinde söz konusu borcun ödeneceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 55/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç ve Takas Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilkade sene 1291.

Özet

Sivas'ta Ağcebölge Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Keçeci oğlu Malkun veledi Haçuk'un Uryan-ı Müslim Mahallesinde bir bab Kılıççı dükkânı [kumluk nam mahalde kâin ve kırk yedinci numara ile bilinen ve bir taraftan yarım oğlu arak veledi Kirkor ve bir taraftan Davut oğlu Artin veledi Birus dükkânları ve bir taraftan Simun menzili ve dört tarafı yol olduğu bilinen dükkân] ile kalaycı dükkânı, Haçuk'un mülkü iken ilamdan on iki sene önce Haçuk tarafından, zimmî zadeli zade merkum Mehmet paşaya kalaycı dükkânını İki bin yedi yüz kuruş borcundan ötürü iki bin kuruşa takas ettiği, Örtülü Pınar Mahallesi ahalilerinden Semerci Mağruç veledi Arud veledi Matuk ve Kılıççı kara Oğlan oğlu Karil veledi Agob veledi Karil'in şahitliğiyle ispatlanmış olup, böylece Haçuk'un bundan beş yıl önce ölmesinin ardından oğlu Malkun'un tek varis olarak söz konusu dükkânı talep ettiğine dair açmış olduğu dava men edilmesiyle sonuçlanan belge.

Sayfa No/ Belge No: 56/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 3 muharrem sene 1291.

Özet

Sivas'ta Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olup, bu tarih-i kayıttan üç sene önce fevt olan Artin veledi Babek veledi Masar'ın varisleri; Karere binti Haçar ve oğulları Kabril, Kirkor, Kemail ve kızı Mariyem olduğu, mirasın zevci ve oğullarına ikişer, kızına birer olmak üzere sekiz hissede paylaştırıldığı, merkumun söz konusu mahallede kâin Paşa sokağında vaki ve on birinci numara ile bilinen bir taraftan Ahat Ağa zade Ali Ağa ibn Abdurrahman menzili ve bir taraftan zade Hacı Mehmet Efendi ibn Mehmet Efendi menzili ve bir taraftan Terzi Uzun Birus veledi menzili ve müşteri Hacı Hüseyin Efendi menzili ile yol olduğu bilinen alt tarafında bir kiş oda mesken, ahır üst tarafında iki odası ve bir miktar bahçe ve bir kıta holü olan bir bab mülkü menzilini varisleri tarafından üç bin kuruşa Billur Mahallesinde yaşayan Hacı Ali Efendi zade Ebu Bekir Efendi ibn Mehmet ve Mülazım Ahmet Efendi ibn Ahmet'in şahitliğinde, Hacı Hüseyin Efendiye sattıklarına dair hüccet.

Sayfa No/ Belge No: 57/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Muharrem sene 292.

Özet

İlk olarak mahkeme-i ticarette ve ikinci olarak meclis-i temyizde faslı-ruviyet olunarak Babek'in, Minisa adlı şahsa şirket-i mezradan dolayı zahire, saman ve hayvanat Esmenından yedi bin iki yüz atmış üç kuruş alacağı olduğu hakkında mahkemede görülen davada, borcun ödenmesi konusunda verilen ilam.

Sayfa No/ Belge No: 57/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban sene 1291.

Özet

Sivas'ta Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi kitaptan on beş sene önce vefat eden Abdul Ahat Ağa ibn Ali bin Abdullah'ın varisleri; büyük oğulları Ali Ağa ve Ömer ve büyük kızları Mevlide ve Arife olup, mirasın ikişer hisse oğullarına, birer hisse kızlarına olmak üzere toplam altı hisse olduğu ve hazar oğlu Osman Ağa bin Mustafa ve Tercanlı oğlu Hasan bin Abdullah'ın şahitliği ile merkumun, söz konusu mahallede kâin Bekir [?] Ağa sokağında vaki ve yirmi numara ile bilinen bir taraftan kızı oğlu İbrahim çavuş ibn Mehmet ve Sağır İmamoğlu Abdullah bin Mustafa ve bir taraftan Hacı Hüseyin Efendi ibn Muharrem ve Mehmet ve Hasan Efendiler ile Artin veledi Kırkor ile Hacı Ali Efendi zade Hacı Yusuf ibn Hacı Ali Efendi menzilleri ve dört tarafı yol olduğu bilinen, üst katında dört oda ve bir kahve ocağı ve bir divan hane ve bir miktar hol ve alt katında altı oda ve bir aralık ve bir oda ve bir ahır ve bir samanlık ve bir miktar bahçe ve bir bab mülk ü menzildeki hissesini Mevlide, iki bin beş yüz kuruşa kardeşlerden Ali Ağaya sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 57/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 10 ramazanü21-mübarek sene 1291.

Özet

Sivas'ta Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi kitaptan on beş sene önce vefat eden Abdul Ahat Ağa ibn Ali bin Abdullah'ın varisleri olan büyük oğulları Ali Ağa ve Ömer ve büyük kızları Mevlide ve Arife arasında mirasın; oğlanlara ikişer,

kızlara birer hisse olmak üzere altı hissede paylaştırıldığı, Çavuşbaşı Mahallesi ahalisinden ve Aza Efendi zade ve kardeşi Mehmet Nuri Efendiler Emin Mehmet Efendiler ibn Hacı Ali adlı kimselerin şahadetleriyle, Ak Değirmen Mahallesinde Bekir[?] Ağası sokağında vaki ve yirmi üçüncü numara ile bilinen, bir taraftan karlı oğlu İbrahim çavuş bin Mehmet ve bazen Sağır İmamoğlu Abdullah bin Mustafa menzillerde velâkin Sarir oğlu Artıyan veledi Kabril ve Hacı Ali Efendi Zade Hacı Yusuf ibn Hacı Ali menzilleri ve dört tarafında yol olduğu bilinen üst katında dört oda ve bir kahve ocağı ve bir divanhane ve bir miktar hol ve alt katında altı oda ve bir aralık ve bir ahır, bir samanlık ve bir miktar bahçesi olan bir bab mülkü menzilden hissesini Arife hatun dört bin kuruşa kardeşi Ali Efendiye sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 58/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi Gurre-i Ramazan sene 1291.

Özet:

Sivas'ta Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi kitaptan on beş sene önce vefat eden Abdül Ahad Ağa ibn Ali Ağa ibn Abdullah'ın varisleri olan oğulları Ali Ağa ve Ömer ile kızları Mevlide ve Arife mirası altı hissede paylaşmış olup, oğulları ikişer, kızları birer hisse almıştır. Ali Baba Zaviyesi ahalisinden İbrahim Ağa ibn Ali bin İbrahim ve Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden Kahveci oğlu Ahmet Ağa ibn Ali bin Abdullah'ın şahadetleriyle, Ak Değirmen Mahallesinde Bekir [?] Ağası sokağında vaki ve yirmi üçüncü numara ile bilinen, bir taraftan karlı oğlu İbrahim çavuş bin Mehmet ve bazen Sağır İmamoğlu Abdullah bin Mustafa menzillerde velâkin Sarir oğlu Artıyan veledi Kabril ve Hacı Ali Efendi Zade Hacı Yusuf ibn Hacı Ali menzilleri ve dört tarafında yol olduğu bilinen üst katında dört oda ve bir kahve ocağı ve bir divanhane ve bir miktar hol ve alt katında altı oda ve bir aralık ve bir ahır, bir samanlık ve bir miktar bahçesi olan bir bab mülkü menzilden hissesini Ömer Ağa dört bin beş yüz Kuruşa kardeşi Ali Ağaya sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 59/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Katil Davası

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 17 Muharrem sene 92.

Özet:

Sivas'ta Açe Bekâr karyesi ahalisinden maktul Karah oğlu Ahmet bin Hasan bin Hasan'ın katli İbrahim'in maktul Ahmet'i katli eylediğini ikrar etmesi üzerine, maktulün zevcesi Zekiye, kardeşleri Mustafa ve İbrahim ve Fatma'dan her biri dahi katilden diyetin ödenmesini istemişler ve diyetin para olarak ödendiği hakkında kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 59/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 7 Zilhicce sene 92.

Özet:

Sivas'ta Kale Ardı Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi hüccetten yirmi iki sene önce vefat eden Hacı Ali Havas bin Abdurrahman bin Abdullah'ın varisleri olarak oğulları Abdurrahman, Hasan ve kızları Elif olup, mirasın beş hisseden olmak üzere ikişer hisseden toplam dört hissesi Abdurrahman ve Hasan'a bir hissesi binti Elif'e paylaştırıldıktan sonra, merkumun söz konusu mahallede kâin Mütevellî sokağında vaki ve dördüncü numara ile bilinen bir taraftan müezzîn ibn Mehmet bin Musa ve bir taraftan Hasan oğlu Süleyman bin Hasan menzilleri ve etrafında yol olduğu bilinen dükkânı, bir kış oda, mesken, bir odunluk ve bir kış oda ile bir miktar holü olan bir bab mülkü menzili erkek kardeşler tarafından iki sehim hisselerini beş yüz kuruşa kardeşleri Elif ve Elif'in zevci İsmail kavas oğlu Ahmet bin İsmail'e sattıkları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 59/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Zilhicce sene 1291.

Özet:

Sivas'ta Kösedere-i Müslim Mahallesinde sakin iken bu tarihi defterden iki sene önce vefat eden Katip oğlu kızı Ayşe binti Yusuf bin Ali'nin varisi; zevci Hüseyin bin Mustafa ile validesi Raziye binti Receb ve babası Yusuf'tur. Bu varisler arasında merkumun tereke defterinin paylaşımına dair kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 60/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücquet.

Belgenin Tarihi: Fi 3 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Uryanı-ı Müslim Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Demirci oğlu İşçi Ohannes veledi Hacı'nın, söz konusu mahallede vaki Taşlı Sokak caddesinde kâin ve on yedinci numara ile bilinen bir taraftan İsak ve bir taraftan kasarçı oğlu Matuk veledi Adam menzilleri ve dört tarafı yol olduğu bilinen dükkân ve bir kış oda, mesken, tahta odunluk ve üst katında bir oda, samanlık ve bir aralık bulunan bir bab mülkü menzili sekiz bin kuruşa, Asadîr oğlu İsak veledi Birus'a sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 60/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: Hücquet.

Belgenin Tarihi: Hasarlı okunamadı.

Özet:

Sivas'ta Karun gibi zengin olduğu belirtilen Müslüman kimse olan Karaman oğlu Mehmet Emin ve Ömer ve Bekir'den borç alan Güllük Ağası oğulları Mustafa, Hasan ve Ebu Bekir Ağalar arasındaki borç davasına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 61/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 12 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ta Yemci Bey Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi hüccetten sekiz sene önce vefat eden Topal Mehmet bin Halil bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi Saniye binti Abdullah, oğulları Halil, Mustafa ile kızları Hatice, Dudu ve Emine olup, Emine'nin de vefat etmesiyle mirasın iki yüz seksen sekiz hissenin zevce Saniye, oğulları Halil ve Mustafa ve kızları Hatice ve Dudu arasında paylaştırılmış olup, aynı mahalleden Efendi zade Şeyh Hüseyin Efendi bin Mehmet Receb Efendi bin Abdullah ve Karamaklı oğlu Ömer bin Hacı Osman bin Mustafa'nın da şahitliği ile söz konusu mahallede vaki ve on birinci numara ile bilinen bir taraftan müşteri Ali Efendi menzili ve bir taraftan malından Mehmet usta bin Abdullah ve bir taraftan Berber zade Şeyh Ömer Efendi ibn Ahmet'in Menzilleri ve dört tarafı yol olduğu bilinen, üst tarafı iki oda ve alt tarafında bir oda ve bir kış oda ve bir sofa ve bir ahır ve bir miktar hol olan bir bab mülkü menzilden Hatice'ye düşen kırk bir hisse arsasını, altı yüz elli kuruşa Ali Efendiye sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 61/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 14 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ta Yemci Bey Mahallesi sakinlerinden olan Hatice'nin zevci Arpacı oğlu Ali bin Mustafa tarafından bir kıta mülk ü menzili, [Tahircik sokakta vaki on birinci numara ile bilinen bir taraftan müşteri Ali Efendi menzili ve bir taraftan malından Mehmet usta bin Abdullah ve bir taraftan Berber zade Şeyh Ömer Efendi ibn Ahmet'in Menzilleri ve dört tarafı yol olduğu bilinen, üst tarafı iki oda ve alt tarafında bir oda ve bir kış oda ve bir sofa ve bir ahır ve bir miktar hol olan bir bab mülkü menzil.] Şemsettin Efendi zade Şeyh Hasan Efendi bin Necip Efendi bin Abdullah ve Karmaklı oğlu Ömer bin Hacı Osman bin Mustafa'nın da şahitliği ile Yar hisarlı zade Ali Efendi bin Mehmet Ağaya elli bin kuruşa sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 62/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 13 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ta Örtülü Bekâr Mahallesi ahalisinden olan Rıdvan oğlu Ömer Ağa ibn Rıdvan Örtülü Bekâr Mahallesinde Saray caddesinde vaki ikinci numara ile bilinen bir taraftan veli Küş oğlu Ebu Bekir bin İbrahim ve bir taraftan Rıdvan oğlu Mehmet bin Hüseyin ve bir taraftan Demirci oğlu Selim bin Mehmet'in menzilleri ve dört tarafı yol olduğu bilinen, alt tarafında bir kış oda, mesken tahtası ahırlık ve bir alt tarafında bir oda ve bir kıta hol ve bir kıta menzili arsasını Sarı Şeyh Mahallesi ahalisinden Ermeni

milletinden Duman oğlu Terzi Kalubus veledi İstifan'a altı bin yedi yüz Kuruşa sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 62/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 12 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ta Uryan-ı Zımmi Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olan ve bu tarihi rakamdan otuz üç sene önce vefat eden Buşir oğlu Sirub veledi Kaluk'un varisi; Surbumi binti Adam ve oğulları Matuk, İbram ve kızı Sanduka'dır. Bunlardan Sanduka'nın da vefat ettiği ve mirasın zevcesi ve oğulları arasında bölündüğü, söz konusu mahallede kain Mendal sokağında vaki on dokuzuncu numara ile bilinen, bir taraftan Kör Osman oğlu Osman bin Ali ve bir taraftan Kılıççı Balık veledi Agob ve bir taraftan Çakıcı zade Mustafa Ağa bin Ahmet Ağa menzilleri dört tarafında yol olduğu bilinen, alt tarafında iki seki, iki aralık, bir ahır ve bir miktar holü olan bir bab mülkü menzilin ortakları olduğuna dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 63/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 12 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ta Uryanı-ı Zımmi Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden bu tarihi rakamdan otuz üç sene mukaddem fevt olan Buşit oğlu Sirub veledi Keldik'in varisleri; zevcesi Surbiyus binti Adam ve oğulları Matuk ve abram ile kızı Sanduk olup, Sanduk

dahi vefat edince mirasları toplam dört yüz seksen hisse olup üç hissede paylaştırılmıştır. Söz konusu mahallede kain Mendal sokağında vaki on dokuzuncu numara ile bilinen, bir taraftan K r Osman oğlu Osman bin Ali ve bir taraftan Kılıççı Balık veledi Agob ve bir taraftan akıcı zade Mustafa Ağa bin Ahmet Ağa menzilleri dört tarafında yol olduğu bilinen, alt tarafında iki seki, iki aralık, bir ahır ve bir miktar holü olan bir bab mülkü menzilin ortakları olduğuna dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 63/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilhicce 1291.

 zet:

Sivas'ta Küçük Kinisa Mahallesi ahalisinden olup bu tarihi ilamdan yirmi sene önce vefat eden Keçeli oğlu Receb bin Abdurrahman bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi Zeynep binti Mehmet nam hatun ile büyük oğlu Hüseyin olup, Hüseyin dahi vefat edince, varisi validesi Zeynep hatun kardeşleri İsmail, Mehmet, Kasım ve Dudu evladı el ha Mehmet ve emmileri Ahmet ve Abdurrahman ibn Abdurrahman olduğu ve mirasın doksan iki hisse olarak bu varisler arasında paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 64/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı.

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 12 Muharrem 1292.

 zet:

Sivas'ta Ak Değirmen Mahallesi sakinlerinden iken iş bu tarih-i hüccetten iki ay önce vefat eden Mehteri Başı oğlu zevcesi Hacı Ayşe binti Abdullah'ın varisi bulunamayınca mirasının beytü'l mal'a kaldığı ve söz konusu mahallede kâin, k mil

Efendi çıkmazında vaki, yirmi ikinci numara ile bilinen iki taraftan Mehteri Başı oğlu Hüseyin Ağa ibn İbrahim ve bir taraftan Kazganlı oğlu Ahmet bin Kasım'ın menzilleri dört tarafı yol olduğu bilinen, bir oda, alt tarafında mahzen ve bir aralık, bir miktar holü olan havi bir bab menzili, beytü'l-mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet Ağa tarafından, bin beş yüz otuz kuruşa Muhtar Paşa oğlu Ali Efendi ibn el hac Ahmet'e sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 64/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas dâhilinde Alaca Han nahiyesinin Karaca viran karyesi ahalisinden olup dördüncü hümayununda süvari dördüncü alayın birinci bölük yedinci onbaşısı olan ve Sivas'ta Arasna zaviyedarı iken eceliyle vefat iden Abdurrahman oğlu Abdullah'ın kız kardeşi ve erkek kardeşinin varisler olarak Hüseyin bin İbrahim bin Abdurrahman'dan alacağı otuz Kuruş hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 65/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras ve Borç Davası.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas dâhilinde Yıldızeli kazasının Kavak karyesi ahalisinden olup süvari dördüncü alayın beşinci bölümü neferinden olduğu halde, Sivas'ta Arasna zaviyedarı iken eceliyle vefat eden Kavaklı oğlu İbrahim'in erkek kardeşi Mehmet bin Muhittin Abdullah ve kız kardeşleri Fatma ve Şemsi varis olarak merkurun, Hüseyin Ağa ibn

Mehmet'ten alacağı kırk kuruşu talep etmesi ve yirmi kuruşun Mehmet'e onar kuruşun da kız kardeşleri Fatma ve Şemsi'ye verilmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 65/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras ve Borç Davası.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilhicce 1291.

Özet:

Sivas'ta Küçük Minare Mahallesi ahalisinden Bezzaz dükkânının müşterekleri olan Kavaklı oğlu Ebu Bekir İzzet Efendi ibn el hac Mustafa ve kardeşi Ahmet Raşit Efendi, Bezzazlar derununda otuz altıncı numara ile bilinen bir taraftan Bezzaz başı Kerimdar Hacı Zeynep ve Münteha ve Aliyye hatun ve abisi Yusuf Ağanın müşterek dükkânları, bir taraftan Yıldız Ağası oğlu Mehmet Ağa ibn Hacı Osman dükkânı ve bir taraftan Şakir beyin bakkal dükkânı ve dört tarafı yol olduğu bilinen bir bab bezzaz dükkânını, Müezzin Süleyman Efendi ibn Hacı Memiş Efendi bin Osman ve Bezzaz Ömer Efendi bin İbrahim bin Mustafa nam kimesneler şahadetleriyle sekiz bin kuruşa Bakkal Buce Artin veledi Asadir'a sattıkları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 66/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Varisi Bilinmeyen Hisselerin Eytam Sandığına Bırakılmasına dair

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilhicce 1291.

Özet:

Taşralarda meydana gelen ve varisi bilinmeyen hisselerin eytam sandığına teslim edilmesine dair mazbata. Eğer ki, varis ortaya çıkıp hakkını isterse ve kadıda görev değişimi yapılmış ise yeni kadı halefinin kararına riayet etmekle yükümlüdür. Eğer buna uymaz ise çeşitli cezaları olduğuna dair kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 66/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 4 safer 292.

Özet:

Miri araziden üç kıta tarlanın tasarruf sahibi olan Hacı incir Süleyman Ağa zade Abdülkadir Efendi, acar Mahallesinden Hüseyin yemci Efendi bin Mehmet bin Ahmet ve Küçük Minare Mahallesinden kavaklı oğlu Ahmet Reşit Efendi bin Mustafa Efendi bin Ebu Bekir'in şahitliğinde, Süleyman Efendi zade Ebu Bekir Efendiye tarlasını bedeli malum mukabilinde ferağ eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 66/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Zilhicce 1291.

Özet:

Sivas'ta Bab-1 Kayseriye Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi defterden üç ay önce vefat eden Merakumcu oğlu İbrahim Ağa bin Osman bin Abdullah'ın varisleri; kızları Mevlide ve Dudu ile kendisinden önce vefat eden büyük oğulları Osman ve Mehmet Ağalardan, Osman Ağanın büyük oğlu Ahmet sadık ve büyük kızı Ayşe ve Mehmet Ağanın büyük oğulları Ali ve Salih ve Şaban'dır. Merkumun terekesinin bu söz konusu varisler arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 67/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakıf Mütevellisi ve Vakfa Ait Mukataa Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ta vaki' hattat İbn Ahmet bin rahat'ın bina eylediği Darü'r-reha Zaviyesi Vakf-ı Evkaf-ı Sivas vilayeti dâhilinde Sivas kazasında kain Çakır Hafik nahiyesine tabi Kazlum ve Bingöl karyeleri mahallelerinde olup hâsılâtın beş hisse ihbarlarıyla bir hissesi mukataa mutasarrıflarına ikaz olunduktan sonra ve diğer dört hissesi dahi beş hisse itibarıyla bir hissesi, evladı evladı evladı zikr-i vakıftan müteveli bulunanlara ayrıldığı ve bir hissesi dahi evladı evladı akrabaya, üç hissesinin imaret hissesi bulunduğu halde edaları [?] Hazine-i Celile-i Evkafı Hümayundan alınmakta idi ve iki hisse itibarıyla bir hisse tevliyet cihetinde mutasarrıf olan, evladı evladı ve vakıftan Hafız İbrahim bin Hüseyin'e ancak, Sarı Şeyh Mahallesinin yirmi birinci hanesinin üçüncü numarasında yaşayan oğlu Hüseyin vefat ettiğinden dolayı, Hüseyin'in halifesi uhdesine tevcih edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 68/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Alacaklı Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 22 safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Ganem Mahallesi ahalisinden olan ve Anadolu orduyu hümayununda piyade altıncı alayın ikinci bölümünde üçüncü onbaşı efradından olduğu halde Rumeli de vefat eyleyen Katip oğlu Mehmet'in varisleri, babası Ömer bin Mehmet olduğunu ifade eden ilam. Merhumun babası Ömer bin Mehmet; oğlunun tek varisleri kendisi ve zevcesi Mevlide hatun olduğunu, oğlunun Hüseyin Ağa bin Mehmet'ten kırk beş kuruş alacağı bulunduğunu ve bunu talep ettiği ve gösterdiği [Billur Mahallesi ahalisinden Kâtip oğlu Ömer bin el haç Bahaeddin Abdullah ve imaretli oğlu Mustafa bin Mehmet bin İbrahim adlı] şahitlerinde ispatı neticesinde söz konusu meblağın ödeneceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 68/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 12 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ın Kale Ardı Mahallesi ahalisinden ve bakkal dükkânının sahibi olan Mumcu oğlu Osman Efendi ibn Ahmet'in bakkal dükkânını [Mahkeme çarşısında vaki ve otuzuncu numara ile bilinen bir taraftan Kör Osman oğlu Osman bin Osman ve bir taraftan Şeyh Hasan Efendi Şeyh Mustafa Efendi dükkânları ve bir taraftan Çil Hüseyin oğlu Ahmet Turan bin Hacı Mehmet bahçesi ve dört tarafı yol olan bir bab bakkal dükkânı] bin iki yüz elli kuruşa Raziye hanım binti Abdullah'a sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 68/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 14 Rebiü'l-evvel 292.

Özet:

Cami-i Kebir Mahallesinden bir bab mülkü menzilin sahibi olan Emine hanım, söz konusu mülkünü kardeşi Vahide hatuna, Paşa Bey Mahallesi ahalisinden Köcür oğlu Mehmet Seyyid Efendi ibn Osman oğlu Hasan Ağa ibn Mehmet'in şahitliğinde semani malum mukabilinde sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 69/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülke Vekil Tayini

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 5 Safer 1292.

Özet:

Sivas vilayeti valisi el hac Ahmet İzzet Paşanın oğlu Osman paşanın, der-Aliyye de Galata civarında yirmi seneden beri müstakillen sahip oldukları mülklerine yine der-Aliyye de sakin Şeyh Reşit Efendi ibn Abdullah Efendiyi vekil eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 69/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 25 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ta Uryan-ı Müslim Mahallesi ahalisinden olan Kâtip oğlu Yusuf Ağa bin Ali Efendi'nin Kösedere-i Müslim Mahallesi ahalisinden olan damadı Hüseyin çavuş bin Mustafa'ya, Kösedere-i Müslim Mahallesinde kâin Ture Caddesinde vaki, dokuzuncu numara ile bilinen bir taraftan Dellal Hüseyin bin Halil ve tarafından Arap kızı Nazife hatun binti Abdullah menzilleri ve bir taraftan Bekir Ağa bahçesi ve dört tarafı yol ile çevrili bir kış oda mesken tahta odunluk ve bir kıta bahçe ve bir kıta hol

olan bir bab mülk menzil damadı Hüseyin çavuşun ve müstakillen mülkü iken bin iki yüz doksan senesi şevvalü'l-mükerreminin 27. Günü damadı Hüseyin Çavuşa bin beş yüz kuruşa sattığı ve Yusuf Ağanın alacağı parasının ödenmesine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 69/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ta sakin Mevlevi şeyhi bu kitapta es-Seyyid Mehmet Bahaeddin Efendi ibn es-Seyyid Mehmet Efendi, Yozgat ahalisinden Müftü zade Emin Efendi ibn Mehmet Efendiye Otuz altı kile arpasını alma konusunda Çayırıcı oğlu Aleksan veledi Adem'ı vekil tayin ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 69/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vefat Eden Asker ve Varisleri Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ın İlbeyli nahiyesinden Söküncün karyesi ahalisinden ve dördüncü orduyu hümayun piyade altıncı alayın ikinci tabur neferi efradından iken Hünkâr sancağı nevahisinden vefat eden Vali Hüseyin oğlu Mehmet'in babası varis olduğunu ve kendisiyle zevcesinden başka varisi olmadığını, merkumun Yusuf bin Halil'den otuz kuruş alacağı olduğunu ve bunu talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 70/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vefat Eden Asker ve Varisleri Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın İlbeyli nahiyesinin Güni karyesi ahalisinden dördüncü orduyu hümayunun süvari topçu alayının neferi olup, Erzurum'da vefat eyleyen Terzi oğlu Osman'ın babası varisi olduğunu belirten ilam. Babası Halil bin Osman, oğlunun kendinden başka varisi olmadığını ve merhumun Ahmet bin Halil'den otuz kuruş alacağı olduğunu şahitlerinde ispatıyla söz konusu borcu alması hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 70/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l-evvel 1292.

Özet:

Miri araziden bir kıta tarlanın mutasarrıfı olan Ayşe binti Mustafa hatun, memuru huzurunda kerimeleri Emmi Gülsüm ve Fatma hatunlara ferağ eylediği ve bu konuda Sıraç zade Saffetullah Efendi ibn Ömer ve Kahveci oğlu Ali Ağa ibn Yusuf nam kimesneler şahadetleriyle damadı Mustafa Ağayı vekil tayin ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 71/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilkade 1291.

Özet:

Sivas'ın Ağça Bölge Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Keçeci oğlu Melkun veledi Haçuk, Uryan-ı Müslim Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olup, bir bab kalaycı dükkânını sağlığında mülkü iken tarihi ilamdan on iki sene önce boyacı David veledi Agob'a [kumluk nam mahallede kâin ve kırk yedinci numara ile bilinen bir taraftan Yarum oğlu Ovak veledi Kirkor ve bir taraftan Davit oğlu Artin veledi Birus ve dükkânları ve bir taraftan dülger balak veledi Simun menzili ve dört tarafında yol olan, bir bab kalaycı dükkânını] iki bin Kuruşa sattığı ve bundan beş sene önce Hacuk'un ölmesi üzerine tek varisi olan oğlu tarafından söz konusu dükkânın sahibi olduğu iddiasıyla Agob'tan istediğine dair açılan davanın şehitlerin de dinlenmesiyle ret edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 71/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l-evvel 292.

Özet:

İlbeyli nahiyesinde kızıl üz karyesinden Feyiz oğlu Mehmet, Ömer ve kız kardeşi Fatma'nın tasarruf ettiği miri araziden olan on kıta tarlanın müştereklerinden Fatma'nın kendi hissesini bedeli malum mukabilinde müştereklerden Ali Efendiye ferağ ettiği ve bu konuda kardeşi Ömer'i vekil eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 72/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Davası

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 15 Safer sene 1292.

Özet:

Hacı Mustafa ve Mehmet Efendiye babalarından kalan tarlanın kullanım hakkında dair mahkemelik oldukları hakkındadır. Mehmet Efendi tarlayı kendi inisiyatifinde kullandığı ve Hacı Mustafa'nın bunu dava ettiği, Mehmet Efendi cevaben tarlayı babasından satın aldığını şahitlerinde ifadesiyle ispatladığı, kararın üst makamlarca verileceği hakkındadır.

Sayfa No/ Belge No: 72/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şaban 1291.

Özet:

Sivas'ın Tore Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden iken bu tarih-i defterden dokuz ay önce fevt olan kızan oğlu Artin veledi İstefan'ın varisi Tayan binti Mağriz kızı ve oğulları Agob ve İstifan ve Ağyad ve İsa olup, Agob dahi vefat edince, varisleri zevcesi Maryan binti Haçuk ve anası Maryan ve oğulları Aleksan ve Barsun ve Haçuk ve kızı Maryan olup, terekesinin bu varisler arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 73/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban 1291.

Özet:

Sivas'ın Perkenek karyesi ahalisinden ve Katolik milletinden iken bu tarihi defterden birçok ay önce fevt olan şirin oğlu Bedrus veledi Sağmun veledi Adam nam kimesnenin varisi zevcesi [?.] binti Abraham ve anası İrene binti Ohannes ve oğlu

Kirkor ve kızı Ena olup, merhumun terekesinin bu varisler arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 73/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban 1291.

Özet:

Katolik milletinden Çalık oğlu kızı Nakumi binti Oseb, perkenek karyesinde vaki iki yüz elli ikinci numara ile bilinen iki taraftan Köroğlu Astifan veledi Baruk Çelik oğlu Bagos veledi Mariç ve dört tarafı yol olan ve bir kış oda ve müstemilatı olan bir bab mülkü menzili bin iki yüz kuruşa oğlu Oseb veledi Simun'a sattığına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 74/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban 1291.

Özet:

Katolik Milletinden Ariboğlu Haçar veledi Ovannes'in perkenekte vaki iki yüz iki numara ile bilinen bir taraftan Makdiz balak veledi Matus ve bir taraftan Mecid ve oğlu Markas veledi Mağraç ve bir taraftan Körüoğlu İstifan veledi Babek menzilleri ve dört tarafında yol olduğu bilinen bir kış oda ve bir ahır ve bir miktar holü olan bir bab mülkü menzilini, bu tarihi rakamdan yirmi sene önce karye-i merkume ahalisinden Urbeoğlu Oseb'ten iki bin kuruşa satın aldığı ancak bu satışa dair senedin kayda geçilmediği konusunda mahkeme kâtibi es-Seyyid Ali rıza Efendi ibn es-Seyyid Mehmet Kâmil Efendiye yapılan başvuru hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 74/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Davası.

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 14 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Oğlan Çavuş Mahallesi ahalisinden olan Türkmenoğlu ve İmam Halil Ağa ibn Ali ve kız kardeşi Dudu hatunun bir bab mülkü menzillerinin irsen ve müştereken sahibi oldukları halde [Mahalle-i merkumede kâin Kızanlar [?] sokağında vaki, yirmi üçüncü numara ile bilinen iki taraftan Kürt oğlu Halil bin Ahmet menzili ve bir taraftan Hacı zevcesi Ayşe binti Mehmet nam hatun menzili ve dört tarafında yol olduğu bilinen, alt tarafında bir kiş oda, mesken ve bir miktar holü olan mülk.] buna dair bir senetlerinin ellerinde bulunmadığı için mahkemeye yaptığı başvuru hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 75/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Sarı Şeyh Mahallesi ahalisinden Tatar Oğlu Ahmet Çavuş ibn Recep'in Keçiyolu Mahallesinde Çarşı caddesinde kâin ve otuz dokuzuncu numara ile bilinen mülkü [bir taraftan Abdülkadir Ağa ibn Osman ve bir taraftan Kul Emir Oğlu Mehmet Arif bin Ebu Bekir 'in menzili ve bir taraftan Baltacı Halil bin Abdullah menzili, dört tarafı yol olan ve alt tarafında bir kiş oda, üst tarafında iki oda ve tahtalı iki oda, bir fırın damı ve bir ahır ve bir miktar holü olan bir bab mülkü menzili ve yine söz konusu mahallede aynı caddede kâin otuz altıncı numara ile bilinen, etrafında Osman Efendi ibn

Hamza Ağa ve Halil Efendi ibn Mehmet ve Cühekan Oğlu Hacı Halil bin Mustafa'nın bahçeleri] ve bir miktar bahçeyi bin iki yüz seksen dokuz senesi hilalinde Kul Ağası zevcesi Mevlide binti Mustafa hatundan altı bin Kuruşa satın aldığı bahçeye dair senedinin olmadığı hakkında mahkemeye yaptığı başvuru hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 75/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hüccet.

Belgenin Tarihi: Fi 2 Safer 1292.

Özet:

Hamam Ardı Mahallesinden Gülistan hatun Binti Ahmet Ağa, mahalle-i merkumede kain Hamam Ardı sokağında vaki, on birinci numara ile bilinen ve etrafında Nevveş kadın binti Abdullah, Abdullah Ağa ibn el-haç Halil Ağa ve Mehmet Efendi ibn Hasan Efendi Yoğurtçu Oğlu Mehmet Efendi ibn Halil menzilleri olan üst tarafında beş oda, tahtalı iki oda, iki kiler, iki mutfak, aralık, bir hamam ve bir kıta bahçe ile bir kıta holün bulunduğu, üst tarafında ise beş oda, bir sofa, divanhane tahtaları, ahır, odunluk ve bir hol olan bir bab mülkü menzili, şahitlerin de ifadesiyle bin iki yüz yetmiş iki senesi hilalinde zevcesinin, Abdülbehçet Efendi ibn Mehmet Ağadan hayatında kırk bin Kuruş a satın aldığı ancak, elinde söz konusu mülkün kendine ait olduğuna dair senet olmadığı konusunda mahkemeye yaptı başvuru hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 75/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakıf Mutasarrıflığı Hakkında

Belgenin Türü: İlam.

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Karlı karyesi nısfı malikanesi vakfının hissesinin yarısı malikane mutasarrıflığı Şahbul hatun evladından, Sivas'ta Ali Çavuş Mahallesinde Kerim Çavuş Mescidinin imamı ve vakfın yarısının mutasarrıfları olan es-Seyyid eş-şeyh Mustafa ve es-Seyyid İbrahim ve es-Seyyid Ahmet [?.] Es-Seyyid Mehmet ve kardeşlerinden es-Seyyid eş-şeyh Mustafa ve es-Seyyid İbrahim Bilal veledi es-Seyyid Ahmet'e verilir. Bunların da vefat etmesiyle imamlık görevi ve vakfın hissesi Hacı zahid Mahallesinin ikinci hanesinin dördüncü numarasında yaşayan büyük oğlu es-Seyyid Mehmet ile beşinci numarasında yaşayan diğer oğlu Mustafa'ya ve Mustafa'nın akrabasından ve Cami-i Kebir Mahallesinde yaşayan Saffetullah Efendi ibn Şeyh Hasan Efendi, Mustafa'nın vefatı rüştüne hizmeti bizzat Hasan Ağaya kesb ü emniyyet edip iki tarafından eda hizmet etmek üzere tehir etmeğin cihetini hisselerini baba ve emmileri es-Seyyid Şeyh Mustafa ve es-Seyyid İbrahim ve es-Seyyid Ahmet'in Mahallesinden Mustafa uhdesine geçmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 76/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Şeyh Ömer Zaviyesi Vakfının Tevliyeti Hakkında.

Belgenin Türü: İlam.

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Şeyh Ömer Zaviyesi Vakfından tevliyet hissesinde tasarrufa sahibi olan es-Seyyid Ahmet bin Mehmet halifenin vefat etmesi üzerine görevin, Sivas'ın Hacı Zade Mahallesinin ikinci hanesinin dördüncü numarasında yaşayan büyük oğlu es-Seyyid Mehmet ile beşinci numarasında yaşayan diğer oğlu Mustafa'ya geçtiği ve Mehmet'in de ölmesinin ardından Mustafa'nın akrabasından ve Cami-i Kebir Mahallesinin on üçüncü hanesinin üçüncü numarasında yaşayan Seyfullah Efendi ibn Şeyh Hasan Efendinin Mustafa'nın vefatına kadar hizmetin bizzat Hasan Ağaya geçinceye kadar hizmet edeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 76/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Pazar Mahallesi ahalisinden olup, bu tarihi rakamdan sekiz sene önce fevt olan Ermeni milletinden Kuyumcu Minas veledi Matuk veledi Zavre'nin varisleri; zevcesi Suğyeki binti irsal ve oğulları Zavre ve Artin ile kızları Hursimadır. Toplam kırk sekiz hissenin, altısı zevcesine, on dört sehimden toplam yirmi sekizi Zavre ve Artin'e, yedişer sehimden toplam on dört sehmi ve Artin ile Hursima'ya paylaştırılmıştır. Ayrıca söz konusu mahallede kâin Çarşı sokağında vaki, onuncu numara ile bilinen bir taraftan Meryem binti Davut bir taraftan Kırzoki Midros veledi Serkiz ve bir taraftan Terzi Ovannes veledi İstifan ve baba oğlu Agob veledi Ovannes ve bazen Katolik Mağruç veledi Agob'un menzilleri ve bir taratan yol olan, bir kiş oda mesken, tahtalı kiler, üst tarafta tahtalı iki oda, pazar, bir ahır ve bir miktar hol ile macar çeşmesi olan babalarının bir bab mülkü menzilinin kendilerine ait olduğuna dair bir ellerinde sulh senedinin bulunmadığı hakkında mahkemeye yapılan başvuru hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 77/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Şukka.

Belgenin Tarihi: Fi 2 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Hamam Ardı Mahallesi sakinlerinden İncir Ağa zade Abdullah Behçet Efendi Halil'in vefatı üzerine, Nevaziş [?] binti Abdullah nam hatunun mahalle-i merkumede kain Hamam Ardı sokağında vaki, on birinci numara ile bilinen ve etrafında Gülistan hatun, Mehmet Efendi İbni Hasan, Sağır Ömer Oğlu Mustafa Ağa ibn Abdullah ve Kör Seyyid Oğlu Börkçü Hasan bin Seyyid Mehmet'in menzilleri ile yolun bulunduğu, üst katında üç oda, alt katında ahır ve iki oda, bir mutfak, bir miktar hol ile

çeşme ve bahçenin olduğu bir bab menzili bin iki yüz yetmiş iki senesinin hilalinde zevcesinin, Abdullah Behçet Efendi ibn Mehmet Emin Ağadan hayatayken yirmi bin kuruşa satın aldığı ve böylece müstakil mülkü olduğu ancak buna dair elinde senedinin bulunmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 77/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Şukka.

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Küçük Minare Mahallesi ahalisinden olup, bin iki yüz seksen dört senesi hilalinde vefat eden Takkeci Oğlu İsmail bin Eyüp bin Mehmet'in varisleri; zevcesi Ayşe binti İbrahim ile diğer zevcesi Fatma binti Abdullah'tan doğan oğlu Mehmet olup, miras sekiz hisseden bir hissesi zevcesi Ayşe hatuna yedi hissesi Mehmet'e paylaştırılmıştır. Merkumun söz konusu mahallede bulunan mülküne dair [Çarşı tarafında vaki on üçüncü numara ile bilinen bir taraftan Hüseyin bin el hac Mustafa ve bir taraftan Tatar Hasan Ağa kerimeleri ve bir taraftan Hafız Zekiye ve Osman oğulları Hüseyin ve Ömer ibn Osman'ın menzilleri, dört tarafında yol olduğu bilinen bir kişi oda mesken, tahta odunluk ve üst tarafında bir oda, bir tahtalı divanhane, bir ahır, bir fırın damı ile aralık ve alt tarafında bir oda, bir kıta bahçe ve bir miktar hol olan bir bab mülkü] varislerin ellerinde sulh senedi olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 78/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ta Tore Mahallesinde Ermeni milletinden Kifurak veledi Emir'in, Uryan-ı Zımmi Mahallesindeki Serkiz veledi Simun'a bir yıl önce [bin iki yüz doksan bir senesi şevvalü'l-mükerremenin on dokuzuncu günü Kunduracı dükkânında] verdiği borcunu şahitlerinde ispatıyla talep etmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 78/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Davası

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Sarı Şeyh Mahallesi ahalisinden iken bu tarih-i kitaptan otuz iki sene önce vefat eden Sarı Şeyh oğlu [?.] Bin Abdullah'ın varisi; oğlu [?.] ve kızı Rukiye olup, oğlunun da vefat etmesi üzerine varisi, zevcesi Şerife binti Hüseyin ve oğulları Mehmet, Mahmut Nuri ve kızı Şakere olduğu, mirasın yetmiş hisse olup, yirmi hisse binti Rukiye'ye ve beş hisse zevcesi Şerife'ye ve on dört hissesi toplam yirmi sekiz hisseden Mehmet ve Mahmut Nuriye verildiği, ayrıca mahalle-i merkumede kâin Kirazlar Çarşısında vaki, üçüncü numara ile bilinen bir taraftan Osman Efendi ibn Abdullah'ın dükkanı ve bir taraftan Kaban Han Hulusi dükkanı ve etrafında yol olan bir bab tütüncü dükkanının merkumdan miras kaldığına dair varislerin ellerinde senet olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 78/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 7 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Sarı Şeyh Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Barutçu [?] Oğulları Biruvis ve kardeşleri Karabet ve Sirubek cümle emlak ve eşyaları altı hisse itibariyle üç hissesi Birus'a ve iki hissesi Karabet'e ve bir hissesi Sirubek'e düşmekte olup, Biruvis bu tarihi defterden iki ay önce fevt olup varisi; zevcesi İrene binti Oskuham ve babası Agob veledi Karabet, annesi Gülgül binti Bagos ve kızı Ana olduğu ve bu varisler arasında merkurumun terekesinin paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 79/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet.

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden iken bu tarih-i kitaptan bir sene önce vefat eden Kara Mustafa Oğlu Kahveci Abdullah bin Mustafa'nın varisi; zevcesi Ayşe binti Veliyüddin ve kız kardeşi Sakine hatun olduğu, mirasların dört hisse olup, bir hissesi zevcesi Ayşe'ye ve baki üç hissesi Safiye'ye düştüğü ve merkurumun; mahalle-i merkumede kâin Mahzur Başı çıkmazında vaki ve dördüncü numara ile bilinen iki taraftan taşçı oğlu Artin veledi Hacerur'un menzili ve bir taraftan Rum Mustafa oğlu Osman bin Mustafa menzili, etrafında yol olan, üst tarafında bir oda ve bir kiler, tahtalı bir kiş oda ve bir ahır ve bir miktar holü olan bir bab mülkü menziline, merkurumdan varislere kalan mülk olduğuna dair ellerinde senet olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 80/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 13 Muharrem 1292.

Özet:

Sivas'ın Hamam Ardı Mahallesi ahalisinden olup, bu tarihi defterden on ay önce vefat eden Börkçü Hasan Efendi ibn Seyyid Mehmet bin Abdullah'ın varisi; zevcesi Zeliha binti Ali ve oğulları Seyyid Mehmet, Recep ve kızı Ayşe ile Mevlide ve diğer zevcesi Müşli binti Abdullah'tan kızları Dudu ve Şerife olduğu, merkumun terekesinin bu varisler arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 81/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 11 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Kösedere-i Müslim Mahallesi ahalisinden Mehmet Nuri Efendi ibn merhum şeyh Mehmet Rüstem Raşit Efendinin, [mahalle- i merkumede vaki, Bekir Ağa bahçesi tarafında kain on altıncı numara ile bilinen bir taraftan kız kardeşi Fatma Dudu hatun menzili ve iki taraftan erkek kardeşi Halit Efendi evlatları Ali Rıza ve Abdullah'ın Menzilleri ve etrafında yol olan, üst tarafında iki oda ve bir tahtalı divanhane, bir oda, bir odunluk, bir aralık, bir kıta bahçe, hol ile bir çeşmesi bulunan] bir bab mülk-ü menzilinin, babasından miras kaldığına dair elinde senedi bulunmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 82/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakfa Ait Caminin Tamiri Hakkında

Belgenin Türü: Vakfiye

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Sivas dâhilinde kâin Hafik kazası karyesinden Bağaç karyesi ahalisinden Abbas oğlu Süleyman Ağa ibn Osman'ın, Hasbinallah Kali Vakfının mütevellisi olan karye-i merkume ahalisinden Yusuf Efendi ibn Mehmet'e söz konusu mahallede bulunan Cami-i Şerifin tamiri için verdiği bin kuruş borç ve vakfın mütevellisi hakkında vakfiye.

Sayfa No/ Belge No: 82/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmam Tayini Hakkında.

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Hafik kazası karyesinden Bağariç karyesi ahalisinin namaz kılacağı bir Cami-i şerif olmadığı, dolayısıyla namaz kılmak için mescit inşa edildiği ve söz konusu mahallenin halkı tarafından, bu mescitte ezan okumak ve namaz kıldırmak için Yusuf Efendi ibn Mehmet'in görevlendirilmesini talep ettiklerini bildiren belge.

Sayfa No/ Belge No: 83/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Senedi Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Kösedere-i Müslim Mahallesi ahalisinden Mehmet Rüstem Efendi ve Ali Rıza Efendi ibn Halit Efendi mahkemeye baş vurarak, [mahalle-i merkumede vaki, Bekir Ağa bahçesi tarafından kain ve on altıncı numara ile bilinen, bir taraftan kara Mehmet oğlu Osman ve kasar zade Ahmet Efendi ibn Ali ve bir taraftan Debbağ Ahmet oğlu Hacı Mehmet ve Ağa, Debbağ Ahmet Ağa Mustafa ibn Recep ve bir taraftan Köse

oğlu İbrahim ibn Mehmet ve izmecı İbrahim Ağa ibn Yusuf ve bir taraftan bazen Fatma Dudu hatun ve bazen İmam Mehmet Nuri Efendi ibn Mehmet Rüstem Raşit Efendi menzilleri ile yol olduğu bilinen ve üst tarafında bir oda, sofa, tahta bir ahır ve bir odunluk, bahçe ve hol ile çeşmenin bulunduğu] bir bab mülkün kardeşleriyle ortak olduğu ancak ellerinde mülkün kendilerine ait olduğuna dair bir sulh senedin olmadığı konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 83/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Senedi Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Demirciler Mahallesi ahalisinden Mehmet bin Ali, mahalle-i merkumede Orta sokakta vaki otuz birinci numara ile bilinen, iki taraftan Bıçakçı zade Hüseyin Efendi ibn Hasan Ağa ve bir taraftan Hamail veledi Ardun menzilleri ve etrafında yol olduğu bilinen ve alt tarafında bir kiş oda, bir aralık, bir miktar hol olan bir bab mülkü menzilin müstakil mülkü olduğu halde elinde senedi olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 83/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu:Mülk Senedi Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Demirciler Ardı Mahallesi ahalisinden Bıçakçı zade Hacı Feyzi Ağa ibn Hasan Ağa, mahalle-i merkume [?.] Sokağında vaki yirmi sekizinci numara ile bilinen bir taraftan Buruncu Hasan Ağa ibn Mustafa Ağa ve bir taraftan matbaa memuru Ali Efendi ibn Seyit Mehmet ve bir taraftan Elekçi Osman bin Ömer menzilleri ve dört tarafı yol olan, alt tarafında bir kiş oda ve bir miktar hol ve müştemilatı bulunan bir bab mülkü menzili müstakil mülkü olduğu halde sulh senedim olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 83/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Mülk Senedi Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Demirciler Ardı Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi kitaptan beş sene önce vefat eden Hüseyin bin Ali'nin varisleri; validesi Aliye binti Mehmet, kardeşleri Mehmet, Mustafa'ya, Fatma'dır. Mirasın tashihi on sekiz hisseden olup söz konusu varisler arasında paylaştırıldığı ve merhumun mülkü [mahalle-i merkumede Orta sokakta vaki otuzuncu numara ile bilinen, bir taraftan Bıçakçı zade Hüseyin Efendi ibn Hasan Ağa ve bir taraftan Hamil veledi Adik ve bir taraftan Kıbtı Mehmet ve Ömer Emin Ali'nin menzilleri ve etrafında yol olan, bir kiş oda, bir miktar hol ve müştemilatı bulunan bir bab mülkü menzilin iştirakken mülkleri olduğuna dair ellerinde sulh senedi olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 84/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Senedi Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Safer 1292.

Özet:

Sivas'ın Küçük Penekler Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Dülâdar oğlu İstefan veledi Agob'un [Mahalle-i merkumede kain [.?] Bekâr caddesinde vaki on beşinci numara ile bilinen bir taraftan Terzi Yüz veledi Barsih ve bir taraftan Mariyem binti Topal İnyas ve bir taraftan Markiz Harik veledi Agob ve bir taraftan Taşçı Makar veledi Adam ve bazen Torun oğlu Artin veledi Torunun menzilleri ile yol olduğu bilinen, üst tarafında dört oda ve bir seki tahtalı iki oda, pazar ve bir kış oda, bir odunluk, bir mahzen, bir ahır, bir odunluk ve iki kıta hol ile çeşmenin olduğu] bir bab mülkü menzili, şahitlerin de ispatıyla irsen mülkü olduğu halde elinde senedi bulunmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 84/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Darü'r-rah Zaviyesi Mutasarrıflığı ve Mütevellisi Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Rebiü'l-evvel 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Hattap ibn Ahmet bin Ruhan adlı tüccarın bina eylediği Darü'r-rah Zaviyesi Vakfı, Evkaf-ı kadimden olarak müstakillen defteri hazinede Sivas vilayeti dâhilinde Sivas ili kazasında kâin Çakır ve Hafik Nahiyesine tabi Kazlum ve Bingöl karyelerinden ibaret olup hasılatı beş hisse itibarıyla bir hissesi mukataa mutasarrıflarına ayrıldıktan sonra diğer dört hissesi dahi beş hisseye ayrılarak, bir hissesi meşrutiyet üzere evladı evladı evladı zikri vakıftan mütevellî bulunanlara ayrılacak ve bir hissesi dahi kezalik evladı evladı evladı vakfa verilecek ve üç hissesi dahi imaret hissesi olacağı ve mütevellîlerin içlerinden birisi vefat eder ise yerine kimin geçeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 85/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Safer 1292.

Özet:

Erzurum vilayeti dâhilinde kain Kemah kasabası ahalisinden olup, Sivas'a gelerek Katırcılar Şancı Parmaksız Ali Ağa kahvehanesinde bu tarihi defterden bir gün önce eceliyle vefat eden, Mehmet Ağa ibn Abdullah'ın görünürde varisi olmadığı için terekesinin, beytü'l mal memuru Kenan Zade Yusuf Ağa ibn Mehmet Ağa marifetiyle beytü'l mala kaldığı hakkında ki tereke defteridir.

Sayfa No/ Belge No: 85/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Senedi Hakkında.

Belgenin Türü: Hücjet

Belgenin Tarihi: Fi 3 Rebiü'l-evvel 1292.

Özet:

Sivas'ın Tokmak Kapı Mahallesi ahalisinden Çil Hüseyin oğlu Abdullah bin Hüseyin'in, söz konusu mahallede Kurşunlu Hamamı sokağında vaki' ve altıncı numara ile bilinen bir taraftan Dekiz oğulları Mehmet ve Mahmut Efendilerin Ahmet Ağa menzilleri ve bir taraftan Ahmet Turan bin Hacı Mehmet bahçesi ve bir taraftan yol bulunan bir kıta bahçenin müstakillen mülkü olduğu lakin sulh senedi olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 86/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Şehvar Zade Hüseyin Ağa Vakfının Mutasarrıflığı Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Rebiü'l-evvel 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Erzurum vilayeti dâhilinde Erzincan sancağı kazalarından Kuru Çay kazasında teşkil olunan Sivas vilayeti dâhilinde Koçkir kazası nevahisinden Bekdağ nahiyesinde ilhak olunan Çeyit nam karyesi ahalisinden Şehvar zade Hüseyin Ağa ibn Mehmet'in iki adet çiftlik ve Müştemilatı Vakfının tevliyetinde mutasarrıflığın, Bekdağ nahiyesine ilhak olunan Gül Reis karyesinde bulunan büyük oğulları es Seyyid Ali ve es Seyyid Mustafa ve es Seyyid Azer ve es Seyyid Yusuf beylerin vefat etmesiyle, vakfın evladı evladı evladı zikrinin en büyüğü olan es-Seyyid Salih beye intikal eylediği ve şartı evkaf-ı tevliyetinin Kuru Çay kazası karyesinden es Seyyid Salih beyden sonra da es Seyyid Ali bey uhdesine tevcih olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 86/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Senedi Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 3 Rebiü'l-evvel 1292.

Özet:

Sivas'ın Kösedere-i Zımmi Mahallesi ahalisinden Karakız oğlu İbrahim Ağa ibn Derviş Mehmet'in söz konusu mahallede Kasap sokağında vaki ve on dokuzuncu numara ile bilinen etrafında Kezban hatun binti Ömer, Pabuççu oğlu Kiril veledi Ohan ve Kafesçi oğlu Artin veledi Karil'in menzilleri ve dört tarafı yol ile çevrili, altında bir oda ve bir kiş oda, bir ahır, bir odunluk, bir miktar hol ve bir miktar bahçe ile

çeşmenin bulunduğu bir bab mülkü menzilin irsen ve müstakillen mülkü olup, lakin ihtiyacı sulh senedi olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 86/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 rebiü'l-evvel sene 292

Özet:

Hacı Zahid Mahallesinden Akçe katibun [?] Oğlu kerimesi Ayşe binti Mustafa hatun mutasarrıf olduğu iki kıta tarlasını, Gülsüm ve Fatma hatunlara, memuru huzurunda damadı Mustafa'yı vekili tayin eyleyerek Hacı zahid Mahallesi ahalisinden ve her biri Saraç zade Seyfetullah Efendi ibn Ömer ve Kahveci oğlu Ali Ağa ibn Yusuf'un şahitliğinde ferağ eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 87/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 rebiü'l-evvel sene 292

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Hafik Nahiyesi karyesinden Kalındır karyesinde vaki Kara Ali oğlu Mehmet ve ibn Osman'ın Cami-i şerifinde hüsnü hitabet cihetine mutasarrıf olan Ömer Halife ibn Mustafa'nın, söz konusu karyenin on birinci hanesinin ikinci ve üçüncü ve dördüncü numaralarında kayıtlı büyük oğulları Osman ve Halil'in vefat etmesi üzerine görevin, diğer oğlu olan Musa Efendi uhdesine tevcihi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 87/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Bahçe Satışı Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 2 cemaziye'l-evvel sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Küçük Minare Mahallesi ahalisinden olan Muğris Kabril ve Muğris İbranus veledi Matuk'un, Ali baba Mahallesi ahalisinden Semiz zade Hasan Ağa ibn Mehmet Ağaya, müstakillen mülkü olan, [Küçük Minare Mahallesinde kain bir taraftan kendi mülk ü menzili, bir taraftan Hasan Ağa bacısı ve bir taraftan Saraç Hasan ibn İbrahim menzili ile yol bulunan, Camış zade Abdülkadir Ağa ibn Ali ve Gükrünlü zade Hacı Ali Ağa ibn Osman bahçeleri çevresinde olan] bir kıta bahçeden sekiz hissedenden bir hisseyi bin altı yüz Kuruşa Hasan Ağaya sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 87/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Senedi Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 4 Rebiü'l-evvel sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Uryan-ı Zımmi Mahallesi ahalisinden Fıçıcı zade Mustafa Ağa ibn Ahmet, söz konusu mahallede kain Çay boyu [?] sokağında vaki, on altıncı numara ile bilinen bir taraftan kendi menzili, bir taraftan Tuzcu İstifan veledi Adam menzili, dört tarafı yol olan, ve üst tarafında tahtalı beş oda, bir oda, bir aralık, bir ahır, bir samanlık ve bir miktar hol bulunan bir bab mülkü menzilin, irsen ve müstakillen mülkü olduğu ancak buna dair elinde senedi bulunmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 87/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerlik Görevi Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas vilayeti dâhilinde kâin Amasya Sancağı kazalarından Merzifon kazasında Cedit Mahallesi ahalisinden olup, Süvari dördüncü alayın dördüncü bölüğünün altıncı onbaşı Âşık Mehmet oğlu Salih Ağa ibn Hasan'ın kendisinin yerine uzun boylu, ala kaşlı, ela gözlü Çerkez asıllı Müslim bir kölenin belli bir müddet kitabet hizmetinde bulunmasını istemesi ve bu isteğinin kabul edilmeyişi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 88/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmam, Müezzin, Ferraş Tayini Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Kirçık Mahallesinde vaki Mescidi Şerif Vakfının selase has tevliyet, imamet, müezzin ve ferraşlık cihetlerine mutasarrıf olan el haç Halil Efendi ibn şeyh Mehmet'in vefat etmesiyle büyük oğulları Mehmet, İbrahim, Ali Efendilerden Mehmet Efendinin tevliyet ve imamet ciheti hisselerine ve İbrahim Efendinin ferraşlık ciheti hissesine Ali Efendinin müezzinlik ciheti hissesine müstehak olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 88/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Gök Medrese Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi defterden yirmi gün önce vefat eden Tuzcu oğlu Hüseyin Kavas ibn Hüseyin'in varisleri; oğulları Recep Ağa ve kızı Dudu olduğu ve varisler arasında paylaşılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 89/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l-evvel sene 1291.

Özet:

Ali Baba Mahallesi sakinlerinden olup, bin iki yüz yetmiş beş senesi şabanü'l-muazzamanın yirmi beşinci günü vefat eden Rafia binti Abdülhak'ın varisleri büyük oğlu Hacı Hüseyin ve kızları Şemsi, Emine, Esmâ olup, Hüseyin'in Diyar-ı ahirde olmasıyla kendine düşen yedi yüz elli bir buçuk Kuruş hissesi, beytü'l-mal memuru marifeti ile tahrir olunarak Sivas mal sandığına teslim olunmuştur. Bin iki yüz seksen iki senesi hilalinde Hacı Hüseyin de Diyarbakır vilayeti dâhilinde vefat etmesiyle varisleri; kardeşi oğlu Evamil Bekir, Sivas'ın Velid bey Mahallesi ahalisinden olan kız kardeşi Şemsi, Emine, Esmâ olup, varislere vekâlet eden Osman Efendi ibn Ahmet Efendi mal sandığına verilen yedi yüz elli yedi buçuk kuruşun teslim edilmesini memur Yusuf Ağadan istemesi ve söz konusu meblağın verileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 89/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l-evvel sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Dağlıyan Çavuş Mahallesi ahalisinden olup, dördüncü Orduyu hümayun süvari dördüncü alayın ikinci bölümünün onbaşı iken eceli ile vefat eden Mustafa Çavuş oğlu Osman'ın tek varisi babası Mustafa bin Hacı Mehmet olduğu ve merkumun Hüseyin çavuş ibn Mehmet'ten otuz Kuruş alacağı olduğu ve bu borcun Hüseyin çavuştan tahsil edileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 90/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Türbedar Tayini Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta bulunan Teslime Hatun Türbesi Vakfından Dunhaç karyesi mahsulünden senede iki buçuk kile hud ile nısfından selase has türbedarlık hizmetinde tasarruf eden, es-Seyyid Yusuf bin es-Seyyid Osman halifenin vefat etmesi üzerine görevi, Paşa Bey Mahallesinin on birinci hanesinin sekizinci numarasında kayıtlı olan oğlu Ahmet Nuri'ye tevcih edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 90/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 3 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ağcebölge Mahallesinde sakin iken tarihi defterden dört gün önce vefat eden Rafiya hatun binti Mehmet Emin Efendi bin Abdülhak varisi zevci el hac Ali Ağa

ibn Mehmet ile kardeşinin oğulları Ahmet Efendi ve Mehmet Emin Efendi ibn Süleyman olduğu ve merkurun terekesinin kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 91/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sarı Şeyh Mahallesi ahalisinden olup, bu tarihi ilamdan dört ay önce vefat eden Kahveci oğlu Seyyid Hasan bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi Ayşe binti Ömer, oğulları Salih, Ömer, Hüseyin ve kızı Ayşe olduğu, Sivas'ın Oğlan Çavuş Mahallesi ahalisinden Ahmet Ağa ibn Ömer'in bin iki yüz doksan bir senesi şabanü'l-mu'azzamın beşinci günü Seyyid Hasan bin Abdullah hayatta iken kendisinden bin yüz seksen beş kuruş borç aldığı ve merkurdan söz konusu alacak hakkı olduğu, bunu varisleri olan oğulları Salih, Ömer, Hüseyin'den talep ettiği ancak şahitlerin de ispatıyla söz konusu borcun ödenmiş olduğu ve Ahmet'in davasının men edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 92/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 3 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın [?.] Bostan Mahallesi ahalisinden Debbağ Hasan bin Abdullah ile kardeşi Süleyman Ağa arasında bin iki yüz seksen beş senesi temmuzunda vuku bulmuş olan anlaşma gereğince, Süleyman Ağanın isteğiyle kardeşi Debbağ Hasan'ın

üç yüz elli kuruşa kardeşine hizmet ettiği ve hizmetinin bedeli olan üç yüz elli kuruşu kardeşi Süleyman Ağadan talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 93/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Gök Hasan [?] Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi defterden on dört gün önce vefat eden Mehmet İzzet Ağa ibn Mustafa bin Abdullah'ın varisi; zevcesi Fatma hatun binti Ahmet Efendi, oğulları Ahmet, Mehmet Şakir ve kızı Ayşe, Lütfiye, Emine olduğu ve söz konusu varislerin paylaştığı merkumun tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 94/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Kayalı Mahallesi ahalisinden Karabacak oğlu Derviş Hüseyin bin Hasan, Bazar Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olan Odabaşı oğlu Ohannes veledi Messi'ye ilamdan yirmi iki gün önce bacanağı Ebu Bekir bin Abdülhak'ın malı olan bir reis kısrağı, Ebu Bekir'in isteğiyle, Ohannes'e sekiz yüz otuz Kuruşa sattığı, Ohannes'in borcu olan meblağın beş yüz Kuruşunu takas eylediği, geriye kalan üç yüz otuz kuruşu Ohannes'ten talep ettiği, ancak şahitlerin de ifadesiyle [Sufi Himmet Mahallesi ahalisinden imam, muhtar ve ihtiyar meclisi azalarından Mustafa Efendi ibn Abdülmecit Efendi bin Abdullah ve el hac Hüseyin Ağa bin Abdullah bin Hüseyin ve

Mehmet Ağa ibn Mehmet Said bin Hasan, Tatarhan oğlu Hasan Ağa ibn Mehmet bin İbrahim Tüfenkçi oğlu Halil bin Mustafa bin Halil'in şahadetleriyle] kırsağın üç yüz elli kuruştan ziyade değeri olmadığı, beş yüz Kuruşun Ohannes'e teslimi lazım geldiği konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 94/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: ?

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Belge Hasarlı Okunmuyor.

Sayfa No/ Belge No: 95/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ta süvari dördüncü alayının altıncı bölümünde Sekizinci takımının çavuşu olan Çerkez muhacirden Ömer Ağa ibn İshak'ın Çankırı'da vefat etmiş olduğu ve varisleri olmadığı için terekesinin [bin iki yüz yirmi sekiz buçuk kuruş] Sivas mal sandığına memur Yusuf Ağa tarafından teslim edilmesi üzerine, Ömer Ağa ibn İshak'ın şahitlerinde ispatıyla söz konusu mirasın varisi olduğu ve şahsına teslim edilmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 95/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 zilhicce sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Cami-i Kebir Mahallesi ahalisinden Köse Bekir zade Mustafa Ağa ibn Derviş Mehmet Ağanın vefatı üzerine varisleri; validesi Emine hatun binti Mehmet, kız kardeşleri Ayşe, Dudu ve Hayriye, emmeleri İsmail ve Hüseyin Ağalar olduğu ve mirasın otuz altı hissedeni; altısı Emine hatuna ve beşer hisse toplam yirmi dördten Ahat Ömer, Ayşe ve Dudu, Fatma ve Hayriye'den her birine ve üçer hisse toplam altı hisse İsmail ve Hüseyin Ağalara verildiği ve varisler Ayşe'nin zevci ve asakir-i şayan yüzbaşısı olan Hasan Ağaya merkurun mülkü menzilindeki hisselerini [söz konusu mahallede kâin kayseri caddesinde vaki, on üçüncü numara ile bilinen iki taraftan Şemsi hatun binti el hac Osman Ağanın menzili bahçesi, bir taraftan Köse Bekir zade Çavuş Mehmet ve Hasan Ağalardan Hüseyin Ağa menzilleri ve dört tarafı yol olan, alt tarafında bir kiş oda, iki oda bir ahır ve üst tarafında iki oda, bir kahve ocağı, hol ve çeşmenin bulunduğu bir bab mülkü menzili] dört bin altı yüz Kuruşa sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 96/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şevval sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Gürün karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden on beş gün önce vefat eden Ali can oğlu Hüseyin bin Ali bin Abdulsad'ın varisleri; zevcesi Zeynep binti Ebu Bekir, oğlu Mehmet ve kızları Fatma ile Adile olduğu, varisler arasında merkurun terekesinin paylaşırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 97/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Beyzıkar karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden yirmi bir sene önce vefat eden K r Mehmet oğlu  mer bin Mehmet'in varisleri; oğulları Hüseyin, İbrahim, Ahmet ve  mer olduğu, Ahmet dahi on gün öncesinde vefat etmesiyle varisleri; Ayşe binti Osman ve oğlu Seyyid Mehmet, kızları Hatice ve Fatma olduğu ve varisler arasında mirasın ve merhumun terekesinin paylaştırılması hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 97/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Safer sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Kahkık karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden yirmi dört sene önce vefat eden Hüseyin bin Abdurrahman'ın varisleri; oğulları Halil, İsmail ve [?.] olup, Halil dahi vefat edince varisleri; zevcesi Şerife binti Mehmet kendinden önce vefat eden diğer zevcesi Fatma binti [?.], oğulları Hasan, [?.] ve kızları Mevlide Fatma [?.], Şerife olduğu ve mirasın varisler arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 98/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Küçük Minare Mahallesinde vaki ve asakir Hazreti şayan miralayından Mehmet Bey ibn Ömer Beyin Erzincan'da vefat ettiği, varislerinin; Mehmet Şakir Bey ibn Abdullah ve Saadetin, kızı Zelga ve Küçük Minare Mahallesinde sakinler validesi Ayşe hanım binti Ali, kardeşleri Mehmet emin, İsmail hakkı, Ahmet Tevfik, Salih Rıza beyler ile kız kardeşi Hatice hanım olduğu, merkumun mirasının varisler arasında yüz sekiz hisseden paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 98/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 13 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ade karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden on gün önce vefat eden Garip Osman Oğlu Ömer bin ve Sadettin bin Osman'ın varisleri; zevcesi Emi Gülsüm Binti Ebu Bekir, Kız kardeşi Ayşe olduğu ve merkumun terekesinin varisler arasında paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 99/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Cami-i Kebir Mahallesi ahalisinden olup Der- Aliyyede sakin iken vefat eden Celalettin Bey ibn Alâeddin Paşanın varisleri; Der-Aliyyede sakin büyük oğlu Ahmet bey ile söz konusu mahallede sakin kızı Asiye hatun olduğu, mirasın üç hisseden ikisinin oğluna bir hissenin de kızına düştüğü hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 99/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 7 Şaban sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Kara Gömlek karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden iki ay önce vefat eden İbrahim Oflu Ahmet ibn İbrahim'in varisleri; zevcesi Miyase binti Ahmet, validesi Fatma binti Mehmet, Oğlu Halil, kızı Fatma olduğu ve söz konusu varisler arasında merhumun terekesinin paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 100/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 7 Zilhicce sene 1291.

Özet:

Sivas'ın Şemkurun karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden beş gün önce vefat eden Recep oğlu Mehmet bin Recebin varisleri; zevcesi Hatice binti Ömer, validesi Fatma binti Osman, Oğulları Hüseyin, Recep ve kızları Kezban, Zeynep,

Mevlide ve Emine olduğu ve söz konusu varisler arasında merkumun terekesinin paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 101/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 13 Muharrem sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Sinekli karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden yirmi sene önce vefat eden Ahmet bin Mehmet'in varisleri; büyük oğulları Hasan ve Veliyüddin olduğu ve Hasan dahi vefat etmesiyle onun dahi varisleri zevcesi Fatma binti Mustafa kendinden önce vefat eden zevcesi diğer Fatma hatundan olan oğulları Mehmet ve Halil ve zevcesi Fatma'dan oğulları Murtaza, Hüseyin, Ali ve kızı Fatma olduğu ve Ali'nin dahi vefat etmesiyle veraseti validesi Fatma kardeşleri Murtaza ve Hüseyin ve Fatma'ya geçtiği ve söz konusu varisler arasında tereke paylaşımı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 101/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dahilinde kain Koçkiri kazası nahiyesinden Ceyt nahiyesinin Karluk karyesi ahalisinden ve Rum milletinden Harid veledi [?.] adlı kimsenin, Sivas'ın Tokmak Kapı Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Agob veledi Adam

arasında bu tarihi ilamdan sekiz ay önce satılan kısrağın [altı yüz kuruşa satılan] sahibinin kim olduğuna dair görülen dava hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 102/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Hacı Zade Mahallesi ahalisinden Hanlı Hamdi Mehmet bin İbrahim iki reis kısrağı tarihi ilamdan dört sene önce dört yüz yirmi beş kuruşa ve beş sene öncede beş yüz yetmiş kuruşa sattığı ancak hayvanların müşteri elinde mülkü iken tarihi ilamdan dört ay önce kaybolduğu, hayvanların bulunup sahiplerine verilmesi, bulunmazlar ise para olarak ödenmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 102/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmam Tayini Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas sancağı dahilinde kain Tokat'ın Taş Han Mahallesinde vaki Hamza bey Cami-i Şerifinde vazifeli imamlık hizmetinde tasarruf eden ve mevali-i kiramdan Ahmet Efendi [?.] hizmeti terk ederek, der-saadete gittiği ve görevin de el-haç Mehmet Emin Efendi ibn Hasan Efendi'ye geçtiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 102/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakfa Görevli Tayini Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas sancağı dâhilinde kâin Tokat'ın Taş Han Mahallesinde vaki Hamza Bey Zaviyesi Vakfının vazifelilerinden olan, şeyh zaviyesi mutasarrıfı Mehmet Hasib Efendi ibn [?.] vefat etmesi üzerine, yerine hizmeti icra etmesi için el haç Mehmet emin Efendiye verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 103/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında.

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 25 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Gök Medresesi Mahallesinden Ethem Dede Efendinin dokuz yüz seksen dokuz kuruş hisse akçesi derkenarıdır. İbrahim Ethem Efendinin bin iki yüz seksen dokuz senesi nisanın yirmi birinci günü vefat eylediği ve varisi zevcesi Fatma binti Hüseyin ve oğulları Ahmet Efendi ve kızları Rukiye, Emine, Fatma, Hatice, Fatma, Mevlide, Emi Gülsüm olduğu hakkında (emr ü ferman hz men lehü'l emrindir.)

Sayfa No/ Belge No: 103/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Havyan Kaybı Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Tuzaklı nahiyesinin Kul karyesi ahalisinden Şanıman oğlu Veliyüddin bin Mehmet, beş yaşında bir baş kırsağın bu tarihi ilamdan altı ay önce beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet huzurunda rey olunurken kaybolduğu ve sahibinin bulunmasını istediği, bulunmaz ise parasının ödenmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 103/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Hacı Zahid Mahallesinden Akçe Katibun [?] Oğlu kerimesi Ayşe binti Mustafa hatun mutasarrıf olduğu bir kıta tarlasını, Gülsüm ve Fatma hatunlara, memuru huzurunda damadı Mustafa'yı vekili tayin eyleyerek Hacı zahid Mahallesi ahalisinden ve her biri Saraç zade Seyfetullah Efendi ibn Ömer ve Kahveci oğlu Ali Ağa ibn Yusuf'un şahitliğinde ferağ eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 104/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 14 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ferhat Bostan Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden iken bu tarihi defterden yirmi gün önce fevt olan Kızımızır oğlu Agob veledi Artin veledi Agob'un varisi; zevcesi karat binti Zadek ve oğulları Artin ile kayıp olan Davud ve kızları Entiran ve olduğu, Davut kayıp olduğu için onun hissesinin de diğer varisler arasında paylaşılacağı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 105/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Şakruk karyesi ahalisinden iken bu tarihi ilamdan altı ay önce vefat eden Alican oğlu Hüseyin bin Ali bin Abdullah'ın varisi zevcesi Zeynep binti Ebu Bekir ile oğlu Mehmet, kızları Fatma, Adile olduğu ve Mirasın otuz iki hisse olup, bundan dört hissesi zevcesi Zeynep hatuna ve on dört hissesi ibn Mehmet'e yetmiş hissedenden toplam on dört hisse binti Fatma ve Adile hatunlara verildiği bundan başka, merkumun tarlasında ekilen zahirenin şahsına ait olup olmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 106/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 3 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ağcebölge Mahallesinde sakin iken tarihi defterden dört gün önce vefat eden Rafia Hatun binti Mehmet emin Efendi bin Abdülhak varisi; zevci el-hac Ali Ağa ibn Mehmet ile erkek kardeşi oğulları Ahmet Efendi ve Mehmet Emin Efendi ile Süleyman olduğu, bu varisler arasında merkumun terekesinin paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 107/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Keçiyolu Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi hücetten beş sene önce vefat eden Emine binti Hasan nam hatunun varisleri; kız kardeşi oğulları Mehmet, Hasan ibn Osman olduğu ve Mehmet ile Hasandan her birinin varis olduklarını ispat ve kabul ettikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 107/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ın Tatluçuk karyesinde vaki cami-i şerifte Hatip olan Seyyid Mehmet halife ibn Mehmet'in evladı olmadığı halde vefat etmesi üzerine görevin, Veliyüddin Efendi ibn Abdullah'a verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 108/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Kösedere-i Zimmî Mahallesi ahalisinden ve dördüncü Orduyu hümayun süvari dördüncü alayının Çavuşlarından iken eceli ile vefat eden Çavuş Hüseyin Ağanın babası ve oğlunun varisi olduğunu ve oğlunun hayatta iken Hüseyin Ağa denilen kimseden şahitlerin de ispatıyla otuz kuruş alacak hakkı olduğunu ve bunu varisi olarak kendisinin talep ettiğini ve söz konusu meblağın ödeneceği hakkın da belge.

Sayfa No/ Belge No: 108/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta vaki İsmail Bey Cami-i Şerif Vakfından olmak üzere Hatiplik vazifesinde mutasarrıf olan hafız Ahmet Efendi ibn Osman halifenin vefat etmesi üzerine görevin, Köse Hüsam Mahallesinin on dördüncü hanesinin ikinci numarasında kayıtlı büyük oğlu Mehmet'e verildiği ancak onun da vefatı üzerine oğulları olduğu halde kardeşlerinden hafız Osman Efendi ibn Hafız Mustafa Efendiye verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 108/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l evvel sene 92.

Özet:

Sinekli karyesinden derviş Mehmet oğlu Abdullah mutasarrıf olduğu bir kıta tarlasını, Murtaza oğlu Hasan bin Hacı Ali bin Abdullah ve Ahmet bin Mustafa bin İbrahim şahadetleriyle, emmisi oğlu Derviş Mehmet'e vekili ferağ eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 109/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Kız Kaçırma

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin Koçkir kazası nevahisinden Kara bel nahiyesi kazasından yeni Bekâr kazası ahalisinden Alican oğlu Abbas'ın, Diyarbakır vilayeti dâhilinde kâin Ma'müratü'l-aziz sancağı kazalarından Ağçe Dağ kazası karyesinden Kapuçuk Merası karyesi sakinlerinden olup, Koçkir kazasının Bekdağ nahiyesinin Çuva[?] karyesinden sakin Elif binti Süleyman'ı zorla kaçırıp köyüne götürdüğu ve tecavüz ettiği, akabinde kızın babası üç yüz Kuruş mührü muaccele ile Abbas'a verdiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 110/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Rebiü'l evvel sene 1292.

Özet:

Ankara vilayeti dâhilinde kain Yozgat'ta kain Kebir Mahallesi sakinlerinden olan ve Sivas da Hamam Ardı Mahallesinde sakin iken bu tarihi kitaptan beş ay önce vefat eden Hacı oğlu Kizir Arif Fatma hatun binti Süleyman bin İbrahim'in varisleri;

Hamam ardı Mahallesinde sakinler kızları Sündüs ve Hatice hatunlar ile kardeşi Ömer Ağa olduğu, mirasın üç hisseden olup, birer hisseden toplam iki hissesi binti Sündüs ve Hatice hatunlardan her birine ve bir hissesi Ömer Ağaya isabet olduktan sonra, Yozgat'ta Taş Kiri Mahallesinde kain bir bab mülkü menzilin varisler arasında Hatice ve Sündüs'ün olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 111/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Verecek Davası

Belgenin Türü: Hücçet

Belgenin Tarihi: Fi 6 Rebiü'l evvel sene 292.

Özet:

Sivas'ın Billur Mahallesi ahalisinden Tüfekli oğlu Mehmet bin Abdullah Örtülü Bekâr Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden kuyumcu Ohannes veledi Ohan'a semani üç yüz elli Kuruşa kıymetli yünden yapılmış basma yüzlü bir döşek, bir yorgan, bir yastık, bir minder, bir kilim verdiği ancak Ohannes'in bunu inkâr ettiği ve Mehmet Hafik nahiyesi karyesinden Kul Yusuf karyesi ahalisinden İmam oğlu Memiş ibn Mahmut bin Abdullah ve Salih Kethüda oğlu Halil bin Hüseyin bin Abdullah'ın şahadetleriyle üç yüz elli Ohannes'in kuruşu Mehmet'e teslim etmesi gerektiği hakkında kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 111/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Menzil Satışı

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l evvel sene 292.

Özet:

Gök Medrese Mahallesinden Ethem dedenin Derkenarıdır. Fatma hatunun zevci ve Şeyh Ahmet Efendinin babası Derviş İbrahim İmam Efendi menzili için İbrahim Efendinin vefatından sonra oğlu Ahmet Efendi, zevci Fatma hatun, kardeşleri Zeliha hatun ve Derviş Osman Efendi ile aralarında yaptıkları menzil paylaşımıdır. İbrahim Efendi hayatta iken kardeşi Zeliha hatun kendine düşen hissesini İbrahim Efendiye yetmiş dört senesi hilalinde bin kuruşa sattığının ispat edilmesiyle, Ahmet Efendi arsası üzerinde yer alan binanın kıymetinin belirlenmesi ve varisler arasında paylaşılması konusunda kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 111/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l aher sene 1292.

Özet:

Muhacirin çerkezden dördüncü orduyu hümayun saf süvari ve dördüncü alayının ikinci bölümü neferinden iken bu tarihi ilamdan üç ay önce Sivas sancağında Aziziye kazasında vefat eden Yusuf bin [..?..] erkek kardeşi Salih, Mahmut ve Şaban ve Halime'nin varis olduğu ve Hüseyin Ağadan yetmiş kuruş alacak hakkı olduğu bunu da şahitler aracılığı ile ispat ettiği ve Hüseyin Ağanın söz konusu borcu ödeyeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 112/1, 113, 114, 115

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilkade sene 1290.

Özet:

Rum Elinde Sakız ahalisinden olup, Sivas'ta ticaretle meşgul iken tarihi defterden on iki gün önce Sivas sokağında Saraçlar başında kain, köprü üzerinde vaki, Mehmet Ağanın mülkü olan bakkal dükkanında iken vefat eden Ali Ağa ibn Abdullah'ın görünürde varisi olmadığı için terekesinin, beytü'l-mala devredildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 116/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Talak

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Oğlan Çavuş Mahallesi sakinlerinden Fatma binti el haç İbrahim nam hatun, Küçük Minare Mahallesi ahalisinden Salih bin Halil'den bin iki yüz doksan bir senesi zi'l-kadetü'ş-Şerifesinin yirminci günü talak-ı salise ile boşadığı ve bunun üzerine, Fatma hatunun iki bin yirmi beş kuruş mihr-i muaccele istediği ve şahitlerin de dinlenmesi neticesinde söz konusu mihrin ödeneceğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 116/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l aher sene 1292.

Özet:

Yozgat'ın Taşkiri Mahallesi sakinlerinden Arap oğlu Hasan Ağa bin İbrahim Sivas'ın Hamam Ardı Mahallesinde vefat ettiği, varisi olmadığı gerekçesiyle terekesinin memur Yusuf Ağa tarafından satılarak [bin yirmi kuruş beşer paraya] Sivas mal

sandığına teslim edildiği, ancak Taşkiri Mahallesinde sakin zevcesi Ayşe ile oğulları Osman ve Mehmet'in varis olarak ortaya çıktıkları, şahitlerin de dinlenmesi neticesinde memur Kenan zade Yusuf Ağadan haklarını talep ettikleri, söz konusu meblağın varislere geri ödeneceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 117/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Abdül Vehhab Gazi Zaviyesi Tevliyeti Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta vaki Abdül Vehhab Gazi Zaviyesi Vakfının tevliyeti tasarrufunda olan Evladı evladı vakıftan es-Seyyid hafız Halil Efendi ibn es-Seyyid Abdullah ve es-Seyyid Abdurrahman ibn Seyyid Ömer ve es-Seyyid İbrahim bin Halil adlı şahıslardan, es-Seyyid Abdurrahman'ın vefat ettiği, yerine söz konusu görevini, Sivas'ın [..?..] Bey Mahallesinde yirmi üçüncü hanesinin ikinci ve dördüncü numaralarında kayıtlı büyük oğulları Osman ve Mehmet'in aldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 117/2, 118.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Katil Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Uryan-ı Müslim Mahallesi ahalisinden olup, Sivas sancağı dâhilinde kain Tokat kazasında süvari askeri şayan zabıt on başı olduğu halde katlen vefat eden Eskili zade Mehmet bey ibn Mustafa'nın ibn Numan beyin varisleri zevcesi Emine

hanım binti Abdullah ile erkek kardeşi Ali ve Feyzullah beyler olduğu, ve bin iki yüz seksen sekiz senesi temmuzunun yirmi dokuzuncu cuma günü Mehmet'in, Kazabar nahiyesinin Gül Bekar karyesinde meskun muhacir çerkezden ve Buzah kabilesinden İshak bin Haşir tarafından hükümete götürmek isterken Gül Bekar karyesinde, İshak elinde bulunan Çerkez kari kurşun tabancası ile Mehmet beyi öldürmek kastıyla ateş ettiği, kurşunun Mehmet bey ibn Mustafa bey ibn Numan beyin sol taraf kaburgaları arasından isabetiyle harbu cerh ettikleri, bu olaydan dört gün sonra Mehmet beyin vefat eyledi şahitler tarafından ispat edildiği, varislerin de talep ettikleri üzere ishak beyin kısas edileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 119/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisler Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l- aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Kangal kazasından Demur karyesi ahalisinden dördüncü orduyu hümayun efradından iken bu tarihi ilamdan üç sene önce vefat etmiş olan Yusuf 'un babası olan Köse Hasan bin Abdullah, oğlunun varisi olduğunu, oğlunun Hüseyin Ağa ibn Mehmet adlı şahıstan otuz kuruş alacak hakkı bulunduğu ve bunun on kuruşunu zevcesi Elif binti Ali'ye yirmi kuruşunun kendisine verilmesini tap ettiği ve şahitler vasıtasıyla ispatladığı, söz konusu meblağın Hüseyin tarafından ödeneceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 119/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l- evvel sene 92.

Özet:

Dokuzuş karyesinden Ömer, Fatma, Emine, Dudu ve diğer Fatma, Mecriye ve Hatice'nin bir kıta tarlalarının ferağ kaydı. Tarlanın tasarruf sahibi olan Ömer, Fatma, Emine, Dudu ve diğer Fatma ve Mecriye Hatice'den her biri tarladaki hisselerini, memur huzurunda ve Hızır oğlu Ali Efendi ibn İbrahim ve Butsal oğlu Yusuf bin Himmet'in şahadetleriyle Mehmet Efendiye ferağ eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 119/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l- evvel sene 1292.

Özet:

Bingöl karyesinden Hatunmar tarafından kebire kızı [...] vekil tarlanın ferağ kaydı. Bir bab mülkü menzilin nısfı hissesinin sekiz hisseden birine tasarruflardan Sadrı kebir kızı hatun [...] yarısına vekil tayin edildiği, Kirakus veledi Simon tarafından Haçukda ifade ve şahadetleriyle sabit olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 119/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l- evvel sene 292.

Özet:

Dokuzuş karyesinde Ömer, Fatma, Emine, Dudu ve diğer Fatma ve Hatice'nin miri araziden bir kıta tarlanın müşterek tasarrufları olduğu ve kardeşlerinden Mehmet'i tarladaki hisselerin yarısına vekil tayin eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 120/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Şemsettin Sivasi Vakfının Vakfiyesi

Belgenin Türü: Vakfiye

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l- aher sene 1292.

Özet:

Hazreti Şeyh Şemsettin Sivasi Vakfının vakfiyesi hakkında malumat olup, vakfa ait olan ve Paşa Bistan denilen mahalde kain etrafında Terkiş zade Hacı Osman Ağa ibn Ali bey ibn Mehmet ve kara Küllah oğlu Eyüp bin İbrahim bin Abdullah ve demirci/semerci [?] İbranus veledi Kiragus bahçeleri ve dört tarafı yol olan bir bab hamam ve bir çeşme, şemsi namıyla inşa edilmiş olan bir bab medrese, yine hattat pazarında otuz dört ve beş ve altı ve yedi numaralarında şeyh Müfid Efendi Vakfının dükkanları olan ve etrafında yol bulunan dört bab tuzcu dükkanlarının vakfın hissesi dahilinde bulunduğu ve vakfın vakfiyesine göre mütevellilerin vâkıfın soyundan olması gerektiği, her yıl peygamber Hz. Muhammet (sav) Efendimize, sahabenin ve ecdadın, vakıf sahiplerinin tüm geçmişinin ruhları için kur'an-ı kerim hatmi tilavet edileceği ve hatmi yapan vakfa ait medresenin talebe ve müderrislerine vakfa ait hisseden meblağ verileceği hakkında vakfiye.

Sayfa No/ Belge No: 121/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 14 Rebiü'l- evvel sene 292.

Özet:

Çallı karyesinden miri araziden bir kıta tarlanın hissesinin yarısının tasarruf sahibi olan Hüseyin, hissesini Ömer kethüdaya belli bir bedel dâhilinde ferağ eylediği ve bu konuda kardeşi Mehmet'i vekil tayin ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 121/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Meselesi Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l- evvel sene 1292.

Özet:

Sivas vilayeti dâhilinde kâin Amasya sancağı kazalarından Merzifon kazasında Cedid Mahallesi ahalisinden olup, Sivas'ta ikamet üzere olan süvari dördüncü alayının dördüncü bölüğünün altıncı on başısı Âşık Mehmet oğlu Salih Ağa ibn Hasanın yerine kardeşi Mehmet'in belli bir bedel karşılığında hizmet edeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 122/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Şeyh Şemsettin Sivasi Vakfı Hakkında.

Belgenin Türü: Vakfiye

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l- aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Küçük Minare Mahallesinde Şeyh Şemsettin kuddisi sırruhu hazretlerinin soyundan olan es Seyyid şeyh Abdullah Efendi ibn el merhum es Seyyid şeyh Halil Efendi ibn şeyh Receb Efendi, vakfa müteveli tayin eylediği ve bunu Fetva Emni es Seyyid Hafız Ömer Efendi ibn Hüseyin Efendi huzurunda ifade ettiği, aynı mahallede kain etrafında Şeyh Receb Efendi vakfı olan kasırları ve bahçe ve meydan odası ve dershane bulunan müstemilat-ı malum bir bab mülkü vakfettiği ve vakfın mütevellilerinin evladı vakıftan yani aynı soydan olmasını, bunların talebe yetiştirmesini şart koştuğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 123/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 16 Rebiü'l- evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Uryan-ı Zımmi Mahallesinden ve Ermeni milletinden Yalvıç oğlu Mağir veledi Serkiz, Kayserili Serkiz veledi İstifan'ın kardeşi olup, varislerden zevcesi Hursima ve kızı Emasir, oğlu müvekkili Barsih olduğu ve varis olarak altı bin beş yüz kuruşa merkumun vekili olan Serkiz'e teslim edecekleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 123/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 6 Rebiü'l- aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Gökçe Bostan Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden istifan veledi Haçuk, Uryan-ı Zımmi Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden altın oğlu Mağrisi Ohan veledi Agob'a Uryan-ı Zımmi Mahallesinde kain ve müstemilatı malum olan bir bab mülkü menziline bu tarihi ilamdan iki buçuk ay önce on bir bin kuruşa sattığı, Ohan'ın bin kuruşunu ödediği geri kanlıni da üç gün içinde ödemesi gerektiği ancak ödemedede gecikince, İstefan veledi Haçuk tarafından Çizmecı Kırkor'a Sekiz bin beş yüz kuruşa sattığı şahitlerinde ifadesiyle anlaşılmiş olduğundan mülkün, on bin kuruşa Ohan'a satılmasına hüküm verildiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 124/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Borç Davası Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l- evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Uryan-ı Zımmi Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Beliç oğlu Mikail veledi Sirkor veledi Adamın varisleri; zevcesi Hursima binti Münasır ve oğlu Barsih ile kızı Emasir olduğu, mirasın yirmi dört hissedenden olup, üç hissenin zevcesi Hursima'ya ve on dört hisse ibn merkum Barsih ve birer hisse binti merkume Elmas'a verildiği ve Mikail'in hayatta iken kardeşi Mağriç ile müşterek olduğu malından bin iki yüz yetmiş dört senesi hilalinde, üç bin kuruş İbranus'a verdiğinin iddia eden varisleri yani zevcesi ve çocukları ibranus'tan üç bin kuruşu talep ettiklerine dair dava açmış olup, İbranus ise söz konusu borcunu bin iki yüz yetmiş altı senesi zi'l-hiccetü's-Şerifesinin yirmi birinci günü Sivas sokağında çizmeciler derununda olan kahvede Mikail'e ödediğini şahitlerinde ifadesiyle ispatlamasıyla davanın düştüğü hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 125/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Darü'r-raha Vakfı Dâhilindeki Cami Tadilatının Keşif Defteri

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l- evvel sene 1292.

Özet:

Daru'r-raha vakfı şer'i dâhilinde vaki Sivas'ta imaret Mahallesinde kâin cami-i şerifte yapılacak tadilatla ilgili harcamalar hakkında, Sivas sancağı evkaf müdürü Mehmet Rüştü Efendi tarafından, kâtip Ebu Bekir Efendi ve meclisi belde azalarından Hacı Mehmet Efendi ile Mehmet Ağanın keşif için görevlendirildiği ve gereken masrafla ilgili tuttıkları keşif defteridir. (Yekün: 50400)

Sayfa No/ Belge No: 125/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Darü'r-raha Vakfı Dâhilineki Cami Tadilatının Keşif Defteri

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın [..?..] Mahallesi ahalisinden Hüseyin Ağa ibn Abdülkadir bin Abdullah'ın bu tarihi ilamdan iki sene önce şehit olduğu ve varislerinin; zevcesi Fatma binti Süleyman ve büyük kızı Fatma kız kardeşi Emine, Fatma hatunlardan her biri olduğu ve Hüseyin Ağa ibn Mehmet Ağadan merhumun elli kuruş alacağı olduğu, bunu varislerin talep ettiği, şahitlerin dinlenmesiyle borçlunun borcunu varislere ödeyeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 126/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l- aher sene 1292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta vaki Tonus kazası nevahisinden olup [..?..] teşkil olunan Yıldızeli kazası kaymakamlığı ilhak olunan Kirmigar nahiyesi karyesinden Ahır Tekisi [?] Nam karyede vaki' eshab hayratın bina Eylediği cami-i şerifte Hatip olan Halil bin Yusuf'un vefatı üzerine görevin büyük oğlu Hanifi'ye geçtiği, Hanifi'nin de vefatıyla çocukları Veliyüddin Efendi ve Abdullah'ın görevi aldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 126/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'1 evvel sene 1291.

Özet :

Sivas'ın Şeyh Çoban Mahallesi ahalisinden Deveci Oğlu derviş Abdülkadir bin Mehmet'in mülkünü [aynı mahallede kain Bahar oğlu çıkmazında vaki, on dördüncü numara ile bilinen, bir taraftan Bahar oğulları Mehmet ve Osman ibn Süleyman bir taraftan Karaçavuş oğlu Halil bin İbrahim ve bir taraftan hamal Halil bin Abdullah menzilleri ve bir tarafında yol olan, alt tarafında bir kiş oda ve üst tarafında bir oda, kiler, bir ahır ve bir samanlık ile hol bulunan bir bab mülk menzili] aynı mahalleden Bostancı oğlu Ali bin Mehmet'e iki bin iki yüz kuruşa sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 127/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kâin Yıldızeli kazasının Kalın karyesi ahalisinden süvari dördüncü alayının birinci bölüğünün ikinci takımından iken bu tarihi ilamdan iki sene önce Amasya'da vefat eden Osman'ın varisleri hakkındadır. Merhumun babası Süleyman bin Hasan, oğlunun hayattayken Hüseyin Ağaya otuz kuruş borç verdiğini ve söz konusu borcu varis olarak talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 127/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Âtik Vakfına Ayrılmış Olan Malikâneler Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l aher sene 1292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı olan ve Sivas'ta vaki, Mehmet bey evladından Ayni hatunun evladı evladı evladından olan ve olduğu gibi şart edilmiş malikâne vakfının tasarruflarından ve Şeyh Çoban Mahallesi ahalisinden Salih Ağa ibn Ali Ağa, elinde bulunan bir kıta Âtik vakfına ayrılmış olan malikânelerin hasılatı evladı evladı evladı zikri vakfa taksim olunduğu ve hasılatın yirmi sekiz hisse olduğu ve bu hissenin vakıf şartına uygun olarak paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 128/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l aher sene 292.

Özet:

Demirciler Ardı Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Polat oğlu Agob veledi Balık, bir bab mülkü menzil, [Demirciler Ardı Mahallesinde vaki Bağdat caddesinde kâin, birinci numara ile bilinen, bir taraftan kendi mülkü menzili ve iki taraftan Balık veledi Simun menzili ve dört tarafı yol olan üst tarafında bir kiş oda mesken, alt tarafında odunluk bulunan bir bab mülkü menzili], Mehmet bin Hasan'ın mülkü iken, bu tarihi ilamdan bir sene önce iki yüz doksan bir senesi rebiü'l evvelin on ikinci günü Terkiş zade Hacı Osman Ağanın kahvesinde Mehmet'ten, altı bin kuruşa satın aldığı ve söz konusu mülk için Sivas'ın Tokmak Kapı Mahallesinden ve Ermeni milletinden Odabaşı oğlu Kifurak veledi Artin ile davalı olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 129/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l aher sene 292.

Özet :

Hacı Mehmet Efendinin biraderi Mahmut Efendinin Esb derkenarı ilamı. Musa Efendinin bir baş kır merkebi Mehmet Efendiden on ay önce bin yüz kuruşa satın aldığı ve Mehmet Efendinin merkebi iken Hacı Mustafa Ağaya verdiği ve Musa Efendinin bin yüz kuruşunu Mehmet Efendiden talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 129/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l aher sene 292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kâin Hafık'in Tuzaklu nahiyesinden Babalı karyesinde cami-i şerif olmadığından hayır sahiplerinden Ahmet Ağanın mescidi şerif inşa eylediği, Ceyb oğlu Osman bin Mehmet'in vakıf eylediği bin kuruşa Hatiplik görevinin Zavan oğlu Mehmet Efendiye verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 129/3, 130.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l aher sene 292.

Özet :

Sivas'ın Demirciler Ardı Mahallesinden ve Ermeni milletinden iken bu tarihi defterden iki ay önce fevt olan Dülgeroğlu Hacerur veledi Kifurak'ın varisleri; zevcesi Elmasır binti Serkiz ve kızları Sima, Mariyem ile erkek kardeşi İbranus olduğu ve varisler arasında merhumun terekesinin paylaştırıldığı konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 131/1.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Keşif Defteri

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l evvel sene 292.

Özet:

Sivas'ta nezaret evkafına bağlı olan Hacı Mustafa Bey vakfının dâhilindeki Uryan-ı Müslim Mahallesinde kâin cami'-i şerifin tamir masrafları için Sivas sancağı evkaf müdürü Mehmet Rüştü Efendi, kâtip Ebu Bekir Efendi ve meclis belde reisi Bacanak zade İbrahim Ağa ve kâtiplerin tutmuş olduğu keşif defteridir.

Sayfa No/ Belge No: 131/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Keşif Defteri

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 7 Rebiü'l evvel sene 292.

Özet :

Sivas'ta nezaret evkafına bağlı olan Hacı Mustafa Bey vakfının dâhilindeki Uryan-ı Müslim Mahallesinde kain cami-i şerifin tamir masrafları için Sivas sancağı evkaf müdürü Mehmet Rüştü Efendi, katip Ebu Bekir Efendi ve meclis belde reisi Bacanak zade İbrahim Ağa ve kâtiplerin tutmuş olduğu masraf keşif defteridir.

Sayfa No/ Belge No: 132/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l aher sene 292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı ve Sivas'ta kâin Tonus kazası nevahisinden olup, teşkil olunan Yıldızeli kazasının Kermikad Nahiyesinin Kapu nam karyede vaki hayır sahiplerinin bina eylediği cami-i şerifinde Hatip olan es Seyyid Mehmet halife ibn es Seyyid Osman'ın vefat etmesiyle görevi, oğlu Hüseyin'e verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 132/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisler Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Rebiü'l aher sene 292.

Özet :

Sivas'ın Kangal nahiyesinin Zımmiyan karyesi ahalisinden dördüncü orduyu hümayun piyade birinci alayının üçüncü taburunun ikinci bölüğünün yedinci neferi olduğu halde bundan önce vefat etmiş olan Süleyman bin Ahmet'in varisleri; erkek kardeşleri Ali, kahraman ve Mustafa'dan her biri merhumun Hüseyin Ağa ibn Mehmet'e hayatta iken otuz kuruş borç verdiği ve söz konusu meblağı şahitlerinde dinlenmesiyle ispat edildiği üzere, Hüseyin Ağanın ödeyeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 132/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 12 Rebiü'l aher sene 292.

Özet :

Diyarbakır vilayeti dahilinde kain Malta kazasının [..?..] Binnaz Mahallesi ahalisinden iken vefat eden doğan oğlu Hüseyin bin Hüseyin bin Ebu Bekir'in varisleri; kız kardeşleri Zeynep, Hüsna, Rukiye ve Sivas'ın Beşinci Çoban Mahallesinde sakin Fatma hatun olduğu, mirasın dört hisse olup, birer hissedenden toplam dört hissesi Zeynep, Hüsna, Rukiye ve Fatma'dan her birine verildiği ve Fatma'nın hakkını almak için zevci Süleyman bin bayram'ı vekil eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 133/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakıf Hakkındadır.

Belgenin Türü: Vakfiye

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l aher sene 292.

Özet :

Sivas'a bağlı Tozanlı nahiyesi Boyalı karyesi ahalisinden hayır sahibi Ceyb oğlu Osman bin Mehmet isimdeki kişi mahkemeye gelerek meşahiyü'l-erkân huzurunda şart eylediği vakfının mütevellisi olarak Hafız Ömer Efendi ibn Ebu Bekir de mahalde olduğu halde bin kuruş parasını Allah rızası için vakıf eylediğini, bu paradan onu 11,5 hesabını (%15 hesap üzere) senelik faizinin hâsılatını yeteri kadarını amcası Ahmet Ağanın aynı köyde yeniden inşa ettiği cami-i şerifinin tamir işlerine harcamasına bundan fazla para kalırsa cami Hatibine senevî 50 kuruş Hatiplik vazifesi ücreti olarak verilmesini, yine fazla kalırsa kalan faiz verilmesi ve bu vakfın daha sonra kendi soyundan olan evlatlarına kalmasına, soyundan kimse mütevellî kalmaz ise Hatip tayin edilmesi hakkında vakfiye.

Sayfa No/ Belge No: 133/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: ?

Özet :

Oğlan Çavuş Mahallesinde sonradan zuhur eden Mehmet Selim Efendi ibn Abdulhak Efendinin kassam defteridir. Mehmet Selim Efendinin terekesi varisleri; zevcesi Saniye ve Kerime, oğulları Osman Tahir, Yusuf ziya Efendi, Mustafa Efendi, kızı Şerife hatun arasında paylaştırılmıştır.

Sayfa No/ Belge No: 134/1, 135/1, 136/1.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l aher 1290

Özet :

Sivas'ın Gök Medrese Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi defterden yirmi gün önce vefat eden İbrahim Ethem Efendi ibn Ahmet Şeyh Dede ibn İbrahim Efendinin varisleri; zevcesi Fatma binti Hüseyin, kendinden önce vefat etmiş olan zevcesi Şerife binti Abdurrahman'dan doğan oğlu Ahmet Efendi, kızları Rukiye, Emine, Fatma, Hatice, Ayşe ve Fatma'dan doğan kızları Mevlide ve Gülsüm olduğu, terekesinin bu varisler arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 137/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Davası ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Rebiü'l- aher 1292.

Özet :

İlamdan üç sene önce vefat eden Saniye Hatun binti Mehmet'in evlatları Şerife hatun, Sivas'ın Hamur Kesen Mahallesi sakinlerinden Cebe oğlu kerimesi demekle bilinen Arife Dudu binti Hafız Feyzullah hatun ile Mehmet izzet Efendinin annelerinin malına varis olduğu ve Saniye hatunun bir bab mülkü menzilin [söz konusu mahallede bulunan, Karakaş sokağında vaki, yedinci numara ile bilinen, üç taraftan Hüseyin Ağa menzili dört tarafında yol bulunan, üst tarafında bir oda, alt tarafında oda ve bir hol olan bir bab mülkü menzili] varisi olarak, mülkü zapt ettiği iddiasıyla Acur zade Hasan Ağa ibn Mehmet Ağaya dava açtıkları, ancak Acur zadenin şahitlerinin de dinlenmesiyle Dudu hatun'un bin iki yüz seksen bir senesi recebü'l-ferdinin onuncu günü eniştesi İsmail Ağa ibn Feyzullah'a bin beş yüz kuruşa mülkü sattığı, varislerin davadan men edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 138/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l- aher 1292.

Özet :

Oğlan Çavuş Mahallesinden olup, bu tarihi hüccetten sekiz ay önce vefat eden Mehmet Selim Efendi ibn Abdullah bin Abdurrahman'ın varisleri; zevcesi Saniye hatun binti Ali Efendi ile Kerime hatun binti el hac Ahmet olduğu, zevcesi Saniye hatunun oğulları Osman Nuri ve Yusuf Ziya Efendi ile Mustafa Efendi olduğu, zevcesi Kerime hatun binti Abdurrahman'ın kızı Şerife hatun olduğu ve Şerife hatunun dahi iki ay önce vefat ettiği için miras hakkının kocası el hac İsmail Ağaya verildiği, mirasın kırk sekiz hissedenden olup, üç hissedenden toplam altı hisse Saniye ve Kerime hatunlara ve üç hisse el hac İsmail Ağaya ve on üçer hissedenden toplam otuz dokuz hisse Osman Nuri, Yusuf Ziya ile Mustafa'ya isabet ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 139/1, 140.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 13 Safer 1292.

Özet :

Sivas'ın Ali Baba karyesinden olup, bu tarihi defterden on gün önce vefat eden Şerife hatun binti Mehmet selim bin Abdülhak'ın varisi; zevci el haç İsmail Ağa olduğu ve merhumun terekesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 141/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l-aher 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kain Aziziye kazası nevahisinden Suadiye nahiyesi karyesinde Çeltik Viran karyesinde meskûn muhacirin Çerkezden Ali Efendi ibn Mustafa saf piyade ikinci alayın onuncu taburunun neferi olup, hırka-ı saadeti Şerife hizmeti askeriyesini ifa etmekte iken vefat ettiği, varisinin babası Ahmet Ağa olduğu ve Sivas ahalisinden Hüseyin çavuş ibn Mehmet'in Ali Efendiye on kuruş borcu bulunduğu, bu meblağı babası Ahmet Ağanın varis olarak Hüseyin Ağadan talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 142/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Rebiü'l-evvel 1292.

Özet :

Sivas'ın Delik Taş Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olup, bin iki yüz yetmiş dört senesi hilalinde vefat eden eskici Artin veledi Ohannes veledi Adam'ın varisleri; zevcesi Kiruz binti Agob ve oğulları Nişan, Maryus, Oskuhan ve kızı Esiz olduğu, mirasın sekiz hisse olup, bir hissesi zevcesi Kiruze'ye ve ikişer hissedenden toplam altı hisse nişan, Maryus ve Oskuhan'dan her birine verilmekte, bununla birlikte söz konusu mahallede kain Kuyumcular sokağında vaki, dördüncü numara ile bilinen bir taraftan Kuyumcu Kifurak veledi Ovannes ve bir taraftan Dudu hatun binti Osman ve bir taraftan Taşçı oğlu Artin veledi Agob'un menzilleri dört tarafı yol olan, ve alt tarafında bir kiş oda mesken, tahta oda ve bir pazar, bir aralık, bir kıta bahçesi olan bir bab mülkü menzil ile menzil içinde yer alan eşya, hayvan, ziynet eşyaları ve bir miktar altını paylaşma konusunda varislerin anlaşamayarak mahkemeye başvurmaları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 143/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Rebiü'l-aher 1292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı ve Sivas'ta kain Tonus kazası nevahisinden Yıldızeli Kazası kaymakamlığı [..?..] Nahiyesi karyesinden Çardeğın adlı karyede vaki Seyyid Mehmet cami-i şerif-i vakfından olmak üzere Hatip olan Ahmet halife ibn Bilal Mehmet'in vefat etmesi üzerine görevin, ehliyet sahibi olan, emmisi oğlu Ali Efendiye verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 143/2, 144, 145.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Receb 1290.

Özet :

Sivas'ın Hamam Ardı Mahallesinden iken bu tarihi defterden altı sene önce vefat eden Abdül Behçet Efendi ibn Mehmet Emin Ağa bin Hasan Ağanın varisleri; zevcesi Gülistan hatun binti Ahmet Ağa [..?..] hatun binti Abdullah ve büyük oğlu Mehmet İzzet Efendi ve kızları Emi-Gülsüm, Feride, Azize, Saniye, oğlu Mehmet Musap Efendi, Ahmet olduğu, Abdül Behçet Efendi ibn Mehmet Emin Ağa bin Hasan Ağanın terekesinin bu varisler arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 146/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Kadı Tayini

Belgenin Türü: ?

Belgenin Tarihi: Fi 12 Receb 1290.

Özet :

Sivas vilayetinin kadılık görevinin (ahkâmı şer'iiyesi) 1292 senesi cemaziye'l-evvelîsinin guresinden itibaren Haremeyn payeli Mehmet Sabit Efendiye verilmesine dair yazılan atama emri.

Sayfa No/ Belge No: 146/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Akd-i Nikâh

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-evvel 1292.

Özet :

Sivas'ın Kangal kazasından Kızıl Atış Karyesi ahalisinden İnci oğlu Halil bin Ömer'in Köse Ali oğlu kızı Arife Fatma binti Mehmet'i zevcesi olarak nikâhlamak

üzere Fatma'ya yirmi bir bin akçe mihri muaccele ödeyeceği ancak Fatma'nın bin iki yüz seksen sekiz senesi ramazan-ı mübarekenin beşinci günü nıfsını baki akd ü tevzici hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 146/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mihr-i Muaccele.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-evvel 1292.

Özet:

Sivas'ın Kangal kazasından Kızıl Atış karyesi sakinlerinden olan Köse Ali oğlu kızı demekle bilinen Arife Fatma binti Mehmet hatun Babası Mehmet bin Ali hazır olduğu halde Medine-i merkume mahkemesinde meclisi şer'imizde nahiye-i merkume Kangal karyesi ahalisinden Abdurrahman oğlu Mustafa'ya dört bin kuruş mihri muaccele beş yüz kuruş mihri muaccele ödeyeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 147/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Menzil Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 1 Cemaziye'l- aher 292.

Özet :

Şeyh Çoban Mahallesinden Kahveci oğlu kızlarından menzili ferağ vekâlet derkenarı ilamı. Bir kıta menzil arsanın sahiplerinden Ayşe hatun ibn Mehmet bin Hasan ve kız kardeşi Emine hatunun söz konusu arsayı, Şeyh Çoban Mahallesi ahalisinden Öksüz Mehmet oğlu İbrahim bin Ebu Bekir ve Mehmet bin Halil'e iki yüz elli kuruşa sattıkları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 147/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l- evvel 1292.

Özet :

Ankara vilayeti dâhilinde kain Yozgat sancağı kazalarından Maden kazasının Kara hisar Behram Paşa nahiyesinin Eydiş karyesinden Cennet oğlu Hasan bin Hüseyin, bir baş öküzünün bir sene önce Eydiş kazası merasında Aluç alan nam mahalde sayılırken kaybolduğunu ve hayvanın Musa oğlu Mehmet bin İsmail'in elinde bulunduğu dolay Musa oğlu Mehmet bin İsmail'e dava açtığı, Musa oğlu Mehmet'in öküzü üç yüz otuz beş kuruşa Hasan'dan satın aldığını iddia ettiği ve şahitlerin de dinlenmesi neticesinde, hayvanın Hasan'a teslim edileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 147/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l- evvel 1292.

Özet:

Ankara vilayeti dâhilinde kâin Yozgat sancağı kazalarından Maden kazasının Kara hisar Behramşah nahiyesinin Eydiş karyesi ahalisinden Cennet oğlu Hasan bin Hasan bir baş öküzünü, Pehlivan oğlu Hasan bin Mehmet elinde bulduğu ve hayvanın Eydiş karyesi merasından Aluç alanı nam mahalde sayılır iken kaybolduğu, bu yüzden pehlivan oğlu Hasan bin Mehmet'i dava ettiği, Mehmet'in ise söz konusu hayvanı Musa

oğlu Mehmet bin İsmail'den üç yüz otuz beş kuruşa satın aldığı iddia ettiği ve şahitlerin de dinlenmesiyle hayvanın Hasan'a teslim edileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 148/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 5 Cemaziye'l- aher 1292.

Özet:

Hacı Mahmut Mahallesinden bir kıta tarlanın mutasarrıflarından Mehmet sadık Ağa, Arife, Mevlide ve Emine evladı Mahmut Emin Efendinin vekâleti derkenarı ilamı. Mehmet Sadık, Arife, Mevlide ve Emine evladı Mahmut Emin Efendi, ortak oldukları tarlayı Kabriz oğulları Davit ve Artin'e belli bir bedel karşılığında, ferağ eyledikleri ve kardeşleri, müşterekleri Ömer Efendiyi de bu konuda vekil ettikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 148/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l- evvel 1292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı ve Sivas'ta vaki [...?] vakfin hayır sahiplerinden Kürt Ahmet Ağa ibn sefer Ağa, evladı evladı evladından olduğundan dolayı ve kendisinden önce vazifeli olan el haç Mustafa Ağa ibn Musa'nın vefat etmesinden ötürü, günlüğü on akçe vazife ile tevliyet ve yevmi yirmi beş akçe vazife ile hitabet görevlerinin el haç Ahmet Ağaya verildiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 149/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Menzil Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam.

Belgenin Tarihi: Fi 6 Şevval sene 92.

Özet :

Ganem Mahallesinden Yoğurtçu oğlunun hane nüfusunun derkenarı ilamı. Miras paylaşımı için varislerin belirlenmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 149/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Nafaka Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ganem Mahallesinde sakin olan Hamide binti Ali hatun, zevci İmam oğlu Kasım bin Mehmet'in altı yaşındaki oğlu Mustafa için [nafakaya muhtaç olduğundan dolayı] bizzat her birine günlük kırk para nafaka ödeyeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 149/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 2 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Çavuşbaşı Mahallesi ahalisinden olup, bu tarihi kitaptan on sene önce vefat eden İsmail bin İsmail'in varisi; oğlu Mahmut ve kardeşi Mehmet şükrü ibn İsmail arasında merhumun kassam defterinde kayıtlı olan malını paylaşmaları konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 149/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mescit İnşası ve İmam Tayini Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 2 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı ve Sivas sancağı dâhilinde kâin Hafik kazasının Bağarıç karyesinde cami şerif olmadığı için hayır sahiplerinin mescidi şerif bina eylediği ve bu mescitte imamlık görevine hayır sahiplerinden İlyas oğlu Süleyman Ağa bin Osman'ın ödeyeceği elli Kuruş karşılığında Yusuf Efendi ibn Mehmet'in getirildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 150/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 2 Cemaziye'l-aher sene 92.

Özet :

Hacı Zahid Mahallesinde Kartallı Zade kızı Şerife hatun mutasarrıf olduğu tarlanın yarı hissesine sahip olup, hissesini belli bir bedel karşılığında kardeşi Ali Efendiye sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 150/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Meselesi.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 6 Cemaziye'l- evvel sene 292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kain Hafik kazası karyesinden Dürger karyesi ahalisinden Kör Ömer oğlu İbrahim ve Mehmet'in Sivas mahkemesinde, Tuzaklı nahiyesinin [..?..] Karyesi ahalisinden Halil Çavuş ibn Mehmet'e bin iki yüz seksen dört senesi hilalinde kendi eliyle asakiri hazret-i şahaneye bedel tutmak üzere, Halil çavuşa malından on yedi adet yüzlük mecdiye altınını verdiği ve Halil çavuş'un bunu inkâr etmesi üzerine altınları istediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 150/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Varis Olunan Tımar Bedeli Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'l- evvel sene 1292.

Özet:

Tuzaklı nahiyesinde Dekrir karyesinden Halil Beyoğlu Mehmet'in terakkim iden tımarının derkenarı ilamıdır. Halil Beyoğlu Mehmet bin Ömer beyin, iki yüz doksan senesi kanuni şabanın yirmi altıncı günü vefat eylediği ve merhumun varisleri; oğulları Mustafa, İsmail, Osman ve kızları Esmâ ile Mevlide olduğu, mal sandığından tımar bedelindeki arsa hisselerine İsmail, Osman, Esmâ ve Mevlide'den her bir kardeşleri Mustafa'yı vekil tayin eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 151/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 9 Cemaziye'l-aher sene 92

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde Gürün kasabasının Çakşır Bala Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Minas oğlu Agob veledi Birus'un emmisi oğlu diğer Birus veledi Minas'tan otuz beş mecrediye yüzlük altın alacağı olduğu ve bu konuda babası Birus veledi Agob'u vekili tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 151/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet :

Sivas'ın Bahar Özü nahiyesinden Gümüş Değın [?] karyesi ahalisinden çolak oğlu Mustafa bin Osman'ın iki baş ineğinin dokuz ay önce merada otlarken kaybolduğu ve Mustafa bin Mehmet elinde bulunduğu, şahitlerinde dinlenmesi neticesinde alınan kararla Mehmet'in, hayvanları asıl sahibi olan Çolak oğlu Mustafa'ya teslim edeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 152/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı Hakkında.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 10 Cemaziye'l-aher sene 1292

Özet :

Uryan-ı Müslim Mahallesinden Zarus binti Agob'un menzillerinden vekâlet derkenarı. Bir bab mülkü menzilin irsen ve müstakillen sahibi olan Zarus binti Agob, menzilini belli bir bedel karşılığında Hafız Hüseyin Efendiye sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 152/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası Hakkında.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 6 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet :

Sivas'ın Bazar Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Çamezkuç Babek veledi Tomas'ın, zevcesi olan Oskum binti Haçuk hatundan, bin dört yüz Kuruş alacağı olduğu ve bunu talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 152/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 1292

Özet :

Yıldızeli kazasında Mumcu karyesinde Kara Ahmet zade zevcesi Safiye hatunun yirmi beş kıta tarlaların ferağ u derkenarı vekâleti ilamı; miri araziden yirmi beş kıta tarlaların müstakillen tasarruf sahibi olan Safiye hanım binti Abdurrahman Ağa, tarladaki hissesini bin üç yüz kırk beş kuruş bedel ile Halil bey ibn Abdurrahman'a sattığı ve bu konuda Şehabeddin bey ibn Mehmet Bahaeddin'i ve Hüseyin Efendi ibn Mehmet Hayri Efendiyi vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 152/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakıf Hissesi ve Müezzın Tayini Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet :

Üsküdar'da vaki merhum Âtik Valide Sultan evkafından olan Sivas nevahisinden Aşudi nahiyesinin [?] karyelerinden Kemal oğlu Hasan cami-i şerifinde Ayalı karye-i ziraatlarıyla hâsıl olan mahsulünden dört hissenin müezzine verileceği ve müezzin olan Ali bin İsmail vefat etmesiyle görevin, oğulları Yusuf İsmail ve Hüseyin Efendilerden, Hüseyin Efendinin göreve ehliyeti olduğu hasebiyle Hüseyin Efendiye verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 153/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 1 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dahilinde kain Yıldızeli kazasının Kalın karyesi ahalisinden saf süvari ve dördüncü alayının birinci bölüğünün ikinci takımından iken, bu tarihi ilamdan iki sene önce Amasya'da vefat eden Kuru Çalı oğlu Osman'ın varisi babası olan Süleyman bin Hasan ve annesi Medine binti Osman nam hatun olduğu ve Osman'ın, Hüseyin Ağa ibn Mehmet'ten otuz kuruş alacağı olduğu ve bunu varis olarak talep ettikleri, şahitlerin de dinlenmesi neticesinde Hüseyin Ağanın söz konusu meblağı ödeyeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 153/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası Hakkında.

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Kayalı karyesi ahalisinden Kara Molla oğlu Mahmut Emin Ağa, kardeşi Ebu Bekir Ağadan iki yüz seksen kuruş dava ederek alacağını talep ettiği, yüz kırk kuruş üzerinden sulh olarak Ebu Bekir Ağanın kardeşi Mehmet emin Ağaya ödeyeceği hakkında kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 153/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 14 Cemaziye'l-aher sene 1292

Özet:

[?] karyesinde Mevlide'nin tarla vekâlet derkenarıdır. Miri araziden bir kıta tarlanın intikallen ve müstakillen tasarruf sahibi olan Mevlide hatun tarlaları, belli bir bedel karşılığında Mustafa Ağaya memur huzurunda ferağ eylediği ve bu konuda mevali İsmail hakkı Efendiyi huzuru şer'i de vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 154/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı Hakkında.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 15 Cemaziye'l-aher sene 1292

Özet:

Sarı Şeyh Mahallesinde Halil Bey zevcesi Safiye hatun vekâleti derkenarıdır. Bir bab mülkü menzilin yarı hissesinin tasarruf sahibi olan Halil Bey zevcesi Safiye Hanım binti Abdurrahman Ağa maliki olduğu mülkü menzilden hakkını yedi bin kuruşa büyük oğlunun oğlu Halil ibn Abdurrahman beye sattığı, bu konuda Şehabeddin beyi huzuru şer'i de vekil tayin eylediği ve Altıparmak zade Hüseyin Efendi ibn Mehmet Hayri Efendinin vasi tayin olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 154/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hüseyin Ağanın Emekli Maaşı ve Varisleri Hakkında.

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 15 Cemaziye'l- evvel sene 1292

Özet:

Tokmak Kapı Mahallesinden Kul Ağası Hüseyin Ağanın tekaüt maaşının derkenarıdır. Hüseyin Ağa ibn Veliyüddin'in, mayıs ayının yedinci günü vefat eylediği, varisleri; zevcesi Dudu binti Ahmet hatun ile oğulları Veliyüddin, Ahmet ve kızları Fatma, Şerife olduğu ve tekaüt maaşını mal sandığından almak için Süleyman bin Ahmet'i vekil tayin eyledikleri hakkında kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 154/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 15 Cemaziye'l- aher sene 1292

Özet:

Ağcebölge Mahallesinde bir bab mülkün tasarruf sahibi olan Şerife hatunun ferağ vekâlet derkenarıdır. Şerife hatun söz konusu mülkünü, belli bir bedel karşılığında memur huzurunda Mehmet Ağaya sattığı ve bu konuda Ebu Bekir Ağayı vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 154/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 15 Cemaziye'l- evvel sene 1292

Özet:

İlbeyli nahiyesine tabi Aba karyesinde on bir kıta tarlanın tasarruf sahibi Ağça Bölük Mahallesinden Şerife hatunun ferağ vekâlet derkenarıdır. Miri araziden on kıta tarladan bir bab mülkün irsen ve intikallen tasarruf sahibi olan Şerife binti Hayrettin'in, tarla ve menzili belli bir bedel karşılığında Mehmet Ağaya sattığı ve bu konuda Ebu Bekir Ağayı vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 154/5

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 15 Cemaziye'l- evvel sene 1292

Özet:

[?] karyesi ile iki kıta tarlanın tasarruf sahibi Mevlide'nin ferağ derkenarıdır. Miri araziden iki kıta tarlaların intikallen ve müstakillen tasarruf sahibi Mevlide hatun tarlayı belli bir bedel mukabilinde memur huzurunda, Halil Efendiye sattığı ve bu konuda İsmail Hakkı Efendiyi vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 155/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Akd-i Nikah

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l- evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kain Yıldızeli kazasının Tonus karyesi ahalisinden Mehmet bin Ahmet'in Ayşe binti Mehmet ile akdi nikâh etmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 155/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mescidi-i Şerif Tamirinin Hesap Defteri

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 15 Cemaziye'l- aher sene 1292

Özet:

Sivas'ın Oğlan Çavuş Mahallesinde vaki, hayır sahiplerinden Ahmet beyin bina eylediği mescidi şerifin inşaat masraflarının ne kadar tutacağı hakkında Sivas sancağı evkaf muhasebecisi Mehmet Rüştü Efendi tarafından gönderilen kâtip Ebu Bekir Efendi ve meclis belde azasından Hacı Mehmet Efendi, vakfın ahvaline vakıf kimselerin de bulunduğu heyetin tutuğu hesap defteri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 156/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Emlak Senedi Nizamnamesi Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 27 Muharrem sene 1292

Özet:

Sivas valiliğine gönderilen nizamnamedir. Yeni düzenlemeye göre emlak sahiplerinin, emlak senetleri vermeleri hakkında yayımlanan kanun, pek çok yerde uygulanmaya başlamış ise de bazı yerlerde usulü âtikaya (eskiye) göre işlem yapılması konusunda dilekçe sunulmuş, bu durum defter-i hakanî nezareti behiyyesi ile karşılıklı görüşülerek yeni usulün yanlış anlaşıldığı görülmüş olup, emlak senetlerinin defterhaneden verileceği hakkındadır.

Sayfa No/ Belge No: 156/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 22 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Hacı Mahallesi sakinlerinden Mardinli zade Mehmet Bey, Mahmut Bey [?] Şakire, Halime, Raziye, Nesibe, Emine hatunların tasarruf ettikleri iki kıta tarlanın yedi hisseye ayrıldığı ve miri araziden olan bu tarlanın, birer hisseden toplam altı hissesinin Mehmet bey, Şakire, Halime, Raziye, Nesibe ve Emine hanımlar ile el haç Ali Efendi ibn Abdülhak tarafından belli bir bedel karşılığında Kasım Şeyh oğulları Ömer, Ahmet, Halil, Osman ve Abdülhak'tan her birine memur huzurunda ferağ edildiği ve bu konuda kendileriyle ortak olan kardeşleri Mahmut beyi vekil tayin eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 156/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 28 Cemaziye'l-aher sene 1292

Özet:

Gök Medrese Mahallesinde İbrahim Ethem Efendinin zevcesi Fatma hatunun ferağ derkenarıdır. Yetmiş iki hisseye ayrılmış olan menzilin dokuz hisse tasarruf sahibi olduğu ve bunlardan Fatma binti [.....] hatunun menzildeki hissesini, oğlu Şeyh Ahmet Efendiye bin beş yüz kuruşa sattığı ve bu konuda kardeşini vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 157/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sarı Şeyh Mahallesinden Kara Ahmet zade Halil Bey zevcesi Safiye hanım binti Abdurrahman Ağanın kırk gün önce vefat ettiği, vasisi Halil bey olduğu ve Halil beyin merhumun mülkünü [Söz konusu mahallede kain Halil bey çıkmazında vaki dokuzuncu numara ile bilinen, etrafında kız kardeşi Naile hanım ve oğlu Şehabeddin bey ibn Mehmet Bahaeddin, Halil bey, Mevlide, Azize ve Halil beyin ortak menzilleri ile cami-i şerif in yer aldığı mülkün; üst tarafında altı bab oda, iki sofa, tahtalı bir mutfak, dört bab oda ve hamam odası, aralık ve bir kıta bahçe ile bir miktar hol içinde çeşmenin yer aldığı mülkü menzili], Altıparmak zade Hüseyin Efendi ibn Mehmet Hayri Efendiye yedi bin kuruşa sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 157/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Arazi İhtilafı Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 21 Cemaziye'l-aher sene 1292

Özet:

Medine-i Sivas'ın Aşur nahiyesinin şahin karyesi ahalisinden Camışcı oğlu Haydar bin el Hasan bin ve diğer Haydar ile söz konusu karyeden Mehmet Ali bin Yusuf ve Hasan bin sadık arasında yaşanan [Söz konusu karyede kain ve etrafında Osman bey ibn İsmail bey tarlası, Acı Dere ve Kalkan Yenesi ile yol bulunan tarla] arazi ihtilafı hakkındadır.

Sayfa No/ Belge No: 158/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Amasya ahalisinden olup, süvari asakiri hazreti şahane dördüncü alayının kaltakçı başısı olduğu halde Sivas'ın Cami-i Kebir Mahallesinde sakin iken bu tarihi defterden altı gün önce vefat eden el hac Arif Ağa ibn Hasan'ın varisleri; zevcesi Hacer hatun binti Bayram ve oğlu Şeyh Abidin ile kızı Emine olduğu ve merhumun varisleri arasında paylaşılan terekesinin kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 159/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Kangal kazası nahiyesinin Afşar viran karyesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Yavzu'nun oğlu kızı veledi Tomasır, iki baş kısrağının kaybolduğunu ve bulunmasını Yusuf Ağadan istediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 160/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Gürün kazasının beş kol Mahallesinden ve Katolik milletinden İksantorus oğlu Simun veledi Ohannes'in, Sivas'ın Tonus kazası nevahisinden Kürekçik nahiyesinin Gemerek karyesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Zekeriya veledi Erdovar'a bu tarihi ilamdan altı sene önce Gürün kazasında dört ay

kitabete hizmetinde bulunduğu ve bunun karşılığı olan parasını alamadığı, neticede üç yüz kuruş üzerine sulh olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 160/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Gürün kazasının şuğul Mahallesi ahalisinden olup, tarihi ilamdan beş sene önce vefat eden Katolik milletinden Darus oğlu Ohannes veledi Erduran'ın varisleri; zevcesi Hursima binti Mağruç ve oğulları Simun, Oseb, Artin ile kızı Hursima olduğu, mirasın sekiz hisseye ayrıldığı, bir hisse zevcesi Hursima'ya ve ikişer hissedenden altı hisse Simun, Oseb ve Artin'e, bir hisse binti diğer Hursima'ya isabet ettiği ve Ohannes'in sağlığında bin iki yüz seksen dört senesi hilalinde mülkünü [Kangal nahiyesinde Mancılık karyesinde kain bir taraftan Hurbin oğlu Asadir veledi Agob harmanı ve bir taraftan sarı oğlan veledi Adam harmanı ve etrafında yol olan bir bab mülkü menzili], Tonus kazası nevahisinden Kırıkçık nahiyesi karyesinden Gemerek karyesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Zekeriya veledi Erduran'a on beş bin beş yüz kuruşa sattığı ve varislerin geri kalan yedi bin yedi yüz kuruşu talep ettikleri ve bunu Zekeriya'nın on adet mecdiye altın ile ödeyeceği üzerine sulh olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 161/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Gök Medrese Mahallesi ahalisinden iken, bu tarihi ilamdan iki sene önce vefat eden İbrahim imam Efendi ibn Ahmet Nahşi dede ibn İbrahim Efendinin varisleri; zevcesi Fatma binti Gülistan hatun ile kendisinden önce vefat eden zevcesi Şerife binti Abdurrahman hatundan büyük oğlu Ahmet Efendi ve kızları Rukiye, Fatma, Hatice ve Ayşe ile zevcesi Fatma hatundan olan kızları Mevlide ve Emi Gülsüm olduğu, mirasın yetmiş iki hissedenden, dokuz hissesi zevcesi Fatma hatuna ve on dört hissesi Ahmet Efendiye ve yedişer hissedenden toplam kırk dokuz hisse Rukiye, Emine, Fatma, Hatice ve Ayşe, Mevlide, Emi Gülsümüne verildiği ve merhumun kassam defterinin varisler arasında paylaştırıldığı, bundan başka söz konusu mahallede kâin üç taraftan Ahmet Efendi menzili ve bir taraftan yol olan ve bahçesi bulunan mülkün Ahmet Efendiye iki bin kuruşa satıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 162/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Gök Medrese Mahallesinden olup, bu tarihi ilamdan iki sene önce vefat eden İbrahim imam Efendi ibn Ahmet Nahşi dede ibn İbrahim Efendinin varisleri; zevcesi Fatma binti Gülistan hatun ile kendisinden önce vefat eden zevcesi Şerife binti Abdurrahman hatun ve Şerife hatundan büyük oğlu Ahmet Efendi ve kızları Rukiye, Fatma, Hatice ve Ayşe ile zevcesi Fatma hatundan olan kızları Mevlide ve Emi Gülsüm olduğu, mirasın yetmiş iki hissedenden, dokuz hissesi zevcesi Fatma hatuna ve on dört hissesi Ahmet Efendiye ve yedişer hissedenden toplam kırk dokuz hisse Rukiye, Emine, Fatma, Hatice ve Ayşe, Mevlide, Emi Gülsümüne verildiği ve merhumun kassam defterinin varisler arasında paylaştırıldığı, bundan başka söz konusu mahallede kâin Cabir Ağa sokağında on dokuz numara ile bilinen mülk, Ahmet Efendinin elinde emlakı olup, buraya babası İbrahim Ethem Efendi hayatta iken tarihi ilamdan üç sene önce kendi malından kirasına sarfiyla mescit bina ve inşa ettiği, ancak babasının vefatı

üzerine, Ahmet'in kendine düşen meblağı talep etmesiyle mahale keşif gönderilerek arsaya iki bin kuruş, binaya da dokuz bin kuruş değer verildiği, bundan Ahmet'e ait olan arsanın iki bin kuruş bedeli çıkarılarak, yedi bin kuruştan İbrahim'in zevci Fatma'ya düşen sekiz yüz yetmiş beşer kuruşu talep ettiği konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 163/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Ganem Mahallesi ahalisinden Kahveci Ahmet bin Abdullah, Hacı imam Mahallesinden Yoğurtçu oğlu Hasan ibn el haç Hasan arasında yaşanan borç davası hakkındadır. Kahveci Ahmet bin Abdullah'ın Hasan'a iki yüz doksan bir senesi ramazanı şerifinin yirmi birinci günü iki yüz kuruş borç verdiği ve borcunu talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 163/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Delikli Taş nahiyesi karyesinden olan Kezban binti Ebu Bekir hatunun, Emine binti diğer Ebu Bekir arasında yaşanan miras davasıdır. Kezban hatun vefat eden Yusuf'un zevcesi olup, Emine hatun malı olan ve Kezban'a mehir olarak verilmiş olan bir miktar para, altın ve ziynet eşyasını talep ettiği, açtığı davadan men edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 164/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Hafık kazasının Tutmaç karyesi sakinlerinden ve Ermeni Milletinden sarı Bağos oğlu babası Kizar veledi Miruz, bir baş kısrağının Sivas vilayeti valisi el haç Ahmet İzzet Paşa emrinden gönderilen beytü'l mal Memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet, önünde rey olunurken sekiz ay önce kaybolan hayvanının bulunmasını, bulunmaz ise para olarak ödenmesini talep ettiği ve hakkının ödeneceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 165/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Hafık kazasının Tutmaç karyesi sakinlerinden ve Ermeni Milletinden Sarı Bağos oğlu babası Kizar veledi Miruz, bir baş kısrağının Sivas vilayeti valisi el haç Ahmet İzzet Paşa emrinden gönderilen beytü'l mal Memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet, önünde rey olunurken sekiz ay önce kaybolan hayvanının bulunmasını, bulunmaz ise para olarak ödenmesini talep ettiği ve hakkının Yusuf Ağa tarafından para olarak ödeneceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 165/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Kangal nahiyesinin Koca Kurt karyesi sakinlerinden Molla oğlu Ali bin Süleyman'ın, Sivas valisi el haç Ahmet İzzet Paşa hazretleri tarafından görevlendirilen beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet önünde on ay önce kaybolduğu, bu yüzden bulunmasını, bulunmaz ise para olarak ödenmesini talep ettiği ve hakkının ödeneceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 166/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ta Gökçe Bostan Mahallesinde Ermeni milletinden İstifan veledi Haçuk ile Uryan-ı Zimmi Mahallesinden Nihabet oğlu Matuk veledi Kabrile arasında borç davası. İstifan veledi Haçuk'un Matuk veledi Kabrile bin kuruş borç verdiği ve bunun dört yüz kuruşunu Berber Mardirusun kahvehanesinde teslim aldığı geriye kalan altı yüz kuruşun, şahitlerin de dinlenmesiyle ödenmediği bilindiğinden borcun ödenmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 166/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin Koçkir kazasından işar nahiyesinin Dere karyesinde meskûn muhacir çerkezden Kıyarıt Kabilesinden Mahmut bin el haç İlyas, Sivas'ın Açe Mahallesi sakinlerinden Yörük oğlu Halil bin Hasan ve Derviş Ali oğlu Osman bin Mehmet Sait'in on bir ay önce, ortak oldukları yedi yaşındaki bir baş kısrağı dul Kadıoğlu Mehmet bin Mirzaya, beş yüz ellişer kuruştan toplam bin otuz Kuruşa sattıkları, ancak elinde malı iken Koçkir kazasının Zara karyesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden bağı büyük oğlu Kulay veledi Malkun bu tarihi ilamdan yedi ay önce zikr olunan kısrağın kendisine ait olduğunu ispatlayınca, Zulkadı oğlu Mehmet ödediği parayı Halil ve Osman'dan talep ettiği, hakkının ödeneceği konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 167/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Şemsi Ferraş Mahallesi ahalisinden Debbağ Kulcu oğlu Ahmet bin Hasan ile Sivas'ın Aşur nahiyesi karyesinden [...?] karyesi ahalisinden Hüseyin bin Ali arasında yaşanan borç davasıdır. Bu ilamdan üç sene önce ve Porki kazası ahalisinden kasap Hacı İbram oğlu ve diğer Hüseyin bin Abdullah'tan beş yüz adet akçe veresiye ile Hüseyin'e olan borcundan toplam altı bin beş yüz kuruşunu ödediği ve geriye kalan borcun ödenmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 168/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Ali Baba Zaviyesinin Geliri Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ta ki Ali Baba Zaviyesinin zaviyedarlarının, Üsküdar'da vaki, Atik Valide Sultan Evkafından olmak üzere senevî yirmi bir kuruş ile ödeneceği ve vakfın hasılatının Sivas zahiresinden oluştuğu ve bunun nasıl paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 168/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı Hakkında

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Ganem Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi hüccetten on dört ay önce vefat eden Yoğurtçu oğlu Musa Ağa ibn el haç Hasan bin Musa'nın varisleri; zevcesi Hüsna binti el haç Mehmet ve oğlu Abdülvehhab, Ahmet Fuat Hasan ile Kızı Ayşe ve zevcesi Âlime binti Ahmet hatundan oğlu Hüseyin olduğu, mirasın yetmiş iki hisseden olup dokuz hissesi zevcesi Hüsna'ya ve on dört hisseden toplam elli altı hisse Abdülvehhab, Ahmet Fuat, Hasan, Hüseyin'den her birine ve yedi hisse binti Ayşe'ye verildikten sonra sekizinci numara ile merhum bir taraftan Kayış İmamoğlu Eyüp bin Ali ve bir taraftan Darendeli Hacı Mustafa bin Ahmet ve bir taraftan işçi Ali zade Şerife binti Ahmet menzilleri, dört tarafı yol olan alt tarafında bir kış oda, tahta iki oda ve bir odunluk, bir ahır, bir samanlık, üst tarafında iki oda, bir kıta hol ve bir kıta bahçe ile sokak kuyusu olan bir bab mülkü menzili paylaşmaları konusunda anlaşamadıklarından satılmasına kara verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 169/1, 170

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kain Gürün kazasının Şuğul Mahallesi sakinlerinden olup, bin iki yüz seksen yedi senesi hilalinde vefat eden ve Katolik milletinde olan Darus Oğlu Ohannes veledi ve Artur veledi Adam'ın varisleri; zevcesi Hursima binti Agob ile oğulları Oseb, Artin, Simun ve kızı diğer Hursima olduğu, bundan başka merhumun Mucid Serkiz veledi istifana kiraladığı harmanın kirasını paylaşmaları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 171/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas'ın Sarı Şeyh Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Bakkal İstifan veledi Ohan ile Sivas sancağı dâhilinde kain Gürün kasabası sakinlerinden Muhtar Yusuf Ağa ibn Abdullah arasında borç davasıdır. Yusuf Ağa ibn Abdullah'ın Ohan'a bin iki yüz seksen dokuz senesi cemaziye'l ahirinin yedinci günü bin iki yüz kuruş borç verdiği bu borç yüzünden mahkemelik oldukları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 171/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 2 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Demirciler Ardı Mahallesinde Gökrin karyesinde, miri araziden bir kıta tarlanın intikallen ve müstakillen tasarruf sahibi olan Emine hatun binti Mehmet'in, tarlayı belli bir bedel karşılığında satması hususunda, memur huzurunda zevci İsmail Ağayı vekil tayin ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 172/1, 173

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Kangal Ağası Abdurrahman Efendi Vakfı Hakkında

Belgenin Türü: Vakfiye

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas kazalarından Kangalın Ağası olan Abdurrahman Efendinin vakfı ve vakfı hakkında. Abdurrahman Efendinin mülkü olan bir miktar tarla, bahçe, dört bab pazar dükkanı, iki bab tuzcu dükkanı, bir duhancı dükkanı, bir sarraç dükkanı ve iki bab temurcu dükkanı ile dört bab fevkani ve dört bab tahtani oda, ahır, kahve ile yine karye-i merkumede konak karşısında inşa eylediği bir bab mektep ve cedit Alibaz [?] Ağasının karye-i merkumede kâin bina ve inşa eylediği cami-i şerif ile alaca han caddesi üzerinde Hacı Zeynep hatunun yaptırdığı ve han ile konak arasında bulunan çeşme, konağın harem tarafındaki çeşme, cami-i şerif ve bu camide senede yüz elli kuruş karşılığında imamlık, yüz elli kuruş karşılığında da müteveli tayin olunacağı, mübarek gecelerde kur'an-ı kerimden cami-i şerifte iki hatmi şerif tilavet olup sevabı peygamberimize, enbiyaya, geçmişlerinin ruhlarına bağışlanacağı hakkında vakfiye kayıdır.

Sayfa No/ Belge No: 174/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 1 Cemaziye'l-evvel sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dahilinde Tokat kazasının Kazabad nahiyesinin Yumurta karyesinde sakin iken bu tarihi ilamdan üç buçuk sene önce vefat eden Kel Hasan oğlu kızı Hatice hatun binti Mehmet bin Hasanın varisleri; zevci Ahmet Nuri ibn Ali ve anası Nefise binti İbrahim ve oğlu Ali olduğu, mirasın yetmiş iki hissedenden paylaştırıldığı elli üç hissenin Ahmet Nuriye ve on dokuz hissenin Nefise hatuna verildikten sonra varisler arasında mirasın paylaşımında anlaşmazlık meydana geldiği, Nefise hatunun damadı Ahmet bey ile mahkemelik oldukları hakkında belge

Sayfa No/ Belge No: 175/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l- aher sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kain Gürün kazasının Kızlar Ağa Mahallesi sakinlerinden ve asakir zabiti neferinden Mehmet çavuş ibn Mustafa'nın mühür dükkancısı karyesinden Kurtlar karyesinden Kör Ömer oğlu Süleyman bin Mehmet'ten beş yüz seksen kuruşa kısarak satın aldığı ve ödemesi gereken borcunu ödeyeceğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 176/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 4 Cemaziye'l- aher sene 1292

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Gürün kazası karyesinden Kebun karyesi sakinlerinden Hallaç Osman kızı Fatma binti Osman bin Ömer Mehmet ile tarla davasında zevci Yusuf bin Abdal kasımı vekil tayin eylediği, Gürün kazasından Fettah Ağa Mahallesi ahalisinden Kara Yusuf oğlu Mehmet bin Mehmet Ali bin Yusuf ve Hacı Halil oğlu Ebu Bekir bin Mustafa bin Abdullah'ın bu konuda kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 176/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: Hüccet.

Belgenin Tarihi: Fi 2 Cemaziye'l-aher sene 1292

Özet:

Sivas'ın Zaviye-i Ali baba Mahallesi sakinlerinden Emine binti Mehmet hatunun irsen mülkü olan, Trabzon vilayeti dâhilinde kain Samsun'un Hançerli Mahallesinde vaki bir taraftan kasım oğlu Mustafa Ağa ibn Abdullah ve bir taraftan Fatma hatun binti Abdullah bin Abdurrahman ve bir taraftan Hava hatun binti Mehmet Ömer menzilleri ve dört tarafı yol olan, üst tarafında üç bab oda] bir bab mülkü menzilin paylaşımı konusunda Samsun'da sakin Tokatlı Arif Ağa ibn Abdullah'ı vekil eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 176/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Davası Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l-aher sene 1292

Özet:

Sivas'ın Bazar Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Şahin oğlu Agob veledi Karabet, Tabip Berham Aslan veledi Ohan'ın ortak oldukları arsa üzerine şahin

oğlu Agob veledi Karabet'in bir bab mülkü menzili inşa etmesi ve diğer ortakların bu konuda rıza göstermemeleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 177/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Satışı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 292

Özet:

Sarı Hasan karyesinde Ali Bazık kerimelerinin vekâlet derkenarıdır. miri araziden toplam yirmi dört kıta tarla, çayır ve harman ile on dört bab mülkü menzillerin müstakillen tasarruf sahibi olan Ali Bazık ibn el merhum Alaeddin paşanın, harman ve çayırı oğlu Alaeddin bey ile kızları Kezban ve Şemsi hatunlara intikal eylediği ve Kezban ile Şemsi hatunun, kendilerine isabet eden toplam on dört hisse tarlayı, yüz kuruş semani karşılığında kardeşleri ve ortakları olan Alaeddin beye sattıkları, bu konuda Şahabettin bey ibn Mehmet Bahaeddin beyi vekil tayin eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 177/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Nafaka Davası

Belgenin Türü: Hücjet

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'laher sene 292.

Özet:

Medine-i Sivas'ın imaret Mahallesi sakinlerinden Hamza Kavas oğlu Hacı Ahmet bin Mahir'in Mevlide binti Ahmet nam hatuna ödeyeceği kırk kuruş nafaka hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 178/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'laher sene 292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin Tokat'ın Daruç Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi ilamdan otuz altı sene önce vefat eden Han Ağası denilen Ömer Ağa ibn Feyzullah bin el haç Mehmet'in varisleri; zevcesi Emi Gülsüm hatun binti Mustafa, oğulları Feyzullah, Abdullah Ağalar ile kızı Şerife hatun olduğu, mirasın kırk hissedenden olup, beşer hisse zevcesi Emi Gülsüm ve on dört hisse toplam yirmi sekiz hisse Feyzullah ve Abdullah Ağadan her birine ve baki diğer hisse binti Şerife'ye verildikten sonra, Şerife hatun hissesini [Tokat'ta kâin Kirkiri nam mahalde vaki ve etrafı müftü Seyyid Mehmet Efendi ibn Ahmet bin Abdullah evladından oğlu Hüseyin Ağa ibn Abdullah bin Abdurrahman ve topal Mehmet bin Ahmet bin Abdullah'ın bahçeleri ve etrafında yol olan tamamen beş dönüm miktarı bir kıta bahçe üzerindeki hissesine karşılık], Feyzullah ve Abdullah Ağalardan, bin kuruş ve beşer kile hut talep ettiği ve böyle sulh bulunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 178/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet:

Şemsi Ferraş Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi defterden on sene önce vefat eden Bıçakçı oğlu İsmail bin Mehmet bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi Hüsna Binti Mehmet ve oğulları İbrahim ve Ebu Bekir ve kızları Ayşe ve Saniye ve kendinden önce vefat eden zevcesi Fatma'dan olan çocuğu Emine olduğu ve zevcesi Hüsna dahi vefat

edip, varisleri; oğulları İbrahim ve Ebu Bekir, kızları Ayşe ve Saniye olduğu, İbrahim dahi vefat edip, varisi; zevcesi ile oğlu İsmail olduğu ve bu varisler arasında merhumun terekesinin paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 179/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'laher sene 292.

Özet:

Sivas sancağı dahilinde Hafık kazası karyesinden Tuz Hisar karyesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden [..?..] oğlu Evak veledi Torus, iki baş öküzleri Aziziye kazasının Mesudiye nahiyesinden Saç Ayak karyesi sakinlerinden ve muhacirin çerkezden ve Kibarit kabilesinden Salih bin Ali mirzadan altı sene önce bin iki yüz kuruşa satın aldıktan sonra söz konusu hayvanların kaybolduğu ve bu hayvanların, ilamdan iki sene önce Salih'in elin olduğu iddiasıyla mahkemelik oldukları konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 180/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'laher sene 292.

Özet :

Hacı yol Mahallesinde Saraç Mikdad oğlu Mehmet ve hemşireleri Hatice ve Fatma ve Emine'nin tasarruf sahibi oldukları dükkânı, altı hisse itibarıyla üç hisseyi kardeşleri Mehmet'e ferağ eyledikleri vekâlet derkenarıdır.

Sayfa No/ Belge No: 180/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'laher sene 292.

Özet :

Sivas'ın [.....] Bistan Mahallesi sakinlerinden İmamoğlu Mehmet Efendi ibn Ali, söz konusun mahalleden Ekmekçi Osman Ağa ibn Abdülkadir'e bin iki yüz seksen altı senesi cemaziye'l-evvelinin ertesi günü kendi hanında bulunurlarken dokuz yüz kuruş borç verdiği ve borcunun ödenmesini talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 180/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mihr-i Muaccele Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet:

Sivas'ın İlbeyli nahiyesinden Menşurlu karyesi sakinlerinden Kadir oğlu kızı Aliye binti Osman Bekir'in akli buluğ olduğu halde, Bakalak karyesi sakinlerinden Hüseyin Ali oğlu Ömer bin Ali'ye bin kuruş mihri muaccele beş yüz kuruşa mihri muaccele istemeleri karşılığında nikâh eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 181/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Davası Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet :

Tonus kazasının Kürekçik karyesinden Ali Osman Efendi ibn Hacı Hüseyin bin Abdullah ve Hoycak Mustafa ibn Musa bin Abdullah on dört kıta tarladan beşer hisse itibarıyla iki hisseyi, Sivasi Sadık Efendi Ravi ve Hasan Ebu Bekir Efendiler ibni Selim Efendiden talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 181/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Sulh Meselesi Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 15 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde bulunan Divriği kazası karyesinde Emir Han karyesi sakinlerinden Emir oğlu Cuma bin Ali bin Süleyman ve Deli Hüseyin oğlu Ali bin İbrahim bin Mehmet ve Emir Ahmet oğlu Hüseyin bin Hasan bin Ahmet ve Mehmet oğlu Mehmet bin Hasan bin Mehmet, söz konusu kasabanın Küçük Cami Şerif Mahallesi sakinlerinden Hacı Halil Ağa zade Hüseyin Ağa ibn Hacı Mehmet'tin aralarında meydana gelmiş olan sulh konusunda Hasan Beyoğlu Hamza bin Ali'yi huzuru şer' de vekil tayin eyledikleri hakkındadır.

Sayfa No/ Belge No: 181/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde bulunan Hafik kazasının Tuzaklı nahiyesinin Evamlı karyesi sakinlerinden Kara Mustafa oğlu Halil bin Mustafa'nın, üç baş hayvanının yirmi

gün önce merada yayılırken kaybolduğu ve hayvanlara vekil olan beytü'l mal memuru Yusuf Ağa tarafından bulunmaları aksi takdirde para olarak ödenmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 182/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 6 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Cami-i Kebir Mahallesi ahalisinden İzzet Paşa zade Mehmet Emin Bey ibn Mehmet Bey, İlbeyli nahiyesi karyesinden Çallı karyesi ahalisinden çukatlı oğlu Osman bin Mehmet'e iki yüz seksen bir senesi muharremü'l haramının on birinci günü, üç bin üç yüz doksan iki kuruştan bin doksan iki kuruşunu Osman'a baki teslim ettiği ve bakiyesi olan iki bin kuruş ile karasığır alacağı konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 182/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kain Hafik kazası karyesinden Uzun karyesi sakinlerinden Kürek Bekir oğlu Hüseyin bin Osman'ın iki baş hayvanları rey olunurken beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet Ağa muvacehesinde kaybolduğu ve bulunması lazım geldiği, bulunmaz ise para olarak ödenmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 183/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Uryan-ı Müslim Mahallesi ahalisinden olup, Diyarbakır vilayetine azimetli bu tarihi kitaptan on gün önce vefat eden Midaf oğlu Mehmet Nuri Ağa ibn Ömer Çavuş ibn Osman'ın varisleri; zevcesi Fatma binti Abdullah ve İlyas Zeliha binti Sipah Bey hatunlar ile kardeşi Kebir Osman ve Hacı Ömer olduğu, mirasın varisler arasında paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 183/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Nafaka Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın İmaret Mahallesi sakinlerinden ve Kahveci kerimesi Fatma binti Halil adlı hatunun, babası Halil'den geçimini zor sağladığından günlüğü otuz paradan yirmi iki buçuk kuruş nafaka alacağı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 184/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas 'ın Uryan-ı Müslim Mahallesi sakinlerinden Arap oğlu Ebu Bekir Ağa ibn el haç Halil, Yıldızeli kazası karyesinden iken Beyan karyesi sakinlerinden Kalalı oğlu Mehmet bin Ömer muvacehesinde, Mehmet ile bundan önce bendede akdi şirket mezra edip, bin iki yüz seksen yedi senesi recebi şerifin gurrasinde kut akçesi namıyla malımdan istihlak eylediği iki bin kuruş borç mukabelesinde Mehmet'in, şirket-i mezradan bazı arazileri ekip biçmek suretiyle alacağını aldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 185/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mahkemede Alınan Kararlar Hakkında hüküm

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 22 Rebiü'l-evvel sene 92./ 17Mayıs sene 91.

Özet :

Sivas naibine gönderilen hüküm. Mahkemelerde şahitlerin değişmesi gerektiği hususunda ve unvanlarının açık açık kaydedilmesi gerektiği, aksi takdirde mahkeme kararlarının eksik olmasından dolayı ger döndüğü, mahkemelerde tanzim olunacak senetlerde şahitlerin isim ve şöhretlerinin açıkça yazılması gerektiği ifade edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 185/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mahkemede Alınan Kararlar Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 5 Rebiü'l-evvel sene 92.

Özet :

Sivas naibine gönderilen hüküm. Kanun gereği naiplerin aldıkları kararların birer örneğinin fetvahanede olması gerektiği halde, bazı kaza ve nahiyelerde naiplerle

vekillerinin tatbikleri gönderilmediği, bu şekilde eksik olan mühürlü senetlerin fetvahane tarafından kabul edilmeyeceği hususunu ifade eden şukka.

Sayfa No/ Belge No: 186/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Osmanlı Toprağında Vefat Eden Muhacirlerin Terekesi

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 2 Rebiü'l-aher sene 292.

Özet :

Sivas vilayetine gönderilen şukka. Osmanlı topraklarında vefat eden muhacirlerin miras kalan malları ve eşyaları içlerinden bazılarının üzerine geçirilmekte olup, tereke kayıtlarından vefat eden bu muhacirlerin üzerlerine çok az şey gösterildiği ya da hiçbir şey gösterilmediği anlaşılmaktadır. Ayrıca bazı malların da defter-i kasamda kaydı tutulmadığından zayi olmaktadır. Bu hususta kayıtların doğru tutulması gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 186/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Osmanlı Ordusunda Görevli İmam ve Hatipler

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 26 Rebiü'l-aher sene 292.

Özet :

Devlet-i Âliye'nin ordusunda İmam ve Hatiplik görevinde bulunan bazı zengin olan şahısların çocuklarının orduda görev almaması için kuradan kurtarılmak istendiğine dair şukkadır. Bu şekilde usulsüzlük yaptıkları konusunda şüphe ortaya çıkarsa vilayet merkezlerinde tekrar imtihan edilmemeleri, imtihanda tekrar başarılı

olmayanlara mazbata verilmemesi, bu şekilde mazbata verilenlerin kanunen mesul olacakları, kanuna aykırı hareket edenlerin men edilmesi hususunda şukka.

Sayfa No/ Belge No: 187/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 14 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet :

Sivas'ın Gök Medrese Mahallesi sakinlerinden olup, Bağdat vilayeti dahilinde ve Kerkük'ün [...] Mahallesinde sakinler [...] kızı Mevlide binti Mehmet bin Abdurrahman erkek kardeşi kızı Şerife binti Abdi ibn el Mehmet nam hatunlar, Sivas'ın İlbeylinin [...] Karyesi arazisinde kain malum tarlalar üzerine Kılavuz oğulları Ahmet ve Mustafa ibn Musa'nın hissesi hakkında mahkemelik oldukları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 187/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Nafaka Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet :

Sivas'ın Şemsi Ferraş Mahallesi sakinlerinden Deli Zeynep kızı Zeynep binti Hüseyin nam hatun, Kala Ardı Mahallesi sakinlerinden zevç Hacı oğlu Mustafa bin Halil muvacehesinde bir yaşında olan Mustafa'nın asla malı olmayıp nafakaya ihtiyacı olduğu, nafaka için babası yirmi beş kuruş ödemeye farz kılındığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 187/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 28 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet :

Uryan-ı Müslim Mahallesinden İcareci Hacı zade kerimesi Nisa hatunun vekâlet derkenarıdır. Mülkü menzilden kahvehane ve dükkânın hissesinde tasarruf sahibi olan İcareci zade kerimesi Nisa binti Feyzullah Efendi nam hatun, hissesini kız kardeşi oğlu Mehmet Efendi ibn Osman'dan her birine semami malum mukabiliyle başka başka sattığı ve bu konuda tarafından İcareci zade Abdurrahman Efendi ibn Lütfullah Efendiyi huzuru şer'de vekil tayin eyledikde olduğu vekâlet hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 188/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Şahitlik Beyanı Hakkında

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet :

Sivas'ın İlbeyli nahiyesi karyesinden Ak Gözlü karyesi sakinlerinden Ekmekçi oğlu kızı Emine binti İbrahim nam hatun ve karyenin imamı İbrahim Efendi ibn Halil bin Abdurrahman ve Tokmak Kapı Mahallesi ahalisinden Defter Kethüdası Çırağı Ömer Ağa ibn Halil bin Abdullah hazır oldukları halde Emine hatunun zevç yaramış karyesi sakinlerinden Küpeli oğlu Mehmet bin Ahmet, bin iki yüz doksan iki senesi saferü'l-hayrının yirmi birinci günü, Ak Gözü Karyesinde Emine'nin babası İbrahim hanesinde gaip Mehmet, zevcesi Emine hatunun [.....] konusunda şahitlik yaptığına dair beyanları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 188/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Menzil Vekâleti

Belgenin Türü: Hücçet

Belgenin Tarihi: Fi 27 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet :

Kösedere-i Zımmi Mahallesinde Mariyem ve Nevine'nin menzil vekâlet derkenarıdır. Bir bab mülkü menzilin yirmi dört hisse itibarıyla sekiz hissenin tasarruf sahiplerinden Mariyem ile üç hisse sahiplerinden Nevin, hisselerini Ömer Ağaya sattıkları ve Kasap Marderus veledi Ağba'ya vekili tayin eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 188/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet :

Sivas'ın Örtülü Bekâr Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden İken bu tarihi defterden yedi gün önce fevt olan Kürkçü Balık veledi Adam veledi Adam 'ın varisleri; kız kardeşi Taşhuk ve kendisinden önce fevt olan oğlu Kirkor olduğu ve varisler arasında merkumun terekesinin paylaştırıldığı konusunda tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 189/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 4 Şaban sene 292.

Özet :

Uryan-ı Müslim Mahallesinden dükkân ferağ derkenarıdır. Söz konusu mahallede yer alan dükkânlardan demirciler dükkânından yüz kırk hisse [...], Otuz hisse bezzaz dükkânından yüz hisse itibarıyla otuz hisseden tasarruf eden İcareci zade kerimleri Nisa ve Fatma binti Feyzullah Efendi hisselerini, belli bir bedel karşılığında sattıkları ve bu konuda Mehmet Efendi ibn Osman Efendi'yi huzuru şer'de vekil tayin ettikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 190/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 25 Cemaziye'l-aher sene 292.

Özet :

Sarı Şeyh Mahallesinden Kürt Mehmet Efendinin kerimesi Ayşe'nin menzili ferağ u vekâleti. Bir bab mülkü menzilin irsen ve müstakilden tasarruf sahibi olan Ayşe hatun, menzili belli bir bedel karşılığında Mehmet ve Ahmet Ağaya sattığı ve bu konuda zevci Numan Efendiye vekil tayin eylediği konusunda şerh.

Sayfa No/ Belge No: 190/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Gölde Boğularak Ölüm

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kain Hafik kazasının Görmüşlü nahiyesinin Kumlu karyesine varan Mehmet Ağanın, Güllü karyesine iki saat mesafede Üçtaş nam mahalde

vaki Derin Kusu gölüne yıkanmak üzere girdiği gölde boğularak vefat eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 190/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Darp sonucu Ölüm

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 4 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Bu tarihi ilamdan üç gün önce Sivas'ın Demirciler Ardı Mahallesi sakinlerinden ve Kıpti taifesinden Gayz zevcesi Fatma, mahallede kâin çeşmede iken mahalle-i merkume sakinlerinden ve Ermeni milleti zevatından Marti nam hatun ile kavga ettikleri ve bundan üç gün sonra oğlu Ali'nin vefat ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 191/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın İmaret Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi defterden yirmi sene önce vefat eden Sulu Bey haziresi Şerife binti Hasan nam hatunun varisi; zevci Hüseyin Ağa ibn Abdullah, oğlu Mahmut ve kızlarından Zeynep, Emine ve Miyase olduğu, binti Miyase dahi vefat edince varisi babası Hüseyin Ağaya olduğu ve bu varisler arasında yapılan tereke paylaşımı hakkında kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 191/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Hüseyin Ağa ibn Abdullah dahi bu esnada vefat ettiği varisinin zevcesi Nefise binti Mehmet ve bundan önceki zevcesi Şerife binti Hasan nam hatundan olan oğlu Mehmet ve kızları Emine, Zeynep olduğu, varislerin gaip olmasıyla, terekenin beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa tarafından Esman sandığına verildiği hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 192/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Darp Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Bab-ı Kayseriye Mahallesi sakinlerinden Katırcı kerimesi Şerife binti Halil hatunun, çocuğu aynı mahalleden Celal oğlu Osman bin Süleyman'ın evinin önün kirlettiği gerekçesiyle, Osman bin Süleyman'dan dayak yediği ve açılan davada altı yüz kuruşa sulh yapıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 193/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 16 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kâin Koçkiri kazasının Sivas ili nahiyesi Köse karyesi sakinlerinden İlyas oğlu Osman bin Ömer'in Hamur kesen Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Mağriç veledi Artin'e bu tarihi ilamdan yedi gün önce malı olan iki baş karasığır öküzlerini sağ ve salim olmak üzere iki bin kuruşa sattığı ancak satıldıktan sonra hayvanlardan birinin hastalanması üzerine Mağriç'in, Osman'a dava açtığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 193/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Katil Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kâin Tokat kazasının Kazabad nahiyesi Karyesinden üç mahalleye havi olan ve Yumurta karyesinin yukarı Mahallesi ahalisinden olup, vefat eden Gedik Ahmet oğlu Mehmet bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi i Ayşe binti Ömer bin Abdullah, validesi Alime binti Hasan bin Abdülkerim ve oğlu Hasan ile kızı Şerife olduğu, bundan başka maktulün katlen öldürüldüğü ve varislerin, faillerin bulunarak kısas edilmesini istedikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 194/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Paylaşımı ve Arsa Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kâin Gürün kazası Koyun karyesi sakinlerinden kara kurak oğlu Abdurrahman bin Ebu Bekir, aynı mahalleden Bayram Mehmet bin Osman ile Karye-i merkumede vaki kavaklık yüzünden mahkemelik olmuşlardır. Söz konusu kavaklığı ilamdan 24 sene önce 276 senesinde Veliyüddin bin Abdülhak'ın mülkü iken Mehmet, Osman, Mustafa, Abdurrahman adlı kardeşlere sattığı, ancak Mehmet, Osman ve Mustafa'nın hisselerini alarak Bayram Mehmet'e 100 kuruşa sattıkları, Bayram Mehmet'in ise kavaklığı 400 kuruşa satın aldığını söylemesiyle Abdurrahman'ın da hissesini satın almış olduğu, dolayısıyla Bayram Mehmet'in Abdurrahman'a 100 kuruş ödemesiyle sulh olunacağı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 195/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmam Maaşı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Paşa Bey Mahallesi ahalisinden Mehmet Efendi ibn Hacı Abdullah Efendi, Medine-i merkumede meskun Emir Ahmet Ağa vakfının Paşa Bey Mahallesinde kain cami'i şerifinde senevi kile mahli on yedi buçuk hut vazife ile imamlık görevini yapmakta olup, vakfin mütevellî kaymakamının Kırımlı oğlu Mustafa Ağa ibn Ahmet Ağa olduğu ve yaptığı görev karşılığında Mehmet Efendinin, yirmi sekiz meblağ hutunu talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 195/2, 196

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde Gürün kasabasından Fettah Ağa Mahallesiinde sakin iken bu tarihi ilamdan kırk sene önce vefat eden kilerci oğlu Mehmet bin Abdullah'ın varisleri; oğulları Mustafa, Veliyüddin, Osman, Hacı Mahmut olduğu, Osman dahi tarihinden on sekiz sene önce vefat edip, varisi kardeşleri Mustafa, Veliyüddin, Hacı Mehmet olduğu, Mustafa'nın da tarihinde on altı sene önce vefat etmesiyle varisi; zevcesi Ayşe binti Abdullah hatun ile kızları Halime ve Hatice, kardeşleri Veliyüddin, Hacı Mehmet olduğu, Ayşe hatun dahi tarihinde altı sene önce vefat etmesiyle Halime, Hatice hatunlar ile emmisi oğulları Mehmet Emin ve Abdullah, Abdurrahman olduğu ve mirasın iki yüz seksen sekiz hisseden varislere paylaştırıldığı ve varisler arasında miras paylaşımı hakkında meydana gelen anlaşmazlıklar üzerine belge.

Sayfa No/ Belge No: 197/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Sarı Şeyh Mahallesiinde sakin ve Ermeni milletinden Bezzaz Nişan veledi Artin ile Küçük penekler Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Masir Oğlu Dürzî diğer Nişan veledi İstifan arasında, Nişanın malından ellişer kuruş semani karşılığında yüz adet kırmızı çuka asker şalvarlarını kabz eylemesi neticesinde mahkemelik olmaları hakkında belgedir.

Sayfa No/ Belge No: 197/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 1 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Cami-i Kebir Mahallesi sakinlerinden Kaltakçıbaşı zevcesi Maciz binti Bayram Abdullah hatun tarafından davaya vekil olduğu Bab-ı kayseriye Mahallesi ahalisinden İbrahim Ağa bin Feyzullah bin Ömer ve Cam-i Kebir Mahallesi ahalisinden Berden oğlan Abdullah bin Halil Ağa ibn İsmail şahadetleriyle, Sivas vilayeti dahilinde Medine-i Amasya 'da Çeribaşı Mahallesi ahalisinden Üzümcü oğlu diğer Mehmet bin Mustafa İki yüz doksan bir senesi ramazanı şerefesinin yirminci günü asakiri hazreti şahane kumandanı Ferik Hasan paşa hazretlerinin Ömer Ağaya teslim itmek üzere malından yirmi üç adet mahmudiye altınlarını diğer Mehmet'e teslim eylediği, ancak Mehmet'in altınları Ömer Ağaya teslim etmediği gerekçesiyle sorguya çekildiği ve altınları teslim etmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 198/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hırsızlık Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'l- aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Çavuşbaşı Mahallesinde sakin Fatma binti Süleyman bin Abdullah hatunun dokuz yaşında bir baş devesinin bu tarihi ilamdan on bir ay önce kaybolduğu ve Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden Hafız Ömer Efendi ibn Ebu Bekir, Keçi Yolu Mahallesinde sakin Abbas Ağa ibn Hasan Efendinin yedinde bulunduğu, deveyi Abbas Ağadan talep ettiği ve bunun için dava açtığı Fatma ile Abbas Ağa arasında sekiz yüz kuruşa sulh olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 198/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 2 Receb sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Sarı Şeyh Mahallesiinde sakın Çallı zade Beşir Efendi ibn Hacı Hayri Efendi, mahalleyi merkumeden Cami-i Kebir Mahallesi sakınlerinden Abdülahad zade Ali Efendi ibn Sait Efendi hazır olduğu halde Sivas'ın İlbeyli nahiyesinde Çallı karyesi sakınlerinden Çavuşoğulları Hasan ve Hüseyin ibn Mehmet ve Hasan bin Abdullah ve Topal Hasan oğulları Abdullah ve Ömer ibn İsmail muvacehelerinde bin iki yüz doksan senesinde Kör Çallı karyesinin aşireti Ali Efendi ile müşterek hâsılatı ambar olduğu halde Hasan, Hüseyin ve diğer Hasan, Abdullah, Ömer'in on kile buğday kırk kile arpayı müşterek Ali Efendiden talep ettikleri ve yirmi beş buğday üzerine sulh olunduğu hakkında belgedir.

Sayfa No/ Belge No: 199/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Arazi Kanunnamesi Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 5 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Arazi kanunnamesinin 108. maddesine zeyl olunan ek nizamnameye göre muayyen katil olanlara maktulün arazisi intikal etmez ve maktulün arazisinde de pay isteyemez.

Sayfa No/ Belge No: 199/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Arazi Kanunnamesi Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi5 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Bir sureti ek olarak gönderilen nizamnamenin padişahın emri ile uygulanması lazım geldiği hususu için bu şukka kaleme alınmıştır.

Sayfa No/ Belge No: 199/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Ecnebi Tüccarlar Hakkında Kanunname

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 4 Rebiü'l aher sene 1292.

Özet :

Sivas vilayetine gönderilen şukka konsoloslarla bağılı olarak iş yapan ecnebi tüccarların dilekçeleri evrak-ı adiyeye üzerine yazıla gelmekte iken bazılarının bu yazışmalarda resmi damgadan yani damga vergisinden muaf oldukları konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. Bunların hükümete yazacakları dilekçelerinde söz konusu nizamnamenin hükümlerine uyulması gerektiği hususunda şukka.

Sayfa No/ Belge No: 199/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 9 Receb sene 1292.

Özet :

Sarı Şeyh Mahallesinden Saraydar oğulları Kisbar, Kifurak, Haçek, Minas ve anneleri Münazinin tam ferağı sureti. Bir bab mülkü menzilin mutasarrıfları saraydar oğulları Kisbar, Kifurak, Haçek, Minas ve anneleri Münazinin, hisselerini Ohan ve Makru Ogub'a belli bir bedel ile memur huzurunda sattıkları ve bu konuda müşterekleri Kisbar'ı vekil tayin eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 200/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Hacı zahid Mahallesi ahalisinden iken bu tarihi defterden çok sene önce vefat eden Mehmet bin Musa bin Abdullah'ın varisi; zevcesi Fatma binti Abdurrahman, kızı Dudu kardeşi Ali olduğu ve bu varisle arasında merhumun paylaşılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 200/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde Yıldızeli kazası karyesinden Binnaz karyesi sakinlerinden Mehmet bin Murtaza'nın On beş yaşında beyaz kır kırsrağı rey olunurken beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet Ağa muvacehesinde kaybolduğu ve bulunması lazım geldiği, bulunmaz ise para olarak ödenmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 201/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kâin Yıldızeli kazası karyesinden Binnaz karyesi sakinlerinden Süleyman bin Mehmet'in on beş yaşında yüzleri kara, arka ayakları sakat bir baş kır kırsrağın ve iki yaşında araka ayaklarında beyaz olan erkek tay, rey olunurken beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet Ağa muvacehesinde kaybolduğu ve bulunması lazım geldiği, bulunmaz ise para olarak ödenmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 201/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kâin Yıldızeli kazası karyesinde Binnaz karyesi ahalisinden Koçoğlu Veliyüddin bin Mustafa'nın üç baş kırsrağı ve tayları, bu tarihi ilamdan yirmi beş gün önce merada rey olunurlar iken beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet Ağa muvacehesinde kaybolduğu ve bulunması gerektiği bulunmaz ise para olarak ödenmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 202/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dahilinde kâin Yıldızeli'nin [...?...] Nahiyesinin Ak Viran Kebir karyesi sakinlerinden oğlu Ahmet bin Mehmet, bir baş karasığır öküzünün, tarihi ilamdan üç sene önce karye-i merkume yaylasında rey olunurken kaybolduğu, söz

konusu hayvanların aynı nahiyeden Çavuş karyesi sakinlerinden kara Hasan oğlu Derviş Mehmet bin İbrahim'in hayvanları arasında bulunduğu ve bunların sahibine teslim edilmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 202/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas vilayeti dâhilinde Karahisar Şarki sancağı kazalarından Behramşah kazasına tabi Kuyud karyesi sakinlerinden Alibaz oğlu İsmail bin Ahmet, Hacı Mehmet Mahallesi sakinlerinden olup, iki baş karasığır öküzlerin, bu tarihi ilamdan iki ay önce kaybolduğu ve imam oğlu Hacı Hüseyin bin Mehmet Emin'in hayvanları arasında bulunduğu ve bunların sahibine teslim edilmesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 203/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 1 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Uryan-ı Müslim Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden iken bu tarihi defterden bir gün önce fevt olan Samile oğlu Kabril veledi Karabet'in varisleri; kızları Mariyem ve kız kardeşi Saniye olduğu ve vefat edenlerin varisleri kayıp olanlarda olduğu gibi terekesinin beytü'l-mal memuru Yusuf Ağa tarafından mal sandığına teslim edildiği hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 204/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 1 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kara Gömlek karyesi sakinlerinden Başlı Büyük oğlu Eyüp Bin Mustafa'nın bir baş kırsrağı, merada rey olunurken kaybolduğu ve Hüseyin oğlu Ömer bin Hüseyin'in hayvanları arasında bulunduğu, Ömer ise cevabında hayvanları bu ilamdan on beş gün önce Emir oğlu Ahmet Ağaya sattığı, Ahmet Ağanında hayvanları on gün önce Ermeni Mağir'e iki yüz kuruşa sattığı ve neticede satışın men olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 204/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Nafaka Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kahkik karyesi ahalisinden İbrahim, babası Kara İmam oğlu Hüseyin bin Ali'nin otuz gün önce ölümü üzerine babasının kendisine verdiği on beş kuruş nafakayı vasi olan emmisi Şaban bin Ali'den talep ettiği ancak emminin buna yanaşmadığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 205/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kahkik karyesi ahalisinden Şaban bin Ali, bu tarihi kitaptan otuz yedi gün önce vefat eden kardeşi Kara İmamoğlu Hüseyin bin Ali'nin mirasını paylaşmak için, kardeşinin oğlu İbrahim Ethem ile aralarında yaptıkları miras paylaşımı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 205/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Dokuş karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden altı ay önce vefat eden Hekim oğlu Abdülkadir bin Hasan'ın varisleri; validesi Elif binti Hasan ve kızı Gülizar ile erkek kardeşi Ahmet, Hüseyin, Himmet ve kız kardeşi Fatma ile diğer Gülizar olduğu mirasın bu varisler arasında paylaştırıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 206/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Perkenek karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden dört ay önce fevt olan Katolik milletinden Kuzucu oğlu Agob veledi Ohannes'in varisleri; zevcesi binti Kizar, oğulları Simak, Ohan ve kızları Markir, Mariyem olduğu ve bu varisler arasında merhumun mallarının paylaştırıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 207/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ağki karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden beş ay önce vefat olan İmamoğlu Ferruh Mustafa bin Ahmet'in varisleri zevcesi Ayşe binti Halil ve oğulları Ali, Abdullah, Mehmet, Abdülkadir, Ahmet ve kızları Fatma ve Ayşe olduğu varisler arasında merhumun mallarının paylaştırıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 207/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Perkenek karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden bir sene önce fevt olan Katolik milletinden Demirci oğlu Nursin veledi Mikail'in varisleri; zevcesi Artuk binti Makberic, erkek kardeşi Ohannes olduğu ve merhumun mallarının varisler arasında paylaştırıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 208/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kahkik karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden otuz yedi gün önce vefat eden Karaman [?] oğlu Hüseyin bin Ali'nin varisi; zevcesi Zeynep binti Ali ve kendinden önce vefat eden zevcesi Zeliha binti Ömer hatunlardan oğlu İbrahim Ethem olduğu ve varisler arasında merhumun mallarının paylaştırıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 208/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kara Bikar karyesi sakinlerinden Çatlı oğlu Ebu Bekir bin İsmail'in on yaşında sağ kulağı üç yerinden delik ve sol kulağının üçer yerinden kesik bir baş öküzü beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa muvacehesinde iki aya önce rey olunurken kaybolduğu ve bulunmasını, bulunmaz ise para olarak ödenmesini talep ettiği ve gereğinin yapıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 209/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Hacı İmam Mahallesi ahalisinden ve vefat etmiş bulunan Kemerli zade el haç Abdullah Efendi ibn Hasan Efendi ibn Ali'nin varisleri; Ahmet ve Mehmet Efendiler olduğu ve bunlar arasında mal paylaşımı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 209/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Receb sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Hacı Zahid Mahallesi sakinlerinden Vasıl bin Veliyüddin, Mecid oğlu Abdullah bin Ali'ye bin iki yüz doksan bir senesi cemaziye'l-ahiresinin on birinci günü malından dört yüz elli kuruş borç verdiği ve Veliyüddin'in söz konusu parayı talep etmesi üzerine Abdullah'ın borcunu ödemesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 209/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mihr-i Muaccele

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Keçi Yolu Mahallesi sakinlerinden Hatice binti Mikdad hatunun kocası olan Abdullah Ağadan Mihri muaccele olan nişan altın mukabili beş yüz kuruşu talep ettiği ve bunu almak için kardeşi Mehmet Ağa ibni Mikdadı vekil eylediği, Abdullah Ağanın söz konusu mihr-i ödemesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 210/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Dokuş karyesi ahalisinden iken bu tarihi defterden bir ay önce vefat eden K r Osman oğlu Mehmet bin Ebu Bekir'in varisleri; zevcesi Nefise binti Mehmet ve oğulları İsmail, Ali, Osman, kızları Nefise, Fatma, erkek kardeşleri İsmail olduğu ve varisler arasında merhumun mallarının paylaştırıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 210/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın avuşbaşı Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi ilamdan yirmi iki sene önce vefat eden Ermeni milletinden Yaşı Büyük oğlu Kifurak veledi Kirkor'un varisleri; Ermeni milletinden zevcesi Mariyem binti Bagos ile oğlu Dorus, Kirkor ve Ohannes olduğu ve mirasın yüz kırk hisse olarak varisler arasında paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 211/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Demirciler Ardı Mahallesi sakinlerinden olan Mevlide binti Mehmet bin Abdurrahman hatun tarafından açılan davada, Sivas'ta ismi belirtilmemiş vakfın gelirleri arasında yer alan İlbeyli kazasının Soçun karyesinde bulunan tarlanın müşterekleri olan Süleyman, Mehmet Ali, Abdurrahman, Ekrem, Ayşe ve Mevlide arasında hisselerinin belirlenip, paylaşılması konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 212/1, 213.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 7 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Medine-i Sivas'ın Demirciler Ardı Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Basmacı Ağbab veledi Serkiz veledi Adam, bu tarihi defterden yirmi beş sene önce fevt olması üzerine varisleri; zevcesi Vardar binti Agob ve oğlu Agob olduğu, Agob dahi fevt olup varisi; oğulları Serkiz, Münail, Kirkor ve kızları Meryem ve Anna olduğu ve varisler arasında merhumun mallarının paylaştırıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 214/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: ?

Belgenin Tarihi: Fi 25 Receb sene 1292.

Özet :

Hamurkesen Mahallesi sakinlerinden Çoruk Bekir oğlu kızları Meryem ve Kezban hatunların iki kıta tarlalarına İş han karyesinden Keşiş oğlu Oseb'e bedeli malum karşılığında ferağ olunduğuna dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 214/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Akd-i Nikâh

Belgenin Türü: ?

Belgenin Tarihi: Fi 26 Receb sene 1292.

Özet :

Karahisar Behramşah kazasında Üç Karakaş karyesinden Çolak oğlu Musa bin Mustafa çavuşun, [...] binti Abdullah hatunla, Sivaslı Tuzcu Ömer Ağa, sancaktar zade İsmail Ağa ve Çıtıkçı zade Hafız Efendi şahitliğinde yaptığı nikah akdidir.

Sayfa No/ Belge No: 214/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 16 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Cami-i Kebir Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Çadırcı oğlu Mağriç veledi Artin ile İlbeyli kazasından Çağlağan karyesi sakinlerinden Kürt Mehmet bin Abdullah'ın müşterek malı olan iki baş karasığır ineği ile bir baş danayı bin iki yüz seksen sekiz senesi hilalinde yüz yetmiş kuruşa sattığı ve dananın Mağriç veledi Artinle Kürt Mehmet'in müşterek malı olduğu halde hayvan dört yaşına geldiğinde Artin'den habersiz üç yüz kuruşa Şah Hüseyin Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Serkiz veledi Sebarsun'a sattığı ve üç yüz kuruşun yarısı olan yüz elli kuruşu Sekiz'den talep ettiği gereğinin yapılacağı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 215/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Alacağı Hakkında

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 27 Receb sene 1292.

Özet :

İmaret Mahallesinden olan ve vefat etmiş bulunan Hüseyin Ağanın varislerinden kızı Ayşe ve Zeynep'in babalarının Sivas mal sandığına teslim edilmiş olan defter-i kassamından yüz yetmiş altı kuruş on dört para alacağı olduğu ve söz konusu alacağının verileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 215/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 29 Receb sene 1292.

Özet :

Kadı Ahmet zade kerimesi Şerife hatunun iki kıta tarla ferağına dair derkenardır. Miri araziden iki kıta tarlaların altı hisse itibariyle tasarruf sahibi olan Şerife hatun, hissesini Küre karyesinden Mimbarsum ile kardeşleri Mardirus ve Keyrağus ve Barsih ve Kabrilden her birine memurun huzurunda bedeli malum karşılığında ferağ eylediği ve Ahmet Ağayı bu konuda vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 216/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas Hamurkesen Mahallesi sakinlerinden olup, bir müddetten beri Tokat'ın Beşler Mahallesinde sakin iken bu tarihi hüccetten altı ay önce vefat eden Mehmet

Çavuş ibn Hüseyin Efendinin varisleri; seyit Mehmet bin keçi Sait Efendi, dedesi Hüseyin Efendi, validesi Hatice binti Yusuf, emmisi oğlu Ahmet bin Receb olduğu ve Mehmet çavuşun hayatında Hüseyin Ağadan alacak hakkı olan elli kuruşun yarısı olan yirmi beş kuruşu Hüseyin Ağadan talep ettikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 216/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Evladiyet Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde Tokat'ın meydan Mahallesi sakinlerinden Haruç imamı kızı Emine binti Ebu Bekir Ağa nam hatun Sivas'ın Açe Mahallesi ahalisinden olup, Sarı Şeyh Mahallesinde sakin olan Hanlı oğlu torun Mehmet Ağa ibn Mehmet'in zevcesi olup, İbrahim Ağa ibn Ebu Bekir tarafından Hacı Ahmet Ağa ile evladiyet davasına vekil olmakla, Sene-i hal cemaziye'l-evvelîsinin üçüncü günü malı olan otuz adet lira osmanî altınlarını hıfz etmek üzere kendi sakin olduğu menzilinin odasında mahzur şuhutta torun Mehmet Ağaya teslim eylediği, altınları talep etmesi üzerine Mehmet Ağanın otuz adet lira osmaniye'yi Emine hatuna teslim eyleyeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 217/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Akd-i Nikâh

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dahilinde kain Tokat kazasının Ağzabad nahiyesinde [.....] Aşiretinden Yusuf Kethüda kerimesi Havva binti Yusuf'u Abdullah bin Halil beş yüz

kuruş mihr-i muaccele ve bin kuruş mehir üzerinden akd-i tecviç eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 217/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 29 Receb sene 1292.

Özet :

Uryan-ı Zımmi Mahallesinden Eski Çizmeciler derununda bir bab dükkânın ferağ derkenarıdır. Dükkanının müşterek mutasarrıfları bulunan varislerin paylaştığı mirasın üç bin yüz altmış sekiz hisse olduğu, altmış üç hisse Hursima'ya, yüz on dokuz hisse Elmas'a, iki yüz otuz sekiz hisse Barsih'e, altı yüz otuz hisse Mağir'e, dokuz yüz yirmi yedi hisse Nişan ve üç yüz doksan yedişer hissedenden toplam bin yüz doksan bir hisse Ammar, Surbey ve Martus'a isabet edip, varislerden Mağir, Serkiz, Namar, Surbek, Martus Nişan, Barsih, Hursima, Elmas taraflarından dükkanı, Hacı Derviş Mehmet Ağaya müstakillen on bir bin beş yüz kuruşa sattıkları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 217/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Paşa Bey Mahallesi sakinlerinden Feyzi oğlu el haç Ahmet Ağa ibn Osman Ağanın muhtelif zamanlarda kardeşi el haç Süleyman Ağaya vermiş olduğu borçlarını kardeşinden talep ettiği ve gereğinin yapılması gerektiği konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 218/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Paşa Bey Mahallesi sakinlerinden Kadioğlu el haç Süleyman Ağa, erkek kardeşi el haç Ahmet Ağaya borç vermiş olduğu toplam dört yüz kuruşu talep ettiği, Ahmet Ağa ile üç yüz kuruş üzerine sulh olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 218/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde Yıldızeli kazasının Sarıyar karyesi sakinlerinden Hacı Ömer torunu Mehmet bin İsmail'in, bir yaşında bir baş kara öküzünün ilamdan üç sene önce Tokat ve Nihad karyesi ahalisinden molla Ahmet oğlu Mehmet Efendiden üç yüz seksen kuruşa satın aldığı ve birinci imladan bir sene dört ay önce rey olunurken hayvanın kaybolduğu ve kızıl karyesinde sakin kılıç oğlu Hasan bin Ali'nin hayvanları arasında bulunması üzerine hayvanının teslim edilmesini talep etmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 219/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ta Kayalı Mahallesi sakinlerinden Çolakoğlu Mehmet bin Yusuf'un Şemsi Ferraş Mahallesi sakinlerinden Bıyıkoğlu Osman Ağa ibn Ali Ağaya bin iki yüz doksan iki senesi cemaziye'l-evvelîsinin on birinci günü üç yüz kuruş borç verdiği ve senetle de ispat etmesi üzerine Osman Ağanın söz konusu borcunu ödeyeceğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 219/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: İmam Tayini

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ta hazreti Şemsettin Türbe-i Şerifesi civarında kâin cami-i şerifte şehri elli kuruş maaşla kur'an tilaveti yapan Şeyh Mehmet Efendinin vefat etmesi üzerine, söz konusu görevi yine elli kuruş maaş karşılığında Sivas ulemasından Hüseyin Efendiye verildiği, Berber Hüseyin Efendinin de vefatının akabinde görevin talebe-i ulumdan otuz beş aşındaki Beşir Efendiye verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 220/1, 221.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 10 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Uryan-ı Zımmi Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden iken bu tarihi defterden dört gün önce fevt olan Bağcı oğlu Ohan veledi Adamın varisleri

zevcesi Marih binti kızı ve oğulları Sirub ve Artin ile kızı Enteran olduğu ve merhumun terekesinin varisler arasında paylaştırıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 222/1.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 10 Receb sene 1292.

Özet :

Kayıp olduğu bilinen Artin'e düşen hisseden, doksan dört buçuk kuruş ve on dört kuruş on para ve resim emini yüz elli üç kuruş yirmi para ki, iki yüz altmış iki kuruş on para varidat hazine olarak Artin'in eşyasından hisse-i arsası olan iki bin dokuz yüz on altı kuruş yirmi dört para dahi Sivas mal sandığına teslim etmek üzere memur Yusuf Ağa verildiği, emlak ve dükkândan hissesi aynen tevkif olunup eşyasından hisse-i arsası olan bin beş yüz otuz beş kuruş yedi para dahi vasisi anası ve zevcesi Marti'ye teslim olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 222/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Ak Değirmen Mahallesi sakinlerinden olup, Ankara'da süvari asakiri zaptiye hizmetinde müstahdem iken vefat eden Abdullah bin Abdurrahman'ın varisi; kız kardeşi Safiye binti Abdullah hatun, merhumun zevcesi Ayşe binti Veliyüddin hatun olduğu ve Abdullah'ın, Hüseyin bin Mehmet Ağadan yirmi kuruş alacak hakkı olduğu bunu Hüseyin Ağanın ödeyeceğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 223/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Keçiyolu Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi defterden sekiz ay önce vefat eden Kulemir oğlu Osman Efendi ibn Mehmet bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi Safiye binti Mahmut ve Safiye'den mütevellit oğulları Mahmut, Mehmet ile kızları Hatice, Fatma, kâfi ve kendisinden önce vefat eden zevcesi Salime binti Abdullah'tan mütevellit kızı Meryem olduğu, bu varisler arasında merhumun malının paylaşıldığı hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 223/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Asker Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 3 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kösedere-i Zımmi Mahallesi ahalisinden olup, süvari ve dördüncü alayın birinci bölümünde borazan [?] çavuşu olduğu halde askeri hastanesinde iki yüz doksan bir senesinin on üçüncü günü vefat eden Hüseyin Ağa ibn Mehmet Arif Ağanın varisi; babası Mehmet Arif Ağa ibn Hüseyin olduğu ve merhumun maaş terekesi olan 603 kuruşun babasına teslim edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 223/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Asker Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 2 Şaban sene 1292.

Özet :

Yakaçık kazasında Enderus [?] karyesi ahalisinden olup, Sivas dördüncü alayının altıncı bölüğü neferinden olduğu halde iki yüz doksan bir senesi martının altıncı günü Medine-i merkumeden askeri hastanesinde vefat eden Mehmet paşa oğlu İsmail Ağa ibn Hasan'ın zahirde varisi olmadığı için terekesinin mir alay Bahaeddin bey tarafından alay sandığına teslim edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 224/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Asker Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 2 Şaban sene 1292.

Özet :

Karahisar'a tabi Maden nahiyesinden Sipahi Mahallesi ahalisinden olup, süvari dördüncü alayının birinci bölüğü neferinden olarak Sivas'ta iki yüz doksan bir senesi kasımının yirminci günü Medine-i merkume askeri hasta hanesinde vefat eden Alemdaroğlu İsmail bin İbrahim'in zahirde varisi olmadığı için terekesinin mir alay Bahaeddin bey tarafından alay sandığına teslim edildiği hakkında belge

Sayfa No/ Belge No: 224/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Asker Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 2 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Oğlan avuş Mahallesi ahalisinden olup, süvari dördüncü alayının ikinci bölümünde sekizinci on başısı olduğu halde Medine-i merkumede askeri hastanesinde iki yüz doksan bir senesi martının yirmi ikinci günü vefat iden Mustafa avuşoğlu Osman bin Mustafa'nın varisi; babası Mustafa ibn Mehmet olduğu ve terekesinin babasına teslim edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 224/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Asker Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 2 Şaban sene 1292.

Özet :

Erzincan karyesinden imen karyesi ahalisinden olup, süvari dördüncü alayının üçüncü bölümü neferinden iki yüz doksan bir senesi martının birinci günü Medine-i merkumede asakiri hastanesinde vefat eden Hasan bin Nasuh'un zahirde varisi olmadığı için terekesinin alay sandığına teslim edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 225/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Asker Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 2 Şaban sene 1292.

Özet :

Karahisar'a tabi [...] kazasında [...] Karyesi ahalisinden olup, süvari dördüncü alayının ikinci bölümü neferinden olarak Sivas'ta iki yüz doksan bir senesi kasımının on yedinci günü asakir hasta hanesinde vefat eden Kuloğlu Halil bin Ahmet'in zahirde varisi olmadığı için terekesinin miralay Bahaeddin bey tarafından alay sandığına devredildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 225/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 14 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Cami-i Kebir Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden olan Naksus veledi Karabet'in vefat etmesi üzerine varisi; zevcesi [...] binti Zeyyin ve oğlu Beril [?], kızları Karan, Mariyem olduğu ve varisler arasında merhumun mallarının paylaşıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 226/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 13 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Gök Medrese Mahallesi ahalisinden olup, Mahalle-i mübarekde asakir zabtiye sandığında istihdam olunmakta iken vefat eden Veledi oğlu el haç Ali bin Hacı Mehmet bin Abdullah'ın varisi; validesi Marziye binti Halil bin Abdullah, erkek kardeşi Abdullah olduğu ve mirasın üç hisseden olup, bir hisse Marziye hatun iki hisse Abdülhak'a düştüğü hakkında miras paylaşımına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 226/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: Hücjet

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas sancağı dâhilinde kâin Yıldızeli kazası karyesinden Sarıyar kazası sakinlerinden Yunus oğlu Ömer bin Yunus'un bundan önce İstanbul'da tersane-i amirede şehride üç yüz dört kuruş maaşı ile amelelik hizmetinde istihdam etmekte iken, bu görevi yapmaya güç yetiremez hale gelince, bin iki yüz doksan Senesi rumiyesinde işi bırakması üzerine maaşından alacağı üç yüz dört kuruşu memurdan alması için İstanbul'da bulunan Ahmet'in vekil tayin edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 227/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şaban sene 1292.

Özet :

Ali Baba Zaviyesinden Şeyh Hasan Efendinin mahdumu Tahir Efendinin kassamıdır. Bu defteri kassamdan ibn Mehmet Tahir Efendi dahi tarihinden iki sene önce vefat edip, varisi; validesi Nefise hatun ile kız kardeşi Şerife Saniye hatun ve emmisi Şeyh Hüseyin Efendi ibni Mehmet Tahir Efendiye olduğu ve varisler arasında mirasın taksimi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 227/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımında Şahitlere Dair Kararname

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 4 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas valiliğine gönderilen hüküm. Sivas valisine gönderilmiş olan mülk paylaşımı sırasında şahit olan kadınların bazısının ölümü üzerine bunların şahitliğinin düşüp düşmeyeceğine dair hariciyeden düzenlenen mazbatanın kesin olarak uygulanıp uygulanmayacağına dair kararname isteği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 228/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 18 Şaban sene 1292.

Özet :

Cami-i Kebir Mahallesinden Ali Bazbek derkenarı. Ali Bazbek'in varisi; zevcesi Nevaris binti Abdullah, oğlu Alâeddin bey ve kızları Şemsi, Kirzan hatunlar olduğu, merhumun hayatında müstehak olduğu on iki günlük maaşı olan yüz yirmi dokuz kuruştan arsalarındaki hisselerine varislerin, Alâeddin beyi vekil tayin eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 228/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şaban sene 1292.

Özet :

Dağıstan muhacirlerinden olup, Sivas sancağı dâhilinde Yıldızeli kazasının Külmük nahiyesinin Yar karyesinde meskûn mihrî bin Alkay'ın, bin iki yüz seksen sekiz senesi zi'l-kadetü'ş-Şerifesinin birinci günü vefat etmesiyle varisi; zevcesi Emine

binti el haç Mehmet Emin hatun ile kızı İsniman ve babası Alkay bin Deruş olduğu, birçok sene sonra Alkay dahi vefat etmesi üzerine kalan varisler arasında miras paylaşımına dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 228/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kuyucuk Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Veli Babanın oğlu Mikail veledi [...], adlı kimse ile Sarı Şeyh Mahallesinde sakin Ermeni milletinden Serkiz veledi Karabet arasında vuku bulmuş olan borç davası hakkındadır. Mikail'in, Serkiz'e iki bin beş yüz elli kuruş borç verdiği ve bu meblağın tamamını seksen bir günde eda etmek üzere doksan iki senesi rebü'l-evvelinin on dokuzuncu gününde ödeneceğine dair borç senedi yaptığı ve borcun zamanında ödenmediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 229/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kösedere-i Zımmi Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Gürünlü oğlu Çakır veledi Kifurak'ın Örtülü Bekâr Mahallesinde sakin Ermeni milletinden Gürünlü oğlu Ovannes veledi Simun'dan iki yüz doksan bir senesi recebü'ş-şerifinin üçüncü günü bin kuruş alacak hakkı olduğunu beyan eyleyerek hakkını talep

ettiği, Ovannes'in bir baş kısırağını altı yüz kuruşa, bir baş öküzünü üç yüz kırk kuruşa satarak borcunu ödediğini iddia etse de bunu ispatlayamayınca borcu ödemekle mükellef olduğuna dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 229/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 19 şaban sene 1292.

zet :

Hacı Mehmet Mahallesinden Taneşir kerimesi şerife binti Mehmet Efendi nam hatunun mahallinde Brkoğlu Ali Ağaya tarla ferağ derkenarı. Miri araziden iki kıta tarlaların tasarruf sahibi olan şerife hatun tarlayı, Yrk oğlu Ali Ağaya bedeli malum mukabilinde memur huzurunda ferağ eylediği ve bu konuda Kazgancı zade İbrahim Efendiyi vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 230/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücjet

Belgenin Tarihi: Fi 22 şaban sene 1292.

zet :

Tokat'ta vefat eden Kâmil [?] Zade İbrahim Efendinin varislerine gönderilen vekâlet hcjeti derkenarıdır. Maktul İbrahim Efendinin varisi zevcesi Fatma, Nazlı binti Yusuf validesi Hacı Munise binti Abdurrahman, kız kardeşi şerife, Fatmat'z-Zehra, Azize hatun, erkek kardeşi Ebu Bekir olduğu, varislerden kız kardeşler hisselerine berber Hüseyin Ağayı vekil tayin ettikleri ve miras paylaşımı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 230/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Bab-1 Kayseriye Mahallesiinde sakin iken bu tarihi ilamdan yirmi dört sene önce vefat eden Abdülkerim oğlu Ahmet bin Abdullah'ın varisi; zevcesi Emine binti Mustafa nam hatun ile oğulları Mehmet, Abdülkerim, Mustafa ve kızı Medine hatun olduğu Mustafa'nın da on sene önce vefat ettiği, mirasın iki bin üç yüz dört hisse olduğu ve merhum Ahmet'in mülkünü [Cami-i Kebir Mahallesiinde vaki Bab-1 Kayseriye yolunda sekizinci numara ile bilinen bir taraftan Abdullah ibn veli Ahmet ve bir taraftan Mehmet bin Abdullah ve bir taraftan Kirtanoğlu Hacı Mustafa bin Ali menzilleri ve dört tarafı yol olan, üst tarafında iki oda ve sofa, alt tarafında bir oda, bir ahır, seki, bir samanlık ve bir kıta bahçe ile bir miktar hol bulunan bir bab mülkü menzili] varislerin aralarında paylaşmaları ve Medine hatunun mülkü menzildeki hissesini semani dört bin kuruşa diğer varislere sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 231/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şaban sene 1292.

Özet

Sivas'ın Kösedere-i Müslim Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden keçeli Simun zevcesi Elva binti Markar nam hatun, Uryan-ı Müslim Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Çamkuh oğlu Ohannes veledi Karabet'ten yüz

seksen kuruş alacak hakkı olduğu iddiasıyla Ohannes'i dava ettiği ve Ohan'ın mevcut olan borcunu ödemesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 231/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 26 Şaban sene 1292.

Özet

Sivas'ın Hacı Mehmet Mahallesi sakinlerinden [...] oğlu kerimesi Fatma binti İbrahim bin Abdullah nam hatun, Sivas'ın Saratlı karyesi arazisinden kain tarla davasında mahalle sakinlerinden Molla Ebu Bekir bin Ömer ile, zevci Tatar Ağası Sakar Ali Ağa ibn İbrahim'i vekil tayin eylediği hakkındadır.

Sayfa No/ Belge No: 232/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Taşrada Memurların Vazifesi Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 6 Receb sene 1292.

Özet

Şer'i Şerife kavanine ve nizamnamelere ve devlet memurlarının genel vazifelerine muharif olarak taşrada vuku bulan haberlere dair varaka.

Sayfa No/ Belge No: 232/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Taşrada Memurların Vazifesi Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 6 Receb sene 1292.

Özet:

Söz konusu nizamnamelere uyulmadığından işlerin sürüncemede kaldığı, bu konuda pek çok şikayet ortaya çıktığı bundan dolayı pek çok kimsenin kanunen düçar oldukları memur olanların tarafsız olmaları gerektiği halde memurların bir kısmının taraf tutmaları sebebiyle taraflardan diğerine zarar verdikleri, bazı aşar mültezimlerinin kanun dışı olarak fazla vergi aldıkları, yada gelen emirleri zamanında uygulamadıkları için zahirelerin harmanlarda çürüyüp kaldığı ve bazı kazalarda kaymakamların mekteb-i mülkiyeden mezun olanlar da seçilmesi gerektiği hususuna riayet edilmediği tecrübesiz ve ehil olmayanların kaymakamlıklara tayin edildikleri, asakir-i zaptiyenin istihdamında zabtiye nizamnamesine uygun hareket edilmediği, asakir-i zaptiyeden mültezim olanların köylerden haksız yere yiyecek talep ettikleri, yukarıda belirtilen hususlar doğru ise lazım gelenin yapılması hususunda kayıt.

Sayfa No/ Belge No: 232/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakıf ve Mülk Olarak Yetimlere Kalan Hisse Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 6 Receb sene 1292.

Özet:

Nizamnamenin 57. bendinin yerine getirilen madde. Vakıf veya mülk olarak yetimlere kalmış olan emvalin kayıtları tutulurken buna dair masrafların eytamin hisselerine düşen kısmın fazlasından karşılanması ve bunun dışında başka bir şey alınmaması hususlarında nizamnamedir.

Sayfa No/ Belge No: 233/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Vakıf ve Mülk Olarak Yetimlere Kalan Hisse Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi [?] Şaban sene 1292./ 21 Ağustos sene 91. [Hicriye çevir]

Özet:

Eytam muhasebesi sandığından alınan rüsumatın mahkeme kararı ile alınan nizamnamenin 57. maddesinde belirtildiği üzere mecliste yazılıp padişaha has buyruldu olan fukara nizamnamesinin bir suretinin Sivas naipliğine gönderildiğine dair belge.

Sayfa No/ Belge No: 233/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 27 Şaban sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Hamam Ardı Mahallesinde sakin iken bin iki yüz seksen senesi hilalinde vefat eden Mehmet Tayyar Efendi İbn el haç İbrahim'in varisi; zevcesi [....] binti Abdullah ve oğlu Hacı İbrahim, kızı Atiye olduğu, zevcesi dahi vefat edip, veraseti validesi [.....] Binti Abdullah ile evlatları Hacı İbrahim ve Atiye'ye münhasır olup, Atiye'nin de vefatıyla, varis; erkek kardeşi Hacı İbrahim olduğu ve babası Mehmet Tayyar'ın terekesini alacaklılarla vasi vekillerin paylaşması hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 234/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Şaban sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Bab-ı Kayseriye Mahallesi sakinlerinden Alican oğlu kızları Fatma ve Adile binti Hüseyin bin Ali hatunlar Sivas'ın Şemkurun karyesi arazisinden hisselerine düşen tarlanın vekili olarak, erkek kardeşi Mehmet karşısında Adile'nin eşi Mustafa Efendi ibn Süleyman olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 234/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mihr-i Muaccele

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Ankara vilayeti dâhilinde kâin Yozgat sancağının Kazlı karyesi ahalisinden olup, Sivas sancağı dâhilinde Yıldızeli kazasından Sarı Kabak karyesinde sakin Deveci oğlu Ali bin Süleyman, yine karye-i merkume sakinlerinden Arife binti Ahmet hatuna, yedi buçuk kuruş mihri muaccele ve yedi buçuk kuruş mihri muaccele ile zevci olmak istediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 234/3, 235

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 13 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Ali Baba Zaviyesi sakinlerinden olup, bu tarihi defterden bir sene önce vefat eden şeyh Hüseyin Efendi ibn şeyh Mehmet Tahir Efendi ibn şeyh İsmail Efendinin varisi; zevcesi; Dudu hatun binti Ömer Efendi ile oğulları şeyh İsmail, şeyh Feyzullah, şeyh Mehmet Tahir, şeyh Abdürrezak Efendi, şeyh Ahi Mehmet ve kızları

Fatma, Emine ve kızı Hatice'ye mahsus olduğu ve unlar arasında merhumun terekesinin paylaştırılması konusunda terke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 236/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkan Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 28 Şaban sene 1292.

Özet:

Köse zımmi Mahallesinde Barsih oğlu Karabetin dükkânın yarısını ferağ haberine dair derkenar. Bir bab dükkânın hissesinin yarısının tasarruf sahiplerinden Kabril ve Hasus ve Marit'ten her biri dükkândan hisselerini memur huzurunda kuyumcu merkum Oseb'e sattıkları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 236/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Şaban Ayında Camilerde Salavat-ı Şerif Okunması

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 1 Şaban sene 1292.

Özet:

1292 senesi bahar günlerinde ramazan olmadığından dolayı Şaban ayının içinde 3. Cuma günü ortasına kadar (yani ilk üç haftanın her Cuma gününün ortasında) salâvat-ı şerif okunması için Padişahın verdiği fermanın duyurulmasına dair gönderilen i'lam.

Sayfa No/ Belge No: 236/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 13 Şaban sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Kılavuz Mahallesinde Darendeli oğlu Mehmet bin Yusuf'un dört yaşında kaybolan hayvanının Hafik kazasının Tuzaklı nahiyesinin Şahin karyesi sakinlerinden Karacaoğlu Osman bin Ahmet'in hayvanları arasında bulunduğu ve Ahmet'in hayvanı teslim etmesini istediği, Osman'ın da hayvanın kendisine ait olduğunu ispatlaması üzerine Mehmet'in davadan men edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 237/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tımar Derkenarı

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi Fi 2 Ramazan sene 1292.

Özet:

Ak Değirmen Mahallesinden Ömer Ağanın tımarlarının derkenarı. Ömer Ağa bin iki yüz doksan senesi eylülünün dokuzuncu günü vefat eylediği ve varisleri; zevcesi Fatma ile oğlu Mehmet ve kızları Hatice ve Fatma olduğu, Sivas'ın Ak Değirmen Mahallesi ahalisinden Hacı Mehmet Efendi ibn Ömer bin Mehmet ve Kırımlı oğlu İbrahim Ağa ibn Ali'nin şahadetleriyle hükümetin mal kalemi katibi Mehmet Efendi ibn Ali karşısında emrin devletin olduğunu beyan eden belge.

Sayfa No/ Belge No: 237/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tımar Derkenarı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi Fi 2 Ramazan sene 1292.

Özet:

Ferhat Bostan Mahallesinden [.....] hatunun tımarın ferağ derkenarıdır. Bir bab mülkü menzilin tasarruf sahiplerinden [.....] hissesini memur huzurunda semani malum mukabilinde kırmızı oğulları Taviyed ve Artin'e ferağ eylediği ve bu konuda Berden oğlu Mağriç'i vekil tayin eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 237/3, 238.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 2 Ramazan sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Deburki kasabasından Kara Yusuf Mahallesi ahalisinden olup, bin iki yüz doksan senesi zi'l-hicce Şerifesi guresinde vefat eden Alanlı oğlu İbrahim Efendi ibn Veliyüddin bin Mehmet'in varisleri; zevcesi Fatma binti Mehmet, oğulları Veliyüddin Mehmet Halim olduğu, mirasın on altı hisseye ayrıldığı, Veliyüddin'in emmisi oğlu el haç Mehmet Ağa ibn İbrahim'in emlak ve eşyasını, mirasını paylaşmaları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 239/1, 240.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 3 Şaban sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Kale Ardı Mahallesi sakinlerinden iken bin iki yüz seksen bir senesi hilalinde vefat eden Mütevellî zade Halil Ağa ibn Abdurrahman Ağa ibn Süleyman

Ağanın varisi; zevcesi Raziye hatun binti İbrahim Ağa ve Fatma hatun binti Ahmet Ağa ile oğulları Osman, Mehmet İzzet, İbrahim, Sadık, Ali Rıza ve Ömer Lütfi Ağalar ile kızı Neslihan, Şerife olduğu, Kale Ardı Mahallesiinde bir kıta mülkü menzili, [bir tarafında bahçeler, dört tarafında yol, bir tarafında Hasan kethüda odası, alt tarafında bir kış oda, bir ahır, bir samanlık bulunan] Mehmet Ağanın sahiplendiği ve vasilere menzildeki haklarını teslim etmesi gerektiği konusunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 241/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Ecnebi Tebaanın Mirası Hakkında

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi 21 Ağustos 291 Rumi.

Özet:

Sivas naipliğine Osmanlı tebaası olup, evladı ve akrabası ecnebi bulunan kadınların vefatlarında emlak ve emvalleri ecnebi olan eşi ve çocuklarına intikal edemeyeceği hakkında bir usul bulunmaktaydı. Ancak bu emlakin ecnebi tebaa tarafından alınabilmesi hususunda da bir kararname imzasından sonra [bu tarihten sonra] ölenler için gerekli olup olmayacağı ve bu konuda şuray-ı devlet tarafından yazılan mazbatalarda bu hakkın olamayacağı, yani çocuk ve eşine böyle bir hakkın verilemeyeceği anca istimlâk etmişler ise uhdelerindeki emlak ve araziye kanunen müstahak olacakları hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 241/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Nafaka Davası

Belgenin Türü: Hücçet

Belgenin Tarihi: Fi 21 Ağustos 291 Rumi.

Özet:

Sivas'ın Küçük Minare Mahallesi sakinlerinden Deburklu kızı Fatma binti Ali nam hatun mecliste fakir olduğu, nafakaya ihtiyacı olduğu, bu yüzden oğlu Yusuf için yirmi iki buçuk kuruş nafaka ödenmesini istediği ve söz konusu nafakanın ödeneceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 242/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi Fi 10 Ramazan sene 1292.

Özet:

Demirciler Ardı Mahallesinde Agob kızı Mati'nin dükkânı ferağ derkenarıdır. Söz konusu mahallede bir bab gedik dükkânının mutasarrıfları tarafından dört hissenin de memur huzurunda Matik tarafından Serkiz'e ferağ edildiği ve bu konuda Kocaman oğlu Osman bin Feyzullah bin Receb ve Kabakçı oğlu Kirkor veledi Ağbab veledi Haçak'ın şahit olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 242/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Darp Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 11 Ramazan sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Aziziye kazasında Kavakçı oğlu Emir Mehmet bin Hasan ile Musa Kethüda oğlu Abdullah bin Musa arasında bin iki yüz doksan Bir senesi zi'l-hiccetü's-Şerifesinin on altıncı yevmi pazar kuşluk vaktinde yaşanan darp meselesinde Emir Mehmet bin Hasan'ın Abdullah bin Musa'dan almış olduğu darpta son kalan iki dişinin kökten döküldüğü ve dökülen dişlerinin bedelinin [bir diş için

beşer yüz dirhem, iki adet diş için toplam bin dirhem ve sim halısı kefarete olarak verileceği] istenmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 243/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 14 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ferhat Bostan Mahallesi sakinlerinden Tatar Hasan karısı Hatice binti Hasan nam hatun, Demirciler Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Dülger Kaluk veledi Simun'a Ferhat Bostan Mahallesinde kain ve tahriri emlakte on ikinci numara ile bilinen bir taraftan kendi menzili, bir taraftan Demirci Marverus veledi [.....] veledi Adam, bir taraftan Salih Ağa ibn Osman bin Abdullah ve Katırcı Artin oğlu Ovannes veledi Artin menzilleri ve dört tarafı yol olan, alt tarafında bir kiş oda, seki, odunluk, ve üst tarafında bir kahve ocağı, tahtalı oda, bir aralık, bir miktar holü bulunan bir bab ülkü menzili bin iki yüz doksan bir senesi ruviyesi her [.....] on dördüncü günü menzili, Hatice hatunun Kaluk'a on bir bin kuruşa sattığı ve Kaluk'un söz konusu borcunu ödemesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 243/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Tayini

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 11 Ramazan sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı ve Sivas sancağı dâhilinde kâin İlbeyli nahiyesinin menşurlu karyesinde vaki cami-i şerif vakfından almak üzere, günlüğü bin akçe vazife

ile Hatiplik yapan es- Seyyid Mehmet selim halife ibn Seyyid Mustafa Efendinin vefat etmesi üzerine söz konusu vazifenin merhumun büyük oğlu es-Seyyid Mustafa Efendiye verileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 243/3, 244.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi Fi 17 Ramazan sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Deburki ahalisinden İbrahim Efendiden kendilerine intikal iden nakit ve saire arazisinin vasileri olan zevcesi Fatma hatun, emmisi oğulları Hacı Mehmet Ağa ibn İbrahim, Osman Ağa, Delik zade Ahmet Efendi, kız kardeşi Fatma hatun arasında yapılan miras paylaşımı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 245/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Abdülvehhab Gazi Zaviyesi Vakfının Tevliyeti Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 13 Şaban sene 1292.

Özet:

Nezaret evkafına bağlı ve Sivas sancağı dâhilinde kâin Abdülvehhab Gazi Zaviyesi Vakfının baş tevliyet hissedarlığının ortak tasarruf sahipleri bulunan bütün evladı evladı evladı evladı vakfından es Seyyid hafız Halil Efendi ibn Abdullah ve es-Seyyid Abdurrahman ibn [.....], es-Seyyid İbrahim bin Halil adlı şahıslardan es-Seyyid hafız Halil Efendinin vefat ettiği ve şeyh Şemsettin hazretlerinin türbedarı olan kardeşi es-Seyyid Salih Efendi ibn Abdullah, evladı evladı evladı evladı vakıftan olarak tevliyete hissedar olduğu ve mahkemede Sivas sancağı evkaf muhasebecisi Mehmet

Reşit Efendi hazır olduğu halde, erbabı vakıf ve bariz müsliminden Şemsettin Efendi zade Mehmet Şemsettin Efendi ibn Mehmet Şerif Efendi ve şeyh Hasan Efendi ibn Feyzullah Efendi ve sancaktar oğlu Ebu Bekir bin Osman ve Hafız Mehmet Efendi ibn Ali ve Hüseyin Efendi ibn Mehmet Efendi ve Hafız Mehmet Efendi ibn Ali ve Osman Efendi ibn Mehmet adlı şahısların ihbarlarıyla tevliyet hissedarlığı kardeşi es-Seyyid hafız Halil Efendinin mahallinden kadim evladiyet ve meşrutiyet üzere kardeşi es-Seyyid Salih Efendi uhdesine tevcih olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 245/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hatip Mehmet Selim Efendinin Görevi Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 13 Ramazan sene 1292.

Özet:

İlbeyli nahiyesi kazasından Menşurlu karyesi ahalisinden Şakir zade Mustafa Efendi, karyede ticaretle uğraşanların bina eylediği cami-i şerifte Hatip olan [.....] Mehmet Selim Efendinin, cami-i şerifte salâvat-i cuma ve abdini eda eylemeyeceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 245/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: Hücjet

Belgenin Tarihi Fi 22 Ramazan sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde Deburki kazasının Kara Yusuf Mahallesi sakinlerinden Asan Ağa zade, Mehmet Emin Ağa ibn Mehmet bin Abdullah adlı şahıs ve Abuş oğlu Mustafa bin Mustafa ile gaip Kurtan oğlu Ali bin İsmail, Hursi oğlu Abdülkadir bin

Hüseyin ve Hüseyin oğlu Kara Süleyman bin Ali adlı şahısların aralarında bin iki yüz kuruş alacakları olduğu ve bunu talep ettikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 246/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisleri Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 17 Ramazan sene 1292.

Özet:

Sivas'ta ikamet üzere olan dördüncü orduyu hümayun süvari dördüncü alayının birinci bölümünde asker olan [...] kimsenin, Sivas taş han kışlasında iken tarihi ilamdan bir gün önce vefat eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 246/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi Fi 29 Ramazan sene 1292.

Özet:

Darende kazasında Kırmız karyesinde katlen vefat iden Ömer'in vekâlet derkenarıdır. Ömer'in varisleri; validesi Döne binti İlyas nam hatun ile erkek kardeşi Hacı Mehmet, Abdülkadir, Yusuf, Ali ve Mustafa olduğu ve merhumun terekesinin bu şahıslar arasında paylaşılacağı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 247/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Camilerde Okunan Salâvat Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi Evahir Ramazan sene 1292.

Özet:

Bin iki yüz doksan iki senesinde üç aylardan itibaren camilerde salâvat okutulacağı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 247/2, 248.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Darp Sonucu Katil Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 17 Ramazan sene 1292.

Özet:

Sivas vilayeti dâhilinde kâin Tokat'ın Sufikar Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden İbrahim Efendi ibn Hacı Ömer bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi Fatma ve Nazlı binti Yusuf bin Abdullah ve validesi Hacı Munise binti Abdurrahman bin Abdullah, kız kardeşi Şerife, Famatü'z-Zehra, Azize, erkek kardeşi Ebu Bekir olduğu, Feyzullah ile maktulün aralarında yaşanan arbede sonunda İbrahim Efendi vefat ettiği ve varislerin şer'i hukukun gereğinin yapılmasını istedikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 249/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Bahçe Ferağı.

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi Fi 9 şevval sene 1292.

Özet:

Hamam Ardı Mahallesinde Behçet zade zevcesi Suzaş Hatunun bahçe ferağı derkenarıdır. Bir kıta bahçenin müstakillen tasarruf sahibi olan Suzaş hatun bahçeyi, Ömer Ağanın kerimesi Şerife hatuna memur huzurunda sattığı ve bu konuda Ahmet Ağayı vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 249/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 14 Cemaziye'l-evvel sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Açe Mahallesi sakinlerinden Çul oğlu Mehmet bin Hüseyin, Yıldızeli kazasının Balahur karyesi sakinlerinden olup, üç baş hayvanını dört sene önce kaybettiği ve Hüseyin bin Mehmet'in hayvanları arasında bulunduğu ve şahitlerin de ispat etmesi neticesinde hayvanların Mehmet bin Hüseyin'e teslim edileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 249/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi Fi 7 Şevval sene 1292.

Özet:

Bin iki yüz doksan bir senesi rumisi mayısının on beşinci günü Sivas sancağı dâhilinde Artukabad nahiyesinin Midas karyesinin ahalisinden Süleyman bin Abdullah'ın malı olan iki baş öküzlerini altı yüz yetmiş kuruşa Ali bin Ahmet'e sattığı ve ödenecek bedel olan altı yüz yetmiş kuruşu ödemesini talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 250/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Receb sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Baldır pazarı Mahallesiinde sakin iken bu tarihi hüccetten altı sene önce fevt olan Ermeni milletinden Kafesçi oğlu Makir veledi Mikail veledi Adamın varisi; oğlu Nezir ile kızı Nazlı olduğu ve merhumun mülkünün varisler arasında üç hissede paylaşıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 250/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi Gurre-i Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ferhat bostan Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden Kabriz oğlu Artin veledi Agob'un ve Küçük Minare Mahallesiinden Çeltikli oğulları Ömer Ağa, Hacı Ahmet Ağa ibn Osman, kız kardeşleri Asiye ile Esmâ'nın Meydan çarşısında bulunan iki bab eskici dükkânları, müşterek malları iken yirmi bin kuruşa (her birine iki yüz adet yüzlük mecdiye altın düşecek şekilde) Mehmet bin Mustafa ve sekizinci derviş Mehmet bin Hacı Ali Ağa ibn Osman'a sattıkları ancak bu satışta Agob'un anlaşmazlığa düştüğü ve bunun üzerine Mehmet dervişi dava ettiği ancak davasını ispatlayamayınca men edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 251/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkân Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Yukarıda bahsedilen dört bab dükkânın yarı hissesi altmış dört sehim itibarıyla yedişer sehinden toplam on dört sehim hissesinin tasarruf sahipleri olan Asiye ve Esmâ hatunlar, hisselerini memur huzurunda Mehmet derviş Mehmet'e sattıkları ve bu konuda kardeşleri Ali Efendi ile Ömer Efendiyi vekil tayin ettikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 252/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Açe Mahallesiinde Mevlide ile Hatice'nin menzil ferağı derkenarıdır. Açe Mahallesiinde bir bab mülkü menzilin mutasarrıfları Mevlide ve Hatice mutasarrıf oldukları menzili, memur huzurunda Çuval oğlu Hasan bin Hüseyin'e semani malum mukabilinde sattıkları Mehmet Çavuşu bu konuda vekil eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 252/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Terekesi Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Medine-i Sivas'ta İlbeyli nahiyesinin Küzmen karyesi ahalisinden olup süvari dördüncü alayının ikinci bölüğü neferinden olduğu halde Sivas asker hastanesinde iki yüz bir senesi rumisi temmuzunun yirmi sekizinci günü vefat eden Ömer bin Ali'nin

zahirde varisi olmadığı için terekesinin alay sandığına teslim edilmesi için miralay Behaeddin Efendi tarafından memur tayin edildiği hakkında belge. [Tereke maşı : 402]

Sayfa No/ Belge No: 252/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Terekesi Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Amasya sancağına tabi Zile kazasının Botlu Kebir karyesi ahalisinden olup, süvari dördüncü alayının beşinci bölümü nezaretinden olarak iki yüz doksan bir senesi ruviyesi temmuzunun on dördüncü günü Sivas asker hastanesinde vefat eden Hızır oğlu Mustafa bin Hasan'ın zahirde varisi olmadığından terekesinin, alay sandığına teslimi için miralay Behaeddin Efendi tarafından memur tayin edildiği hakkında belge. [Yekün : 195]

Sayfa No/ Belge No: 253/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Askerde Vefat Eden Şahıs ve Varisi Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Karahisar'a tabi Eskezir [?] kazasından Kayacı Müslim karyesi ahalisinden olup süvari dördüncü alayının birinci bölümü neferinden olarak, iki yüz doksan bir senesi ruviyesi haziranının üçüncü günü Sivas'ta asker hasta hanesinde vefat eden Feyzullah oğlu Mehmet bin Salih'in zahirde varisi olmadığı için terekesinin, alay sandığına teslimi için miralay Bahaeddin Efendi tarafından memur tayin edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 253/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Menzilden Hisse Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 14 Şevval sene 1292.

Özet:

Velid bey Mahallesinden Kürt Mehmet Efendi hemşiresi Ayşe hatunun ferağı derkenarı. Söz konusu mahallede bir bab mülkü menzilin üç hisse olan mülkün tasarruf sahiplerinden Ayşe hatunun, hissesini memur huzurunda semani malum mukabilinde kardeşi Mehmet Efendiye sattığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 253/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Emanet Edilen Kezzabın Yerine Ulaşmaması Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Ramazan sene 1292.

Özet:

Samsun'da Kalpakçı oğlu Tanil'in deveci Osman ile Sivas'taki Dülдар oğlu İstifan veledi Agob'a bir şişe kezzap suyu gönderdiği ve bunun sahibine ulaşmaması üzerine [Osman emaneti yerine ulaştırması için Ömer bin Abdullah'a vermiş olup, kezzap yerine ulaştırılmamış, arada kaybolmuştur.] Tanil'in, deveci Osman'ı mahkemeye şikâyet etmesi üzerine beş yüz kuruş karşılığında sulh olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 254/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Kaybolan Kezzabın Bedelinin Ödenmesi Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Ramazan sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Örtülü Bekâr Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Mevza oğlu Mikail veledi Agob, Samsunda, iki yüz doksan bir senesi eylülünün dokuzuncu günü bir şişe kezzabı Tokat kazasının Kalaçık karyesinde meskûn Deveci Osman Ağa ibn el haç İsmail'e emanet ederek sahibine teslim etmesini istemiş, Osman da kezzap suyunu teslim etmediğinden dolayı Mikail'in, şişenin bedelini Osman Ağadan talep ettiğine dair dava eylediği, Osman Ağa kezzabı Ömer'e teslim ettiğini, Ömer ise bunu inkar etmesi üzerine, Osman Ağanın dokuz yüz yetmiş beş kuruş ödemesi gerektiği üzerine sulh olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 255/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin Hafik kazasının Tuzaklı nahiyesinin Minas karyesi ahalisinden iken bu tarihi hüccetten üç sene önce vefat eden Osman Ağa ibn Abdullah bin Abdurrahman'ın varisi; zevcesi Emine hatun binti Abdullah ve Ali Ahmet ile kızları Fatma, Aliye olduğu, Fatma dahi vefat edip, varisi; validesi Emine hatun ile Ahmet ve Aliye'ye mahsus olduğu ve mirasın tashihi beş yüz yetmiş altı hisse üzerinden varisler arasında paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 255/2, 256

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 4 Ramazan sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Hacı Mehmet Mahallesi sakinlerinden olup, bin iki yüz yetmiş beş senesi hilalinde vefat eden İbrahim Ağa ibn Abdullah bin Mehmet'in varisi; zevcesi; Dudu binti Abdullah ve kızları Şerife, Rafia, Fatma olduğu ve mirasın yirmi dört sehinden varisler arasında paylaştırıldığı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 257/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Su Meselesi Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şaban sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Kayseri Kapısı Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Tosuk oğlu Ahdar veledi Mikail ve kardeşlerinin, Kasım oğlu Hacı Ahmet bin Abdullah ile kayseri kapısı civarında bahçelerinden geçen suyu paylaşamamaları üzerine yaşadıkları husumet hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 258/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Velayet Meselesi Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas'ta muhacirin çerkezden ve Haçin kabilesinden Tumaç ibn Aktuk'un altı yaşında Süleyman adlı çocuğun babası olduğu, babası olarak bilinen Abdullah Ahmet Efendinin de emmisi olduğu, Aktuk'un altı sene önce vefat etmiş olması dolayısıyla Süleyman'ın velayetini emmisi Abdullah Ahmet Efendiye verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 259/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mihr-i Muaccele Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şaban sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Küçük Minare Mahallesi sakinlerinden Hatice Halime binti Mehmet Bey ibn Abdülhak'ın zevci olan el haç Alâeddin Efendi ibn el haç İsmail'den yedi yüz elli kuruş nafaka ve bin beş yüz kuruş ile elli adet mihri muaccele talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 259/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 19 Şevval sene 1292.

Özet:

Kızılca Kışla karyesinde Ayşe hatunun tarla ferağı derkenarıdır. Miri araziden iki kıta tarlalar dört hisse itibariyle bir hissesinin mutasarrıfı Ayşe hatun olduğu ve hissesini belli bir bedel karşılığında Nasuh zade ve Sezayi Efendilere ferağ eylediği bu konuda kayın biraderi Mustafa'yı vekil ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 260/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 19 Şevval sene 1292.

Özet:

Kızılca Kışla karyesinden Süleyman oğlu Mehmet kethüdanın ferağ derkenarı. Miri araziden bir kıta tarlanın mutasarrıfı Mehmet kethüda tarlayı belli bir bedel karşılığında memur huzurunda Nasuh zadeye ferağ eylediği ve bu konuda oğlu molla Osman'ı vekil tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 260/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı Hakkında

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin İlbeyli karyesi sakinlerinden iken bu tarihi kitaptan üç sene önce İstanbul'da Valide Sultan hazretlerinin hasta hanesinde vefat eden Cinci oğlu Osman bin Abdurrahman bin Abdullah'ın varisleri; erkek kardeşi Ömer Ağa, kız kardeşi Hafize hatun olduğu ve mirasın üç hisseden olup, iki hisse Ömer Ağaya ve bir hisse Hafize hatuna düştüğü, Ömer Ağa miras paylaşımında oğlu Ali Ağayı vekil eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 260/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas'ın İmaret Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi hüccetten beş gün önce vefat eden Kelleci oğlu İbrahim bin Ali bin Abdullah'ın varisi; zevcesi Ayşe binti Şaban ve Mevlide binti İbrahim, kızları Şerife, Safiye kız kardeşi diğer Ayşe hatunlar oldukları ve Kitap Kabalcı Mehmet Ağa ibn Halil huzurunda ifade edildiği üzere Gürün kazası ahalisinden Yıldız oğulları Mehmet şerif ve Ali ibn Abdullah ve topal Bekir oğlu Hacı Hüseyin bin Ebu Bekir'in, İbrahim'den toplam dört bin iki yüz kuruş alacak hakkı olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 261/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin İlbeyli karyesi sakinlerinden iken bu tarihi kitaptan üç ay önce İstanbul'da Valide Sultan hasta hanesinde vefat eden Cinci oğlu Osman Ağa ibn Abdurrahman bin Abdullah'ın varisleri; erkek kardeşi Ömer Ağa ve kız kardeşi Hafize hatun olduğu ve mirasın üç hissedenden olup, iki hisse Ömer Ağaya ve bir hisse Hafize hatuna isabet ettiği, hisselerin paylaşılmasında Mehmet Emin Ağa ibn Osman Ağayı vekil eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 262/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hüccet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin Hafik kazasının Tuzaklı nahiyesinin Çalcı karyesi sakinlerinden iken bundan önce İstanbul'da Valide Sultan hazretlerinin hasta hanesinde vefat eden Cinci oğlu Hüseyin Efendinin varisi babası Mustafa Ağa ibn Ömer ve validesi Kezban hatun binti Mehmet olduğu ve mirasın altı hissedenden, dört hissesinin Mustafa Ağaya ve iki hissesinin Kezban hatuna isabet ettiği, Kezban hatun, Darü'l-Hadis Medresesinde sakin oğlu Hasan Efendiyi vekil ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 262/2, 263.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 3 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Ferhat Bostan Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi defterden dokuz gün önce vefat eden Tokatlı oğlu Mehmet bin Hasan bin Mehmet'in varisi; zevcesi Naime binti Hacı Ali ve kızı Ayşe ile erkek kardeşi Mustafa olduğu ve varisler arasında merhumun paylaşılan terke kayıdır.

Sayfa No/ Belge No: 264/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Meselesi Yüzünden Katil Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin Darende kazasının Kırmız karyesinin Ağalı Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Kudal oğlu Ömer bin Süleyman bin Ali'nin varisleri; validesi Döne binti İlyas, erkek kardeşi Hacı Mehmet ve Abdülkadir ve Yusuf, Ali ve Mustafa olduğu ve Merhum Ömer'in bin iki yüz doksan bir senesi Recebinin

yirmi dokuzuncu cuma günü mal davası yüzünden, Mustafa bin Ali Bekir bin Abdullah tarafından başına sıkılan kurşunla bir saat içinde öldüğü ve Mustafa'nın davasının men edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 264/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Meselesi ve Katil Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 14 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas sancağı dâhilinde kâin Darende kazasının Kırmızı karyesinin Ağalı Mahallesi sakinlerinden Kudal oğlu Abdülkadir'in kardeşi Yusuf bin Süleyman bin Ali'nin ifadesiyle Ömer 'in bin iki yüz doksan bir senesi recebü'l- ferdinin yirmi dokuzuncu cuma günü öldürüldüğü ve Ömer'e düşen mal mülkün diğer varisler arasında nasıl paylaşılacağına dair davanın gündeme gelmesi üzerine Ömer'in kardeşi Yusuf'un ifadesinde ispatının yetersiz olduğu gerekçesiyle davasının [kavga sebebi olan meranın Ömer'e devredilmesi konusunun] men edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 265/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tevliyet Meselesi

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı ve Sivas sancağı dâhilinde kâin Burki kasabasında vaki Celalettin Han ve Mescidi Vakfından olmak üzere günlüğü bir akçe vazifesiyle tevliyet cihetine ve mescidi şerif vakfından olmak üzere günlüğü bin akçe vazife ile mutasarrıf olan evladı vakıftan hafız Hüseyin bin hafız Mustafa vefat edince yerine görevli olarak

büyük oğulları Hafız Mehmet Efendi ve Hafız Mustafa Efendilere verildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 266/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şevval sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Cami-i Kebir Mahallesi ahalisinden olup, vilayet dâhilinde Kozan sancağı [...] kazası karyesinden Feke karyesinde sakin iken bin iki yüz seksen beş senesi hilalinde fevt olan Ermeni milletinden Sıpak oğlu Dürzi Mağriç veledi Kaluk'un varisleri; zevcesi Kantarcı oğlu kızı Anmar binti Artin ile oğlu Diğëranı olduğu ve varislerin [Sivas sancağı dahilinde Aziziye kazasında kain etrafında Kayserili Hacı veledi Ağob ve hacetli Serkez Dülder Artin menzilleri ve kabristan ile dört tarafı yol olan] bir bab derzi dükkanını satma ve kullanma hakkını vasisi olan zevcesi Anmar'a verildiği Anmar da babası Artin veledi Ovannes'i kendi hissesi konusunda vekil ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 266/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Hacı Mehmet Mahallesi sakinlerinden olup, bu tarihi defterden yirmi sene önce vefat eden Kadızade kerimesi Zeynep hatun binti el haç Hasan Ağa ibn Abdülhak'ın varisi; zevci Kadızade Abdurrahman Rahmi Efendi ibn el haç Mustafa

Efendi ile oğulları Şeyh Ömer ve Muharrem Efendiler ile kızı Safiye olduğu, Muharrem Efendinin tarihten on yedi sene önce, Safiye hatunun da on altı sene önce vefat ettiği, böylece mirasın babası hafız Abdurrahman Hamit Efendi'ye münhasır olduğu hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 267/1, 268, 269, 270.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban sene 1292.

Özet:

Hafız Abdurrahman Hamit Efendi dahi tarihi defterden bir sene beş ay önce vefat ettiği varisi; zevcesi Fatma hatun binti Hafız İbrahim Efendi ile kendisinden önce vefat eden zevcesi Zeynep hatundan oğlu Ömer Efendi ve hala zevcesi Fatma hatundan oğlu Mehmet Şevki Efendi ile kızları Naile ve Arife hatunlar olduğu, söz konusu varisler arasında paylaştırılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 271/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şaban sene 1292.

Özet:

Şeyh Ömer Efendi dahi tarihi defterden beş gün önce vefat etmesiyle varisi; zevcesi Gürünlü zade kerimesi Dudu hatun binti Seyyid Mehmet Ağa ve oğulları el haç Hasan Efendi, Abdullah Efendi ve kızları Zeynep ve Safiye olduğu, bu varisler arasında Ömer'in mirasının paylaşıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 272/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 29 Şevval sene 1292.

Özet:

Kadızzade Şeyh Ömer Efendinin maaş derkenarıdır. Ömer Efendi ibn hafız Abdurrahman Hamit Efendinin varisi zevcesi Dudu binti Hasan Ağa ile oğlu Hasan Efendi ve kızları Fatma'ya mahsur olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 272/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mesken Satışı

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 11 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ta Perkenek karyesi sakinlerinden ve Katolik milletinden İşçi oğlu Bagos veledi Ohan nam kimesne, emmisi torunu Artin veledi Matuk'a müstakil mülkü olan aynı karyede kâin, bir taraftan kendisinin diğer menzili ve bir taraftan Garip oğlu Mağruç veledi Bidurus menzili ve dört tarafı yol olan, alt tarafında bir kış oda, bir oda ve sokak kuyusu bulunan bir bab mülkü menzili ile yine karye-i merkumede kâin bir taraftan yine kendisinin diğer bahçesi ve üç taraftan yol olan ile bir kıta bahçeyi devrettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 272/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras ve Borç Meselesi

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Diyarbakır vilayeti dahilinde vaki Mamurat-ül Aziz sancağı kazalarından Arbekir kazası ahalisinden Ermeni milletinden Karagöl oğlu Minas veledi Kasbar nam kimesne, Sivas sancağı kazalarından Koçkir kazasının Bekdağ nahiyesinin Göl [.....] ahalisinden olup, bin iki yüz doksan bir senesi zi'l-hiccetü's-Şerifesinin yirmi birinci günü vefat eden Şehvar oğlu Salih bey ibn Ali bey İbn Hüseyin beyin varisleri; zevcesi Ayşe binti Süleyman ve Hanife binti Yusuf hatunlar ile oğulları Ali, Mustafa, Aziz, Yusuf beyler ve kızı Saniye, Hatice olduğu ve bundan başka merhumun oğlu Ali bey üzerine gözüken bin iki yüz seksen sekiz senesinde iltizamda bulunan Kuru çay nahiyesi kazasından Tuzazu ve gölleri karyelerinin yedi bin kuruş bedel ile Salih bey hayatında iken, Karagöl oğlu Minas veledi Kasbar'a borç senedi ile araziye kefalet göstererek borç aldığı, Salih bey hayatta iken borcun iki bin altı yüz altmış kuruşunu ödediği ve geriye kalan borcu Salih beyin ölümü üzerine oğlu Ali Bey'in ödemesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 273/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mülk Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 7 Receb sene 1292.

Özet :

Sivas'ta Gürünlü karyesi sakinlerinden Mahmut bin Hasan ile Uryan-ı Zımmi Mahallesinde sakin olan Ermeni milletinden Misak oğlu [....] Serkiz veledi İstefan'ın aynı karyede bulunan arazi üzerinde müşterek oldukları,[etrafında Hacı Osman Efendi ibn Abdullah ve Ali Kethüda ibn Hasan menzilleri ve dört tarafında yol olan bir bab mülkü menzilin] akabinde Serkiz'in Tokat Zile'ye ticaret için gittiği bundan yararlanan Mahmut bin Hasan müşterek oldukları arazinin birine kendi başına bina yaptığı, Serkiz'in bunu kabul ettiği ancak o da diğer araziye bina yaptığı bundan sonra Mahmut

bin Hasan Serkiz'in yaptığı binayı kabul etmeyerek yıkılması için oğlunu vekil tayin etmesi ve müşterek malı aralarında taksim edilmesi hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 274/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 29 Şevval sene 1292.

Özet :

Sinekli karyesinden Mevlide, Kadife, Cennet tarlaları ferağ derkenarıdır. Miri araziden bir kıta tarlanın mutasarrıfları Mevlide, Kadife hatunlardan her biri tarladaki hisselerini Emir oğlu Hacı Hüseyin bin Abdullah'a memur huzurunda belli bir bedel mukabilinde ferağ eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 275/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Uryan-ı Zımmi Mahallesiinde sakin iken bu tarihi defterden on sekiz sene önce fevt olan Ermeni milletinden Baliç oğlu Serkiz veledi Adak veledi Adam'ın varisleri; zevcesi Tuniki binti Ovannes ve oğulları Mağir, Mikail, Nişan ile kızları Anmar, Surben, Hatunmar, Martebus olduğu, Mikail dahi fevt olup, varisi; zevcesi Hursima binti Münasir ve anası merkur Tunike ve Oğlu Barsih ve kızı Elmas'a münhasır olduğu, Hatunmar dahi vefat ettiği varisi; zevci Babek veledi Karabet ve anası Tunike, erkek kardeşi Nişan, kız kardeşi Anmar, Surben ve Martus'a mahsur olduğu ve Serkiz'in terekesinin satılarak varisler arasında taksim edildiği hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 276/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tevliyet Meselesi Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 16 Şevval sene 1292.

Özet:

İstanbul'da Ali Paşa Vakfına Hüseyin şevki Efendi ibn Şakir Efendi, Hilmi Şakir Efendiyi tevliyet görevine tayin edilmesini talep ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 276/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Eytam Memurluğuna Tayin Hakkında.

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 3 Şevval sene 1292.

Özet :

Sivas eytam memurluğuna tayin olunan Cuma zade Ali Efendinin görevini liyakatle yaptığına dair derkenar. [?] şevval sene 92.

Sayfa No/ Belge No: 276/3, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mebyin Defteri

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 16 Şevval sene 1292.

Özet:

Hafik nahiyesine tabi Dudmaç karyesi arazisinden Kara Gedik demekle bilinen merzi toprağında bulunan ve Sivas'ta kâin Surb Nişan münazi acizanelerine meşrut olan ağıllar ve arazileri mebyin defteridir.

Sayfa No/ Belge No: 286/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Birus Efendi veledi Agob'a takdim olunan Buyruldu Hakkında

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 25 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas'ta meskûn Ermeni milletinden Birus Efendi veledi Agob'a takdim olunan buyrulduya göre; ahali arasında kullanılan tarla, bağ, bahçe, ağıl, harman ve dükkânların bazılarının Surb Nişan manastır, Hafik ve Koçkir kazalarının Tuz hisar ve Divriği[?] karyelerinde bulunan manastırların, mekteb-i kebir ve millet-i fukaranın hakkı olduğu, bütün bunlardan Birus Efendi veledi Agob ve seleflerinin aslen ve kesinlikle alakaya merhaleleri olmadığı, cümlesinin manastır mezkûrlarıyla mekteb-i kebir ve millet-i fukaranın malı olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 286/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkândan Hisse Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 8 Zilkade sene 1292.

Özet:

Küçük Minare Mahallesinden fevt olan Çamekeç Kiril'in kızı Bağnadat'ın bir bab gedik dükkândan dört hisseden birinin satışına dair vekâlet kaydı. Bir bab gedik dükkânını dört hissede bir hissesinin tasarruflarından Bağnadat mutasarrıf olduğu

hisseyi semani malum mukabilinde memur huzurunda erkek ve kız kardeşi Karabet ve Ovannes için ve vasi anneleri için zevci Agob veledi Mikail ve kardeşi Turanı vekil tayin eylediği onların da bunu kabul ettiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 286/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Dükkândan Hisse Satışı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 8 Zilkade sene 1292.

Özet:

Bağnadat'ın bir bab hanedeki hissesinin satışında vekâlet tayini hakkındadır. Bir bab hanenin yüz yirmi hissedenden on altı hissenin tasarruf sahibi olan Bağnadat, hissesini iki bin altı yüz on iki kuruş on üç para mukabilinde memur huzurunda erkek ve kız kardeşi Karabet, Ovan ve vasi annelerine sattığı ve bu konuda Agob veledi Mikail ile kardeşi Turan'ı vekil tayin eyledikleri, Agob ve Turan dahi vekâleti kabul eyledikleri hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 286/4

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Esman Defteri Hakkında

Belgenin Türü: Tahrir

Belgenin Tarihi: Fi 7 Şevval sene 1292.

Özet:

İstanbul'da Sultan Mahmut civarında meskûn olan Ali baba ibn Abdullah, Sivas'ta asker hastanesinde iken bu tarihi defterden üç gün önce vefat ettiği, zahirde varisi olmadığından cümle terekesi beytü'l mala devredildiği ve beytü'l mal memuru Kenan zade Yusuf Ağa ibn Mehmet Ağa marifetiyle terekesinin beytü'l-mala teslimine dair Esman defteri.

Sayfa No/ Belge No: 287/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Hayvan Kaybı Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 16 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Şeyh Çoban Mahallesi sakinlerinden Hacı Ali bin Halil, yüz ellışer kuruştan toplam üç yüz kuruş eden iki baş ineğini, Ermeni milletinden Turman veledi Haçuk'a rey olmaları için teslim ettiğı, ancak Turman'ın hayvanlarını kaybettiğı, bunların bulunmasını, bulunamazlar ise bedelinin ödenmesini talep ettiğı, Turman veledi Haçuk ise hayvanların bedelinin toplamda üç yüz kuruş etmediğini iddia etmiş olup, şahitlerin de dinlenmesi neticesinde Turman'ın üç yüz kuruşu Hacı Ali'ye ödemesi gerektiğı hususunda belge.

Sayfa No/ Belge No: 288/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Meselesi Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas'ın İl beyli nahiyesinin Ağçe Eniş karyesi ahalisinden Şaban bin Mustafa'nın, Hamur kesen Mahallesi ahalisinden Karşlı Reşit Ağa ibn Selim'in babasından yüz altmış kuruş alacağı olduğu ve babasının vefatı sebebiyle bunu Reşit Ağadan talep ettiğı, Reşit Ağanın söz konu olan borcu ödemesi lazım geldiğı hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 288/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 16 Şevval sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Hacı Ali Çavuş Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi defterden bir ay önce vefat eden Beyri zade Mehmet Efendi ibn Hüseyin bin Beyri Mehmet'in varisleri; zevcesi Şemsi binti Abdullah Ağa ve oğulları Cafer tayyar ve Mehmet Münir ve kızı Nazlı olduğu ve bu varisler arasında paylaşılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 289/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Nafaka ve Borç Meselesi

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 13 Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas vilayeti dâhilinde kâin Amasya'nın Koçuk Mahallesinde sakin asakir hazret-i şahaneden bin başı el haç Mehmet Ağa ibn Ali Ağa, Çeri Başı Mahallesi sakinlerinden sabık kayın biraderi Canbaz oğlu el haç Mustafa Ağa ibn Mehmet'in kızı Hafız Ayşe hanımla evli olduğu, bin iki yüz seksen sekiz senesi rumiyesi ağustosunda Hacı Mustafa Ağa, kızının nafakası için altı bin kuruş borçlandığı ve Mehmet Ağanın yirmi bin beş yüz kuruşunu zapt itmekle sual olunarak yirmi bin beş yüz kuruşu Mehmet Ağa, Hacı Mustafa Ağadan talep ederim diye dava ettiği ancak şahitlerin de dinlenmesi neticesinde davadan men edildiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 290/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 3 Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Demirciler Ardı Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi defterden elli sene önce vefat eden Hacı Veli zade İsmail Ağa ibn el haç Veliyüddin bin Abdullah'ın varisleri; oğulları Mahmut ve Süleyman Ağalar olduğu, Mehmet Ağa dahi tarihten otuz dokuz sene önce vefat ettiği ve varislerin; oğlu İsmail Ağa olduğu, Süleyman Ağa dahi tarihinden on bir sene önce vefat ettiği, varislerin; oğlu Mehmet Ağa ve kızı Ağça hatun olduğu, İsmail Ağa dahi tarihten beş gün önce vefat ettiği ve varisin; zevcesi Ağça Fatma hatun ile kızları Saniye, Zeliha, Emine, Ayşe, emmisi oğlu Mehmet Ağa olduğu ve bu varisler arasında paylaşılan mülkün tereke kayıt defteri.

Sayfa No/ Belge No: 291/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tımar Bedeli Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 19 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet :

Demirciler Ardı Mahallesinde Hacı zade İsmail Ağanın tımar bedeli derkenarıdır. Tımarın tasarruf sahibi olan İsmail Ağanın vefatıyla varisi; zevcesi Ağça Fatma hatun ile kızları Saniye, Zeliha, Emine, Ayşe ve emmisi oğlu Mehmet Ağa olduğu ve valideleri Ağça Fatma hatun vasi olarak tımar bedelinin defteri kasamda yazılmasını istediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 291/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Arsa Davası

Belgenin Türü: Maruz

Belgenin Tarihi: Fi 19 Rebiü'l-evvel sene 1292.

Özet :

Altın oğlu [.....] Nişanın Amasya'da olan arsa derkenarıdır. Söz konusu olan bu arsanın vakıf arsası olduğu gerekçesiyle Şeyh zade İsmail ve şeyh Ömer Efendiler beyan da bulunmuşlar ise de arsanın kimlere vakıf edildiği, mütevellisinin kimler olduğu anlaşılmadığından davanın kabule şayan olmadığı bu takdirde arsaya mülk gözüyle bakılması gerekir ise de arsaya dair ne yapılacağı hakkında Amasya sancağı mutasarrıflığına emir name buyrulması hakkında.

Sayfa No/ Belge No: 292/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Arsa Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Şevval sene 1292.

Özet:

Sivas vilayeti dâhilinde kâin Amasya'nın Koçık Mahallesinde sakin asakir hazreti şayandan Binbaşı el haç Mehmet Ağa ibn Ali Ağa ile Çeri Başı Mahallesi sakinlerinden sabık kayın biraderi Canbaz oğlu el haç Mustafa Ağa ibn Mehmet muvacehesinde. Mehmet Ağanın Mustafa Ağayı mallarını satması için vekil tayin ettiği, kayabaşındaki dutluk bağlarını ve tarlalarını icar ettiği, bunlardan toplam otuz bir bin dokuz yüz doksan üç buçuk kuruş alacağı olduğu bundan bir ve iki on üç bin sekiz yüz kuruş zevcesi Ayşe hatunun [Mustafa Ağanın kızı olur] nafakasını bir ve iki ve beş bin kuruşu ve sarf eylediği defter-i masrafı on iki bin kuruşu çıkınca kalan meblağı almak için dava ettiği, ancak Mustafa Ağa elinde bulundurduğu senet, makbuz ile masraf ve muhasebeleri ortaya koymasıyla Mehmet Ağanın alacak hakkı olmadığını ispatlamış ve Mehmet Ağanın davasından men edildiği hakkındadır.

Sayfa No/ Belge No: 293/1, 294.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Meselesi

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Bezirci Tarlası Mahallesi sakinlerinden bu tarihi ilamdan kırk beş sene önce fevt olan Ermeni milletinden Kalaycı Musis veledi Ovannes veledi Adam'ın varisi; oğulları Bağrek ve Agob olduğu, Bağrek dahi tarihten on beş sene önce fevt olup varisi; zevcesi Mayine binti Haçadır ile oğlu Ohan ve kızları Hursima, Martunus ve Marmare olduğu, zevcesi Mayine dahi tarihi ilamdan yedi sene önce fevt olduğu varisleri ise; evlatları Ohan, Hursima, Marinus ve Marmar'e olduğu, Agob dahi tarihinden dört sene önce fevt olup varisleri; zevci Bakut binti Birus ve oğlu İbranus, kızı Surbek olduğu, İbranus dahi tarihten iki ay önce fevt olduğu, varisi; anası Bakut binti Birus, kız kardeşi Surbek ile emmisi oğlu Ohannes olduğu, mirasın yedi yüz yirmi hisse olduğu, yüz yetmiş dokuz hisse ibn merkum Ohan'a ve yetmiş ikişerden toplam iki yüz on altı hisse, Hursima, Marnus, Marmare ve yüz on beş hisse, zevcesi ve emi Bakut ve iki yüz on hisse binti Surbek isabet-i tahkikinden sonra varislerden ibn Ohan, kız kardeşi Hursima ve Marmar'dan her biri hazır oldukları halde, bir bab mülkü menzili [aynı mahallede [...] caddesinde vaki, yirmi sekizinci numara ile bilinen bir taraftan veledi Agob, Kahveci Ovak veledi Agob, Tureli Mağir veledi Torus menzilleri ve bir Taraftan Memiş oğlu Derviş Mehmet Ağa ibn Mehmet'in tarlası ve yol olan bir kiş oda, bir ahır, hol, bahçesi olan mülkü] binti Surbek'in zapt ettiği gerekçesiyle, Hursima ve Marmar'ın şahıslarına düşen hisselerini Surbek'ten talep ettikleri, yedi yüz yirmi hissedenden Ohan'a isabet eden otuz beş hisse, arsadan vechi layığı üzere Ohan'a teslimi Surbek'e elzem olduğu hakkında belge. (Mülkü menzili, ilamdan 40 yıl önce Agob veledi Musis, bin Kuruşa satın almıştır.)

Sayfa No/ Belge No: 295/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Şerh

Belgenin Tarihi: Fi 17 Şevval sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Kösedere-i Müslim Mahallesi sakinlerinden iken bu tarihi defterden üç ay önce vefat eden Bıçakçı oğlu Abdülkadir bin Mustafa'nın varisleri; zevcesi Mevlide binti İbrahim ve Cennet binti diğer İbrahim ve Mevlide'den olan oğulları Mehmet Ali, Mahmut, Ahmet, İbrahim ve oğlu Emrullah ve kızı Fatma, Ayşe ve Hatice olduğu ve bu varisler arasında paylaşılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 296/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Haraç Meselesi

Belgenin Türü: Şukka

Belgenin Tarihi: Fi Gurre-i Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas vilayetine gönderilen şukka. Emlak senetlerinin defterhaneden verilmesi gerektiği halde kazalarda bunu naiplerin yaptığı, karşılığında binde on haraç aldığı, bazı yerlerde haraç-ı sübut namıyla binde on beş kuruş talep eyledikleri, naiplerin bu hareketlerinden men olunmaları gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 296/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Ahi Mehmet Zaviyesine Türbehanlık Tayini

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 11 Zilkade sene 1292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı ve Sivas'ta vaki Ahi Mehmet [...] zaviyesi vakfindan olmak üzere senede otuz [...] ile evladiyet ve meşrutiyet üzere nısfı has türbehanlık

cihetine mutasarrıfları olan es-Seyyid Osman ve es Seyyid Receb ibn Mehmet adlı kardeşlerden, es-Seyyid Osman'ın vefat ettiği ve görevin, yeni nüfus kaydına göre Sivas'ın Keçi yolu Mahallesinin üçüncü hanesinin üçüncü ve dördüncü numaralarında meskun oğulları es-Seyyid Mehmet ve es Seyyid Mahmut'un uhdesine geçtiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 296/3, 297.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 12 Zilkade sene 1292.

Özet :

Tarih-i ilamdan bir sene iki ay önce vefat eden Debbağ el haç Abdullah Efendi ibn Hüseyin Efendi ibn Memiş Efendi adlı kimesnenin varisleri; zevcesi Zeynep binti Mehmet hatun ile oğlu Mehmet ve kızı Şerife, Mevlide, Ayşe olduğu ve zevcesi Zeynep hatun, miras olarak intikal eden mülkü menzili [Küçük Minare Mahallesinde kâin, Meydan tarafında kırk dördüncü numara ile bilinen bir taraftan Çeker zade Mustafa Efendi ibn Osman, iki taraftan Artin veledi Asadir menzilleri ve bir taraftan yol bulunan, üst tarafında iki oda, sofa, bir kahve ocağı, alt tarafında ahır, bir kiş oda, odunluk ve bir miktar hol mevcut olan bir bab mülk-ü menzil-i] Demirci oğlu Ahmet Ağa ibn Mehmet 'e satmak istediği, ancak mülkte hak sahibi olduğunu iddia eden Süleyman ve Mehmet Ağalar, Zeynep hanımın haksız yere mülkü zapt ettiği gerekçesiyle mahkemelik oldukları neticede Zeynep hanım ve Ahmet Ağanın, üç bin kuruş semaniyi Mehmet ve Süleyman Ağalara ödemesi karşılığında sulh olunduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 298/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Miras Paylaşımı ve Mesken Satışı

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Güdük Medrese Mahallesi sakinlerinden olup, Sivas sancağı dâhilinde Kain Tokat'ın Kazabad nahiyesinin Demirat karyesinde sakin İsa Bayraktar hazır Ahmet Nuri bin Ali, Medine-i merkume mahkemesinde meclisi şer'i de validesi Rabia binti İsa nam hatun hazır olduğu halde Salih usta ibn İbrahim karşısında mülk yüzünden mahkemelik olmuşlardır. [mahalle-i merkumede kâin yedinci numara ile merkum bir taraftan Mustafa çavuş ve biraderleri Hüseyin ve Memiş ve İsa, bir taraftan Yağlıçır Ömer bin Ebu Bekir bin Abdullah'ın menzilleri ve etrafında yol olduğu bilinen üst tarafında oda, odunluk ve bir kiş oda ve alt tarafında samanlık tahta aralık ve bir ahır ve bir miktar hol bulunan bir bab mülkü menzil] validesi Rabia hatunun müstakil mülkü iken, bin iki yüz seksen iki senesi recebinin guresinde, validesi Rabia hatunla babasından kendisine kalan beş bin kuruş mirası karşılığında takas ettiği ancak; validesi Rabia hatun oğluna beş bin kuruş karşılığında takas ettiği bu mülkü, Salih usta ibn İbrahim'e bin iki yüz seksen yedi senesi saferü'l-hayrın on beşinci günü iki bin yüz elli kuruş semani karşılığında sattığı, neticede bin kuruş üzerine sulh olunduğu Salih Efendinin bin kuruş Ahmet Efendiye ödemesi gerektiği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 299/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Arazi Davası

Belgenin Türü: Hücet

Belgenin Tarihi: Fi 25 Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Mihrufa nahiyesinin Ağki karyesi sakinlerinden Kezban binti İsmail hatun Yıldızeli kazasının Atış karyesi ahalisinden Molla Ali oğlu Hüseyin bin Mehmet nam kimseler ile arazi davasına tarafından büyük oğlu Abdulgariz bin İsmail'i tayin eylediği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 299/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Borç Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas Gök hasam [?] Mahallesi ahalisinden Emir oğlu Hacı Hüseyin bin İbrahim, Zülkar Mahallesi ahalisinden Ali bin Süleyman'dan, bin iki yüz doksan bir senesi şevvalü'l- mükerreminin guresinde malından dört yüz kuruş borç verdiği, bu borçtan geriye iki yüz elli yedi kuruş on parası Ali bin Süleyman tarafından ödenmediği ve bunu talep ettiği hakkında dava açtığı Ali bin Süleyman ise geriye yetmiş yedi kuruş on para borcu kaldığını ispatladığı ve bunu ödeyeceği hakkında.

Sayfa No/ Belge No: 299/3

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Mahmut Paşa Vakfına Görevli Tayini

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilkade sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Velid Bey Mahallesi ahalisinden es -Seyyid hafız Ahmet Efendi ibn hafız Ali Efendi Medine-i merkume mahkemesinde meclisi şer'i de, Sivas sancağı evkaf muhasebecisi Mehmet Reşit Efendi hazır olduğu halde ifade ettiği üzere, Nezaret evkafına bağlı ve Sivas'ta vaki Hacı İmam Mahallesinde kâin Eğri Baba hazretlerinin türbe-i şerifesi yakınında vaki Zadeli zade merhum Mahmut Paşa Vakfı dâhilinde günlüğü on beş akçe vazife ile senede dört yüz kuruş vazife itasıyla pederi Hafız Ali Efendi hizmet ifa ettiği, aynı meblağ karşılığında oğlu Hafız Ahmet Efendinin hizmetini yirmi sene ve biraderi kırk sene ifa eylediklerini hizmetin Ahmet Efendi daileri uhdesine tevcihi hakkında beraat buyrulması ricasına dair.

Sayfa No/ Belge No: 300/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Kıraathan Tayini Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 3 Zilhicce sene 1292.

Özet :

Sivas'ta hazreti Şemsettin Türbe-i Şerifesi civarında kain cami-i şerifinde evkaf-ı hümayun hazinesinden elli kuruş maaşla, şehri salisede tilavet etmek üzere mutasarrıf olan es-Seyyid şeyh Hüseyin Efendi ibn Ömer'in vefat etmesiyle, Kösedere-i Zımmi Mahallesinde otuz birinci hanesinin ikinci numarasında meskun oğlu Beşir Efendinin hizmeti devam ettirmesi için beraat-ı şerif buyrulması hakkında.

Sayfa No/ Belge No: 300/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla, Bağ, Bostan Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 3 Zilhicce sene 1292.

Özet:

Cami'i kebir Mahallesinden Celal Bey mahdumu Ahmet Bey bin Celal Bey ferağı derkenarıdır. Ahmet Bey, ahali arasında hudutları bilinen tarla, bahçe ve çayırdan hissesine düşeni belli bir bedel mukabilinde Osman Haluk Efendiye sattığı ve Yazıcıoğlu Ohannes veledi Agob'u bu konuda vekili tayin eylediği, Kösedere-i Zımmi Mahallesinden Benli oğlu Hasan Efendi ibn Derviş Mehmet bin Hasan ve Ağça Böl Mahallesinden Arı oğlu Tatar Osman ibn Receb bin Abdullah şahadetleriyle Ohannes'in vekâletinin hak olduğu hakkında.

Sayfa No/ Belge No: 301/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Sinan Paşa Vakfının Dükkân Tamiri Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilkade sene 1292.

Özet :

Nezaret evkafına bağlı evkaftan Lala Sinan Paşa Evkafının Sivas'ta Çarşmayı kebirde vaki bir bab Kargir hanı, altmış seneden beri imarı inşasına varisi olmadığından başka mütevellisinin dahi kim olduğu meçhul bulunmuş ve hanın harap biçimde kalmasından ise inşa ve tamir edilip icara verilmesi uygun görülmüş, bu sebepten bin iki yüz doksan bir recebül-ferdinin on yedi ve bin iki yüz doksan ağustos on yedi tarihli ve on dokuz tarihli evkaf-ı hümayun nezaretinden Sivas vilayetine resmi yazı ile buyrulmuş ve durumun keşfi için mahkeme kâtibi es-Seyyid Ali Efendi harap hanın derununa varıp idare meclisi azasından Mehmet Ali Efendi ve Birus Efendi, hala Sivas sancağı evkafı muhasebecisi Mehmet Reşit Efendi, meclisi belde reisi İbrahim Ağa, memur ustalarından kalfa Karabet ve saire vakıf erbabı hazır oldukları halde han keşfi tahkik olunduğu ve hanın Lala Sinan paşa evkafına dâhil olduğu ve bu tarihi ilamdan altmış sene önce harap olup, etrafı taş duvar ile çevrili halde bulunduğu, imar ve inşasına kâfi vakfının varidatı olmadığından başka mütevellisinin dahi kim olduğu bilinmediğinden, mütevelli kaymakam tayin olunarak onun marifetiyle icarına tahvili ile hanın inşa edileceği hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 301/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla, Bağ, Bahçe Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 3 Zilhicce sene 1292.

Özet :

Celal Bey kızı Asiye hanımın tarla ve bahçe ferağı derkenarıdır. Asiye hanım hüccette beyan olunduğu üzere ahali arasında hudutları bilinen tarla ve bahçeden

hisselerini belli bir bedel karşılığında Osman Faik Efendiye ferağ eylediği ve bu konuda Yazıcıoğlu Ohannes veledi Ağyab'ı vekil eylediği, Kösedere-i Zımmi Mahallesinden Benli oğlu Hasan Efendi ibn Derviş Mehmet bin Hasan ve Ağça Bölük Mahallesinden Arı oğlu Tatar Osman ibn Receb bin Abdullah şahadetleriyle Ohannes'in vekâletinin hak olduğu hakkında belge.

Sayfa No/ Belge No: 302/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 17 Zilkade sene 1292.

Özet :

Karahisar şarki sancağı dâhilinde Eskif nahiyesinin Maiş karyesi ahalisinden olup, süvari dördüncü alayının beşinci bölüğünün sekizinci takımının üçüncü neferi olarak Medine-i Sivas'ta iki yüz doksan bir senesi teşrini evvelsinin yirmi birinci günü Medine-i Merkumede asker hastanesinde vefat eden Beşir oğlu İbrahim bin Mehmet'in zahirde varisi olmadığından terekesi, miralay Bahaedin Bey Efendi tarafından alay sandığına teslimi edildiği hakkında tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 302/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Alacak Davası

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: Fi 10 Ramazan sene 1292.

Özet :

Sivas şehrinde Ak Değirmen Mahallesi sakinlerinden ve Ermeni milletinden Maniye binti Muktis nam hatunun, yine aynı mahallede sakin olan Ermeni milletinden

Mariyam binti Haçor nam kimseden alacağı olan yüz yirmi kuruşunu yine aynı mahallede sakin olan Baltacı Simon veledi Bağdik önünde görülmesine dair.

Sayfa No/ Belge No: 303/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tarla Ferağı

Belgenin Türü: Takrir

Belgenin Tarihi: Fi 6 Zilhicce sene 1292.

Özet :

Debbağ zade mahdumları Ali Efendi, Yusuf Efendi, Salime ve Medine hatunların bir kıta tarla ferağına dair vekâlet derkenarıdır. Miri araziden hudutları belli bir kıta tarlanın tasarruf sahiplerinden Ali Efendi, Yusuf Efendi, Salime ve Medine hatunlardan her biri tarladaki hisselerini, kardeşleri Osman Efendiye memur huzurunda ferağ ettikleri ve bu konuda İbrahim Efendiyi vekil tayin eyledikleri hakkında.

Sayfa No/ Belge No: 303/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: Fi 11 Ramazan sene 1292.

Özet :

Sivas'ın Uryan-ı Müslim Mahallesiinde sakin iken bu tarihi defterden on bir ay önce vefat eden Ermeni milleti nisvanından Hatunmar binti İstifan'ın varisleri; zevci Nalçıcı oğlu Karabet veledi Kirkor ile oğlu Kirkor ve kızı olduğu ve Kirkor'un hissesini Mehad oğlu Birus veledi Artin'e sattığı ve varisler arasında mirasın paylaşıldığı tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 304/1, 305, 306, 307.

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: ?

Özet :

Nalçıcı oğlu Karabet veledi Kirkor dahi tarihinden yirmi beş gün önce fevt olduğu ve varisleri; zevcesi Minzat binti Agob ve oğlu merhum Kirkor ve kızı Vartini olduğu ve varisler arasında taksim olunan tereke kaydı defteridir.

Sayfa No/ Belge No: 308/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tayin

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi:17 Zilhicce sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Kangal nahiyesinde kain ve muhacirinden Kabarta kabilesinin meskun oldukları küçük sıçan/çeçen [.....] karyede ahalinin salâvat-ı cuma'ya dair camiye şerif olmadığından kendileri cami bina ve inşa eyledikleri mescidi şerifte, hitabet ve imamet hizmeti için muhacirinden otuz yedi yaşında İsmail Mirza Efendi ibn Hacı Ali uhdesine tevcih buyrulmasına ve Müslüman kimselerin de şahitliğiyle İsmail Mirza Efendinin hizmeti edaya ehliyeti olduğu ve bu konuda beraat verilmesi ricası hakkında.

Sayfa No/ Belge No: 308/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Peygamberimize Salâvat Okunması Hakkında

Belgenin Türü: İlam

Belgenin Tarihi: 7 Zilhicce sene 1292.

Özet :

Peygamber Efendimiz (sav) hazretlerine bin iki yüz doksan iki senesi zi'l-kadetü'ş Şerifesi gurre-i yevm-i salıdan mazbut beşinci gecesi, senenin zi'l- hicce-i Şerifenin hilali dahi henüz rivayet ile sabit olmadığından tekml selaseyn ile gurre-i zi'l-hicce-i şerifin beşinci gününden tescil şer'i olunmağın mucebiyle salâvat-ı şerif okunacağı hakkında.

Sayfa No/ Belge No: 309/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: 7 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın İlbeyli nahiyesinin sakinlerinden iken bu tarihi defterden otuz sene önce vefat eden Halit bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi Fatma binti Ali ve oğulları Ali ve gaip Abdi, kızları Elif olduğu, zevcesi Fatma dahi vefat edip varisi; Ali, Mustafa ve kızı Mevlide Elif oldukları belirlendikten sonra, söz konusu varisler arasında miras paylaşımı yaptıkları tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 309/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: 12 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın İlbeyli nahiyesinin Hanlı Mezrat ahalisinden iken bu tarihi defterden on sene önce vefat eden Abdullah bin Mehmet'in varisleri; oğulları Mehmet, Hasan ile kızları Esmâ ve Ayşe olduğu, Mehmet'in de dahi tarihi defterden bir sene önce vefat ettiği varisleri; zevcesi Esmâ binti [.....] ve oğlu Abdullah bu varisler arasında miras paylaşımı yaptıkları tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 310/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: 7 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın İlbeyli nahiyesinden iken tarihi defterden dokuz sene önce vefat eden Abdullah'ın varisleri; zevcesi Merzi binti Abdullah ve oğlu Seyyid İsmail, Abdullah ve kızları Zeynep olduğu, Abdullah dahi vefat edip varisi; validesi Merzi ile erkek kardeşi İsmail ile Esmâ ve Zeynep olduğu, İsmail dahi vefat ettiği ve varisi; zevcesi Hatice binti Abdullah ile validesi Merzi ve kızı Zeynep, kız kardeşleri Esmâ ve Zeynep oldukları, bu varisler arasında miras paylaşımı yapılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 310/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: 15 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın [.....] nahiyesi sakinlerinden iken bu tarihi defterden on iki sene önce vefat eden Ali bin Mehmet'in varisleri; zevcesi Elif binti Ebu Bekir ve oğulları Abdi, Halil, Mehmet ve kızı Ayşe olduğu, Abdi dahi vefat ettiği varisi; Mevlide binti Ali ve

Ayşe, erkek kardeşi Halil, Mehmet, kız kardeşleri Ayşe ile Elif olduğu belli olduktan sonra varisler arasında miras paylaşımı yapılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 311/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: 7 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın İlbeyli kazasının sakinlerinden iken bu tarihi defterden otuz sene önce vefat eden Yunus bin Veliyüddin'in varisleri; oğulları Veliyüddin, Hasan, Mehmet, gaip Mustafa ve Osman olduğu, Hasan dahi vefat ettiği ve varisi; zevcesi ile oğlu Abdüzzat olduğu bundan başka Mehmet'in de vefat ettiği, varisi erkek kardeşleri Veliyüddin, Mustafa ve Osman olduğu belli olduktan sonra, bu varisler arasında miras paylaşımı yapılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 312/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: 10 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Sivas'ın İlbeyli nahiyesinden [...] Gazi bey karyesi sakinlerinden iken bu tarihi defterden altı gün önce vefat eden Abidin bin Ömer Osman'ın varisleri; zevcesi Cennet binti Mehmet ve oğulları [...] ve İbrahim ve Ali, oğlu Mehmet Halit ve kızları Saime, Esmâ, Fatma olduktan sonra söz konusu varisler arasında miras paylaşımı yapılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 313/1

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: 17 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet :

Medine-i Sivas'ın Bahar Özü [?] nahiyesinin Güzel oğlan karası sakinlerinden bu tarihi defterden on gün önce vefat eden Süleyman ibn-i Ömer bin Süleyman'ın varisleri, zevcesi Fatma binti Hasan ve anası ve kızı Sultan ve Mevlide Elif binti [....] oldukları, söz konusu olan bu varisler arasında miras paylaşımı yapılan tereke kaydı.

Sayfa No/ Belge No: 313/2

Belgenin Dili: Osmanlı Türkçesi

Belgenin Konusu: Tereke Paylaşımı

Belgenin Türü: Tereke

Belgenin Tarihi: 11 Cemaziye'l-aher sene 1292.

Özet:

Sivas'ın Bahar Özü [?] nahiyesinin Kazgan [?] Bekâr karyesi sakinlerinden iken bu defterden bir sene önce vefat eden Mehmet Sait bin Abdullah'ın varisleri; zevcesi Zeliha binti Ahmet ve oğlu Ahmet, Mehmet ve Ali [.....] olduğu belli olduktan sonra söz konusu varisler arasında miras paylaşımı yapılan tereke kaydı.

SONUÇ

İncelemesi yapılan defter 1292 H. /1875 M yılına ait olmakla birlikte defterde 1291-1292 H / 1873-1874 yıllarına ait kayıtlar da mevcut bulunmaktadır. Bu kayıtlar incelendiğinde belgelerin daha çok kadı ve naipler tarafından kaleme alınan vesikalardan oluştuğu görülmektedir. Söz konusu belgeler arasında sayıca en çok yer tutanlar ilam, hüccet ve terekelerdir.

Terekeler Sivas aile yapısı ve Sivas evleri hakkında detaylı bilgiler içermektedir. Bu bilgiler ışığında refah seviyesi yüksek Müslüman ailelerinde iki hatta üç eşliliğe rastlanırken ekonomik durumu zayıf olan ailelerde tek eşlilik görülür. Çocuk sayısı Müslüman ailelerde dört ile yedi arasında değişir iken, gayr-ı müslimlerde çocuk sayısının ortalama dört ya da beş olduğu bilinmektedir. Genel olarak Sivas'ta çekirdek aile hâkimdir. Koca ise ailede ekonomik yükümlülüğe sahip olan kişidir. Başka bir deyişle ailenin geçimi erkeğin üzerindedir. Evler çoğunlukla fevkani iki ya da üç oda, tahtani bir oda, bir kiş oda, mutfak, hol, samanlık, bahçe gibi müştemilattan müteşekkildir. Zengin denilebilecek ailelerin terekelerinin oldukça uzun olduğu, gerek mutfak, gerekse giyim ve taşınabilir ev eşyalarının çeşitlilik arz ettiği ifade edilmelidir. Bunlar içerisinde en çok dikkat çekenleri kutni, atlas kumaş, şal gibi giyim; bilezik, küpe, kolye, yüzük, mecrediye ve mahmudiye altın gibi ziynet eşyaları; tas, tava, kaşık, çatal takımları, kahve takımları gibi mutfak eşyalarıdır. Hemen hemen her zengin ailenin mutfağında kahve değirmeni bulunması Türk ailesinde kahvenin ne kadar önemli bir yer tuttuğuna işaret etmektedir. Bu durum, çeşitli coğrafyalarda tüketilen bir içeceğe dair kullanılan "Türk kahvesi" ifadesinin ne kadar yerinde olduğunun kanıtı gibidir.

Mutfak, ziynet ve giyim eşyalarının yanı sıra çeşitli yastık, döşek, yorgan, makat yüzleri, şamdanlar, halı, kilim, yan yastığı ve perdeler mutlaka terekede yer almaktadır. Hatta nargile ve tütsü takımlarının bulunduğu terekelerde az değildir. Ayrıca hemen hemen her evde hırdavat takımları, kürek, kazma, dirgen, saban, orak gibi bağ bahçe işlerinde kullanılan eşyalarda mevcuttur. Köylünün terekesinde ise tarımda kullanılan söz konusu üretim araçlarının yanı sıra koyun, keçi, dana, inek gibi büyük ve küçükbaş hayvanlar mutlaka bulunmaktadır. Bu durum ise karasal iklim şartlarına sahip olan Sivas'ta köylünün geçimini, tarım ve hayvancılık üzerinden sağladığının göstergesidir.

Sivas merkezde yaşayan gayr-ı müslimlerin genellikle esnaflık ve ticaret sahalarında yoğunluk gösterdiği söylenilebilir. Sivas'ta meslek grupları içinde terzi, taşçı, çilingir, doğramacı, ekmekçi, kılıççı, yoğurtçu, derici, bıçakçı, hallaç, keçeci, semerci, çerçi, çıkıkçı, hamamcı, eskici, berber, hamal, tabip gibi çeşitli sayıda meslekler yer almaktadır. Müslümanların ve gayr-ı müslimlerin bu mesleklerden hangilerinde yoğunluk sergilediğini tek bir sicil defteri üzerinde inceleme yaparak ortaya koymak Sivas'taki mevcut mesleki yapılanma hakkında yeterlilik sağlamayabilir. Zira bu konu, mesleki yapılanmaya dair müstakil bir çalışma çerçevesinde ele alınmalıdır.

Defterin geneline bakıldığında mülk satışının söz konusu dönem için az miktarda olmadığı görülmektedir. Bir buçuk iki yıl içerisinde Sivas'ta 63 adet (içinde bağ, bahçe, mesken ve tarlanın yer aldığı) mülk satışına şahit olunmaktadır. Bunlardan Sivas merkezde gerçekleştirilen alım-satım faaliyetlerinin büyük ölçüde yine Sivas merkezdeki halk tarafından ifa edildiği dikkat çekmektedir. Sivas'ta icra edilen çok sayıda meslek dalının mevcut olması ve mülk satışlarının kısa bir süre zarfında 63'e ulaşması, Sivas kentinin demografik hareketliliğine ve ekonomik canlılığına delil olarak sunulabilir. Ayrıca incelenilen vesikalara bakılarak Müslümanlarla gayr-ı müslimler arasında mesleki, dini, hukuki, siyasi çatışmalarının bulunmadığı, her iki taraf açısından da ilişkilerin dostane olduğu söylenilebilir. Çünkü Müslim ve gayr-ı müslimlerin davalık olduğu belge sayısı, defter genelinde oldukça azdır. Söz konu belgelere dayanarak tarafların, davalarda birbirlerini şahit gösterdikleri, ticari ilişkiler kurdukları, eşyalarını emanet olarak bıraktıklarını bilmekteyiz. Kısacası her iki tebaanın da güven, huzur ve barış ortamında komşuluk ve hemşerilik ilişkileri içerisinde buldukları söylenebilir.

Şehir tarihi alanında yapılan araştırmalar açısından şer'iyye sicillerinin yeri oldukça kıymetlidir. Zira bir şehirde toplumun, siyasi, hukuki, dini, iktisadi ve kültürel durumunun yanı sıra şehrin fiziksel yapısıyla alakalı olarak oldukça geniş perspektifte bilgi sahibi olunabilir. Sivas şehrine ait 65 adet sicil defteri üzerindeki çalışmalar tamamlandığında Sivas şehir tarihinin bütünsel olarak, daha net ortaya koyulabileceği muhakkaktır. Tıpkı bir yapbozun parçaları gibi Sivas şehrine ait her bir şer'iyye sicil defterinin incelenmesi tamamlandığında Sivas şehrine dair söylenecek çok şey olacaktır. Değerlendirmesi yapılan 50 numaralı Sivas şer'iyye sicil defteri, benzer çalışmalarla bir araya geldiğinde daha anlamlı bir hal alacaktır.

KAYNAKÇA

AKGÜNDÜZ, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri, TDAV, c. I, İstanbul, 1988.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, Şer'iyye Sicillerinin Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, c. I, İstanbul, 1988.

APAYDIN, Mustafa, 16 Numaralı Sivas Şer'iyye Siciline Göre Sivas Şehri, Gaziosmanpaşa Ü. SBE, (YL), Eskişehir, 2010.

AKDEMİR, Süleyman- ÖZKET, Hasan, " Osmanlı Hukuk Sistemi ve Usulü Fıkıh Üzerine Değerlendirmeler", Osmanlı, YTY, c. XVIII, Ankara, 1999.

BALTACI, Cahit, " Şer'iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", Osmanlı Arşivi ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul, 1985.

BAŞOL, Ömer, 20 Numaralı Şer'iyye Sicili Transkripsiyonu, Gaziosmanpaşa Ü. SBE, Eskişehir, 2010.

ÇAKIR, Cemalettin, 10 Numaralı Şer'iyye Sicili, Cumhuriyet Ü.SBE, (YL), Sivas, 20 03.

BARDAKOĞLU, Ali, " Osmanlı Hukukunun Şer'iliği Üzerine", Osmanlı, c.VI, YTY, Ankara, 1999.

BAYINDIR, Abdülaziz, "Osmanlı' da Yargının İşleyişi", Osmanlı, c. VI, YTY, Ankara, 1999.

BOZPOLAT, Serap, Tanzimat'tan Önce Sivas'ta Gayri Müslimler, Cumhuriyet Ü. SBE, (YL), Sivas, 2007.

DEMİREL, Ömer," Kuruluşundan Günümüze Çeşitli Yönleriyle Bir Osmanlı Mahallesi: Sivas Küçük Minare Mahallesi", Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: Makaleler, Sivas Valiliği Tarih ve Kültür Araştırmaları, Sivas, 2006.

DEMİREL, Ömer, " Sosyo-Ekonomik Açından Osmanlı Dönemi Sivas Ermenileri", Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: Makaleler, Sivas Valiliği Kültür Araştırmaları, Sivas, 2006.

DEMİREL, Ömer, " 19. Yüzyıl Osmanlı Şehir Ekonomisi(Sivas Örneği)" Osmanlı Dönemi Sivas Şehri: Makaleler, Sivas Valiliği Tarih ve Kültür Araştırmaları, Sivas, 2006.

DEMİREL, Ömer, Osmanlı Vakıf- Şehir İlişkisine Bir Örnek: Sivas Şehir Hayatında Vakıfların Rolü, TTK, Ankara,2000.

DEMİREL, Ömer, Sivas Vilayet Meclis Kararları 1911-1912, BSM Yayınları, Sivas, 2010.

DEVELİOĞLU, Ferit, Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi, , Ankara, 2007.

İHSANOĞLU, Ekmelettin, Osmanlı Devleti Tarihi, c. II, Feza Yay. İstanbul, 1999.

FENDOĞLU, Hasan Tahsin “Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Kadının Bağımsızlığı”, Osmanlı, c. VI, YTY, Ankara, 1999.

HALAÇOĞLU, Yusuf, XIV ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı, TTK, Ankara, 1998.

HİZMETLİ, Zehra, 1838-1844 Yıllarında Sivas’ta Aile Hayatı, Selçuk ü. SBE, (YL), Konya, 2007.

KANKAL, Ahmet- TAŞ Kenan, 195 Nolu Mardin Şer’iyye Sicili Belge Özetleri ve Mardin, İmak Ofset Yayın Evi, İstanbul, 2006.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili, TTK, Ankara, 2013.

NAFİZ, Rıdvan- HAKKI, İsmail, Sivas Şehri, Sivas Tic. Ve San. Odası Yayınları, Sivas, 1928.

ORTAYLI, İlber, ‘Kadı’ , DİA, c. XXIV. İstanbul, 1991.

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı, Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı, TTK, Ankara, 1988.

UĞUR, Yunus, “ Şer’iyye Sicilleri”, Diyanet İslam Ansiklopedisi, TDV, c. XXXIX, Ankara, 1983.

ÜNAL, Mehmet Ali, ‘ Osmanlı Devletinde Merkezi Otorite ve Taşra Teşkilatı’ , Osmanlı, c. VI.

ÜNAL, Mehmet Ali, Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Osmanlı, c. VI. Isparta, 1997.

SAMİ, Şemseddin, Kâmüs-ı Türkî, Çağrı Yayınları, İstanbul, 2007.

ŞAHİNGÖZ, Fatih, 9 Numaralı Şer'iyeye Siciline Göre Sivas, Gaziosmanpaşa Ü. SBE, (YL), Tokat, 2010.

ŞAFAK, Ali, " Osmanlı Devletinde dinin yargı üzerinde etkisi", Osmanlı, c.VI, Ankara, 1999.

TERZİ, Mustafa Terzi, "Samsun Şer'iyeye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılda Osmanlı Toplum Hayatı, Müslim-Gayrimüslim İlişkileri", Osmanlı, c. IV, Ankara, 1999.

YALÇIN, Tuğba, Sivas'ın İki Yılı, Cumhuriyet Ü. SBE, (YL), Sivas, 2002.

YERLİKAYA, İlhan, " Tanzimat'tan Önce Osmanlı Devletinde Belediye Hizmetleri" , Osmanlı, c. VI, Ankara, 1999.

YÜKSEL, Ahmet, Osmanlı Sefer Organizasyonlarına Taşradan Bir Bakış: Sivas Şehrinde Sefer Hazırlıkları, Cumhuriyet Ü. SBE, (YL), Sivas, 2009

YÜCEL, Ebubekir S, Salname-i Vilayet-i Sivas, Buruciye Yayınları, Sivas, 2008.

EKLER

Tablo 21. 50 Numaralı Sivas Şer'iyeye Sicilindeki Belgelerin Hangi Yıllara Ait Olduğunun Dökümü

Aylar	1290 H.	1291 H.	1292 H.	Tarihi Bilinmeyen	
Ramazan		7	18	4	
Şevval		15	34		
Şaban		13	36		
Receb	3	4	34		
Zilkade	1	26	16		
Zilhicce		26	7		
Rebi'ül-aher		1	28		
Cemaziye'l-aher	1	1	69		
Cemaziye'l-evvel		4	57		
Rebi'ül-evvel		3	58		
Muharrem		1	27		
Safer		1	30		
TOPLAM	5	102	414		4
525 Hüküm					